tevhid

Şaban 1439

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah’a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!” (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | MAYIS '18 | YIL: 7 | SAYI: 71 | FİYATI: 7 ₺ | ISSN: 2148-4635

DİNDAR NESİLDEN DEİST NESİLE

BAŞYAZI' 13

RABBİMİZİN MESAJINI
ULAŞTIRMAYA VAR MISIN?

Çok Yakında Çıkacak "**Tevhid Meali**" İsimli Çalışmamızı
Milyonlara Ulaştıran Bir El de
SEN OLABİLİRSİN.

Hedef,
Yurt Çapında Yaymak

Ve Milyonlara Ücretsiz
Kur'an Meali Ulaştırmak

teuhid

1 Adet Baskı Maliyeti
3₺

**"De ki: 'Ey insanlar! Şüphesiz ki size,
Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olan (manevi hastalıklara) şifa,
müminler için de hidayet ve rahmet olan bir Kitap geldi.' "**

(10/YUNUS, 57)

PROJEYE DESTEK OLMAK İÇİN

Mail
tevhidmeali@gmail.com

Whatsapp
0530 401 81 81

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun...

Yeni bir sayı ile karşınızdayız. Bu sayımızda modern bir sapıklık ve ilhad olan *'Deizm'*i Kitap ve Sünnet çerçevesinde tarif etmeye ve yayılma nedenlerini incelemeye gayret gösterdik. Kabul etmeseler de aslen Deist olan ebeveynlerin Deizm'i tercih eden çocuklarına gösterdikleri tepkilerdeki çelişkileri irdeledik.

Ayrıca kıymetli yazarlarımızdan Kerem Çağlar Ağabeyimiz de *'Tevhide Karşı Yükseltilen Dalalet Dalgaları: Deizm ve Tengricilik'* yazısı ile gündemi meşgul eden bu konuyu farklı bir üslupla işliyor.

Ramazan öncesi bu son sayımızda, siz değerli okurlarımızın kurtuluş ve zafer ayı olan Ramazan ayını tebrik eder, rahmet ve mağfiret dolu bir ay geçirmelerini Allah'tan niyaz ederiz.

Her yıl olduğu gibi Kur'an ayı olan Ramazan ayında dergimizin neşrine bir ay ara vereceğiz.

Temmuz sayısında görüşmek üzere...

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun" duamız ile...

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.net
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik İçin
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 536 680 82 76
Konya : Sarıyakup Mh. Burhandede Cd. No: 28/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0 538 430 75 37

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi: İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır: Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No: 81/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 Tuşba/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Kazım Karabekir Mh. 2061. Sk. No: 18 06794 Etimesgut/ANKARA

Şaban 1439 | Mayıs '18
Yıl: 7 | Sayı: 71 | Fiyatı: 7 TL
ISSN: 2148-4635

tevhid

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

www.tevhiddergisi.net

Firavun

Ebu HANZALA

Hiç şüphesiz sabırla mücadele edip Allah'ın vaadine yakinen inananlar, Allah'ın evlerine sığınıp orada arınan ve Allah'tan yardım isteyerek güçlenenler bu vaade eriştirilecek ve Allah'ın muradı gerçekleşecektir. Firavun'un muradının, yaptığı planlarının, tehdit ve zulümlerinin Allah'ın iradesi karşısında hiçbir önemi yoktur. Firavun, tuzakları, tehditleri ve zulümleri yok olmaya mahkûmdur.

Hamd, müminlere karşı merhametli, zorba ve müstekbirlere karşı şedid ve çetin azap sahibi olan Allah'adır.

Salât ve selam, yeryüzünde adaleti tesis etmek ve Allah'ın *(cc)* şeriatıyla hükmetmek için gönderilen Muhammed Mustafa'ya, onun pak ailesine ve güzide ashabının üzerine olsun.

Tarih boyunca insanlar mutlaka bir yönetim anlayışına sahip olmuşlardır. Allah *(cc)* yönetim anlayış ve biçimlerini iki kısma ayırmıştır: Allah'ın rasûller aracılığıyla indirdiği şeriat ve onu bilmeyenlerin heva ve arzuları.

"Sonra seni bir şeriat üzere kıldık. Ona uy. 'Bilmeyenlerin hevalarına/arzularına uyma.' " [1]

Kur'an, bu sistemleri *'cahiliyenin hükmü'* [2] bu sistemleri temsil eden yöneticileri de *'firavun'* [3] diye isimlendirmiştir. Her cahiliye sistemi mutlaka kendi firavunlarını üretecektir. İsmi, ırkı, unvanı, cahiliye hükümlerini uygularken kullandığı araçlar farklı olsa da firavunluk, bir zihniyettir ve firavunlar ortak özelliklere sahiptirler. Allah'ın *(cc)* yardımıyla Kur'an'da bir yönetici prototipi olarak anlatılan Firavun'u tanımaya ve vahyin rehberliğinde bir firavun portresi çizmeye çalışacağız.

1. *45/Casiye, 18*
2. *"Yoksa cahiliyenin hükmünü mü istiyorlar? Yakinen inanmış bir kavim için, kim Allah'tan daha güzel hüküm sahibi olabilir?" (5/Maide, 50)*
3. *"Firavun kavmi içinde seslendi ve dedi ki: "Ey kavmim! Mısır'ın mülkü ve şu altımdan akan nehirler bana ait değil mi? Görmüyor musunuz?" (43/Zuhruf, 51)*

Firavun, Rablik ve İlahlık İddiasında Bulunan Kimsedir

"Demişti ki: 'Şayet benim dışımda bir ilah edinecek olursan hiç şüphesiz seni, hapse atacağım.' " [4]

"(Firavun) yalanladı ve isyan etti. Sonra arkasını döndü (tevhid davetini bitirmek için) çabaladı. Sonra (etbâını) topladı ve seslendi: Dedi ki: 'Ben, sizin en yüce rabbinizim!' " [5]

Görüldüğü gibi Firavun, ilahlık ve rablik iddiasında bulunmakta, kendi dışında ilah edinecek olanları zindana atmakla tehdit etmektedir.

Firavun; yaratma, rızık verme, öldürme ve diriltme anlamında bir uluhiyet ve rububiyet iddia etmemektedir. Çünkü Kur'an'ın örnek olarak seçtiği Mısır cahilî sisteminin yöneticisi Firavun, güneş tanrısına ibadet eden bir toplumun yöneticisiydi. Firavun da büyük bir ilahın temsilcisi ve yeryüzündeki veziri olarak kabul ediliyordu. *"Firavun'un kavminden önde gelenler demişlerdi ki: 'Sen, Musa'yı ve kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapsınlar, seni ve ilahlarını terk etsinler diye mi bırakacaksın?' (Firavun onları yatıştırmak için) demişti ki: 'Erkek çocuklarını öldüreceğiz, kadınlarını sağ bırakacağız. Şüphesiz ki biz, onların üzerinde kahredici bir güce sahibiz.' "* [6] Ayrıca Musa *(as)* Firavun'un meydan okumalarının[7] palavra olduğunu, Allah'ı *(cc)* çok iyi tanıdığını ve yakinen Allah'ı bildiğini belirtmiştir.

"(Musa) demişti ki: 'Andolsun ki bunları, göklerin ve yerin Rabbinin, (insanları) basiretli kılıcı (ayetler) olarak indirdiğini biliyorsun. Ve ben, senin kesinlikle helâk olmuş biri olduğunu düşünüyorum ey Firavun!' " [8]

"Nefislerinde yakinen (ayet/mucizelerin doğruluğuna) inandıkları hâlde, zulüm ve haddi aşma nedeniyle onu yalanladılar. Bozguncuların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak." [9]

Kur'an'ın bu açıklamalarını okuyunca, akıllarda bir soru belirmektedir: Firavun'un rububiyet ve uluhiyetten kastı nedir?

Allah'ın mülkünde, O'nun yaratması ve O'nun verdiği uzuvlarla konuşan, buna rağmen mülkün, hükmün ve otoritenin sahibi olduğunu iddia eden her insan bir Firavun'dur. O, rububiyet ve uluhiyet iddiasını açıkça dillendirmese de bu iddialarla rablik ve ilahlık taslamış ve atası Firavun'un akıbetine namzet olmuştur.

O; otorite, kanun yapma, halkların kaderini belirleme, mülkün sahibi olma ve dilediği gibi tasarruf etme anlamında bir rububiyet ve uluhiyet iddiası taşıyordu. Zaten ilgili ayetler dikkatle okunduğunda, gerek Musa'nın *(as)* Firavun'la konuşmasında gerek Firavun'un halkına hitap ettiği ayetlerde yaratma iddiası yoktur. İsrailoğullarının serbest bırakılması ve Firavun'un Mısır'ın mülküne sahip olma iddiası vardır:

"Ona gelin ve deyin ki: Şüphesiz ki biz, Rabbinin elçileriyiz. İsrailoğullarını bizimle beraber yolla, onlara azap etme! Muhakkak sana, Rabbinden ayetle/mucizeyle geldik. Selam, hidayete tâbi olanların üzerine olsun." [10]

"Firavun kavmi içinde seslendi ve dedi ki: 'Ey kavmim! Mısır'ın mülkü ve şu altımdan akan nehirler bana ait değil mi? Görmüyor musunuz?' " [11]

Yine o, Musa'nın tevhid davetine iman edilmesine değil, **kendisinden izin alınmadan Musa'ya iman etmelerine öfkeleniyor**, Musa'nın Firavun'a danışma-

4. *26/Şuara, 29*
5. *79/Naziat, 21-24*
6. *7/Araf, 127*
7. *"Demişti ki (Firavun): 'Sizin Rabbiniz kimdir Ey Musa?' " (20/Taha, 49) "Firavun dedi ki: 'Ey Haman! Benim için bir kule inşa et. Umulur ki yollara ulaşırım. Göklerin yollarına (ulaşırım da) Musa'nın ilahına çıkabilirim! Şüphesiz ki ben, onun yalancı olduğunu sanıyorum.' Böylece Firavun'a kötü ameli süslü gösterildi ve (dosdoğru) yoldan alıkonuldu. Firavun'un hilesi ancak yok olup hüsrana uğramaya mahkûmdur."(40/Mümin, 36-37)*
8. *17/İsra, 102*
9. *27/Neml, 14*
10. *20/Taha, 47*
11. *43/Zuhruf, 51*

dan insanları davet ettiği dinin, toplumun akidesini değiştirmesinden ya da yeryüzünde bozgunculuk çıkarmasından korktuğunu söylüyordu:

"Firavun: '(Ben) size izin vermeden ona iman ettiniz öyle mi? Şüphesiz ki bu (yaptığınız), buranın halkını yurtlarından sürüp çıkarmak için (Musa'yla beraber) tezgahladığınız biz tuzaktır. Pek yakında (yapacaklarımı) bilecek/anlayacaksınız!' " [12]

"Firavun dedi ki: 'Bırakın beni Musa'yı öldüreyim! O da Rabbini çağırsın (yardıma). Ben, (Musa'nın) dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum.' " [13]

Ayetler alt alta sıralandığında Firavun'un rablik ve ilahlıktan kastının ne olduğunu daha iyi anlıyoruz. O, yönettiği ülkede her şeyin kendisine danışılmasını, insanlar bir şeye inanacaksa ondan izin almaları gerektiğini, toprağa ve üstünde yaşayanlara sahip olduğunu ve her şeyin en iyisine kendi karar vereceğine inanıyordu. Bu özellikler yüce Allah'ın *(cc)* rububiyet ve uluhiyet sıfatları olduğundan Kur'an, onun bu iddialarını ilahlık ve rablik olarak kabul ediyor, onun kendi kavminin dilinde söylediği sözler müminlere bu cümlede ifade ediliyordu.

Allah'ın *(cc)* mülkünde, O'nun yaratması ve O'nun verdiği uzuvlarla konuşan, buna rağmen mülkün, hükmün ve otoritenin sahibi olduğunu iddia eden her insan bir Firavun'dur. O, rububiyet ve uluhiyet iddiasını açıkça dillendirmese de bu iddialarla rablik ve ilahlık taslamış ve atası Firavun'un akıbetine namzet olmuştur.

Firavun'a Yardım Eden Aristokrat/Seçkin/Mele Tabakası

Firavun'un çevresinde, ona yardımcı olan, sömürü düzenine ortak, ekini ve nesli beraberce ifsat ettikleri bir zümre vardır. Kur'an, bunlara *'mele/aristokrat/seçkin'* der. Aralarından siyasete yön veren Haman'ı, iktisadı elinde bulunduran Karun'u ve tüm bunlara kolluk gücü olan orduyu özellikle vurgular.

"Firavun ve ailesi, (ilerde) kendilerine korku ve üzüntü sebebi olsun diye onu aldılar. Şüphesiz ki Firavun, Haman ve askerleri hatalıydılar." [14]

12. 7/Araf, 123
13. 40/Mümin, 26
14. 28/Kasas, 8

"Karun, Firavun, Haman'ı da (helâk etti). Andolsun ki Musa, onlara apaçık deliler getirdi. Yeryüzünde büyüklendiler. Hâlbuki onlar, (azabımızın) önüne geçemediler." [15]

Firavun günümüz ifadesiyle *'demokrat'* bir yöneticidir. Mele tabakasına danışmadan, onların onay ve desteğini almadan hareket etmez.

"Çevresinde bulunan seçkinlere 'Bu, bilgili/usta bir büyücüdür.' demişti. (Firavun): 'Yaptığı bu sihirle sizi yerinizden, yurdunuzdan etmek istiyor. Ne buyurursunuz?' " [16]

"Firavun dedi ki: 'Bırakın beni Musa'yı öldüreyim! O da Rabbini çağırsın (yardıma). Ben, (Musa'nın) dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum.' " [17]

Mele tabakası da liderine bağlı, onu düşünen, ona sormadan harekete geçmeyen bir zümredir.

"Firavun'un kavminden önde gelenler demişlerdi ki: 'Sen, Musa'yı ve kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapsınlar, seni ve ilahlarını terk etsinler diye mi bırakacaksın?' (Firavun onları yatıştırmak için) demişti ki: 'Erkek çocuklarını öldüreceğiz, kadınlarını sağ bırakacağız. Şüphesiz ki biz, onların üzerinde kahredici bir güce sahibiz.' " [18]

Her cahilî sistem Firavun'unu, her Firavun da *'mele'* tabakasını meydana çıkarır. Karşılıklı çıkar üzere bir araya gelen bu meşum zümre, birbirlerini azgınlaştırır ve el birliğiyle kendi sonlarını hazırlar.

"Karun, Firavun, Haman'ı da (helâk etti). Andolsun ki Musa, onlara apaçık deliler getirdi. Yeryüzünde büyüklendiler. Hâlbuki onlar, (azabımızın) önüne geçemediler. Her birini günahıyla yakalayıverdik. Onlardan kiminin üzerine taş yağdıran bir fırtına yolladık. Kimini (kulakları sağır eden) bir çığlık yakalayıverdi. Kimini yerin dibine geçirdik, kimini ise boğduk. Allah, onlara zulmedecek değildi; onlar, kendilerine zulmediyorlardı." [19]

Bu meşum topluluk, varlıklarının firavunun varlığına bağlı olduğunu bilir. Bu nedenle var güçleriyle Fira-

15. 29/Ankebut, 39
16. 26/Şuara, 34-35
17. 40/Mümin, 26
18. 7/Araf, 127
19. 29/Ankebut, 39-40

vuni sistemin devamı için çalışırlar. Nil nehrine nazır konaklarda oturur, çocukları en iyi sihirbazlardan eğitim alır, ülkedeki tüm ekonomik faaliyetlerden paylarına düşeni alırlar. En iyi vatansever onlardır; fakat yedi sülalelerinden tek bir kişi Mısır ordusunda yer almaz. Mısır'ın yer altı ve yer üstü zenginliklerini ustalıkla çalar, önemli mevkilerde akrabalarının ya da mensubu oldukları çok tanrılı, kehanet merkezli Mısır mabetlerinden meşrepdaşlarının olması için çabalarlar.

İlginçtir, yargılandıkları hiç görülmemiştir. Mısır anayasasında şu gizli maddenin olduğu ve yalnızca o mevkiye gelenlerin bu kanunu görüp okuyabildiği rivayet edilir: *'Bu yasalar, kanun koyucular için değil, mustazaf halklar içindir. Yasa koyucular ve onların referans verdiği seçkinler hiçbir surette yargılanamazlar.'*

Firavun'un yanında saf tutup, Allah'ın *(cc)* ayetleri hakkında delilsizce tartışan, kibir ve azgınlıkta ayak direyen bu insanlar için Rabbimiz aşağıdaki ayetle bizlere bir sorumluluk yüklemektedir:

"Onlar ki, kendilerine gelmiş hiçbir delil olmamasına rağmen, Allah'ın ayetleri hakkında tartışanlardır. Allah katında ve iman edenlerin katında (bu yaptıklarına yönelik) öfke büyüktür. İşte Allah, kibirli zorba olanın kalbini böyle mühürler!" [20]

Firavun'un Sihirbazları Vardır

Halkı meydanlara toplayan, onların topluca eğlenmesini sağlayan, Firavun yanında ayrıcalıklı bir konuma sahip olan sihirbazlar vardır. El çabukluğu ve göz boyama marifetiyle türlü numaralar yaparlar. Halk gülüp eğlenir, sihirbazlar para kazanır, Firavun'un sistemi ayakta kalır.

Sihirbazlar, alçak tabiatlı insanlardan seçilir. Onların tek gayesi, biraz daha fazla kazanmak ve Firavun'a yakın olabilmektir.

"Büyücüler Firavun'a geldiler: 'Şayet biz (Musa'ya) üstün gelirsek herhâlde bize (dolgun) bir ücret verirsin artık, değil mi?' dediler. 'Evet, şüphesiz, (üstün geldiğiniz taktirde) bana yakınlaştırılmış (gözde adamlarımdan) olacaksınız.' demişti." [21]

Zulüm altında inleyen, onuru çiğnenmiş, sırtından yöneticinin/patronun kırbacı hiç eksilmemiş halk, sihirbazların karşısına oturur ve güler. Günün bir kısmının acısı, yokluğu, mahrumiyeti, ezilmişliği; diğer kısmının eğlencesiyle unutulur. Böylece bir sonraki güne rahatlamış ve hiçbir şey olmamış gibi başlanır. Sihirbazlar, toplumda öfke birikmesini engelleyen, suni eğlencelerle gerçek acıları unutturan, Firavun sistemi için olmazsa olmaz kurumlardandır.

> Toplumu bölerek yöneten Firavun, muvahhidleri toplumu bölmekle; sihirbazları kullanarak toplumu uyutan Firavun, davetçileri sihirbazlıkla suçlamıştır. Firavun'u tanımak ve topluma gizli kalan yönlerini anlamak isteyen onun suçlamalarına bakmalıdır. Muhaliflerine yönelttiği her suçlama kendini ifşa etmesidir.

Firavun, İşkenceci Bir Zalimdir

Otoritesini tanımayan, halk için öngördüğü dini benimsemeyen, iş ve yönelişlerinde kendisinden izin almayanları suçlu kabul eder. Onları dinlerinden döndürmek için ve halka ibret olsunlar diye zulmün her türlüsünü yapar.

Otoritesini/uluhiyetini tanımayanlar için hazırlanmış zindanları vardır.

"Demişti ki: 'Şayet benim dışımda bir ilah edinecek olursan hiç şüphesiz seni, hapse atacağım.' " [22]

Öngördüğü dinin dışına çıkanları, çocukları da dahil toplu kıyıma uğratmakla tehdit eder.

"Firavun'un kavminden önde gelenler demişlerdi ki: 'Sen, Musa'yı ve kavmini yeryüzünde bozgunculuk yapsınlar, seni ve ilahlarını terk etsinler diye mi bıra-

20. *40/Mümin, 35*
21. *7/Araf, 113-114*
22. *26/Şuara, 29*

kacaksın?' (Firavun onları yatıştırmak için) demişti ki: 'Erkek çocuklarını öldüreceğiz, kadınlarını sağ bırakacağız. Şüphesiz ki biz, onların üzerinde kahredici bir güce sahibiz.' " [23]

Bir zamanlar onun saflarında olup da ayrılmak isteyenler için akıl almaz işkenceler hazırlar.

"Kuşkusuz, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesip; sonra da sizi topluca asacağım!" [24]

Firavun, zulümde o denli ileri gider ki, rahimlerde bulunan yavrular dahi onun zulmünden nasibini alır.

"Onlara bizim katımızdan hakkı getirdiği zaman dediler ki: 'Onunla beraber iman edenlerin erkek çocuklarını öldürün, kadınlarını ise sağ bırakın.' Kâfirlerin hilesi mutlaka boşa çıkacaktır." [25]

Ve Firavun zulmü, annelerin rahmine erişince, onun sonu yaklaşır. Ya karşısına dikilecek bir Musa ya da Allah'ın çetin azabı onun için mukadder son olur.

Gücünü Bölüp Çatıştırmaktan Alır

Dünyaya onurlu bir varlık olarak gelen insan, nasıl olur da Firavun'un zulmüne sessiz kalır?

Firavun, halkları böler. Irka dayalı, sosyal statüye dayalı, ekonomik gelire dayalı, mezhebe ve dine dayalı olarak sürekli toplumları böler. Bölünen insanları çarpıştırır, sonu gelmez düşmanlıklar ve nesilleri yok eden kan davalarıyla insanların gücünü zayıflatır. Toplum öyle bir noktaya gelir ki, onun varlığı olmadan bir arada yaşayamayacağına inanır olur. Tüm problemlerin sebebi olan Firavun, böldüğü ve çatıştırdığı insanlar nezdinde kurtarıcı hâline gelir.

"Şüphesiz ki Firavun, yeryüzünde üstünlük tasladı. Oranın halkını gruplara ayırıp, onlardan bir bölümünü mustazaflaştırıyor/güçsüzleştiriyor; erkek çocukları boğazlayıp, kadınları diri bırakıyordu. Çünkü o, bozgunculardandı." [26]

Musa *(as)* İsrailoğullarını onunla beraber yollamasını istediğinde, Firavun'un ölçüsüz tepki ve tehditleri bundandır. Böldüğü halklardan biri kendi yolunu çizip, adil bir lider/peygamberle model oluşturacak olsa diğer halklara örnek olacak ve zulüm sistemi işlemez olacaktır.

Onun zulmünü reddedip, tevhid ve adalet isteyenler vatan hainidir.

Vatan-Millet Edebiyatı Firavunların Ortak Özelliklerindendir

"Firavun: '(Ben) size izin vermeden ona iman ettiniz öyle mi? Şüphesiz ki bu (yaptığınız), buranın halkını yurtlarından sürüp çıkarmak için (Musa'yla beraber) tezgahladığınız bir tuzaktır. Pek yakında (yapacaklarımı) bilecek/anlayacaksınız!' " [27]

İlginçtir, Firavun bu sözü iman eden sihirbazlara söylemektedir. Onların Musay'la *(as)* iş birliği yaptığını, amaçlarının ülkeyi bölmek olduğunu ileri sürmüştür.

"(Firavun) demişti ki: 'Size izin vermeden önce ona inandınız öyle mi? Şüphesiz ki o, size sihir öğreten büyüğünüzdür. Ellerinizi, ayaklarınızı çaprazlama kesecek ve sizi hurma kütüklerine asacağım. Hangimizin azabının daha çetin ve kalıcı olduğunu da bileceksiniz!' " [28]

Bundan daha ilginç olanıysa, fıtrata hitap eden ve temiz vicdanlarda karşılık bulan tevhid davetçilerini sihirbazlıkla suçlar.

Evet, yukarıda verdiğimiz ayette görüldüğü gibi Musa'nın sihir öğreten bir büyücü olduğunu iddia etmiştir.

Toplumu bölerek yöneten Firavun, muvahhidleri toplumu bölmekle; sihirbazları kullanarak toplumu uyutan Firavun, davetçileri sihirbazlıkla suçlamıştır.

Firavun'u tanımak ve topluma gizli kalan yönlerini anlamak isteyen onun suçlamalarına bakmalıdır. Muhaliflerine yönelttiği her suçlama kendini ifşa etmesidir.

Halkın İyiliğini İster, Amacı Onları Korumaktır

"Firavun dedi ki: 'Bırakın beni Musa'yı öldüreyim. O da Rabbini çağırsın (yardıma). Ben, (Musa'nın) dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum.' " [29]

"... Firavun dedi ki: 'Ben, size sadece kendi görüşümü

---

23. *7/Araf, 127*
24. *7/Araf, 124*
25. *40/Mümin, 25*
26. *28/Kasas, 4*
27. *7/Araf, 123*
28. *20/Taha, 71*
29. *40/Mümin, 26*

söylüyorum ve ben, sizleri yalnızca dosdoğru yola iletiyorum.' " [30]

Söylemleri; vatansever, halkçı, toplumun iyiliğini düşünen merhametli bir liderin sözleridir. Ancak eylemleri, onun tüm söylediklerini yalanlamaktadır.

O, farklı bir sese tahammülü olmayan, halkını ezmekten geri durmayan, şahsi ihtirasları ve gösteriş için halkın çocuklarını ölüme sürmekten imtina etmeyen bir zalimdir. İsmini yaşatmak için yaptırdığı piramit inşaatında on binlerce insanın ölümüne sebep olmuştur.

Aş, İş, Eğitimle Topluma Minnet Eder

"(Firavun) demişti ki: 'Seni çocukken biz yetiştirmedik mi? Ömrünün çoğu yılını bizim aramızda geçirmedin mi?' " [31]

O, Kur'an'da anlatılan tüm suçlu günahkârlar gibi minnet eder, başa kakar... Allah'ın *(cc)* verdiği nimet ve rızıklar, o ve avanesinin yolsuzluk ve hırsızlığından artar da halka ulaşırsa bunu da, toplumu terbiye etmek için bir silah olarak kullanır.

'Seni biz eğitmedik mi?', 'İş vermedik mi?', 'Aş vermedik mi?' Firavunların tevhide meyleden insanlara söyledikleri ortak sözleridir.

Musa *(as)* bu sözlere ne de güzel cevap vermiştir: *"Bana minnetini ettiğin nimet de, İsrailoğullarını köleleştirmen olsa gerek!"* [32]

Toplumu Küçümser, Aptal Yerine Koyar

"Firavun kavmi içinde seslendi ve dedi ki: 'Ey kavmim! Mısır'ın mülkü ve şu altımdan akan nehirler bana ait değil mi? Görmüyor musunuz? Yoksa ben, şu basit insandan ve neredeyse kendini ifade edemeyenden daha hayırlı değil miyim? Onun üzerine altından bilezikler atılmalı değil miydi? Ya da onunla beraber meleklerin gelmesi gerekmez miydi?' Kavmini hafife aldı/küçümsedi/onursuzlaştırdı, onlar da ona itaat ettiler. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktu." [33]

O, doğru bir yol üzere olduğuna kavmini ikna etmeye çalışır, bunun için deliller öne sürer. Ama onun delilleri ayette zikredilen şeylerdir. Mülkünün olması, Nil nehrinin sarayının altından geçmesi, Musa'nın *(as)* dilinde var olan problem ve fakir olması, Allah'ın *(cc)* Musa ila beraber melek yollamaması... Tüm bunlar Firavun'un hak, Musa'nın batıl yolda olduğunun kanıtlarıdır(!).

> Muvahhid, tevhidin nuru ve basiretiyle Firavunları tanır ve tevhidin gereği olarak tağutlaşmış Firavun'u tekfir eder, ondan teberri eder ve uzaklaşır. Hâliyle tevhid ve muvahhid, Firavun'un en nefret ettiği şeydir.
> Firavun'a, şirk ve küfürle kalpleri ölmüş, Allah'a kul olma şerefine erişmemiş, tağuta kulluk yapan, sömürüye açık insanlar lazımdır. Bu nedenle insanları tevhitten ve tevhid davetçilerinden uzak tutmak için sürekli tuzaklar kurar.

Evet, Firavun toplumu aptal yerine koymaktadır. Çünkü onların bu basitliklere inanacağını ve kendisine itaat edeceklerini bilmektedir.

Onları sihirbazlarla oyalayan, yaratılış gayelerini unutturan, kendi büyüklüğüne dair uydurulan hurafelere inanmalarını sağlayan ve tüm bunlardan önemlisi onları fahşa ve münkere dayalı, fasık bir hayatla aptallaştıran Firavun'dur.

Ayetin sonundaki ifadeye dikkat buyurun: *"... Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktu."* Onlar, günah, fısk ve fücurla kalplerini öldürmüş, kalbin akletmesini engellemişlerdi. *'Akletmeyen kalpler'* aptal, onursuz, küçümsenmeye elverişli bir toplum hâline gelirler ve Firavunlar onları istedikleri gibi güder.

Firavunlara tebâ olanların mazur sayılmaması, dünyada onlarla beraber helâk olup ahirette onların ardından azaba sürüklenmeleri bu sebeptendir. Çünkü onlar, Allah'a itaati ve şerefli bir hayatı, Firavunların teklif ettiği fasık ve onursuz bir hayatla

30. 40/Mümin, 29
31. 26/Şuara, 18
32. 26/Şuara, 22
33. 43/Zuhruf, 51-54

değişmiş, kalplerini masiyetlerle öldürüp akletmesine mani olmuşlardır. Elleriyle kazandıkları bu cürümler ve fasık hayattan yana koydukları tercihleriyle, Firavunların oyuncağı olmuşlardır.

Firavun Tevhid Daveti İçin Tuzaklar Kurar

Firavun, prototipi olduğu tüm müstekbirler gibi tuzakçıdır. İnsanları müşrikleştirmek ve Allah'a karşı inkârcı durumuna düşürmek için, gece-gündüz aralıksız tuzak kurar:

"Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki: '(Hayır!) Allah'ı inkâr edelim ve ona ortaklar koşalım diye gece gündüz tuzaklar kurdunuz.' Azabı gördüklerinde pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?" [34]

Çünkü tevhid, akleden kalbin akidesidir ve kalpte hayat olduğunun alametidir. Muvahhid, tevhidin nuru ve basiretiyle Firavunları tanır ve tevhidin gereği olarak tağutlaşmış Firavun'u tekfir eder, ondan teberri eder ve uzaklaşır. Hâliyle tevhid ve muvahhid, Firavun'un en nefret ettiği şeydir. Firavun'a, şirk ve küfürle kalpleri ölmüş, Allah'a *(cc)* kul olma şerefine erişmemiş, tağuta kulluk yapan, sömürüye açık insanlar lazımdır. Bu nedenle insanları tevhitten ve tevhid davetçilerinden uzak tutmak için sürekli tuzaklar kurar.

Kur'an'ın İşaret Ettiği Bazı Firavuni Tuzaklar

"Onlara bizim katımızdan hakkı getirdiği zaman dediler ki: 'Onunla beraber iman edenlerin erkek çocuklarını öldürün, kadınlarını ise sağ bırakın.' Kâfirlerin hilesi mutlaka boşa çıkacaktır." [35]

Ayetin son cümlesi bu tehdidin bir *'hile'* olduğunu ve kâfirlerin hilesinin boşa çıkacağına dikkat çekmiştir. Nedir bu hile?

Bilindiği gibi Firavun, iki defa *'erkek çocukların öldürülmesine, kadınların ise sağ bırakılmasına'* dair emir vermiştir. İlki, Musa *(as)* doğmadan öncedir. İsrailoğullarının sayısını azaltmak ve kendi yönetimi için tehlike arz etmekten çıkarmak için nüfus planlaması yapmış ve erkek çocukları öldürmüştür.[36]

34. 34/Sebe, 33
35. 40/Mümin, 25
36. Bk. 28/Kasas, 4

Bu emir uygulanmış ve sayısını Allah'ın bildiği çoklukta bebekler, onun cellatları tarafından katledilmişti.

İkincisi ise, Mümin suresi 25. ayette geçen emirdir. Bu, Musa *(as)* risaletle görevlendirilip Firavun'a gönderildikten sonradır. Firavun bu emri uygulamamış, bir hile ve tuzak olarak kullanmıştır.

Amacı, İsrailoğullarını Musa'dan *(as)* uzaklaştırmaktır. İnsanlar, *'Musa yüzünden başımıza türlü dertler açıldı, olmadık eziyetlere maruz kaldık!'* diye Musa ve iman edenleri tehdit etmiştir. Böylece İsrailoğullarının yakın zamanda yaşadığı ve bir travma hâline gelen *'çocuk katli'* toplumun hafızasında canlanmış ve Musa'nın davetine mesafe koymaları sağlanmıştır.

Firavun bu hileden sonuç almıştır elbet.

"Demişlerdi ki: 'Sen gelmeden önce de eziyet görüyorduk sen geldikten sonra da eziyet görmeye devam ediyoruz!' Demişti ki: '(Böyle düşünmeyin!) Umulur ki Rabbiniz, düşmanınızı helâk eder ve sizi yeryüzünün halifeleri (onların yerine geçen yöneticileri) kılar. Böylece sizin nasıl işler yapacağınızı gözler.' " [37]

"Kavminden bir grup genç dışında kimse Musa'ya iman etmedi. (O gençler de) Firavun ve ileri gelenlerin kendilerine işkence etmesinden korkarak iman etmişlerdi. Çünkü Firavun, yeryüzünde üstünlük taslayan bir despot ve haddi aşan bir taşkındı." [38]

Firavunlar, bu hileyi her asırda kullanırlar. Musa'nın *(as)* vârisi olan davetçileri tefe koyar, eziyetin her türlüsüyle saldırırlar. Tevhide meyleden insanlara, o davetçileri ve akıbetlerini hatırlatır ve onları davetçilerden uzaklaştırırlar.

Ve İsrailoğulları tıynetine sahip çoğunluk, Allah'a ve rasûllerine inandıklarını iddia etseler de rasûllerin davetine uzak durur; *'İşten eve, evden işe'* Firavun nizamıyla yaşarlar.

Firavun'un tehditlerine pabuç bırakmayan bir avuç yiğit vardır; kimi bedenen gençtir, kimi ruhen. Onlar Musa'nın yanında saf tutar ve Allah'a *(cc)* şöyle dua ederler:

"(Bunun üzerine) 'Allah'a tevekkül ettik.' demişlerdi. 'Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğuna fitne kılma. (Bize üstün gelirlerse hak yolda olduklarını zannederler. On-

37. 7/Araf, 129
38. 10/Yunus, 83

lara fitne olmuş oluruz.) Ve bizleri rahmetinle kâfirler topluluğundan kurtar.' " [39]

Bir diğer Firavun hilesi:

"Firavun dedi ki: 'Ey Haman! Benim için bir kule inşa et. Umulur ki, yollara ulaşırım. Göklerin yollarına (ulaşırım da) Musa'nın ilahına çıkabilirim! Şüphesiz ki ben, onun yalancı olduğunu sanıyorum.' Böylece Firavun'a kötü ameli süslü gösterildi ve (dosdoğru) yoldan alıkonuldu. Firavun'un hilesi, ancak yok olup hüsrana uğramaya mahkûmdur." [40]

Ayetin son cümlesi, başında yer alan meydan okumanın bir hile olduğunu ve Firavun'un hilesinin yok olmaya mahkûm olduğunu söylemektedir.

Firavun büyük sözler eder, meydan okur, her şeyi küçümser. Böylece halkın gözünde her şeye meydan okuyan, kimseden korkmayan ve her şeyi başarabilecek bir lider portresi çizer. Öyle ki, Musa'nın ilahına kafa tutup, ona meydan okumaktadır. Bu, onun kendinden ve davasından ne kadar emin olduğunu göstermektedir.

Oysa bunların hiçbirini yapmaz. Onun yüksek volümlü, bol şakşaklı *'eyt'*li *'üyt'*lü naralarına, günahlarla zelil kılınmış, *'işten eve, evden işe'* nizamıyla köleleştirilmiş, sihirbazların oyunlarıyla beyinleri sulanmış fasıklar aldanırlar.

Muvahhidler onun bağırmasının korkaklığından, tehditlerinin vicdan azabından, zulümlerinin geri dönüşü olmayan kötü akıbetin kabusundan kurtulma isteğinden olduğunu bilirler.

O, yakinen inandığı hâlde inkâr eden[41] Musa'nın hak olduğunu bildiği hâlde[42] onu büyülenmiş olmakla itham eden[43] bir zavallıdır.

39. 10/Yunus, 85-86
40. 40/Mümin, 36-37
41. "Nefislerinde yakinen (ayet/mucizelerin doğruluğuna) inandıkları hâlde, zulüm ve haddi aşma nedeniyle onu yalanladılar. Bozguncuların akıbetinin nasıl olduğuna bir bak!" (27/Neml, 14)
42. "(Musa) demişti ki: 'Andolsun ki, bunları göklerin ve yerin Rabbinin, (insanları) basiretli kılıcı (ayetler) olarak indirdiğini biliyorsun. Ve ben, senin kesinlikle helâk olmuş biri olduğunu düşünüyorum ey Firavun!' " (17/İsra, 102)
43. "Andolsun ki, Musa'ya dokuz apaçık ayet/mucize verdik. Sor İsrailoğullarına! Hani (Musa) onlara geldiğinde Firavun ona 'Ben senin kesinlikle büyülenmiş biri olduğuna inanıyorum.' demişti." (17/İsra, 101)

Firavun, yaşadığı dönemin tağutudur. Muvahhidler, vahyin rehberliğinde onu, zulme dayalı düzenini, topluma kurduğu tuzakları iyi tanımalıdır. Çünkü onlar, Musa'nın *(as)* vârisleridir ve Firavun'a karşı Musa'nın mücadelesini verecek olanlardır.

Muvahhidler onun bağırmasının korkaklığından, tehditlerinin vicdan azabından, zulümlerinin geri dönüşü olmayan kötü akıbetin kabusundan kurtulma isteğinden olduğunu bilirler.

Muvahhid, Firavun'dan korkmamalıdır. Çünkü Firavun, güçsüz ve zayıftır. O, Allah'a *(cc)* kafa tutup, Allah'ın arzında, O'nun seması altında ve O'nun mülkünde otoritesini ilan ettiği gün kaybetmiştir. El-Aziz olan Allah'a savaş açan, O'nun halis dini olan tevhidi reddeden, tevhide alternatif olarak farklı öneriler sunan ve Musa'ya kulak vermeyen her Firavun gibi dünya ve ahirette kötü akıbete uğrayacaktır.

"O ve askerleri yeryüzünde haksız yere büyüklendiler. Ve bize dönmeyeceklerini zannettiler. Biz de, onu ve askerlerini yakaladık ve denize fırlattık. Zalimlerin akıbetinin nasıl olduğuna bir bak! Onları ateşe davet eden imamlar/önderler kıldık. Kıyamet günü de yardım olunmayacaklardır. Bu dünyada peşlerine bir lanet taktık. (Müminler onları andıkça lanet okur ve) kıyamet gününde de (yüzlerine bakılmaz, tiksinilecek hâlde) çirkinleştirilmişlerdir." [44]

Firavun karşısında zafere götüren yol, ona benzemek, onun güç ve kurumlarına sahip olmak değildir. Şayet onun sahip olduğu olanaklar, zaferin vesilesi

44. 28/Kasas, 39-42

> Ve unutmamalıyız Allah, Firavun'un mustazaf hale getirdiği insanlar için bir hayır dilemiştir.

olsa Allah'a karşı Firavun'u korurdu. Onun karşısında zafere götüren yol şu ayetlerde belirtilmiştir:

"Biz, Musa'ya ve kardeşine şöyle vahyetmiştik: 'Kavminiz için Mısır'da evler hazırlayın. Evlerinizi (içinde namaz kılınan) kıblegah hâline getirin. Namazı dosdoğru kılın. Müminleri de müjdele!' " [45]

"Musa kavmine: 'Allah'tan yardım isteyin ve sabredin!' demişti. Şüphesiz ki yeryüzü, Allah'ındır ve ona kullarından dilediğini mirasçı/sahip kılar. Akıbet/mutlu son muttakilerindir." [46]

"Bereketli kıldığımız toprakların doğusuna ve batısına (Firavun ve avanesinin geride bıraktığı mülke), zayıf bırakılmış topluluğu mirasçı kıldık. Sabretmelerine karşılık Rabbinin güzel vaadi İsrailoğulları için gerçekleşti. Firavun ve kavminin yaptıkları (sanat cinsinden eserleri) ve bina edip yükselttiklerini yerle bir ettik." [47]

"Sabrettikleri zaman, içlerinden bizim emrimizle yol gösteren imamlar/önderler kıldık. Onlar, bizim ayetlerimize yakinen inanıyorlardı." [48]

Ve unutmamalıyız Allah *(cc)*, Firavun'un mustazaf hale getirdiği insanlar için bir hayır dilemiştir:

"Biz, yeryüzünde zayıf bırakılmış olan (mustazaflara) iyilik yapmak, onları (kendilerine uyulan) imamlar yapmak ve onları (yeryüzüne) vâris kılmak istiyoruz." [49]

Hiç şüphesiz sabırla mücadele edip Allah'ın *(cc)* vaadine yakinen inananlar, Allah'ın evlerine sığınıp orada arınan ve Allah'tan yardım isteyerek güçlenenler bu vaade eriştirilecek ve Allah'ın muradı gerçekleşecektir. Firavun'un muradının, yaptığı planlarının, tehdit ve zulümlerinin Allah'ın iradesi karşısında hiçbir önemi yoktur. Firavun, tuzakları, tehditleri ve zulümleri yok olmaya mahkûmdur.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Halis Bayancuk (Ebu Hanzala)

Silivri 9 No'lu Kapalı Cezaevi, Silivri/İstanbul

45. *10/Yunus, 87*
46. *7/Araf, 128*
47. *7/Araf, 137*
48. *32/Secde, 24*
49. *28/Kasas, 5*

Dindar Nesilden Deist Nesile

Başyazı

Şu bir gerçektir ki: Hidayet ve dalalet Allah'ın elindedir. O ölüden diriyi çıkardığı gibi zalimden âlimi; diriden ölüyü çıkardığı gibi âlimden zalim bir evlat çıkarabilir. Ateist, Deist, Komünist, Demokrat, Laik veya başka bir ... ist... Bunlar dalaletin yani, tevhitten sapmanın farklı renk ve tonlarıdır. Hak olduğu müddetçe batıl da olacaktır. İsimlerin değişmesi bizleri aldatmamalıdır. Amacımız, insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetin fertleri olarak nesillerin hidayette öncü ve rol modelleri olmaktır.

Allah'ın adıyla.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selam, Nebi'miz Muhammed Mustafa'ya, onun temiz ailesine, ashabına ve kıyamete kadar tâbilerinin üzerine olsun.

Bir akademisyenin açıklamaları sonrasında *'Gençler arasında Deizm yaygınlaşıyor'* tartışması başladı. İddianın gerçekliği, çizilen tablonun abartıdan uzak olup olmadığı ve ele alınış biçiminin usule uygunluğuna bakmaksızın konuyu ele almak niyetindeyiz. Amacımız: Deizm'i tarif etmek, Kur'an ve Sünnet çerçevesinde doğru isimlendirmede bulunmak ve yayılma nedenlerini incelemektir. Çaba bizden başarı Allah'tandır.

Deizm Nedir?

Deizm, Latince'de *'Tanrı'* anlamına gelen *'devs'* kelimesinden türetilmiştir. Deist, Allah'ın *(cc)* varlığına ve bütün kâinatı yarattığına inanıp, Allah'ın peygamberler, kitap ve vahiy aracılığıyla insanlara müdahale ettiğine inanmayan kimsedir.[1]

1. *Deizm veya Yaradancılık, tüm dinleri reddeden tek Allah inancıdır. Deizm genel olarak Dünya'ya veya Evren'in işleyişine müdahale etmeyen tek tanrı olduğuna inanır. Ayrıca mantık ve doğal dünyaya dair gözlemlerin kaynağını oluşturduğu; dinsel bilgiye dolaysız biçimde sadece akıl yoluyla ulaşılabileceği ilkesini esas alır, bu sebeple vahiy ve esine dayalı tüm inanış biçimlerini reddeder. (Wikipedia)*

   "Allah'ı yalnızca ilk sebep olarak kabul eden, evreni bir Allah'ın yarattığına inanmakla beraber yaratıcının evrene hiçbir müdahalesi olmadığını ve olmayacağını savunan, vahyi reddeden görüş" (TDK)

Buna göre Deizm: Allah'a inanan fakat dinlerle problemi olan, insanlığın tanıdığı en eski din/ideoloji/felsefelerden biridir. Her ne kadar bu isimlendirme Avrupa'da kiliseye kafa tutan; ancak Allah inancına karşı çıkmayan filozof ve teologlar için kullanılsa da, ismin yeniliği, taşıdığı anlamın yeni olduğu noktasında bizleri yanıltmamalıdır.

Deist Medyen

"İçinizden bir topluluk benim kendisiyle gönderildiğime iman etmiş, bir taife de iman etmemişse Allah aramızda hükmedinceye kadar sabredin! O, hükmedenlerin en hayırlısıdır. Kavminden ileri gelen müstekbirler demişlerdi ki: 'Ey Şuayb! Seni ve seninle beraber iman edenleri kesinlikle yurdumuzdan çıkarıp süreceğiz! Ya da kesinlikle dinimize geri dönersiniz!' Demişti ki: 'İstemesek de mi?' " [2]

Medyen halkı, Allah'a *(cc)* inanan bir toplumdu. Ancak Allah'ın hayatlarına müdahale etmesini istemiyor; ekonomiye, tartıya, çarşıya müdahale eden bir Allah'ı garipsiyorlardı. Yani, Allah olsun ama O'na nasıl ibadet edileceğine ve hayatın akışına müdahale etmesin istiyorlardı. Bu sebeple Allah'ın buyruklarını ileten Şuayb'a *(as)* ve dine karşı çıkıyorlardı.

Benzer bir durumun Kureyş için de geçerli olduğunu Kur'an'dan öğreniyoruz. Mekke toplumunun itikadi hastalıklarına neşter vuran En'am suresi şöyle başlamaktadır:

"Gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı kılan Allah'a hamd olsun. Sonra o kâfirler (birtakım varlıkları) Rabblerine denk tutuyorlar. Sizi çamurdan yaratan, sonra da (öleceğiniz zamanın) müddetini belirleyen O'dur. (Diriliş zamanın) müddeti O'nun yanındadır. Sonra siz (hâlâ) şüphe edersiniz. Göklerde ve yerde (kulluk edilen) Allah O'dur. Sizin gizlinizi de açığınızı da bilir. Kazandıklarınızı da bilmektedir." [3]

Sure, göklerde ve yerde Allah olanın yani tek otorite, hükümran ve egemen olanın Allah *(cc)* olduğunu vurgulayarak başlıyor. Çünkü Deist Kureyşliler Allah'a, O'nun yarattığına inanıyor ve ihtiyaç duydukları zaman O'na yönelip kulluk ediyorlardı. Ancak bir bütün olarak hayata Allah'ın egemen olmasını istemiyor; şartlar, ihtiyaçlar ve arzulara göre şekillenen bir dinî hayat istiyorlardı.

Deizm'i daha eskilere götürmek de mümkündür. Şeytan, Allah'a *(cc)* O'nun azametine yemin edecek kadar inanmakla birlikte, kime secde edeceğine kendisi karar vermek istemişti. Neyin doğru neyin yanlış olduğu, neyin hayırlı neyin şer olduğuna Allah'ın hükmetmesine karşı gelmiş, nefsine ve arzularına uymuştu.

Deizm, şeytanın dini ve mezhebidir. Fıtri bir ihtiyaç olan ibadet/tapınma, büyük bir gücün varlığına inanma, O'nun himayesine sığınma ihtiyacını Allah'a imanla tatmin edip, hayatın kalan kısımlarında şeriatsız, peygambersiz, vahiysiz yaşama isteğidir. Kur'an'ın ifadesiyle *'heva/arzuya uyma'* ve *'hevayı/arzuyu ilah edinme'* dinidir.

İnsan yaratıldığı ilk günden bu yana Deizm vardı, hakka davet eden peygamberlerin bulunduğu her ortamda var oldu, kıyamete kadar da var olacaktır.

"Hevasını/arzularını ilah edineni gördün mü? Şimdi sen mi ona vekil olacaksın? Sen, onların çoğunun dinleyip akletiğini mi sanıyorsun? Onlar yalnızca hayvanlar gibidirler. Hayır, hayır yolca daha sapkındırlar." [4]

Dindarların Çocukları Deist mi Oluyor?

Konuyu bu başlıkta tartışmaya açtığınız andan itibaren ilk düğmeyi yanlış iliklemiş oluyorsunuz. Ve ne söylerseniz söyleyin sorunun tespiti ve çözümü noktasında ilerleyemiyorsunuz. Evet, dindar bir insanın çocuğu hevasını ilah edinen bir Deist olabilir. Nuh'un *(as)* çocuğunun Deist olan kavmiyle beraberliği tercih etmesi gibi.

Elbette bu durum, üzücüdür ve Hud Suresi'nde yer alan Nuh'un *(as)* yakarışları okunduğunda, mümin bir babanın böylesi bir akıbetten ne denli etkileneceği anlaşılacaktır. Bu, her birimizin başına gelebilecek çetin imtihanlardandır, böylesi bir imtihandan Allah'a *(cc)* sığınırız.

Ancak Türkiye'de var olan problem, dindarların Deistleşen çocukları değildir. Deist olduğunu bil-

2. *7/Araf, 87-88*
3. *6/Enam, 1-3*
4. *25/Furkan, 43-44*

meyen yetişkinlerin Deist olduğunun bilincinde olan evlatları problemidir.

Deizm, yaratıcı olduğu kabulüyle beraber, insanın istediği ve ihtiyaç duyduğu oranda hayata müdahale eden; ekonomi, siyaset, uluslararası ilişkiler, ihaleler, kamusal alan, parlamento gibi hayatı kuran unsurlara karışmayan; camide, tekkede, cumada, bayramda hatırlanabilen; bazen de akşam yemeklerinde çocukları hizaya getirmek için işimize gelen ayetleriyle soframıza konuk ettiğimiz bir Allah'a inanmaktır. Kabul etsin veya etmesin çocuklarının Deistleştiğini iddia eden çevreler böyle bir Allah'a inanıyorlar.

Faizle alınan evleri yine faizle donatılan sofralarında, söz dinlemeyen çocuklara *'Ne diyor Allah? Anne-babaya öf bile demeyin!'* diyerek, ayeti hatırlatıyorlar.

Kendi ebeveynlerini yük olarak gören, kardeşleriyle kavgalı, akrabalık bağlarını koparan bu insanlar, sürekli çocuklarına kardeşleriyle iyi geçinmeleri gerektiğini, ebeveyne saygıyı anlatıyorlar.

İş yerlerinde hiçbir haremlik selamlık tanımayan, ahlaksızlığın her türlüsüne kapı aralamış babalar, çocuklarına iffet konusunda nutuk atıyorlar.

Rüşvet, adam kayırma, kazanca türlü haram bulaştırma, ihalede usulsüzlük gibi *'batıl yolla mal yemenin'* her türlüsüne bulaşıyor; kirlenen vicdanlarını mübarek gün ve gecelere(!) katılarak, bağış kampanyalarına destek vererek temizlendiklerini sanıyorlar. Bu iki yüzlülük seanslarına çocukları zorla sürüklüyor, para kazanırken akıllarına gelmeyen Allah'ı *(cc)*, özel anlarda dillerinden düşürmüyorlar. Bu durumda çocuklar yalnızca küçüklere müdahale eden ve hep onların aleyhine hükmeden bir Allah tanıyorlar; dini ise, ebeveynin aleyhlerine kullandığı bir silah olarak görüyorlar. Ve *'Ben, Deist oldum.'* diyorlar. Yani, Deist olduğunu bilmeyen ebeveynlerinin aksine, bilinçli olarak Deist oluyorlar. Sorun, çocuklarımızın değil, ebeveynlerin Deistliğidir.

Dindar Nesil Yetiştirecektik, Deist Nesil Oldu!

Ülkeyi on beş yıldır muhafazakâr demokrat bir parti yönetiyor. Dünya görüşlerine uygun olarak *'Dindar Nesil'* yetiştirmeyi hedef olarak belirlediler. Gelinen noktada görüyoruz ki, dindar nesil yerine Deist bir nesil yetiştirilmiş. Neden?

'Eğri bacadan doğru duman çıkmaz.' der eskiler. İktidar partisinin dinle münasebeti problemli olduğundan, istikamet üzere bir dindar nesil yetişmesi ihtimal dahilinde değildir. Çünkü iktidar, dini belirleyen ve yol gösteren olarak değil, edilgen ve ihtiyaç hâlinde raftan indirilen bir araç olarak kullanıyor. Bu samimiyetsiz yaklaşım, başta gençler olmak üzere genel olarak insanları dinden soğutuyor.

> Allah insanın fıtratına uygun olarak sınırsız helal yanında sınırlı haramlar belirlemiş ve bunlara hududullah/ Allah'ın sınırları demiştir. İnsan fıtratıyla uyumlu sınırlarla oynamak; geleneğin ayıpların veya kişisel hassasiyetlerimizin teşride bulunduğu yeni sınırlar, İslam'a karşı bir nefret oluşturacaktır. Çocuklarımızı kötülükten koruma güdüsüyle gereksiz bir baskı uygular ve yaptığımızı dine mal edersek bunun sonucu, ya Deizm'e ya da Ateizm'e çıkaraktır.

Şu açıklamalar bir belediye başkanının konuşmasından: *'Alsın benim ömründen koysun onun ömrüne. Gıkım çıkarsa adiyim. Bizim ona çok ihtiyacımız var. Ümmetin ona çok ihtiyacı var. Esenyurt'un hiçbirimize ihtiyacı yok; ama Tayyip Erdoğan'a çok ihtiyacı var. Niye var? Burayı kaybedersek Kudus'ü kaybederiz. Hiçbir yeri kaybetmeyiz, İslam'ı kaybederiz. Mekke'i kaybederiz. Onun için ona ihtiyacımız var. Onun için ona buradan desteği göndereceğiz...'*

Bu nasıl bir mantık, nasıl bir dindir? İslam'ın sahibi Allah değil midir? Erdoğan'ın kaybetmesinin İslam'ın kaybetmesiyle nasıl bir ilgisi vardır? Bu sözler bir partizan için anlamlı olabilir; ancak aklı başında bir

insanda dinin siyasete alet edildiği hissi, bir muvahhidde ise öfke ve nefret uyandıracaktır.

Bir diğer sorun, iktidarın adaletsiz siyaset anlayışıdır. Bir düşünürden alıntı yaparak ve içinde bulunduğumuz şartlara uyarlayarak söyleyelim: *'Adalet sisteminin iki eksiği vardır. Biri adalet diğeri de sistemdir.'* Ülkeyi yöneten *'İslamcı(!)'* iddiasında bir parti vardır. Yerli ve milli olmayan herkesi vatan haini ilan etmiştir. İktidarı her eleştiren, ya itibar suikastine uğramakta ya da cezaevinde istirahata(!) çekilmektedir. Fırat kenarında kaybolan koyundan dem vuranlar, on bir bin insanı bir iftirayla mağdur etmiş ve zindanlara atmıştır. Henüz yargılama bitmeden bu insanlar vatan haini ilan edilmiş; işlerinden, aşlarından eşlerinden olmuş, toplum tarafından dışlanmışlardır. Hızını alamayan adil yöneticiler(!) yolda görüldüklerinde yüzlerine tükürülmesi gerektiğine dair ilginç tespitlerini partizanlarıyla paylaşmıştır.

Şimdi, hak ve adalet duygusunun en yoğun yaşandığı gençlik döneminde, mezkur manzara nasıl bir ektiye sahip olacaktır? Gençleri önce iktidardan sonra da iktidarın ağzına sakız kıldığı hevesini alınca da tükürüp attığı dinden soğutacaktır.

Her İfrat Beraberinde Tefrit Doğurur!

Deist olduğunu ilan eden gençlerden biri durumu şöyle özetliyor: *'Yolda şarkı söylerken seke seke yürümek istiyorum. İslam buna izin vermiyor.'*

Takdir edersiniz ki, yetişkin bir insan yolda şarkı söylerken sekmek istemeyecektir. Bu çocukça bir istektir. Muhtemelen, çocukluk döneminde şarkı söyleyerek sekmesine müsaade edilmeyen bu kızımız, içinde ukde kalan bir çocukluk özlemini dillendiriyor.

Ebeveynler bilmelidir ki İslam, Allah'ın dinidir ve Allah tarafından kemale erdirilmiştir. Allah *(cc)* insanın fıtratına uygun olarak sınırsız helal yanında sınırlı haramlar belirlemiş ve bunlara hududullah/Allah'ın sınırları demiştir. İnsan fıtratıyla uyumlu sınırlarla oynamak; geleneğin ayıpların veya kişisel hassasiyetlerimizin teşride bulunduğu yeni sınırlar, İslam'a karşı bir nefret oluşturacaktır. Çocuklarımızı kötülükten koruma güdüsüyle gereksiz bir baskı uygular ve yaptığımızı dine mal edersek bunun sonucu, ya Deizm'e ya da Ateizm'e çıkaraktır.

Yine bilmeliyiz ki çocuklar, ideallerimizi gerçekleştirecek yarış atları değildir. Salih bir mümin olmak istiyorsak kendimize yüklenmeli, çocukları rahat bırakmalıyız. Kur'an öğrenmekten aciz bir ebeveynin çocukları hafız yapmaya çalışması, eline kitap almaktan erinen büyüklerin çocukları âlim yapma projeleri, çevresinde hareket eden her şeyle kavgalı ailelerin ahlak abidesi çocuk hayali kurması olsa olsa Deizm, Ateizm, serserilik ya da iki yüzlülükle neticelenecektir. Yaşamadığı İslam'ı *'bak amcası'* diyerek çocuklara ihale eden aileler, bugün Google'dan Deizme bakıyorlar, yarın Peizm, Seizm veya başka bir batıla bakmak durumunda kalacaktır.

Girdisi Fuhşiyat Olanın Çıktısı Deizm Olur!

Çocuklarını ekranlara emanet eden ebeveynler aldıkları netice karşısında şaşırmamalıdır. Zira kalp neyle beslenirse, organlar onu yansıtacaktır.

Süreç şöyle işliyor: Baştan savmak ve rahatlamak için ekranların/sosyal medyanın terbiyesine terk edilen çocuklar, küresel ifsat şebekesinin ağına düşüyor. İnsan psikolojisi düşünülerek üretilen yapımlar, çocukların/gençlerin vazgeçilmezi hâline geliyor. İnançsız, sınırsız imkân sahibi, ahlaksızlığın her türlüsünü yapmasına rağmen hep mutlu olan ekran yüzleri çocukların rol modeli hâline geliyor. Çocuklar/gençler fahşa ve münkeri izliyor, aralarında bunu konuşuyor, hayallerini bu çirkinlikler süslüyor. İslam'ın böylesi alçak hayatlara asla müsaade etmeyeceğini bilen gençler, gayr-ı İslami bir hayata yöneliyor. Aileden öğrendikleri geleneksel dinî bilgi vicdanlarını rahatsız edince, vicdan rahatlatmak için Deist olduklarını iddia ediyorlar.

Küresel Cahiliye Her Yerde

İslam, ilk defa cahiliyeyle karşılaşmıyor. Ancak içinde yaşadığımız modern, post-modern cahiliye geçmiş cahiliyelerden birçok yönden ayrılıyor. Bu farkların başında da, cahiliyenin yaygınlığı geliyor. Geçmiş ümmetler, evlerine kapanıp perdelerini indirdiğinde korunuyor, Allah'ın *(cc)* evlerine sığınıp arınıyorlardı. Bugün cahiliye cebimizde, evimizde, her yerde. Çünkü ilk defa cahiliyenin taşıyıcısı insan oldu ve insanın bulunduğu her alan cahiliyeyi içinde bulunduruyor.

Zira geçmişte tehdit, işkence ve suikast tehdidiyle dininden döndürülmeye çalışılan mümin; bugün gülerek, eğlenerek dininden dönmeye davet ediliyor. Vakit geçirmek için izlediği basit bir video, eğlence programı veya sinema filmi, milyon dolarlar harcanarak özel laboratuvarlarda üretilen 'Allah'ın yolundan alıkoyma' faaliyeti olabiliyor.

Hâliyle bugünkü müminin işi çok daha zor. Bu sebeple olsa gerek, bu cahiliyeye sabredebilenler ashaptan elli kişinin ecrine denk ecir alıyorlar.

Bugün, muvahhidlerin daha bilinçli ve donanımlı olması gerekiyor. Zira geçmişte tehdit, işkence ve suikast tehdidiyle dininden döndürülmeye çalışılan mümin; bugün gülerek, eğlenerek dininden dönmeye davet ediliyor. Vakit geçirmek için izlediği basit bir video, eğlence programı veya sinema filmi, milyon dolarlar harcanarak özel laboratuvarlarda üretilen *'Allah'ın yolundan alıkoyma'* faaliyeti olabiliyor.

Bu durum baskıyla, tehditle, bol bol va'z-u nasihat vererek aşılamaz. Yaşanan örnek bir din, kalpleri mutmain kılan bir bilinç, salih bir ortam ve en önemlisi de doğal hâli yaşanarak gençlere sevdirilmiş bir dinle aşılabilir.

Şu bir gerçektir ki: Hidayet ve dalalet Allah'ın *(cc)* elindedir. O *(cc)* ölüden diriyi çıkardığı gibi zalimden âlimi; diriden ölüyü çıkardığı gibi âlimden zalim bir evlat çıkarabilir. Ateist, Deist, Komünist, Demokrat, Laik veya başka bir ... ist... Bunlar dalaletin yani, tevhitten sapmanın farklı renk ve tonlarıdır. Hak olduğu müddetçe batıl da olacaktır. İsimlerin değişmesi bizleri aldatmamalıdır. Amacımız, insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetin fertleri olarak nesillerin hidayette öncü ve rol modelleri olmaktır. Bu da doğal hâliyle yani, Allah'ın indirdiği şekliyle yaşanan bir dinle mümkündür.

Bizler elimizden geleni yaptıktan sonra, hidayet Allah'ın *(cc)* iradesine bağlıdır. O, adalet sahibi bir Rabb olarak, kendisine yönelen, hakkıyla Allah'tan korkan ve hidayet arayanları yolların en güzeline hidayet edecek; hidayeti hak etmeyen, zorba, kibirli, hayran engel olan ve arzularının peşinde sürüklenenleri saptıracaktır.

Rabbimiz! Bizleri hidayet öncüsü, rahmetinle aralarına dahil ettiğin salih kullardan kıl. Çocuklarımızı insi ve cinni şeytanların şerrinden muhafaza eyle. Şüphesiz ki sen, koruyanların en hayırlısı merhametli olanların en merhametlisisin.

Fırsatlar Ayı Ramazan

Ramazan ise zamanı belli olan, hangi manevi fırsatları barındırdığı bilinen bir zaman dilimidir. Ramazan ayına yaklaşıldığında Müslüman kendisine sürekli bu telkinde bulunmalı ve ebedi kurtuluşu elde edeceği bir fırsatla karşı karşıya olduğunu hatırında tutmalıdır. Ve kendine şöyle demelidir.

Allah'ın adıyla...

Bizleri yeni bir sayıyla buluşturan, *'Din nasihattir'* vazifesini yerine getirmemize olanak sağlayan ve bizleri dininde kardeş kılan Rabbimize hamdolsun. Salât ve selam, Nebimiz Muhammed Mustafa'ya, onun temiz ailesine, ashabına ve kıyamete kadar tâbilerinin üzerine olsun.

Varlıklar arasında insanın yeri farklıdır. Onu farklı kılan; akıl ve iradeyle donatılmış olmasıdır. Akıl ve irade, insanı farklı kıldığı gibi sorumlu da kılar. İnsan, hayvan gibi sorumluluktan âzâde; melek gibi masum kılınmamıştır. Onu üstün kılan akıl ve irade aynı zamanda onu İlah-i mahkemede yargılanabilir bir varlık kılmıştır.

Ve insan çift yönlü yaratılmıştır. Tabiatında onu varlığın en şeçkini (Eşref-i mahlukat) kılan takva da; varlığın en değersizi (Esfel-i mahlukat) kılan fücur da mevcuttur. Dünya hayatının imtihan olması biraz da insanın bu çift yönlülüğüyle alakalıdır. Takvasıyla fücurun şerrinden korunabilenler Allah'ın *(cc)* merhametiyle imtihanı kazananlardır. Fücurlarının peşinden sürüklenip, masiyetin ağırlıkta olduğu bir hayat yaşayanlarsa imtihanı kaybeden, sınıfta kalanlardır.

İnsanın hamuru cahillik, zulüm ve acelecilikle karılmıştır. Netice olarak da insan, aciz ve zayıftır. Çoğu zaman şeytanın vesveseleri ve nefsin arzularına yenik düşer. Günahı taatinden, artısı eksisinden, erdemi zaafından fazladır her zaman. Bir nimete şükretmişse on nimete nankörlük etmiştir çoğunlukla.

İnsanı yaratan Allah olduğundan, onun bu durumunu en iyi bilen de yine O'dur. Bu sebeple Allah *(cc)* insana sürekli fırsatlar sunmaktadır. Fücuruna tâbi olan insana tevbe kapısını açık tutarak en büyük fırsatı sunmuştur. Zaman, mekan ve hâl farkı olmaksızın insan istediği her durumda tevbeyle Allah'a dönebilmekte, çıktığı istikamet yoluna tekrar girebilmektedir.[1] Bir başka fırsat Es-Sittir olan Rabbimizin günahları örtmesi[2], kulllar nezdinde insanı mahcubiyetten kurtarmasıdır. Oysa insanın günahları başkaları tarafından bilinecek olsa; kınama ve eleştirileriyle insanın dengesini bozacak, onun kendine çeki düzen vermesine engel olacaklardır.

Bazen musibet ve belaları fırsat kılar Allah.[3] Tevbe ve istiğfarla taat-masiyet dengesini kuramayan insanı belalarla temizler ve derecesini yükseltir. Kimi zaman yaptığı iyilikleri bir fırsata çevirir, kulun haberi dahi olmaksızın iyilikleri kötülüklerine keffaret olur.[4] Tüm bunların yanında Allah *(cc)* El-Halim'dir. Kullarını hemen cezalandırmaz.[5] Günahların karşılığını erteler, insanın pişmanlık duyup tevbe etmesi ya da musibetlerin keffaret olmasını ister.

Bu fırsatın yanında insana sunulan zamansal ve mekansal fırsatlar da vardır. Hafta içinde amellerin Allah'a arz edildiği, Allah'a şirk koşmayan ve müminlerle sorun yaşamayanların affa mazhar olduğu Pazartesi-Perşembe fırsatı vardır.[6] Haftanın bu iki gününü kaçıranlara ise müminlerin bayramı olan, duaların kabul edildiği Cuma günü vardır.[7]

İnsanı yaratan Allah olduğundan, onun bu durumunu en iyi bilen de yine O'dur.
Bu sebeple Allah insana sürekli fırsatlar sunmaktadır.

Bu fırsatları kaçıranlara aylar içinde seçilmiş Ramazan ayı, Ramazan ayı içerisinde de Kadir gecesi vardır. Allah *(cc)* bu ayın bereketiyle kula sayısız fırsatlar sunmakta, eksiklerini gidermesi için amellerinin karşılığını fazlasıyla vermekte, cennete götüren taatleri kolaylaştırıp; masiyetle insan arasında manevi engeller kılmaktadır. Ruhunu, bedenini, gönlünü arındıran ve temizleyen manevi bir atmosfer oluşturmaktadır.

1. *"Allah, gündüz günah işleyenin tövbesini kabul etmek için geceleyin elini açar. Geceleyin günah işleyenin tövbesini kabul etmek için de gündüzün elini açar. Güneş battığı yerden doğuncaya kadar bu böyle devam edip gider." (Müslim)*
2. *"Allah, insanların günahlarını örtüp gizleyenlerin günahlarını örter." (Müslim)*
3. *"Allah yolundaki mümine isabet eden her yorgunluk, hastalık, sıkıntı, üzüntü, keder, hatta ayağına batan diken, günahlarına kefaret olur." (Buhari)*

   "Bir kul kendisi için (cennette) hazırlanmış olan makama ameliyle erişemeyecekse, Allah onun bedenine veya malına veya çoluk çocuğuna bir bela verir de bu belaya sabrı sebebiyle o makama eriştirilir." (Müsned)

   "Ateşin altın ve gümüşün paslarını giderdiği gibi, bir Müslümanın hastalığı da onun günahlarını giderir." (İbni Mace)
4. *"Bir adam geldi ve: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bir günah işledim' dedi. O sırada namaz kılınacaktı. Cemaat hazırdı. Kamet getirildi ve namaz kılındı. Adam Rasûlullah ile birlikte namaz kıldı. Namazın ardından adam tekrar:*

   'Bir günah işledim' dedi. Peygamberimiz: 'Sen bizimle beraber namaz kılmadın mı?' buyurdu. Adam:

   'Evet, kıldım ya Rasûlallah' dedi. Rasûlullah: 'Git, senin günahın bağışlandı' dedi." (Buhari, Müslim.)
5. *"Eğer Allah, kazandıkları dolayısıyla insanları (azab ile) yakalayacak olsaydı, (yerin) sırtı üzerinde hiçbir canlıyı bırakmazdı, ancak onları, adı konulmuş bir süreye kadar ertelemektedir. Sonunda ecelleri geldiği zaman, artık şüphesiz Allah kendi kullarını görendir." (35/Fatır, 45)*
6. *"Her Pazartesi ve Perşembe günü ameller Allah'a arz olunur. Din kardeşi ile arasında düşmanlık bulunan kişi dışında, Allah'a şirk koşmayan her kulun günahları bağışlanır. '(Meleklere) siz şu iki kişiyi birbiriyle barışıncaya kadar erteleyin' buyurulur." (Müslim)*
7. *"Allah yedi gün içinden bir günü seçmiş, onu diğerlerine üstün kılmıştır. O gün Cuma günüdür. Allah o gün yeryüzünü ve gökyüzünü yaratmış (tamamlamış) ve o gün kulları hakkındaki hükmünü (kazâ-kader) vermiştir. Cennet ve Cehennemi o gün yaratmıştır. Âdem cennete o gün sokulmuş ve yine o günde (dünyaya) indirilmiştir. Tövbesi de o gün kabul olunmuştur. Kıyamet ise yine bu gün kopacaktır. O günde öyle bir saat var ki, Müslüman bir kul o saate denk getirerek Allah'tan hayırlı bir şey isterse, Allah onun isteğini verir' buyurdu." (Müslim)*

"Sizin günleriniz içinde Rabbinizin size sunduğu hediyeler/fırsatlar vardır. Onları elde etmeye çalışın. Umulur ki sizden biri o fırsatlardan birini elde eder de sonrasında asla şekavet yaşamaz." [8]

İşte geçen yılın kirlerinden arınmamız, gelecek yıla takva ve salih amel azığıyla başlamamız için Rabbimizin lütfu ve keremi olan bir Ramazan'a daha erişmiş bulunuyoruz. Ramazan'la şereflenen her Müslüman için Ramazan üç evreden oluşmaktadır. Ramazan'ın nasıl karşılanacağı, nasıl geçirileceği ve Ramazan'da elde edilen hayırların Ramazan sonrasına nasıl taşınacağıdır bu üç evre. Ramazan'dan hakkıyla istifade edebilmemiz için bu üç aşamanın hakkının verilmesi gerekmektedir. Rabbimizin izni ile bu ayki yazımızda bu üç evre hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Ramazan'a Hazırlık

İnsanın maddi ya da manevi bir meseleye ne kadar değer verdiği ona hazırlanmasından anlaşılır. Örneğin; çok değer verdiği ve konum sahibi birine misafirliğe giderken ya da onu misafir olarak ağırladığında kişinin hazırlığıyla, alelâde biri için yapacağı hazırlık birbirinden çok farklıdır. Yine birazdan namaz kılacak olan birinin namazının kalitesini onun ezanı bekleyişi, abdest alışı ve vakte riayet etmesinden anlayabiliriz. Bir şeye yapılan hazırlığın güzelliği, beklenenin insan nezdindeki değerini gösterir.

1. Ramazanın Fırsat Olduğunu Bilmek

Ramazan ayı Allah'ın *(cc)* mümin kullarına ikramı ve lütfudur. Geçen yılın manevi kirlerinden arınmaları, bir sonraki yıla istikamet üzere bir kulluk için azık biriktirmeleri, rıza-i İlahi'ye ve Firdevs cennetlerine eriştirecek salih ameller edinmeleri için onlara bahşedilmiş bir fırsattır.

Rasûlullah *(sav)*, Rabbani fırsatlar hususunda şu tavsiyede bulunur:

"Sizin günleriniz içinde Rabbinizin size sunduğu hediyeler/fırsatlar vardır. Onları elde etmeye çalışın. Umulur ki sizden biri o fırsatlardan birini elde eder de sonrasında asla şekavet yaşamaz." [9]

Allah Rasûlü *(sav)* burada umumi bir tavsiyede bulunmuştur. Allah'ın bazı zamanlarda kuluna salih amel kapısı açması ve kulluk yapmasına zemin oluşturması gibi ne zaman olacağı belli olmayan fırsatlara karşı hazırlıklı olmayı ve bu fırsatları kaçırmamaya gayret göstermeyi öğütlemiştir.

Ramazan ise zamanı belli olan, hangi manevi fırsatları barındırdığı bilinen bir zaman dilimidir. Ramazan ayına yaklaşıldığında Müslüman kendisine sürekli bu telkinde bulunmalı ve ebedi kurtuluşu elde edeceği bir fırsatla karşı karşıya olduğunu hatırında tutmalıdır. Ve kendine şöyle demelidir:

'Ey nefsim, kulluğun hakkını veremediğinde bahane olarak öne sürdüğün şeytan zincire vurulmuştur, bu senin için bir fırsattır.'

"Ramazan ayı girdiği zaman cennetin kapıları açılır, cehennemin kapıları kapanır ve şeytanlar da zincire vurulur." [10]

"Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allahu teâlâ, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. Kadir gecesinin hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır." [11]

Ramazan ateşten azad olma ve ondan korunmak için fırsattır:

"Ramazan ayının ilk gecesi olunca, şeytanlar ve azgın cinler zincire vurulur. Cehennem kapıları kapanır ve hiç biri açılmaz. Cennet kapıları açılır ve hiç biri kapanmaz. Sonra bir melek şöyle seslenir: 'Ey hayır dileyen, ibadet ve kulluğa gel. Ey şer isteyen günahlarından vazgeç.' Allah'ın bu ayda ateşten azat ettiği nice kimseler vardır ve bu, Ramazan boyunca her gece böyledir." [12]

"Rasûlullah buyurdu ki: "Kim Allah Teala yolunda bir gün oruç tutsa, Allah onunla ateş arasına, genişliği sema ile arz arasını tutan bir hendek kılar." [13]

Cennetin Reyyan kapısını çalmak için fırsattır:

"Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır. Oradan sadece oruçlular girer. Oruçlular girdiler mi artık kapanır, kimse oradan giremez." [14]

---

8. *Taberani*
9. *Taberani*
10. *Buhari, Müslim.*
11. *Nesai*
12. *Tirmizi*
13. *Tirmizi*
14. *Buhari, Müslim.*

İçinde bunca hayır ve fazilet barındıran Ramazan'ın gelmesi Müslümanı sevindirmelidir.
Bayramı karşılayan çocukların masum ve içten sevinçleriyle Ramazan'ı karşılamalı, ona hazır olmalıdır.

Allah'ın kerem ve lütfunun fazlalaştığı ve kullarının amellerine sayısız ecirle karşılık verdiği bir fırsattır:

"Ademoğlunun her ameli onun için katlanır. Hayır ameller en az on misliyle yazılır, bu yedi yüz misline kadar çıkar. Allah şöyle buyurmuştur: 'Oruç bu kaideden hariçtir. Çünkü o sırf benim içindir, ben de onu (dilediğim gibi) mükâfatlandıracağım. Kulum benim için şehvetini, yiyeceğini terk etti' Oruçlu için iki sevinç vardır: Biri, orucu açtığı zamanki sevincidir; diğeri de Rabbine kavuştuğu zamanki sevincidir. Oruçlunun ağzından çıkan koku (halüf), Allah indinde misk kokusundan daha hoştur."

Hakkını vererek bu ayı geçireni şehidlerin önüne geçiren bir fırsattır:

Talha bin Ubeydullah *(ra.)* anlatıyor:

"Beraber Müslüman olmuş iki adam Allah Rasûlü'ne geldiler. Onlardan biri ibadet hususunda diğer arkadaşından daha çalışkandı. İbadetlere düşkün olanı bir savaşta şehid oldu. Diğer arkadaşıysa bir yıl sonra vefat etti. Onun vefatından sonra bir rüya gördüm. Kendimi cennetin kapısında gördüm. Vefat eden iki arkadaş da oradaydı. Cennetten biri çıktı ve ikinci vefat edeni cennete girmesi için çağırdı. Sonra şehid olanı girmesi için çağırdı. Bana döndü ve 'senin henüz zamanın gelmedi' dedi. Talha bu rüyayı insanlara anlattı. İnsanlar çok şaşırdı ve rüyayı Allah Rasûlü'ne sordular.

— Neden şaşırdınız?

— İbadet konusunda daha çalışkan olan ve sonrasında şehid olan cennete arkadaşından sonra girmiş.

— Cennete ilk giren arkadaşından bir sene sonra vefat etmedi mi?

— Evet.

— Ramazanı idrak edip orucunu tutmadı mı?

— Evet.

— Bu sürede Allah'a secde etmedi mi?

— Evet.

— İkisinin arasındaki fark yer ile gök arasındaki fark kadardır." [15]

Ebedi hayatın saadeti için ihtiyacımız olan her şeyi içinde barındıran bir fırsatlar manzumesidir Ramazan. Bunu böyle bilmek ve bu şekilde hissetmek Ramazan'a yapacağımız hazırlığın ilk adımıdır.

2. Ramazanın Gelişiyle Sevinmek

İçinde bunca hayır ve fazilet barındıran Ramazan'ın gelmesi Müslümanı sevindirmelidir. Bayramı karşılayan çocukların masum ve içten sevinçleriyle Ramazan'ı karşılamalı, ona hazır olmalıdır.

"De ki: 'Allah'ın bol ihsanıyla (fazlıyla) ve rahmetiyle, yalnız bunlarla sevinsinler. Bu, onların toplayıp yığmakta olduklarından hayırlıdır.' " [16]

Allah Rasûlü *(sav)* Ramazan'ın gelmesiyle mutlu olur, ashabını müjdeler onların da sevinmesini sağlardı:

15. *Müsned*
16. *10/Yunus, 58*

"Ramazan ayı size bereketiyle geldi. Allah o ayda sizi zengin kılar, bundan dolayı size rahmet indirir, hataları yok eder, o ayda duaları kabul eder. Allah sizin Ramazan ayındaki ibadet ve hayır konusunda birbirinizle yarış etmenize bakar ve meleklerine karşı sizinle övünür. O hâlde iyilik ve hayırdan yana Allah'a kulluk yaparak kendinizi gösterin. Ramazan ayında Allah'ın rahmetinden kendisini mahrum eden kimse bedbaht kimsedir." [17]

İnsanın huzur ve mutluluğu onun yapacağı salih amelleri olumlu yönden etkiler. Salih amellere muvaffak kılınmış bir Müslüman bir de gönül genişliği, huzur ve amelin lezzetini almaya muvaffak kılınmışsa onun için nimet kemale ermiştir. Bundan dolayı cennetle müjdelenen kullar hüznün ve korkunun olmayacağıyla müjdelenmişlerdir. Çünkü korku ve hüzünle beraber nimetten istifade etmek zordur.

Ramazan ayı amel ayıdır. Ramazan'ı manevi sevinç ve huzurla karşılamak, bunu hissetmek ve yaşamak, çevremizdekileri müjdelemek ve onların da bu duyguyu hissetmesini sağlamak bu ayı değerlendirmemize yardımcı olacaktır.

3. Ramazan'ı Duayla Karşılamak

Allah Rasûlü *(sav)* Ramazan'ı duayla karşılar, Rabb'inden bu ayın hayırlarına muvaffak olmayı ve rıza-ı İlahi'ye ulaşmayı dilerdi. Abdullah ibni Ömer *(ra.)* anlatıyor:

"Allah Rasûlü, Ramazan hilalini gördüğünde: 'Allah'ım bu ayı bizim üzerimize iman ve eman, İslam ve selamet üzere doğur. Bizi sevip razı olduğun işlere muvaffak kıl. Benim ve senin Rabbin Allah'tır.' diye dua ederdi." [18]

Ramazan'ı duayla karşılamalı ve Ramazan'dan umduğumuz hayırları Rabbimizden istemeliyiz. Umumi lafızlarla yaptığımız duaların yanında bir de bize özel ihtiyaçları ve Ramazan'dan beklentilerimizi dualarımıza yansıtmalı Allah'tan *(cc)* istemeliyiz.

"Allah'ım! Seni zikretmem, sana şükretmem ve en güzel şekilde sana kulluk etmem hususunda bana yardımcı ol." [19]

Ramazan'ı güzel dualarla karşılamanın yolu, geçen Ramazanlar'ın muhasebesini yapmakla mümkündür. Bizi Ramazan'dan istifade etmekten alıkoyan sebepler iyi düşünülmeli ve bunları gidermesi , bizi umduğumuz hayırlara muvaffak kılması için Allah'a *(cc)* tüm fakr ve zilletimizle yalvarmalıyız.

"Rabbinize gönülden yalvararak ve gizlice dua edin. Şüphesiz ki O aşırıya gidenleri sevmez." [20]

"...Rabbim! Senin bana indireceğin tüm hayırlara muhtacım." [21]

Dualarımızda dikkat etmemiz gereken en önemli husus, hangi ruh hâliyle dua edeceğimizdir.

'Kulu Allah'a yakınlaştıran en kısa yol tam bir ihlastır. Hiçbir şeyi kendinden bilmez, hiçbir iddiada bulunmaz, tüm kuvvet ve esbaptan teberri eder, yaptığı hiçbir şeyi minnet vesilesi kılmaz. Bilakis tam bir fakirlik ve ihlas hâlinde Rabb'ine yaklaşır. İhtiyaç ve miskinliğin kalbin en ince noktalarına ulaşıp parçaladığı, kırıklık ve muhtaçlığın her yönden kendini kuşattığı, Rabb'ine olan ihtiyaç ve zaruretine şahit olan, her zerresinin Allah'a muhtaç olduğunun farkında olan insanın ezikliğiyle Rabb'ine yönelir. Rabb'inin rahmet ve fazlıyla kendisini kuşatması hâli dışında bir an Rabb'inden yoksun olsa helak olacağını, telafisi mümkün olmayan bir zarara uğrayacağını bilir.

İnsanı Allah'a yakınlaştıran yollar arasında ubudiyyetten/kulluktan, O'ndan uzaklaştıranlar arasında iddiadan/kendini yeterli görmekten daha etkili olanı yoktur.

Ubudiyyet iki temel üzere kurulmuştur. Tam bir sevgi ve tam bir zillet. Allah'ın nimetlerini düşünmek kişide tam sevgiyi, buna mukabil kendi ayıp ve eksiklerini düşünmesi kişide tam bir zillet meydana getirir...' [22]

Allah Rasûlü'nün *(sav)* dualarında hep bu ruh hâlini görürüz.

"Allah'ım, rahmetini umuyorum, göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimle baş başa bırakma, bütün işlerimi yoluna koy (ıslah et). Senden başka ilâh yoktur. Yâ Hayy, yâ Kayyûm, rahmetinle senden yardım dileniyorum." [23]

"Allah'ım, ben Senin kulunum, kullarından bir erkekle

---

17. *Mecmau'l Zevaid*
18. *Müsned, Sünen Darimi.*
19. *Müsned, Ebu Davud.*
20. *7/A'raf, 55*
21. *28/Kasas, 24*
22. *El-Vabilu'l Seyyib*
23. *Müsned, Ebu Davud.*

bir kadının oğluyum, perçemim senin elindedir. Hakkımdaki kararın yürürlükte ve yine hakkımdaki takdirin âdilânedir. Senden, kendini isimlendirdiğin, kitabında indirdiğin, mahlûkatından birine öğrettiğin veya gayb ilminde kendine tahsis ettiğin (kimseye bildirmediğin) her ismin hürmetine istiyorum. Kur'an'ı kalbimin baharı, gözümün nuru, hüzün, gam ve tasamın gidericisi kılmanı diliyorum." [24]

Taif dönüşü yaptığı duası da duanın bu adabına güzel örneklerdendir:

"Allah'ım, güçsüz ve çaresiz kaldığımı, halk nazarında hor görüldüğümü ancak sana arz ve şikayet ederim. Ey merhametlilerin merhametlisi, herkesin zayıf görüp de dalına bindiği, biçarelerin Rabbi sensin. Sensin Rabbim benim. Beni kime bıraktın? Huysuz ve yüzsüz yabancıya mı, yoksa bu işimde bana hakim olacak düşmana mı? Allah'ım! Eğer bana karşı gazaplı değilsen, çektiğim mihnetlere, belalara hiç aldırmam. Fakat senin esirgeyiciliğin bunları göstermeyecek kadar geniştir. Allah'ım, gazabına uğramaktan, rahmetinden uzak kalmaktan, karanlıkları aydınlatan, dünya ve ahireti salâha kavuşturan ilâhi nuruna sığınırım. Rızanı dilerim. Sana iltica ederim. Bütün kuvvet, her kudret ancak sendendir, Ya Rabbi!" (İbni Hişam)

4. Ramazanı Salih Amellerle İmar Etmeye Niyet ve Muvaffak Olacağımıza Dair Hüsn-ü Zan

Hayrın başı ve ilk adımı hayra niyet etmektir. Hayra niyet yani azmetmek ve hayra yönelme eğilimi zamanla iradeye dönüşecek, irade kuvvetlendikçe salih amel olarak vücuda gelecektir. Allah *(cc)* bizim kalplerimizde hayır iradesi görmekten hoşlanır ve bu iradeyi kendisine yönelik bir adım olarak kabul eder.

" '...Kulum bana bir karış yaklaşırsa ben ona bir zira yaklaşırım, o bana bir zira' yaklaşırsa ben ona bir kulaç yaklaşırım. O bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak giderim.' " [25]

İrademizdeki sadakatimiz ise O'nun bizlere ihsan edeceği mükafatların oranını belirler.

"Andolsun, Allah, sana o ağacın altında biat ederlerken müminlerden razı olmuştur, kalplerinde olanı bilmiş ve böylece üzerlerine 'güven duygusu ve huzur' indirmiştir ve onlara yakın bir fethi sevap (karşılık) olarak vermiştir." [26]

"Ey Peygamber, ellerinizdeki esirlere de ki: 'Eğer Allah, sizin kalplerinizde bir hayır olduğunu bilirse size sizden alınandan daha hayırlısını verir ve sizi bağışlar. Allah bağışlayandır, esirgeyendir.' " [27]

> Allah bizim kalplerimizde hayır iradesi görmekten hoşlanır ve bu iradeyi kendisine yönelik bir adım olarak kabul eder.

Kaldıki hayra niyet etmenin insana hiç bir zararı yoktur. Kişi niyet ettiğini yerine getiremezse dahi niyetin ecrini alacaktır.

"Allah muhakkak iyilikleri ve kötülükleri yazdı, sonra bunu açıkladı. Kim bir iyiliğe azmetse ve onu yapmasa, Allah onu kendi katında tam bir iyilik olarak yazar; ona azmedip de yapsa, Allah onu katında on haseneden yedi yüze, daha fazla katlara kadar yazar. Eğer bir kötülüğe niyetlense ve onu yapmasa Allah onu kendi katında tam bir iyilik olarak yazar; eğer ona niyet etse ve onu yapsa Allah onu bir tek kötülük yazar." [28]

Öyleyse düşünce anlamında da hazırlığımızı yapmalıyız. Ramazan'a dair güzel umutlar beslemeli bu Ramazan'ın önceki Ramazanlardan farklı olacağına inanmalıyız. Bu konuda attığımız adımların yani hazırlığımızın Allah *(cc)* tarafından kabul olacağı

24. *Müsned*
25. *Buhari, Müslim.*
26. *48/Fetih, 18*
27. *8/Enfal, 70*
28. *Buhari, Müslim.*

ve bizi Ramazan'ın hayırlarına muvaffak kılacağına inanmalıyız.

"Ben kulumun zannı üzereyim. Benim hakkımda (ona nasıl muamele edeceğim) dilediği zanda bulunsun..." [29]

5. Tevbe ve İstiğfarı Çoğaltmak

Allah'ın *(cc)* ihsan ettiği güzelliklerin kula erişmemesinin temelinde kulun günahları yatar. Günahlar Yaratan'la yaratılan arasındaki perdedir. İnsan masiyete daldıkça bu perde iyice kalınlaşır, Allah'ın *(cc)* ihsan ve fazlına karşı başlayan gaflet, zamanla Allah'ın zatından gafil olmaya götürür.

Özel bir ihsan olan Ramazan ayından istifadeden bizleri alıkoyan, yıl içinde işlemiş olduğumuz masiyetlerdir. Masiyetlerle kararmış, gafletle katılaşmış, şüpheler ve şehvetlerle hastalanmış, riya ve söz bozmayla ölmüş bir kalp Ramazan'dan istifade edemez.

"Başınıza gelen her musibet, işlediğiniz günahlar (ihmal ve kusurlarınız) sebebiyledir, hatta Allah günahlarınızın çoğunu da affeder." [30]

"Hayır, doğrusu onların işleyip kazandıkları (kötü) ameller sebebiyle, kalplerinin üzeri pas tutmuştur." [31]

Rabb'imizden bize gelecek hayırların engeli olan masiyetlerden kurtulmanın yolu, arınma vesilesi olan tevbe ve istiğfarı çoğaltmaktır.

"Kul bir günah işlediğinde, kalbinde siyah bir nokta belirir. Eğer o günahından tevbe edip uzaklaşırsa kalbi saydamlaşır. Eğer tevbe etmeyip günah işlemeye devam ederse, o siyah nokta artar ve kalbi istila eder. İşte Yüce Allah'ın Kur'an'da zikrettiği kalp kirlenmesi, budur." [32]

Kalp arınıp temizlendikten sonra her istiğfar ve tevbe, Rabb'imizin ihsan ve nimetlerinin bize ulaşmasını hızlandırır.

"Ben onlara dedim ki: 'Rabbinizden bağışlama dileyin; çünkü O, çok bağışlayıcıdır. (Bağışlama dileyin ki,) üzerinize gökten bol bol yağmur indirsin. Sizi mallarla desteklesin...' " [33]

29. *Müsned*
30. *42/Şura, 30*
31. *83/Mutaffifin, 14*
32. *Müsned, İbni Mace.*
33. *71/Nuh, 10-12*

Öyleyse Ramazan öncesinde dilimiz tevbe ve istiğfarla ıslak olmalı ve Rabb'imizden bizi arınmış bir şekilde Ramazan'a eriştirmesini dilemeliyiz.

"...Şüphesiz Allah, çok tevbe eden ve çok temizlenenleri sever." [34]

6. Ramazan'ı Nasıl Daha İyi Değerlendirebileceğimize Dair Çalışma Yapmak

Ramazan ayı rahmet ve bereket ayıdır. Rahmete erişmenin vesilesiyse bu ay içinde yapılacak salih amellerdir. Ramazan'da yapabileceklerimiz ve bu ayın hayırlarını bize hatırlatacak, salih amellerin ecirleriyle bizi amele teşvik edecek, yönlendirici nasihatlerle kalbimizi yumuşatacak kitaplar okumalı ve bu içerikteki dersleri dinlemeliyiz.

"Sen öğüt verip hatırlat! Çünkü gerçekten öğütle hatırlatma, mü'minlere yarar sağlar." [35]

Toprakta nebat bitme özelliği vardır lakin kışın arza yaydığı beyaz örtü toprağın bu özelliğini işlemesine engel olur. Baharla beraber gelen yağmurlar toprağı hareketlendirir, içinde taşıdığı güzellikleri açığa çıkarmasını sağlar. Toprağın cinsine ve kalitesine göre yağmurdan faydalanması gibi, iman, ihlas ve takvasına göre kalpler de öğütten faydalanır.[36]

7. Ramazan'a Dair Program Yapmak

İşlerimizde başarı ve sebatı elde edeceğimiz vesilelerden biri programlı olmaktır. İnsan oğlunu amelden alıkoyan veya amelde sebat etmesine engel olan en tehlikeli şey belirsizlik yani programsızlıktır. Ne yapacağını bilerek Ramazan'a girmek belirsizlik ve buna bağlı olarak gevşeklik illetinden bizleri kurtaracaktır.

Yapacağımız programda dikkat etmemiz gerekenler:

• Programımızı bir takım okumalar ve sohbetler dinledikten sonra yapmak. Böylece en hayırlı oldu-

34. *2/Bakara, 222*
35. *51/Zariyat, 55*
36. *Faydalı olacağını düşündüğümüz çalışmalar:*
    - *Ramazan Azığı, İbrahim Gadban, Menahil yayınları.*
    - *Ramazan'ı Nasıl Karşılamalıyız, Abdulmennan Joulha, Guraba yayınları.*
    - *Ramazan Mektubu, Ebu Hanzala, Furkan Basım ve Yayınevi.*

"Ramazan orucunu inanarak ve ecrini Allah'tan bekleyerek tutanın geçmiş günahları bağışlanır."

ğuna inandığımız programı yapmış olacak, şeytanın daha hayırlısını fısıldayarak var olandan alıkoyma tuzağından kurtulmuş olacağız.

• Programın bireysel olmasından ziyade aileyle birlikte ya da belli bir arkadaş grubuyla olmasına dikkat etmek. Birden fazla insanın kontrolünde olan programlara bağlılık ve sebat oranı daha yüksektir. Takvanın zayıfladığı yerde hayânın etkisinden istifade etmiş olacağız.

• Programın Ramazan'ın ruhuna, kişinin vaktine ve yapabileceklerine uygunluğuna dikkat etmek.

• İslam ahlakına uygun olmayıp normal zamanlarda değiştiremediğimiz alışkanlık ve huylarımızdan en az birini değiştirmeyi programa eklemek. Böylece orucun irade üzerindeki olumlu etkisi ve Ramazan'ın şeytanların hareket alanını kısıtlayan manevi havasından istifade etmek. Örneğin; sigara içmeyi, televizyon izlemeyi, öfkeli olma gibi ahlakları terk etmeyi hedeflemek.

• Çokça hatim yapmak yerine bir defa Kur'an'i Kerim'i mealiyle beraber ve ayetler üzerinde tefekkür ederek okumak.

• İftar programlarını ziyafet partisi olmaktan çıkarıp, şehid ve tutuklu aileleri, yetimler, yoksullar, ihtiyaç sahibi öğrenciler ve kalbini İslam'a kazandırmak istediğimiz davetimizin muhatabı olan insanlarla iftar etmek.

• Ramazan'ın nefsin arzularına gem vurma üzerindeki etkisinden faydalanmak ve bunu ahlak hâline getirebilmek için mümkünse tek çeşit ya da iki çeşit yemekle iftar yapmak.

• Teravih namazlarını kıraat ve sohbet yönünden kalbimizi harekete geçiren bir mescitte kılmayı tercih etmek.

• Ramazan'ın son on gününde itikafa girmek. Hiç olmazsa son on günün bazı günlerini itikafta geçirmek.

Bu kararları alıp uygulamak için azmedenler, şuur sahibidir ve nasıl bir amelle muhatap olduklarını bilirler. Rabblerinden yardım isteyip bu aya hazırlık yaparlar. Öncesinde nefislerine neler yapmaları, bu atı nasıl geçirecekleri konusunda şartlar koşarlar. Sonrası ise tam bir muhasebedir. Her unuttuklarında tevbe ile Rabblerine dönerler, ta ki geçmiş yılı affettirip, Gelecek yıla azık olma boyutuyla bir nevi garanti olan ayı ifsat etmesinler. İşte bunlar Ebu Hureyre'nin *(ra.)* rivayetindeki bağışlanma müjdesine nail olacak olanlardır.

Ebu Hureyre *(ra.)*, Rasûlullah'tan sallallahu aleyhi ve sellem şöyle rivayet etti:

"Ramazan orucunu inanarak ve ecrini Allah'tan bekleyerek tutanın geçmiş günahları bağışlanır." [37]

Bir başka grup ise daha bu ay girmeden kaç saatini uyuyarak geçireceğini, neler yerse susamayacak, neler yaparsa yorulmayacağının hesabını yapmaya başlamıştır. Bir nimeti değil de bir musibeti karşıla-

37. *Muttefekun Aleyh*

ma modundadır. Doğal olarak bu ayın rahmetinden istifade edemez. Nefsinin şerri onu öyle kör etmiştir ki, yılın garantisi olacak bu ayı da, her ayı heder ettiği gibi heder ve ifsat eder. Sonuç olarak burnu sürten zeliller taifesinden olur.

"Rasûlullah mimbere çıktı ve üç kere amin dedi, sahabe sordu;

— Niçin amin dedin ey Allah Rasûlü..., Rasûlullah,

— Bana Cibril geldi ve yanında ismin anıldığı halde sana salavat getirmeyenin burnu sürtülsün dedi, ben amin dedim. Ramazana girip çıktığı halde günahları affolmayanın burnu sürtülsün dedi, ben amin dedim. Anne ve babasına veya birine yetiştiği halde cennete giremeyenin burnu sürtülsün dedi, ben amin dedim." [38]

Hazırlıklarımızı tamamladıktan sonra Ramazan ayı hakkında da kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır. Nedir Ramazan ayını bu kadar kıymetli yapan?

Ramazan Oruç Ayıdır

'Savm' (oruç) tutmak, alıkoymak demektir. İnsan nefsini ihtiyacı olan yeme içmeden -iki vakit arası- alıkoyduğu için oruç ibadetine bu isim verilmiştir.

Yalnız kelime manası dahi (Kulluğun, teslimiyetin simgesi olan bu ibadet) o kadar çok şey anlatıyor ki bizlere, içeriğini izahtan vareste kılıyor.

Dünya hayatı Rahman'ın kulları ve şeytanın kullarının mücadele yeri; ahiret yurdu ise son netice, varış, mükafat yurdudur.

Bu mücadelenin özeti şudur; Rahman'a kul olanlar, nefis ve şeytanın esaretinden kurtulup, en şerefli makam olan kulluk makamını tercih edenlerdir. Dünya onlar için belirlenmiş kaideler, çizilmiş sınırlar yurdudur. Sınırlar genelde nefsin meylettiği, arzuladığı sınırlardır. Lakin onlar kulluğun ebedileşecek lezzetini, nefsin sufli ve fani olan lezzetlerine tercih etmişlerdir. Bu tercihin adı bellidir, nefsin isteklerine uymamak, imsak etmek yani 'savm'dır.

Şeytanın ve nefsin kulluğunu tercih edenler de aynı şeyleri bu yönde kullanırlar. Geçici, en lezzetlisi dahi tarifsiz elemler barındıran dünyayı tercih ederler. Onlarda imsak yani *'savm'* yoktur. Güzel, nefislerinin güzel gördüğü, lezzet, nefislerinin hoşnut olduğu herşeydir.

Her iki taife de bunu hakkıyla ifa ettikleri oranda kulluklarını yerine getirmiş olurlar.

Bu ayın kendisi ile özdeşleştiği oruç, sana bunu öğretir, bunun hiç de zor olmadığını, istediğimiz takdirde her ay yapabileceğimiz birşey olduğunu anlatır. Bir nevi sana seslenir; 'İstediğin cennetin formülü bende gizlidir. Bir ay nefsini alıştırdığın bu işleme, bu aydan sonra da devam et' der.

"Kim de Rabbinin makamından korkar, nefsi hevasından alıkoyarsa, muhakkak ki onun barınağı cennettir." [39]

Ramazanda tuttuğun oruç da, içinde olduğun bu ay gibi iki yönlüdür. Onu Allah'ın *(cc)* istediği şekilde tutarsan rahmet, öğretici, hayır olur. Aksi halde sana kâr olarak açlık kalır ki bu da zilletin ta kendisidir.

Ebu Hureyre *(ra.)* şöyle rivayet etti; Rasûlullah *(sav)* dedi ki: *"Allah buyurdu;*

'Ademoğlunın her ameli onadır. Oruç hariç, o banadır ve onun karşılığını da ben vereceğim. Çünkü o yiyeceğini, içeceğini, şehvetini benden dolayı terk etmiştir. Oruç kalkandır. Sizden biri oruçlu olduğunda kötü söz söylemesin, bağırıp çağırmasın. Biri ona söverse ya da kavga ederse 'ben oruçluyum' desin. Muhammed'in nefisini elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında miskten daha güzeldir. Oruçlunun iki sevinci vardır; iftar ettiğinde sevinir, Rabbiyle karşılaştığında tuttuğu oruçtan dolayı sevinir.' " [40]

Bir başka hadiste, Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

"Kim yalanı ve onunla ameli terk etmezse, Allah'ın onun yemesini ve içmesini bırakmasına ihtiyacı yoktur." [41]

Bir rivayette *"...yalan sözü, cahilliği ve onunla ameli..."* [42] şeklinde geçer.

Ebu Ubeyde *(ra.)* şöyle rivayet etti: Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

38. *Sahihu'l Cami, Enes'ten (ra.)*

39. *79/Nazi'at, 40-41*
40. *Muttefekun Aleyh*
41. *Buhari*
42. *İmam Ahmed*

"Oruç, kişi onu delmediği müddetçe onu koruyan bir kalkandır." [43]

Bu rivayetler üzerinde dikkatle durmak lazımdır. Çünkü açık bir şekilde, her orucun değil, bazı insanların orucunun onlara fayda sağladığı görülmektedir.

Oruç ibadetinden kazancımız şunlardır:

1. Allah'ın *(cc)* hakkı olan borcun üzerimizden kalkması

2. Ondan sevap ve ecir elde etmek

3. Allah'ın *(cc)* kendisini gözeterek orucu meşru kıldığı hikmetlerin hayatımıza yerleşmesi. Bunların en başında nefse muhalefet etmeyi öğrenmek, aç insanların halini anlamak gelir.

Kimileri sadece boynundan borcu düşürür, kimileri bununla beraber ecir alır, kimi de bu kazanımlar üzerinde muhasebe yapıp, onları Ramazan sonrasına da taşır. Her yanıyla oruçtan istifade etmiş olur.

Dünya ve ahiret hüsranını kendine meşrep edinmişler ise, hem aç ve susuz kalmak suretiyle dünya sıkıntısını, hem de ahirette karşılığını almayacakları için ahiret zararını elde ederler. Bunlar şuursuz insanlardır. İslam ehlidirler lakin neden İslam ehli olduklarını bilmezler. Müslümanların yaptıkları amelleri yaparlar da bir gün neyi, niye yaptıklarını düşünmezler. Allah *(cc)* bizi böyle olmaktan muhafaza eylesin.

Fakat Allah katında her açlık ve susuzluk oruç değildir.Orucumuz bir kalkan gibi olmalı,insanı sufli isteklerden korumalıdır. Çünkü o, insanı esfeli safilin ehli gibi sadece mide ve şehvet merkezli yaşamaktan koruyan kalkandır. O *"Rabbim öyle bir gazaplandı ki, ne bundan önce ne de bundan sonra böyle gazaplanmadı, gazaplanmayacak"* denilen günde, insanı gazaptan koruyan bir kalkandır.

Çünkü onun ehli, içinde riya olmayan bir amelle Rabblerine yaklaşırlar. Tutmasalar kimselerin anlayamayacak olmasına rağmen, onlar Rabbleri için, O'nun rızasına nail olmak için ihtiyaçlarına gem vururlar. Bunun karşılığın da kalpleri titreten, Allah dostlarının uykularını kaçıran mükafattır.

"O benim içindir ve kaşılığını ben veririm." Öyle bir amel ki melekler dahi karşılığına ne yazacaklarını bilemezler. En değerli amellerden olduğu için, Allah *(cc)* ecrini kendi katında saklamıştır ve bizzatihi verecektir.

> Kimileri sadece boynundan borcu düşürür, kimileri bununla beraber ecir alır, kimi de bu kazanımlar üzerinde muhasebe yapıp, onları Ramazan sonrasına da taşır. Her yanıyla oruçtan istifade etmiş olur.

Kişi onu delerse oruç kalkan olma özelliğini yitirir: Kişinin onu delmesi, onun şuurunda olmaması, buna bağlı olarak ona münafi amellerde bulunmasıdır. Yalan, yalanla amel etmek, bağırıp çağırmak, *'ben oruçluyum'* deyip şeytanın ve dostlarının tuzaklarını bozamamak… Oruç sahibi öyle olmalıdır ki oruç onun tüm benliğini, zerrelerini kuşatmalıdır. En kritik anında dahi 'ben oruçluyum' deyip nefsine muhalefet edebilmelidir. Bu öyle bir cümledir ki kişinin kendine bir sıfatla hükmetmesidir. Ve bunu te'kidli olarak kendisini kuşatmış biri yapabilir.

Allah'ın *(cc)* kimsenin açlığına susuzluğuna ihtiyacı yoktur. Bu açlık bir haleti ruhiyeye sokmak içindir insanı. Ona acizliğini hatırlatmak, normal zamanlarda nasıl bir nimetin içinde olduğunu anlatmak, sakinleşip olumsuz duygularla hareket etmemeyi öğretmek içindir. Bunlar olmayacaksa, açlık ve susuzluğun bir anlamı yoktur.

Açlık insanı asabileştirir, hareketlerinde kontrolsüzlük oluşturur. Lakin oruç tam tersi etki yapar. İnsanın kendini kontrol etmesini öğreten, onu sakinleştiren

43. Nesai, Darimi

bir ameldir. Çünkü bu aç kalmak değil iradeyle insanın nefsine tahakkümüdür.

Dikkat edilirse en mühim nokta ağız ve dildir. *"Yalan söz ve onunla amel", "Kötü söz söyleme, bağırıp çağırma", "Ben oruçluyum deme", "Ağız kokusu"...* Hadislerde olumlu oruç ve olumsuz oruç hep ağızla yapılan, dille yapılan amellerle ifade edilmiştir.

Çünkü bu organ gerek Ramazan da gerek dışında, insanın helakı ve felahının merkezidir. Yerinde kullanıldığında kendisiyle cennet nimetlerinin avlandığı bir araçken, kendi haline bırakılıp, nefse tabi kılındığında insanı yetmiş mevsim cehennem çukurlarına sürükleyen bir organdır.

O insanın kulluğunun özeti olan duaların semaya çıkması veya haram perdesine takılıp kalmasının belirleyicisidir. Midenin bekçisi olup, ağzın haramlara izin veren veya engel olan aletidir. O, insanı zikir ehli yapıp, Allah'ın *(cc)* katındakilere karşı övdüğü bir mertebeye çıkarabileceği gibi; insanı yalan, gıybet, boş söz, cedel gibi amellerle şeytanın en özel ordusundan da yapabilir.

O, kendisi ile hakkın anlatıldığı, insanların aydınlatıldığı bir organ olabilirken; hakkın ketmedildiği, Allah'ın *(cc)* dinine ihanet eden bir organ da olabilir.

İşte oruç bu çift yönlü organı (dili) terbiye aracıdır. Ondan dolayı rivayetlerde en çok ona ve onunla yapılan amellere dikkat çekilmiştir. İşte muhafaza edilip, oruçla terbiye edilen ağızdan çıkan koku, Allah *(cc)* katında miskten daha temiz ve daha güzeldir.

Rabbim bizleri, oruçlarıyla kokuları güzelleşen ve iki sevinci yaşayanlardan eylesin. Allahumme Amin.

Ramazan Kur'an Ayıdır

"O Ramazan ayı ki onda insanlara hidayet olan, hidayet ve furkandan apaçık ayetleri olan Kur'an indirildi" [44]

Öyle ki bu ay Kur'an ayı diye anılmıştır. Başta Rasûlullah *(sav)* olmak üzere, selef-i salihin bu ayı Kur'an'la hemhal olarak geçirdiler. Oruç bedenlerinin, Kur'an ağızlarının ve kalplerinin ameliydi. Bir günde, üç günde, haftada Kur'an'ı okuyup bitirenlerin rivayetleri kitaplara sığmayacak kadar çoktur.

44. 2/Bakara, 185

Normal zamanda Kur'an okumak en hayırlı amellerden addedilmiştir. Ramazan ise amellerin kat kat fazla karşılık gördüğü bir aydır. Kur'an okumaları sıklaşmalı, mealden de takip edilip üzerine tefekkür edilmelidir.

Kur'an okunup anlaşılmak ve hayata müdahele etmesi için indirilmiştir. Bu ay ise kalplerin yumuşadığı, rahmet nefhalarının perde perde mü'minlerin üzerine indiği bir aydır. Bu bir fırsattır, Allah'ın kelamı ile hemhal olmak için kaçırılan, Kur'an dan uzak olunan zamanların telafisi için...

"Kıyamet günü Kur'an gelir, 'Ey Rabbim beni okuyanı süsle' der. Allahu Teala ona keramet tacını giydirir.

Kur'an; Ey Rabbim onu arttır, der. Ona keramet elbisesi giydirilir. Sonra,

Ey Rabbim ondan razı ol, der. Allah ondan razı olur. Sonra ona denir, Oku ve yüksel, her ayete karşılık elli derece yükseltilir." [45]

Ey Kardeşim, bu ayda okuyacağın Kur'an'ın karşılığı budur. O sana şefaatçi ve Allah katında seni taçlandırıp, Rabbini senden razı ettirecek bir ameldir. O seni Allah'ın *(cc)* ehli, O'nun has dostlarından kılacak amellerdendir. Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

"İnsanların arasında Kur'an ehli, Allah'ın ehlidir" [46]

Gerisi sana kalmıştır. Bu ayı da diğer aylar gibi geçirip, vakti akşam etmek için boş batıl işlerde harcamak da senin elindedir, bu ayın sonunda Allah ehli olup, Kur'an şefaatine nail olmak da...

Dünya ehli bu ayda dünyalıkların peşinden koşup, onunla hemhal olsunlar. Sen ise Kur'an ehli olmakta yarış. Kur'an ehline gıpta et, birşeyler için yarışıp yorulacaksan, bu dünya için değil ehli Kur'an olmak için yorul.

Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

"Haset (gıpta) ancak iki şey de olur. Allah'ın kendisine Kur'an'ı verip de gece gündüz onu okuyan adam, Allah'ın kendisine mal verip de gece gündüz onu infak eden adam." [47]

45. Tirmizi, Darimi
46. İbni Mace, Darimi
47. Muttefekun Aleyh

Bu ay sair onbir ayda harap olan evlerimizi, kalplerimizi tamir, imar ayıdır. Kur'an şifadır, o kalpleri ifsad eden şüpheleri ve şehvetleri bir bir kırar. Onun hakka delalet eden apaçık nasları, asrın şüphe ve vesveselerini yok eder.

Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

"Sizden biri evine döndüğünde hamile olan besili, yağlı üç deve bulmak istemez mi?

— Evet, dediler.

— Sizden birinin namazda okuduğu üç ayet, bu üç deveden daha hayırlıdır."

Başka bir rivayette Rasûlullah (sav) şöyle buyurdu;

"Sizden kim hergün Bathan mıntıkasına gidip, oradan günaha girmeden, akraba bağını koparmadan, iki deveyle dönmek ister?

— Hepimiz, dediler. Rasûlullah,

Sizden birinin mescide gidip iki ayet öğrenmesi veya okuması iki deveden daha hayırlıdır." [48]

Bu bir tercih meselesidir. Üç deve günümüzde üç arabaya tekabül eder. Modeli yüksek, konforlu, insanların rağbet ettiği üç araba. Kalbi dünya sevgisiyle, fani olanla beslenmiş, hiç tereddüt etmeden bu tarafa meyledecektir. Bununla beraber Allah'a *(cc)* karşı sadık değilse, nifak veya alametleri kendinde mevcutsa bu tercihi dine yamayacak, 'İslam için, Müslümanların faydası için dünyayı tercih ettim' diyecektir. Oysa kendi nefsi onun yalancılığına şahittir. Çünkü içinde olduğu dünyanın İslam'a ve Müslümanlara faydası olmadığı gibi, onu da her geçen gün biraz daha dinden koparmaktadır.

Lakin ahiret yurduna talip olanların, bu hadisler-le yürekleri titrer, heyecana kapılırlar. Ebedi olana adanmışlardır. Bu günlerin ve elde edecekleri ecrin hasretiyle tutuşurlar. Evet bu bir tercihtir. Rahmet ayında, Kur'an ile Allah ehli olmak ya da açlık ve susuzluk dışında diğer onbir aydan hiçbir farkın olmaması tercihi.

48. *Müslim*

Bu ay sair onbir ayda harap olan evlerimizi, kalplerimizi tamir, imar ayıdır. Kur'an şifadır, o kalpleri ifsad eden şüpheleri ve şehvetleri bir bir kırar. Onun hakka delalet eden apaçık nasları, asrın şüphe ve vesveselerini yok eder. Allah, O'nun katındaki nimetleri, dünyanın değersizliği, şeytanın ve nefsin hilelerine ışık tutan apaçık ayetler ise şehvet hastalığına şifa olur.

Allah *(cc)* şöyle buyurdu;

"İşte biz Kur'an'da müminlere şifa ve rahmet olacak ayetler indiririz." [49]

Başka bir ayette Allah *(cc)* şöyle buyuruyor;

"Şüphesiz size Rabbinizden bir öğüt, kalplerde olana şifa, müminlere hidayet ve rahmet olan bir kitap geldi." [50]

Şeytanların dahi kenara çekilip insanların şeytanlıklarına alkış tuttuğu bir dönemde yaşıyoruz. Kendinden Allah'a sığınılacak şer, hayatın kendisi olmuş durumda. Islah, rahmet cüzi ve dar alanlarla sınırlıyken; ifsad ve azap soluduğumuz havaya bulaşmış, kirlenmemek neredeyse mümkün değil. Allah

49. *17/İsra, 82*

50. *10/Yunus, 57*

Rasûlü'nün, Allah'a sığınıp, ashabını sakındırdığı fitneler döneminde yaşıyoruz. Paklanmak, arınmak en büyük farzlardan biri olmuş durumda. Ramazan bunun için en büyük fırsat, kirlenen ruhlara, paslanan kalplere şifadır.

Bize düşen Allah'tan *(cc)* yardım ve azimle bu aya başlamaktır. Şüphesiz Allah'ın kolay kıldığına zor, zor kıldığına kolay yoktur.

Rabbim sen bizlere bu ayla, oruçla, Kur'an'la sana ehil olmayı kolaylaştır, Allahumme Amin.

Ramazan Salih Amel Ayıdır

Şeytanların zincirlere vurulma nedeni, cennet kapılarının açılmasının sebebi budur. Allah'ın *(cc)* her iftar vaktinde insanları ateşten azad etmesi bu sebeptir. Bu ay rahmet ve salih amel ayıdır. Çünkü bu ayda yapılan amellerin karşılığı, sair aylardan çok daha üstündür.

Şeytanın en büyük aldatmacası da bu yöndedir. Açlık, oruç amel yapmaya engeldir. Bu sebepten Rabbinin rahmet ettikleri müstesna, insanların bu ayı dinlenerek geçirdiği, bu ayın uyku ayı haline geldiği aşikardır.

İbni Abbas *(ra.)* şöyle rivayet etti;

"Rasûlullah hayır yönünden insanların en cömertiydi, hayırda en cömert olduğu zaman Ramazan ayıydı. Çünkü her gece Cibril gece çıkıncaya kadar onunla olurdu. Rasûlullah Kur'an-ı ona arz ederdi. Rasûlullah hayırda, esen rüzgardan daha cömertti." [51]

Rasûlullah *(sav)* hayırda insanların en cömertiydi, yani en çok amel yapanıydı. Malı olanın cömertliği onu dağıtmak olduğu gibi, o da vaktini hayra kullanmakla, salih amelleri çoğaltmakla cömertti. Ramazanın bereketinden Cibril her akşam ona gelir, inen vahyi, Rasûlullah'a, Rasûlullah da ona arz ederdi. Böylece Kur'an müzakeresi yapmış olurlardı. Rasûlullah *(sav)* hayırda esen rüzgar gibiydi, onun gibi süratli, hayırda canlı, kendine ve etrafına faydalı olandı.

Bu ay, amel ayıdır. Ramazan'ı Allah'a *(cc)* vakfetme ayıdır. Bu ayda et ve kemik gibi bütünleşecek iki amel;

Şuurunda Olunan Oruç

Hayata müdahil olan Kur'an-ı okumalarıdır.

Bununla beraber; istiğfar ve tevbe bu ayın amellerinin başındadır. Çünkü rahmet ayıdır, mağfiret ayıdır. Allah'ın kullarını ateşten azad ettiği aydır.

Bu ay hem dilimizin tevbe ve istiğfarla ıslanmış olduğu, hem de lisan-ı halimizin salih amellerle bu talebi doğruladığı bir ay olmalıdır. Bu ayı geçirdiği halde günahları af olunmayana Cibril beddua etmiş, rahmet Peygamberi amin demiştir. Bu örneğine sık rastlanan bir olay değildir. Rasûlullah *(sav)* bir bedduaya amin demişse, kaçırılan şeyi kaçıranların ne denli şer ehli oldukları, bedduayı hak edecek kadar zelil olduklarını gösterir. Rasûlullah *(sav)* vahiyle temizlenmesine, Allah *(cc)* inayetinde olmasına rağmen günde yüz defa Allah'tan istiğfar diliyordu. Her namazda secdede, okuduğu Kur'an'da, tahiyyatların akabinde O'ndan mağfiret diliyordu. Sabah akşam zikirlerinde, zikirlerini Seyyidu'l-İstiğfar'la devam ettiriyordu. Allah Rasûlü'nün *(sav)* durumu buysa acaba biz günah ve masiyet, unutkanlık ve gaflet ehli olanların durumu, nasıl olmalıdır?

Rabbim bizi nasuh tevbeye muvaffak kıl, nefsimizin şerrinden koru.

Ramazan Dua Ayıdır

Bu ay dua ayıdır. Kendimize ve müminlere dua etmemiz şarttır. İslam ümmeti tarihte hiç olmadığı kadar mazlum, yardıma muhtaçtır. İzzetle özdeşleşmiş bir millet, zilletin sembolü olmuştur. Dünyanın dört bir yanında cihad eden yiğitleri olmazsa, isminin esamesi okunmayacak durumdadır. Dünya küfrünün önderleri ekini ve nesli fesat etme yarışındadır. Fitnenin ve şerrin girmediği yuva, kalp kalmamıştır. Müslümanlar zayıftır, din başladığı güne dönmüş, Ehli Sünnet, tevhid, geldikleri günkü gibi garipleşmiştir. Onları delilikle suçlamak, insanların en normal tavrı halini almıştır. Zindanlar dolup taşmış, emniyet denilen şey Müslümanlar için ütopya olmuştur. Hangisinin ne zaman kapısının zorlanıp, alçakça mahremine girileceği belli değildir.

Bu durumdan ancak Allah'ın *(cc)* yardımı ve azimli dava adamlarının herşeyini İslam'a adamasıyla çıkılır. Ramazan yardım ayıdır. İslam tarihinde Müslümanların muzaffer olduğu nice savaş bu ayda yapılmıştır.

51. *Müttefekun Aleyh*

Rahmet kapıları sonuna kadar açılmışken duayla yalvara yakara, gece gündüz Allah'a dua etmeliyiz. İçinde olduğumuz bu durumdan bizi ve ümmeti kurtarması için ona yakarmalıyız.

Bugün ümmet *'Ben ne yapabilirim ki?'* diyen, şeytanın tembellik ve korkaklık taburunun gönüllü askerleriyle dolmuştur. Her Müslümanın bu kutlu davaya takdim edeceği birşeyi vardır. Bunun en kolay ve faydası büyük olanı duadır. Salih amellerle ağzını ve kalbini temizleyip Müslümanlara duacı olmak, Müslümanlara yapılacak en büyük hizmettir.

Ramazan Sadaka ve Yardım Ayıdır

Bu ayın bir hikmeti, zor durumda, yardıma muhtaç insanları anlamak, Allah'ın *(cc)* insanlara bahşettiği nimetleri paylaşmayı öğrenmektir. Bir nevi mide olarak yüklerimizden kurtulduğumuz, ahiret yurduna seyrimizde bize yük olan, dünyalıklardan kurtulma ayıdır. Mal ile cihad etme ayıdır. Yıl içinde kendi için yaşanılan, arzu edilen, Allah erlerine yakışmayan dünyalıklardan insanın kendini azat etme ayıdır.

Bizi Allah'tan alıkoyan dünya sevgisi, mala düşkünlükle hesaplaşma ayıdır.

Bu belki de en zor olanıdır. Çünkü insanın nefsinde, daha yaratılıştan ilham edilmiş olan fücurun en belirginleştiği hastalık olan, mala düşkünlüğe neşter vurmaktır. Lakin ateşten azat olmak, rahmete nail olmak, bu ayın bitişinde, Allah *(cc)* katında tertemiz olmak düşünüldüğünde dünya malı da değersizleşir. Bize düşen ise, düşünmeden girişmektir, hayırda düşünme hesap olmaz, niyet ve amel olur. Düşünme ve hesap dünyalık amellere özgüdür. Ahiret amellerinin onda payı yoktur.

Bu ayın geceleri mutlaka namazla ikame edilmelidir. Nefsin örtüsü gece kaldırılmalı, Rabbinin huzurunda kıyam etmelidir.

Gece namazı, mücadele ehlinin en büyük azığıdır. O namaz ki tertil üzere okunan Kur'an ile bütünleşmiştir. Hem beden hem de ruh, ondan nasibini alır. Nefsin rahatına en düşkün olduğu halde, onun rahatını bozup, Rabbinin huzuruna dikilmesi, Rabbinin onun için hayır dilediğinin göstergesidir.

Allah *(cc)* şöyle buyurdu;

"Ey örtünüp bürünen (Peygamber)! Kalk, birazı hariç olmak üzere geceyi; yarısını ibadetle geçir. Yahut bundan biraz eksilt. Yahut buna biraz ekle. Kur'an-ı ağır ağır, tane tane oku. Şüphesiz biz sana (sorumluluğu) ağır bir söz vahiy edeceğiz. Şüphesiz gece ibadetinin etkisi daha fazla, (bu ibadetteki) sözler (Kur'an ve dua okuyuşlar) ise daha düzgün ve açıktır. Çünkü gündüzün sana uzun bir meşguliyet vardır. Rabbinin adını an ve bütün benliğinle O'na yönel." [52]

Gece namazı, mücadele ehlinin en büyük azığıdır. O namaz ki tertil üzere okunan Kur'an ile bütünleşmiştir. Hem beden hem de ruh, ondan nasibini alır.

Allah *(cc)* şöyle buyurdu;

"Bizim âyetlerimize ancak o kimseler inanırlar ki, bunlarla kendilerine öğüt verildiğinde, büyüklük taslamadan secdeye kapanırlar ve Rablerini hamd ile tesbih ederler. Korkuyla ve umutla Rablerine yalvarmak üzere (ibadet ettikleri için), vücutları yataklardan uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar." [53]

Rasûlullah *(sav)* şöyle buyurdu;

"Kim Ramazan'da namazı inanarak ve ecrini Allah'tan bekleyerek ikame ederse, geçmiş günahları affolunur." [54]

Geceleri fırsat bilmek lazımdır. Rahman semaya

52. 73/Müzzemil, 1-8
53. 32/Secde, 15-16
54. Muttefekun Aleyh

inip nida ettiğinde *"Yok mu isteyen, vereyim. Yok mu bağışlanma dileyen, bağışlayayım"* dediğinde, Allah ehli olanlarla beraber, ayakta olmak gerekir. Uykunun ve yemeğin tercih edildiği, daha kötüsü televizyon karşısında müzikli, kadınlı dini film rezaleti adı altında geçirilen Ramazan geceleri iflasın ta kendisidir. Allah'ın lanet ettiği fücur ehlinin, salih insanların rolünde, onlara hakaret edip, bizim aklımızı küçümsediği, Ramazan'a özel Müslümanlık programlarıyla bu değerli vakitleri heba etmek ne büyük utanç, ne büyük rezalettir.

Allah'ım içimizdeki sefihlerin yaptığından dolayı bizleri helak etme, Allah'ım bizi ve bu insanları ıslah et, bu vakitlerinden istifadeye muvaffak kıl, Allahumme Amin .

Ramazan Rahmet Ayıdır

Ramazan, insanın rahmete erişmesi için bir fırsattır. İnsan nefese, suya ve gıdaya olan ihtiyacından daha fazla Allah'ın rahmetine muhtaçtır. Allah'ın *(cc)* rahmeti olmasa insan olmaz, olsa dahi yaşayamazdı.

"Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allah, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. Kadir gecesinin hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır." [55]

Allah kuluna her daim rahmet etmektedir. Ramazan'ı sair zamanlardan ayıran ise rahmetin o ayda sağanak sağanak yağmasıdır. Yeterki insan kaçmasın rahmet yağmurundan. Bir şekilde rahmet ona isabet edecek, rahmetten payına düşeni alacaktır. Bahtiyar olup, Allah tarafından muvaffak kılınanlara gelince onlar için rahmetle ıslanmak yetmez, kana kana içmeye talip olurlar rahmet pınarından. Mahrum olanlarsa sadece rahmetten değil; rahmetin üzerine bina edilen hayırlardan da mahrum olurlar.

Allah'ın Rahmetinden Mahrum Olan Neleri Kaybetmiştir?

"Allah'ın size lütfu ve rahmeti bulunmasaydı ve Allah çok şefkatli, merhametli olmasaydı (hâliniz ne olurdu)?" [56]

55. Nesai
56. 24/Nur, 20

"Eğer Allah'ın üzerinizdeki fazlı (lütuf ve ihsanı) ve rahmeti olmasaydı, siz gerçekten hüsrana uğrayanlardan olurdunuz." [57]

" ...Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı, azınız hariç herhalde şeytana uymuştunuz." [58]

"Eğer Allah'ın fazlı ve rahmeti senin üzerinde olmasaydı, onlardan bir grup, seni de saptırmak için tasarı kurmuştu. Oysa onlar, ancak kendi nefislerini saptırırlar ve sana hiçbir şeyle zarar veremezler..." [59]

"Eğer Allah'ın üzerinizde fazlı ve rahmeti olmasaydı, sizden hiçbiri ebedi olarak temize çıkamazdı. Ancak Allah, dilediğini temize çıkarır. Allah, işitendir, bilendir." [60]

"Hiç kimse kendi ameliyle cennete girmez. 'Sen de mi ey Allah'ın Rasûlü' dediklerinde; 'Rabbim beni rahmetiyle kuşatmazsa ben de' buyurdu." [61]

Cennet Yarışında Öne Geçme Ayıdır

"Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır. Oradan sadece oruçlular girer. Oruçlular girdiler mi artık kapanır, kimse oradan giremez." [62]

İnsan, sürekli bir yarış içindedir. Bir menzile doğru koşturmakta, farkında olduğu olmadığı şeylerle rekabet hâlindedir. Kimi dünya nimetleri için yarışıp koşturur, aynı hedef için koşturanlarla faydasız bir rekabet yaşar. Kimisi kariyer ve makam sevdalısıdır. Bazen akranlarıyla yerine göre kendiyle bir yarış içerisindedir. Bazıları da Rabblerinin rahmeti ve yardımıyla daha hayırlı ve bereketli bir yarış içerisindedirler. Cennet için yarışmakta cennet için ter dökmektedirler.

"Rabbinizden olan bir mağfirete ve cennete (kavuşmak için) çaba gösterip-yarışın, ki (o cennet) genişliği gök ile yerin genişliği gibi olup Allah'a ve Rasûlü'ne iman edenler için hazırlanmıştır. İşte bu, Allah'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir. Allah büyük fazl sahibidir." [63]

57. 2/Bakara, 64
58. 4/Nisa, 83
59. 4/Nisa, 113
60. 24/Nur, 21
61. Buhari, Müslim.
62. Buhari, Müslim.
63. 57/Hadid, 21

"Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allah, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. Kadir gecesinin hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır."

"Gerçek şu ki, ebrar olanlar, elbette nimetler içindedirler. Tahtlar üzerinde bakıp seyretmektedirler. Nimetlerin parıltısını yüzlerinde görürsün. Onlara mühürlü, katıksız bir şaraptan içirilir. Ki sonu misktir. Şu hâlde yarışmak isteyenler, bunun için yarışsınlar." [64]

Ramazan, yolda kaybettikleri zamanı kazanmaları ve öne geçenlere yetişsinler diye sadık olanlar için bir fırsattır.

"Ramazan ayı girdiği zaman cennetin kapıları açılır, cehennemin kapıları kapanır ve şeytanlar da zincire vurulur." [65]

Bu ayda cennetin kapıları sonuna kadar açılır. Kapıların açılması; cennete götüren amellerin kolaylaştırılması ve bu ayda Allah'ın *(cc)* amellere fazlasıyla karşılık vermesidir.

"Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allah, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. Kadir gecesinin hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır." [66]

"Ademoğlunun her ameli onun için katlanır. Hayır ameller en az on misliyle yazılır, bu yedi yüz misline kadar çıkar. Allah şöyle buyurmuştur: 'Oruç bu kaideden hariçtir. Çünkü o sırf benim içindir, ben de onu (dilediğim gibi) mükâfatlandıracağım. Kulum benim için şehvetini, yiyeceğini terk etti' Oruçlu için iki sevinç vardır: Biri, orucu açtığı zamanki sevincidir; diğeri de Rabbine kavuştuğu zamanki sevincidir. Oruçlunun ağzından çıkan koku (halûf), Allah indinde misk kokusundan daha hoştur." [67]

Ramazan, içinde Kadir Gecesi gibi bir nimet barındırır. Bu, cennet yarışında kulun en önemli sermayelerinden biridir. O, bin aydan daha hayırlı bir gecedir. O gece yapılan amellerden her biri; bin ay aralıksız yapılmış gibi amel defterine kaydedilir. Ve bu geceyi idrak etmek için Ramazan'ın son on gününü cehd ve içtihadla geçirenler, tüm günahlarından bağışlanmış, duaları kabul olmuş, beklentilerine erişmiş, korkularından emin kılınmış olarak Ramazan'dan çıkarlar.

Cehennem Korkusuyla Ürperen Kalplere Şifa Ayıdır

Allah'a *(cc)* gönülden inanmış, gönüllerini sevgiyle imar edip korkuyla muhafaza eden kullar vardır. O'na *(cc)* olan saygılarından ötürü kalpleri ürpermektedir. Onlar, Allah'ın adaletsizliği ya da onlara zulmetmesinden değil (haşa), amellerinden ve kusurlarından dolayı korkar, ürperirler. Kur'an'ın ifadesiyle kalpleri tir tir titremekte, benliklerini bir ürperti kaplamakta, azabı hatırlatan ayetleri okuduklarında tüyleri diken diken olmaktadır.

*"Biz de duasını kabul ile icabet ettik de kendisine Yahya'yı ihsan ettik. Ve eşini (doğum yapmaya) elverişli hâle getirdik. Doğrusu **onlar iyiliklerde yarışı-***

64. 83/Mutaffifin, 22-26
65. Buhari, Müslim.
66. Nesai
67. Buhari, Müslim.

yorlar, umarak ve korkarak bize yalvarıyorlardı. Bize karşı derin saygı duyuyorlardı. *"* [68]

"Birtakım insanlar (Allahı tesbih ederler) ki, ne ticaret ne de alış veriş onları Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekat vermekten alıkoymaz. Onlar, ***kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar.*** *"* [69]

"Onlar (Musa ve Harun) görmedikleri hâlde Rablerinden korkarlar, kıyametten ötürü korku ve endişe içindedirler." [70]

"Ve Rablerine dönecekleri için yapmakta oldukları işleri kalpleri çarparak yapanlar; işte onlar, iyiliklere koşuşurlar ve iyilik için yarışırlar." [71]

"Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz. Biz, çetin ve belâlı bir günde Rabbimizden (O'nun azabına uğramaktan) korkarız (derler). İşte bu yüzden Allah onları o günün fenalığından esirger; (yüzlerine) parlaklık, (gönüllerine) sevinç verir." [72]

Böylesi temiz ve değerli kalplere sahip olanlar için Ramazan bir fırsattır. Allah *(cc)* cehennemin kapılarını kapatır, onları korku ve ürpertilerinden emniyette kılar. Daha ötesi, her gece bazı kullarını ateşten azad eder. Onlar için bir ömür boyunca taşıdıkları korkularından emin olacakları bir fırsattır Ramazan.

"Ramazan ayının ilk gecesi olunca, şeytanlar ve azgın cinler zincire vurulur. Cehennem kapıları kapanır ve hiçbiri açılmaz. Cennet kapıları açılır ve hiçbiri kapanmaz. Sonra bir melek şöyle seslenir: 'Ey hayır dileyen, ibadet ve kulluğa gel. Ey şer isteyen, günahlarından vazgeç.' Allah'ın bu ayda ateşten azad ettiği nice kimseler vardır ve bu, Ramazan boyunca her gece böyledir." [73]

"Rasûlullah buyurdu ki: 'Kim Allah yolunda bir gün oruç tutsa, Allah onunla ateş arasına, genişliği sema ile arz arasını tutan bir hendek kılar.' " [74]

Yüksek Dereceleri Elde Etme Ayıdır

Müminler sınıf sınıftır. İmanları ve ona bağlı olarak amellerinin farklı olması gibi; dereceleri de farklıdır.

"Sonra Kitab'ı, kullarımız arasından seçtiklerimize verdik. Onlardan (insanlardan) kimi kendisine zulmeder, kimi ortadadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda öne geçmek için yarışır. İşte büyük fazilet budur." [75]

İman; şirk, bidat ve masiyetten arındıkça kalp yüce makamları arzulamaya başlar. Bu yüce makamlar öncelik sırasına göre dört makamdır. Allah *(cc)* imtihanı kazanan ve rıza-ı ilahiye ermiş seçkin kullarını şöyle ifade eder:

"Kim Allah'a ve Rasûl'e itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu ***Peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle*** *beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır!"* [76]

Müminler için nubuvvet kapısı Allah Rasûlü'yle *(sav)* beraber kapanmıştır. Geriye şartlar ne olursa olsun hâlini koruyan ve istikamet üzere kalan Sıddık, en değerli varlığını Allah yolunda infak ederek kanıyla tevhid davasına şahitlik eden Şehit ve taati masiyetinden fazla olup kardeşlerine güzel örnek olan Salihlik makamı kalmıştır.

Ramazan, bu mertebeleri elde etmek için bir fırsat ve Allah tarafından sunulmuş bir ödüldür.

"Beraber Müslüman olmuş iki adam Allah Rasûlü'ne geldiler. Onlardan biri ibadet hususunda diğer arkadaşından daha çalışkandı. İbadetlere düşkün olanı bir savaşta şehit oldu. Diğer arkadaşıysa bir yıl sonra vefat etti. Onun vefatından sonra bir rüya gördüm. Kendimi cennetin kapısında gördüm. Vefat eden iki arkadaş da oradaydı. Cennetten biri çıktı ve ikinci vefat edeni cennete girmesi için çağırdı. Sonra şehit olanı girmesi için çağırdı. Bana döndü ve 'senin henüz zamanın gelmedi' dedi. Talha bu rüyayı insanlara anlattı. İnsanlar çok şaşırdı (Şehid'in cennete arkadaşından sonra girmesine şaşırdılar) ve rüyayı Allah Rasûlü'ne sordular.

68. 21/Enbiya, 90
69. 24/Nur, 37
70. 21/Enbiya, 49
71. Müminun, 60-61
72. 97/İnsan, 8-11
73. Tirmizi
74. Tirmizi
75. 35/Fatır, 32
76. 4/Nisa, 69

— Neden şaşırdınız?

— İbadet konusunda daha çalışkan olan ve sonrasında şehit olan cennete arkadaşından sonra girmiş!

— Cennete ilk giren, arkadaşından bir sene sonra vefat etmedi mi?

— Evet.

— Ramazanı idrak edip orucunu tutmadı mı?

— Evet.

— Bu sürede Allah'a secde etmedi mi?

— Evet.

— İkisinin arasındaki fark yer ile gök arasındaki fark kadardır." [77]

Salih Ameller Konusunda Bilinç Elde Etme Onları Çoğaltma Ayıdır

Yaptığımız amellerde üç noktayı esas almalıyız. Salih amelleri çoğaltmalı, amelleri bilinçli yapmalı ve yaptığımız amelleri Ramazan sonrasına taşıyacak şekilde alışkanlık hâline getirmeye çalışmalıyız.

"Rasûlullah hayır yönünden insanların en cömertiydi, hayırda en cömert olduğu zaman Ramazan ayıydı. Çünkü her gece Cibril gece çıkıncaya kadar onunla olurdu. Rasûlullah Kur'an-ı ona arz ederdi. Rasûlullah hayırda, esen rüzgardan daha cömertti." [78]

Yapmak isteyip de yapamadığımız salih amelleri belirlemeli, Ramazan'ın başlamasıyla beraber bu amelleri hayata geçirmeliyiz. Sair zamanlarda nefse zor gelen ve insanın yapamadığı birçok amel Ramazan ayı içerisinde manevi bir bereketle kolaylaşır. Nefisler bu ayda var olan rahmani havayla maddeden soyutlanıp manaya yönelir. Bu manevi fırsatı iyi değerlendirmek gerekir.

Salih amellere bina edilen hayırlar ancak şuurlu ve bilinçli bir şekilde ifa edildiğinde elde edilebilir. Örneğin, Namazın insanı kötülükten alıkoyan, ruhu hafifletip rahatlatan ve insanın gözünü aydın kılan huzur verici bir yönü vardır. Vakıa, her namaz kılan bu faideleri elde edemiyor! Neden? Namaz, Allah'ın *(cc)* buyurduğu gibi Allah'ı anmak ve hatırlamak için kılınırsa ona bina edilen hayırlara ulaştırır insanı.

77. *Müsned*

78. *Buhari, Müslim.*

"...Namazı benim zikrim için kıl." [79]

Yani; şuurlu bir şekilde namazını kıl. Namazın sana Allah'ı hatırlatsın. Sana Allah'ı hatırlatmayan, seni salih amele sevk etmeyen gafillerin namazı olmasın.

"...Veyl olsun o namaz kılanlara. Onlar namazlarında gaflet içindedirler. Onlar ki riyakârdırlar..."

Sair zamanlarda nefse zor gelen ve insanın yapamadığı birçok amel Ramazan ayı içerisinde manevi bir bereketle kolaylaşır.
Nefisler bu ayda var olan rahmani havayla maddeden soyutlanıp manaya yönelir. Bu manevi fırsatı iyi değerlendirmek gerekir.

Yukarıda zikrettiğimiz hakikat, tüm salih ameller için geçerlidir. Oruç, Kur'an kıraati, infak, iftar davetleri... Şuur kaybolup ameller âdet olarak yapılmaya başlandığında sahibine fayda vermez. Bazen Maun suresinde olduğu gibi sahibine zarar veren bir eyleme dönüşür.

Şuur kalbin amelidir ve kalbin temizliğiyle orantılıdır. Günahlarla kirlenen ve üzerini pas kaplayan kalp, düşünmez, akletmez, şuura ermez. Ramazan'da kalpler, şeytanların bağlanması, rahmet kapılarının açılması ve rahmani havayla arınıp şifa bulur. Allah'a yönelmesi ve salih amellerin onarıcı etkisini hissetmesi kolaylaşır. Bu ayın manevi havasından faydalanarak ibadetlerde şuuru yakalamaya gayret gösterilmelidir.

İnsan, belli bir tabiat üzere yaratılmıştır. Yaratılıştan getirdiği özelliklerden biri de; sebat edip, düzenli

79. *20/Taha, 14*

Ramazan'ın bu hayrından mutlaka istifade etmeli ve alışkanlık hâline gelmiş masiyetlerden kurtulmak için adım atmalı.

olarak yaptığı amellerde alışkanlık kazanıyor olmasıdır. Düzenli olarak yapılan amellerin alışkanlık hâline gelmesi için, şuurla yapılması gerekmektedir. Malesef, insanoğlu Ramazan'da yaptığı amellerde şuuru yitirince Ramazan âdeti olarak amel yapmaya başlar. Âdet hâlini alan ameller dönüştürücü ve ıslah edici etkisini yitirir.

Bu olumsuz döngüye girmemek için; her gün Ramazan ayında olduğumuzu hatırlamalı, gerekirse sözlü ya da yazılı telkinlerle Ramazan şuurunu yenilemeliyiz.

Masiyetlerden Kurtulma Ayıdır

Şeytanların bağlanması, cehennem kapılarının kapanması, gündüzleri masiyetten alıkoyan oruç, akşamları mescid ortamı ve teravih; masiyetleri zorlaştırır bu ayda. Alışkanlık ve bağımlılık hâlini almış olan masiyetler dahi Ramazan'da nadiren yapılabilir.

Ramazan'ın bu hayrından mutlaka istifade etmeli ve alışkanlık hâline gelmiş masiyetlerden kurtulmak için adım atmalı. Sigara alışkanlığı olan, televizyon karşısında ömür tüketen, interneti masiyet aracı olarak kullanan, rızkına haram bulaştırmış olan... bu günleri fırsat bilmeli, Rabbinin rızasına erişmek için acele etmelidir. Lisan-ı hâli, Musa'nın *(as)* lisan-ı kaliyle uyuşmalıdır.

"...Hoşnut kalman için, sana gelmekte acele ettim Rabbim!" [80]

İslam'a Davet Ayıdır

Ramazan, iftar programlarının yoğun olduğu bir aydır. Birçok insanı bir araya getiren farklı programlara ev sahipliği yapar bu ay. Akraba, dost, arkadaş, komşu... iftar programlarında bir araya gelirler.

İslam davetinde yemeğin yeri ayrıdır. Nebi *(sav)*, akrabalarını İslam'a davet ettiği ilk yıllarda yemek meclisleri oluşturup akrabalarını davet ederdi. Yemek sonrasında İslam'ı arz ederdi. Yemekle kalplerini, Allah'ın açık ve açıklayıcı ayetleriyle akıllarını fethetmeye çalışırdı.

Tevhid ehlinin bu fırsattan istifade ederek, iftar programlarını değerlendirmeleri ve davet programı hazırlamaları gerekir. Her iftar bir davet ortamına dönüşmeli, Allah'ın *(cc)* bahşettiği hidayet nimetine şükür kabilinden insanları Allah'a *(cc)* davet etmelidir.

❁ ❁ ❁

Ramazan'ın sunduğu bu fırsatlar insi ve cinni şeytanları rahatsız etmiştir. Zincire vurulan cinni şeytanların görevini insi şeytanlar devralarak mübarek ayı ifsat etmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Ramazan'ı, eğlence ve festival ayına çevirerek, başta oruç olmak üzere bu ayda yapılan salih amellerin içini boşaltmakta; Ramazan'a özel Tv programlarıyla bu ayı fısk ve fücur ayı hâline getirmektedirler.

Tevhid ehli olarak toplumu bu konuda biliçlendirmeli, onları Allah'tan, tevhidden, İslam'dan uzaklaştırmak için her türlü hile ve desiseye başvuran tağutların aksine, her fırsatta onları tevhide davet edip, kaybettikleri İslami değerleri hatırlatmalıyız onlara.

Rabbimiz! Bizleri Ramazan'a eriştirdiğin gibi, ondan faydalanmayı ve sunduğun fırsatları değerlendirmeyi ihsan eyle.

80. 20/Taha, 84

Hikmet Parıltıları

"Amir ibni Abdi Kays ölüm anında ağlamaya başladı. Kendisine:

Neden ağlıyorsun, diye soruldu. O da:

Ölüm acısına tahammül edemediğim için veya yaşama hırsından dolayı ağlamıyorum. Sadece şiddetli sıcaklarda tutulan oruçlara ve kış gecelerinde kılınan namazlara veda ettiğim için ağlıyorum, dedi." [1]

"Said bin Cübeyr radıyallahu anh *anlatıyor: Vefatı yaklaştığında ibni Ömer şöyle demiştir:*

Dünyada ancak şu üç şeye üzülüyorum. Sıcak günlerin susuzluğuna (orucuna), gecelerin uykusuzluğuna (gece kıyamına), başımıza bela olan bağî toplulukla savaşmadığımıza." [2]

1. *Kitabu'z Züht ve Rekaik, 280*
2. *Et-Tabakat, 4/185*

Kusurlu İnsan, Kusursuz Zaman

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

Rabbimiz geceyle gündüzün birer fırsat olduğunu; fakat insan oğlunun bunları zayi ettiğine dikkat çekmiştir. Zaman, mekândan daha önemli olduğundan dolayı zamana yemin etmiştir. Çünkü zaman katıksız, kusursuz bir nimettir. Ayıplanacak ve hüsranda olan ise insandır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ (1) وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ (2) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (3) وَرَفَعْنَا لَكَ
ذِكْرَكَ (4) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (5) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (6) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ (7)
وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ (8)

1. Biz göğsünü genişletmedik mi?

2. (Nubuvvet öncesi hatalarını veya nubuvvetin ağır) yükünü üzerinden indirmedik mi?

3. Ki o yük senin belini bükmüştü.

4. Senin şanını yüceltmedik mi?

5. Hiç şüphesiz ki, zorlukla beraber kolaylık vardır.

6. (Evet) zorlukla beraber kolaylık vardır.

7. (Öyleyse) boş kaldığında, hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul.

8. Ve yalnızca Rabbine rağbet et.

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun…

Şerh/inşirah suresine dair mülahazalarımıza bu ay kaldığımız yerden devam edeceğiz inşallah.

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ

"(Öyleyse) boş kaldığında, hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul."

Ayetin içerdiği anlam hakkında birçok yorum/tefsir yapılmıştır. Bunların bazısı şöyledir:

'Namazı bitirdiğinde duaya yönel!'

'Farzları bitirince, gece namazına yönel!'

'Dünya işlerini bitirince, namazla yorul!'

'Teşehhüdü bitirince dünya ve ahiretin için dua et!'

'Bedenin sıhhatli olunca, bedenini ibadetle yor!'...

Allah *subhanehu ve teâlâ* surenin sonundaki bu iki ayette Rasûlü'ne adeta bir rota çizmektedir. Zorlukları aşabileceği, ilahî yardımın geleceği bir reçeteyi sunmaktadır. Bu reçete de şudur: Allah'ın ibadetlerinden yoksun, O'ndan uzak ve ibadetle yoğrulmamış ve yorulmamış bir kişinin bu yolda ilerlemesi oldukça zordur. Bunun için kişinin Rabbine ayırdığı, O'na arzuhâlini anlattığı bir vakti olması gereklidir. Aksi hâlde bu davetin zorluğunun yüklenildiği sırtın gücü buna dayanamayacak, zorlukla beraber kolaylıklar gelmeyecektir.

Ayette *'boş kaldığında'* ifadesinin **umum olması/genelliği ifade edişi oldukça dikkat çekicidir.**[1] **Dolayısıyla *'herhangi bir şeyden boş kaldığında'* denilebilir. Yani, ister dinî ister dünyevi olsun bir işi bitirdiğinde, o işten boş kaldığında ibadet ve taat ile yorul...**

Ayeti bu şekilde düşündüğümüzde tüm müfessirlerin onlarca sözünün hepsini kapsamış olur. Nitekim İmam Taberi de *'Ayet, tüm bunların üzerine hamledilir!'* [2] sözü ile bunu kastetmektedir.

Ayetteki *"fe'nsab"* çalışmaktan sonraki yorulmayı ifade eder. Nitekim Kur'an-ı Kerim'in başka yerinde Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"O gün (bazı) yüzler, korku ve zillet içindedir. Çalışmış, yorulmuştur." [3]

Ayetteki *'yorulmuştur'* manası verilen *'nâsibe'* bu anlamı karşılamaktadır. Bundan dolayı da bu kısma *'yorul'* dememiz daha uygundur.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ashabı, gündüzün fursanı/atlıları gecenin ruhbanları idi. Gündüz rızkını temin etmek, insanları irşad ve tebliğ vazifesini icra etmek için çaba sarf edip yorulurlarken, gece de Rabblerinin huzurunda taat ile yorulurlardı.

Her mümine bu 'nasb'dan bir nasip vardır... İnsanları davet ettiğimizde, davetimizin insanlar üzerinde tesirini görmek istiyorsak Allah ile bağlarımızın kuvvetli olması kaçınılmazdır.
Bağlar zayıf olduğunda sözün süsü ve etkisi geçicidir. Fakat sözlerle beraber kişi, Allah ile kuvvetli bir bağ içinde ise o zaman tesir kalıcıdır.

Her mümine bu *'nasb'*dan bir nasip vardır... İnsanları davet ettiğimizde, davetimizin insanlar üzerinde tesirini görmek istiyorsak Allah ile bağlarımızın kuvvetli olması kaçınılmazdır. Bağlar zayıf olduğunda sözün süsü ve etkisi geçicidir. Fakat sözlerle beraber kişi, Allah ile kuvvetli bir bağ içinde ise o zaman tesir kalıcıdır.

Bugün davet sahasındaki bireylerin bu hususu gözden kaçırmamaları gerekiyor. Davası Allah olan, derdi Allah olan, yaşantısı ve ölümü Allah olan bir bireyin Allah'tan uzak ve yoksun olması düşünülebilir mi? Allah'ın davası, Allah'ın yardımı olmadan nasıl taşınabilir? Allah'ın *"Şüphesiz ki, sana (yükümlülüğü) ağır olan bir söz vahyedeceğiz."* dediği bir yükü O'nun inayeti olmadan sırtında taşımak ne mümkün?

O hâlde bu misyonu taşıyan her bir bireyin Allah ile özel randevuları, halvet hâlinde olduğu zaman dilimleri olmalıdır. Güç toplayacağı, deposuna tak-

---

1. *Nahiv/dil bilgisi açısından 'müteallık olduğu yerin mahzuf olması' umumiyet ifade eder. Miktar ve kayıt da olmadığında umumu üzerine alınır.*
2. *Taberi Tefsiri, 24/497*
3. *88/Gaşiye, 2-3*

vanın, haşyetin, rağbetin ve rahbetin doldurulacağı bir zaman dilimi…

"Rabblerinden gaypta (gizlide) korkanlar için bir bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır." [4]

"İşte size vadedilen cennet! Ki o, Allah'a yönelen, emirlerine riayet eden ve Rahman'dan ***gaypta (gizlide) korkan ve O'na yönelmiş bir kalp ile gelen kimseler içindir.*** *Oraya esenlikle girin. İşte bu, ebedîlik günüdür. Orada kendileri için diledikleri her şey vardır. Katımızda daha da fazlası vardır."* [5]

"Allah, yedi sınıf insanı hiçbir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde (arşının) gölgesinde gölgelendirecektir. (Bunlar, şu özelliğe sahip müminlerdir) Adil yöneticiler, Rabbine ibadet ile yetişen gençler, kalbi mescidlere bağlı olanlar, Allah için birbirlerini seven, Allah için bir araya gelen ve Allah için ayrılan kimseler, asil ve güzel bir kadın kendisini arzu ettiği hâlde 'Ben Allah'tan korkarım!' diyerek iltifat etmeyen kimseler, sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar gizli sadaka verenler, ***tenha yerlerde Allah'ı anıp, gözyaşı dökebilenler."*** [6]

Bu kutlu davanın her bir ferdi için rutin manevi bir programın olması kaçınılmazdır. Bunlar, bedenin daha diri ve dinç olmasını sağlayan besin gibidir. Bunların azalması bedeni korumasız ve hastalığa açık hâle getirecektir.

Burada düşünülmesi gereken başka bir husus var ki, o da insan ömrünün çok hızlı tükendiği gerçeğidir. Ortada durdurması imkânsız olan ve bunun yanında hazır bir sermaye var.

"İki nimet vardır ki insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit." [7]

Çoğumuz bu iki nimetten gafil, habersiz bir şekilde hayat sermayemizi günbegün tüketiyoruz. Biz istesek de istemesek de zaman ve sıhhatimiz anbean ellerimizden kayıp gidiyor. Sağlığımızı çeyiz sandığında, boş vakitlerimizi yastık altında saklama gibi bir durumumuz yok, olamaz da.

Allah Rasûlü'nün dikkat çektiği bu gerçeğe, Allah subhanehu ve teâlâ yüce kitabında dikkat çekmiştir. Allah bu ayetlerde, geceyi ve gündüzü insanoğlunun hizmetine sunduğunun ve bunun büyük bir nimet olduğunun altını çizmiştir.

"Allah, gökleri ve yeri yaratan, gökyüzünden su indirip onunla size rızık olarak çeşitli meyveler çıkaran, denizde O'nun emriyle yüzsün diye gemileri size hizmetkar kılan ve nehirleri hizmetinize sunandır. Güneş'i ve Ay'ı alışılagelmiş hâlleriyle emrinize amade kılan, ***geceyi ve gündüzü hizmetinize sunan da (Allah'tır).*** *O'ndan istediğiniz her şeyi size vermiştir. Şayet Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız O'nun nimetlerini kuşatmaya güç yetiremezsiniz. Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır."* [8]

"Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı emrinize amade kılmış (hizmetinize sunmuştur). Yıldızlar da O'nun emriyle boyun eğdirilmiş (insanlara hizmetkâr kılınmıştır). Şüphesiz ki, akleden bir topluluk için bunda ayetler vardır." [9]

"Geceyi ve gündüzü (Allah'ın kudret ve azametine delalet eden) iki ayet kıldık. Gece ayetini silip gündüzü görünür kıldık ki, Rabbinizin ihsan ve lütfunu arayasınız. (Ayrıca) yılların sayısını ve hesabı bilesiniz. Biz, her şeyi böyle detaylı bir şekilde açıkladık." [10]

Allah subhanehu ve teâlâ Kur'an'ın bir çok yerinde zamana da yemin etmektedir. Allah'ın bir şeyin üzerine yemin etmesi, O'nun kendi katındaki değerini gösterir. Allah'ın katında değerli olanın, kulların yanında değerli olması gerekir.

"Andolsun kuşluk vaktine ve örttüğünde geceye." [11]

"Asra/zamana andolsun ki, hiç şüphesiz insan, hüsran içindedir. İman eden, salih amel işleyen, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesna." [12]

Fahreddin er-Razi bu ayetlerin tefsirinde güzel bir noktaya temas eder: *'Allah, zaman olan asra yemin etmiştir. Çünkü zamanda acayiplikler vardır. Şöyle ki, mutluluk ve üzüntüler, sıhhat ve hastalık, zenginlik ve*

4. *67/Mülk, 12*
5. *50/Kaf, 32-35*
6. *Buhari, Müslim*
7. *Buhari*
8. *14/İbrahim, 32-34*
9. *16/Nahl, 12*
10. *17/İsra, 12*
11. *93/Duha, 1-2*
12. *103/Asr, 1-3*

fakirlik zaman içinde olur. Ayrıca ömre denk ve onunla aynı kıymette olan bir şey de yoktur...

Bin yılını boş şekilde harcasan; fakat sonra tevbe etsen ömrümün son deminde ebedî mutluluğu hak edersin. Cennette ebedî olarak kalma hakkını kazanırsın. Gördüğün gibi bu son vakitte senin için en kıymetli şey hayatındır. Böylece zamanın asıl nimetlerin cümlesinden olduğu ortaya çıkmış olmaktadır. Bundan dolayıdır ki Allah, zamana yemin etmiştir. Rabbimiz geceyle gündüzün birer fırsat olduğunu; fakat insan oğlunun bunları zayi ettiğine dikkat çekmiştir. Zaman, mekândan daha önemli olduğundan dolayı zamana yemin etmiştir. Çünkü zaman katıksız, kusursuz bir nimettir. Ayıplanacak ve hüsranda olan ise insandır.' [13]

İmam Şafii insanın zamanın kıymetini bilmediğine, zamanın kusursuz ama asıl kusurlu olanın insanın olduğuna şu beyitlerle dikkat çekmiştir:

'Zamanı kınıyoruz oysa ayıp bizdedir

Zamanın bizden başka yoktur ayıbı

Hicvediyoruz günahsızken zamaneyi

Dili olsaydı, zaman bizi hicvederdi.' [14]

Zamanın önemine dair eserlerden nakiller yapsak sayfalar yetmez. Zamanın ne denli önemli olduğunu geçtiğimiz yıllara bakarak anlayabiliriz. Geçen geçmiştir. Elimizdeki sermaye hâlâ önümüzde dağ gibi. Bu dağı ya haybeden tüketeceğiz ya da onu maden gibi işleyen mahirlerden olacağız. Ânı nasıl yaşamalı? Nasıl değerlendirmeli? Bu kısa ömürde amel heybemize ne kadar salih amel doldurmalı? Bunun hesap kitabını yapmalı...

İçinde yaşadığımız çağa baktığımızda bizleri oyalayan, vakit hırsızı olan ve güttüğümüz davaya hiçbir katkısı olmayan nice şeyler var. Bir önceki kuşağı uyutan TV'ler, radyolar olurken; şimdileri ise internet, sosyal medya ve teknolojinin çığ gibi hayatın kılcal damarlarına kadar girmesi oldu, olmaya devam ediyor.

Bir yandan İslam davası bizlerden gençliğimizi, enerjimizi ve vaktimizi bekliyor. Bir yandan da zamanın engelleri karşımızda tüm benliğini ve çekiciliğini ortaya koymuş vaziyette. Gözlerini kırpmadan hedefe odaklanan bireylerin bir düzen çerçevesinde işlerini yapması kaçınılmazdır.

El mühim; hayatımızda yaptıklarımız ve yapacaklarımız konusunda bir önem sıralaması yapmamız ve bu sıralamaya göre işlerimizi tanzim etmemiz gerekir. Aksi hâlde önemsiz, tali olan işlerin arasında boğulacak ve asıl hedefe yönelmeye vakit bulamayacağız. Böylece ömür sermayemizi bunlarla tüketmiş olacağız.

Bir önceki kuşağı uyutan TV'ler, radyolar olurken; şimdileri ise internet, sosyal medya ve teknolojinin çığ gibi hayatın kılcal damarlarına kadar girmesi oldu, olmaya devam ediyor.

Bununla ilgili güzel bir örnek vermek yerinde olacaktır:

'Fransa Kamu Yönetimi Okulu profesörlerinden biri, Amerikalı büyük şirketlerin üst düzey yöneticilerine etkili zaman yönetimi konusunda ders vermesi için davet edildi.

Elit yöneticiler sıralarında oturmuş, ünlü profesörün ağzından düşecek her kelimeyi yazmak için bekliyordu. Yaşlı profesör yavaşça her yöneticinin tek tek gözlerine baktı ve nihayet 'Bir deney yapacağız' dedi.

Masanın altından bir kavanoz çıkardı. Kavanozun içine, yine masanın altından çıkardığı tenis topu büyüklüğündeki taşları dikkatli biçimde koymaya başladı.

13. *Mefatihu'l Gayb*
14. *el-Beyhakî, Menâkıbu'ş-Şâfiî, c.2, s.84.*

Mücadele hayatımızdaki yapacaklarımıza ve buna dair planlarımıza çok iyi bakmamız gerekiyor. Asıl işlerin yerine basit işleri yerleştirdiğimizde asıl hiçbir şeyi yetiştiremediğimiz gibi bizi kişisel olarak atalete sevk edecektir. Çakıl ve kumun niteliği ve niceliği ne olursa olsun büyük taşların önüne geçmemelidir.

Kavanoz ağzına kadar dolup da daha fazla taş alamayınca, 'Kavanoz doldu mu?' diye sordu. Salondaki herkes birlikte bağırdı: 'Evet!'

'Sahi mi?' diye karşılık verdi profesör. Masanın altından biraz çakıl taşı çıkardı. Kavanozu önce sallayıp daha sonra içine çakıl taşlarını koydu. Kavanozu tekrar salladı. Böylece küçük taşlar büyük taşların arasında kendilerine yer buldular. Ve aynı soruyu bir kez daha sordu:

'Kavanoz şimdi doldu mu?'

Yöneticiler, profesörün ne yapmak istediğini yavaş yavaş anlamaya başlamışlardı. İçlerinden biri 'Herhâlde hayır!' diye cevapladı bu soruyu.

'Güzel!' dedi profesör ve masanın altından bu defa biraz kum çıkardı. Kumu kavonoza boşaltmaya başladı. Kumlar büyük taşlarla çakıl taşları arasındaki boşlukların hepsini doldurdu. Sorusunu bir defa daha sordu:

'Kavanoz doldu mu?'

Yöneticiler hep bir ağızdan 'Hayır!' diye bağırdı.

Bir defa daha 'Güzel!' dedi ve masanın altından bir sürahi su çıkardı ve kavanoza ağzına kadar su doldurdu. Kavanozun artık tamamen su ile dolduğu söylenebilirdi.

Profesör salona dönüp sordu:

'Bu deneyden çıkarmamız gereken büyük hakikat nedir?'

Bir yönetici elini kaldırdı ve çıkardığı dersi özetledi:

'Programınız ne kadar dolu olursa olsun, gerçekten gayret ederseniz, o programa birkaç toplantı ve görev daha ilave edebilirsiniz.'

*'Hayır' dedi profesör. 'Bu deneyin bize öğrettiği şey şu: **Eğer büyük taşları önce koymazsanız, bir daha asla koyamazsınız.'** Salona bir sessizlik çöktü. Tüm yöneticiler profesörün sözleriyle ne anlatmak istediğini tam olarak anlamışlardı.*

Sonra konuşmasına devam etti:

'Sizin hayatınızdaki 'büyük taşlar' ne? Sağlığınız? Aileniz? Arkadaşlarınız? Hedefleriniz? Sevdiğiniz şeyleri yapmak? Bir uğurda savaşmak? Kendinize zaman ayırmak?

Hayatımızda yer alması gereken büyük taşların ne olduğunu unutmamalıyız. Eğer böyle yapmazsak **hayatımızı diğer önemsiz şeylerle uğraşarak kaçırmış olacağız.** *Eğer küçük şeylere öncelik verirsek (çakıl,-kum) hayatımız önemsiz şeylerle dolup geçecek, bizim için daha önemli olan şeylere az zaman kalacak veya hiç zaman kalmayacak. Bu nedenle, kendi kendinize şu soruyu sormayı hiçbir zaman unutmayın, **'Senin hayatının büyük taşları ne?'** Bunu belirledikten sonra hayat kavanozunuza önce onları koyduğunuzdan emin olun!'* [15]

Mücadele hayatımızdaki yapacaklarımıza ve buna dair planlarımıza çok iyi bakmamız gerekiyor. Asıl işlerin yerine basit işleri yerleştirdiğimizde asıl hiçbir şeyi yetiştiremediğimiz gibi bizi kişisel olarak atalete sevk edecektir. Çakıl ve kumun niteliği ve niceliği ne olursa olsun büyük taşların önüne geçmemelidir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* bizleri kendi taati ile yorulan ve kendi davası uğruna ayakları tozlanan kullarından kılsın. Allahumme amin.

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun" duamız ile...

15. *The jar of life – Stones, pebbles and sand*
Bk. http://www.mhilmieren.com/sayfa/haber_detay.asp?haberID=150
İngilizce Kaynak: http://sechangersoi.be/EN/5EN-Tales/StonesPebbles-Sand.htm
Ayrıca Bk: https://www.youtube.com/watch?v=v5ZvL4as2y0

Kıssadan Hisse

Yaşlı Marangoz

Yaşlı bir marangoz, eşi ve ailesi ile birlikte daha özgür bir yaşam sürmek için işveren müteahhidine emekliliğini istediğini iletti. Müteahhit, marangozunun emekliye ayrılmasına üzüldü. Kendine bir iyilik olarak, son bir ev daha yapmasını rica etti. Marangoz istemeyerek kabul etti ve işe girişti. Ne var ki gönlü, bir an önce emekli olma niyetindeydi. Bir an önce bitirmek için baştan savma bir işçilik yaptı ve kalitesiz malzeme kullandı. Kendini adamış olduğu mesleğine böyle son vermek ne talihsizlikti! İşini bitirdiğinde, müteahhit evi incelemek için geldi. Dış kapının anahtarını marangoza uzattı.

— Bu ev senin, şimdiye kadar verdiğin emeklerden dolayı benden sana hediye.

Marangoz şaştı kaldı. Keşke yaptığı evin kendi evi olacağını bilseydi! O zaman böyle baştan savma yapar mıydı?

Medine'nin İlk Yolcuları

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Medine'ye hicretten sonra davetin kolaylıkla yapılabilmesi, Mekke'nin savaşsız fethedilmesi, işte bu sabır yıllarının birkaç meyvesi idi. Müslüman, içinde bulunduğu merhaleyi düzgün tespit ettikten sonra ona uygun davranmalı, elde etmeyi ümit ettiklerine dair acele etmemelidir.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam O'nun Rasûlü'ne olsun.

Allah Rasûlü ile, ikinci Akabe biatını yapan ensar memleketlerine dönerlerken, Allah Rasûlü de ashabına yeni bir hicret yurdunu işaret ediyordu: Medine.

"Allah sizin için kardeşler yaptı ve orasını sizin için emin bir yer kıldı. Oraya gidin.!"

Artık Müslümanların işkencelere maruz kalmadan yaşayabilecekleri, davetlerini daha etkili bir şekilde yapabilecekleri bir beldeleri vardı.

Aslında hicret kavramı sahabilere yabancı değildi. Teorik olarak Kur'an ve sünnette işlenmekte, pratikte de Habeşistan örneğinde karşılarına çıkmakta idi. Ancak Habeşistan ile Medine'yi birbirinden ayıran bazı temel noktalar vardı. Özet olarak bunları sıralayacak olursak:

- Medine, davet için bir merkez, İslam'ın devletleşme hayallerinin gerçekleşeceği mekândı. Habeşistan ise bu sıfattan uzak, sadece oradaki adil kralın yönetici olduğu müddetçe müminlerin güvende yaşayabilecekleri bir mekândı.

Burada temel olarak müşrik aklının nasıl çalıştığını görmekteyiz. Onların dinî ve dünyevi olarak yaptıkları her şey aynı noktaya odaklanmış hâldedir: Maddi bir çıkar elde etmek. Başka inançlara sahip olan herkesi de aynı kefeye koymakta, dünyevi menfaatlerin musluğu kesildiğinde diğer insanların da rahatlıkla taviz verebileceklerini düşünmektedirler.

- Medine, güvenlik açısından daha iyiydi. Çünkü orada Müslümanların dayanağı kardeşleri idi. Habeşistan'da ise, sadece kâfir; ama adil bir kral vardı. O, bu ahlakını yitirdiğinde ya da vefat ettiğinde Müslümanların açıkta kalma ihtimali ortaya çıkacaktı.
- Coğrafi olarak da Medine, Habeşistan'a göre daha stratejik bir yerde idi.

Pratikte Habeşistan sayesinde hicret olgusu ile karşılaşan sahabiler, teorik olarak da ayet ve hadislerde bu konunun işlendiğini görmekteydiler. Daha ilk vahyin inmesiyle beraber Varaka'ya gelen Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir gün yurdundan sürüleceği ve hicret etmek zorunda kalacağı gerçeğini öğrenmişti. Daha sonrasında da Allah *subhanehu ve teâlâ* geçmiş ümmetlerden örnekler vererek yurtlardan sürmenin kâfirlerin, muhacir olmanın da peygamberler ve tâbilerinin en önemli özelliklerinden biri olduğunu haber vermişti:

"İnkâr edenler peygamberlerine dediler ki: 'Ya sizi mutlaka yurdumuzdan çıkaracağız ya da mutlaka dinimize döneceksiniz!' Rabbleri de onlara: 'Zalimleri mutlaka helâk edeceğiz!' diye vahyetti." [1]

Ashab-ı Kehf kıssası anlatılmakta, Yusuf'un günahkâr bir ortamı daha zor ama salih bir ortamla değiştirmek istediğini haber veren ayetler ile hicret kavramının kapsamı daha da genişletilmekteydi:

"(İçlerinden biri şöyle demişti:) Mademki siz, onlardan ve Allah'tan başka taptıkları putlardan ayrıldınız, o hâlde mağaraya sığının ki, Rabbiniz rahmetinden size genişlik versin ve işinizi rast getirip kolaylaştırsın." [2]

"Yusuf dedi ki: Ey Rabbim! Zindan bana, bunların beni davet ettikleri şeyden daha sevimlidir. Eğer sen, bu kadınların tuzaklarını benden uzak tutmazsan ben onların tuzağına düşerim ve cahillik edenlerden olurum." [3]

"Yusuf dedi ki: Size yiyecek olarak verilecek bir yemek gelmeden önce onun tabirini size bildiririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği ilimlerdendir. Çünkü ben, Allah'a inanmayan ve ahireti inkâr eden bir kavmin dinini terk ettim." [4]

Tüm bu teorik ve pratik bilgilerden Müslümanlar şunu anlamışlardı: '*Muhacir, masiyetten uzaklaşandır. Bu uzaklaşma kimi zaman zihnen kimi zaman bedenen olur. Ancak bedenin harekete geçmesinin bir anlam ifade edebilmesi için öncelikle zihnin, kalbin masiyetlerden ve yanlış itikadlardan hicret etmesi gerekir.*'

Allah Rasûlü ashabına Medine yurdunu hicret yurdu olarak tanıtınca, sahabiler tek tek ya da toplu hâlde Medine'ye hicret etmeye başladılar. Ancak Mekkeli müşrikler başta Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* olmak üzere sahabilerin bu fiilinden rahatsızdı ve onları engellemek için girişimlerde bulunmaya başladılar. Öncelikle Mekkeli müşriklerin niçin hicrete karşı çıktıklarının sebeplerine bakalım. Sonra da nasıl engeller çıkarttıklarını sıralayalım.

Müşrikler, Müslümanların Medine'ye hicret edip,

1. *14/İbrahim, 13*
2. *18/Kehf, 16*
3. *12/Yusuf, 33*
4. *12/Yusuf, 37*

güç toplamasını istemiyorlardı. Çünkü Medine, stratejik olarak kritik bir bölgedeydi. Ve Mekke'nin ticaret kervanlarının geçiş güzergahlarına yakındı. Eğer Medine bir İslam yurdu olursa Müslümanlar, yıllardır yaşadıkları zorluklar neticesinde kaybettikleri ekonomik güçlerine, Kureyş'in kervanlarını ele geçirerek tekrardan kavuşabilirlerdi. Nitekim Bedir savaşının çıkış sebebi de bu idi.

Müşriklerin Medine'ye hicreti engellemek istemelerinin başka bir sebebi ise, İslam davetinin kendi kontrollerinden çıkacağından endişe etmeleri idi. Mekke sınırları içerisinde en gür seda ile haykırılsa bile, davet, müşriklerin engellemeleri neticesinde kısık seslere dönüşüyordu. Ancak Medine'de davetin önüne çıkan her engeli silip süpüren bir nehir gibi olacağı kesindi. Sahabiler zor şartlarda bile bu kadar kaliteli bir amel ortaya koymuşlar ise, imkânların çoğaldığı yerde amel de mükemmelleşecekti.

Müşrikler, Medine'de bir güç oluşumunu istemiyorlardı. Çünkü o zamana kadar Arap yarımadası Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* ve arkadaşlarını Kureyş'ten dinlemişti. Müslümanlar, özgürce ve eşit şartlarda kendilerini ifade etme imkânını çok az bulmuşlardı. Böyle fırsatlar yakaladıklarında da Akabe biatları olmuş, Müslümanlar Necaşi'nin karşısında hakkı söyleyerek orada uzun bir müddet kalabilmenin kapılarını aralamışlardı. Artık hicret ile beraber propagandadaki tekel kırılacak, Müslümanlar da kendilerini düzgün ve rahat bir şekilde ifade edeceklerdi.

Kureyşliler Müslümanların hicretini, Araplar arasında itibarsızlaşmamak için de istemiyorlardı. Çünkü Müslümanlar, toplumlarında ahlaki olarak parmakla gösterilen kişilerdi. Ayrıca sahabelerin arasında tabaka olarak da üst sınıfa dahil edilebilecek hatta Daru'n Nedve'nin bir müddet üyesi olmuş kişiler dahi vardı. Kavmiyetçiliğin en önemli değer ölçüsü olduğu böyle bir toplumda insanların kendi topraklarını, kavimlerini terk edip başka bir kavme ve yurda sığınmaları bu amele sebebiyet verenler için ciddi bir prestij kaybıydı. Nitekim siyerin daha önceki kısımlarında Ebu Bekir'in *radıyallahu anh* hicret etmesine engel olan müşriğin bu illetle hareket ettiğini görmüştük.

"Müslümanlara yapılan işkence ve eziyetler artınca, Rasûlullah Habeşistan'a hicret izni verdi. Ebu Bekir'de Habeşistan'a hicret için Mekke'den çıktı. Berku'l Gımad bölgesine gelince İbnu'd Değine ile karşılaştı. O, Ebu Bekir'e 'Nereye gidiyorsun?' diye sordu. Ebu Bekir'de 'Beni kavmim çıkardı. Tenha bir yere gidip orada Rabb'ime ibadet etmek istiyorum.' dedi. İbnu'd Değine:

'Ey Ebu Bekir! Senin gibi biri ne yurdundan çıkar ne de çıkarılır. Çünkü sen, herkeste bulunmayan değerli malları ihsan edersin. Akrabanı ziyaret eder, yetişkin olmayan aile fertlerinin yükünü çekersin. Misafiri ağırlar, hayırlı işlerde yardım edersin. Şimdi, ben senin koruyucunum. Haydi! Mekke'ye dön ve kendi Rabb'ine ibadet et.' dedi.

Bunun üzerine Ebu Bekir İbnu'd Değine ile birlikte geri döndü.

İbnu'd Değine, o akşam Kureyş müşriklerini dolaşarak 'Ey Kureyş! Ebu Bekir gibi saygıdeğer bir kişi, şüphesiz ne memleketinden çıkar, ne de çıkarılır.' dedi ve onun ahlakını övdü." [5]

İşte Mekkeli müşrikler bunun gibi sebeplerden ötürü Müslümanların hicretini engellemeye çalıştılar. Kimisini hapsettiler, kimisini çocuğundan ve eşinden kopardılar. Kimisinin ise malını gasp ettiler. Bazen de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* gibi öldürmeye çalıştılar. Şimdi tek tek siyerden bu örnekleri okumaya çalışalım.

Kullanılan yöntemlerden ilki, hicret etmeye niyetlenenlerin mallarını gasp etmekti. Suheyb er-Rumi *radıyallahu anh* başka bir memleketten Mekke'ye gelip orada ticaret neticesinde rızkı genişletilen sahabilerdendi. Hicret etmek istediğinde müşrikler ile arasında şöyle bir diyalog geçti:

"Suheyb hicret etmeye niyet ettiği zaman, Kureyş'in kâfirleri ona dediler ki:

— Bize fakir ve hakir olarak geldin. Yanımızda malın çoğaldı, yükseldin. Sonra da malını ve kendini götürmek istiyorsun. Vallahi kesinlikle olmaz! Suheyb de onlara şöyle dedi:

— Malımı size verirsem yolumu serbest bırakır mısınız? Müşrikler:

— Evet. Suheyb:

— Öyle ise malımı size bıraktım, dedi.

Sonra bu haber Peygambere vardı. O da:

5. *İbni Hişam*

— Suheyb kazandı. Suheyb kazandı, diye iki sefer tekrar etti." [6]

Aslında burada temel olarak müşrik aklının nasıl çalıştığını görmekteyiz. Onların dinî ve dünyevi olarak yaptıkları her şey aynı noktaya odaklanmış hâldedir: Maddi bir çıkar elde etmek. Başka inançlara sahip olan herkesi de aynı kefeye koymakta, dünyevi menfaatlerin musluğu kesildiğinde diğer insanların da rahatlıkla taviz verebileceklerini düşünmektedirler. Ambargo yıllarında çok kapsamlı bir şekilde bunu denediler. Ama temel olarak kıyasları batıl olduğu için hüsrana uğradılar.

Suheyb er-Rumi'ye *radıyallahu anh* yapılmak istenen de bu idi. Ancak bir kez daha amaçlarına ulaşamadılar ve elde ettikleri basit dünyalıklar ile kendilerini avuttular.

Müminin dünyaya bakışı ise bambaşkadır. O, mülkün asıl sahibinin kim olduğunu çok iyi bilir. Bu yüzden de O'nun *subhanehu ve teâlâ* istediği şekilde malını harcaması gerektiğini asla unutmaz. Allah, müminin bu hakikati aklından çıkartmaması için infakla alakalı ayetlerde mülkü genellikle kendisine izafe eder.

"Onlar kendilerine verilen rızıktan infak ederler."

İşte gaflete düşen ve kendisini gerçek malik yerine koyan insan, kazanımlarını kaybetmemek için olmadık şeyler yapar, beklenmedik ayak kaymalarını sahnelemeye başlar. Bu meseleyi sadece mal ile sınırlandırmak doğru olmaz. Dünyevi kazanç olarak adlandırabileceğimiz ve Rabbimizin Rezzak isminin insan üzerindeki tüm tecellileri aynı başlık altında değerlendirilebilir. Nimet hâlinde isek şükrünü yerine getirmeli, bir mahrumiyet ile karşılaştığımızda ise vaveyla koparmak yerine, niçin bu nimetten mahrum olduğumuzu tefekkür edip, aynı yanlışa bir daha düşmemek için çabalamalıyız.

Mekkeli müşriklerin hicreti engelleme yollarından bir başkası da hapis idi. Ömer *radıyallahu anh* iki arkadaşı ile hicret etmek için sözleşmiş; ama Hişam b. As, daha buluşma yerine gelemeden yakalanıp hapsedilmiş; Ayyaş b. Ebi Rabia ise, yola çıktıktan sonra yanına gelen kardeşleri tarafından kandırılıp geri götürülmüştü. Ayyaş b. Ebi Rabia'nın kardeşleri ona şöyle söylediler: *'Annen seni görünceye kadar başına tarak vurmamaya, güneşten gölgelenmemeye yemin etmiştir. Artık ona acı.'*

Ömer *radıyallahu anh* ise, feraset sahibi bir insandı. Müşriklere güvenilmeyeceğini biliyordu ve müşriklerin kullandığı en önemli taktiklerden birisinin de Müslümanların da hassas olduğu meseleler ile onlara yaklaşmak olduğunu daha önceden müşahade etmişti. Ayyaş b. Ebi Rabia'ya şöyle öğüt verdi: *'Ey Ayyaş! Vallahi kavmin seni sadece dininden döndürmek istiyor, onlardan uzak kal. Vallahi şayet senin anana bit, kir gelse elbette, başını tarar ve şayet onun üzerine Mekke'nin sıcağı şiddetlense elbette, gölgelenmeye mecbur kalır.'*

Allah, kendisine yönelen ve salih ameller yapmaya niyet eden kişilerin gerçekten sadıklardan olup olmadıklarını ortaya çıkartmak için imtihan eder.
Amel ne kadar büyük ise imtihan da o kadar büyüktür. Kurtuluşun anahtarı ise sebat ve sabırdır.

Ancak Ayyaş b. Ebi Rabia'nın duygusal damarı ağır bastı. Ve müşrikler onu da hapsettiler. Aslında bu tablo, vakada defalarca karşımıza çıkan ve maalesef İslam'dan ve İslam'a hizmetten Müslümanları alıkoymak için kullanılan yöntemlerdendir. Bu aşamada verilen ufak bir taviz dahi, ardı arkası kesilmeyen büyük isteklere dönüşmektedir. Müslümanın hangi hakları öncelemesi gerektiğini öğrenmesi ve sabretmesi, bu tuzaklardan onu koruyacaktır.

Allah Rasûlü, daha sonra hapsedilen bu iki kişiyi kurtarmak için girişimde bulunmuş ve Hişam b. As ile Ayyaş b. Ebi Rabia Medine'ye getirilmiştir. Bir vücudun azası olmanın gerekliliğini Allah Rasûlü

6. *Siyeri İbni Hişam*

bu şekilde pratiğe dökerken, hem Müslüman kardeşlerinin sıkıntısına ortak olmuş hem de ashabına bilgilerin teorikte kalmaması gerektiğini bir kez daha öğretmiştir.

Müşriklerin hicreti engelleme metotlarından belki de en şiddetlisi ve ağırı ise, aileleri parçalamak ve güçleri yettiği kadarı ile de aile fertlerinin hicretine izin vermemektir. İlk hicret eden sahabilerden Ebu Seleme'nin *radıyallahu anha* kıssası buna örnektir:

"Rasûlullah ashabından Medine'ye hicret edenlerden ilki, Ben-i Mahzum'dan Ebu Seleme b. Mahzum'dur. Akabe ashabının biatından bir sene önce Medine'ye hicret etti. Habeşistan'dan Mekke'ye Rasûlullah'ın yanına gelmişti. Kureyş ona eziyet verdiği ve ensar halkının Müslüman olduğu haberi ona varınca Medine'ye muhacir olarak gitti.

Ümmü Seleme şöyle demiştir:

Ebu Seleme Medine'ye gitmeye niyet ettiği zaman devesini hazırladı. Sonra beni ona bindirdi ve oğlum Seleme b. Ebi Seleme'yi de bana verdi. Sonra hep birlikte çıktık. O, benim bindiğim deveyi çekiyordu. Beni Mugire b. Abdullah b. Ömer b. Mahzum'un adamları onu gördükleri zaman geldiler ve şöyle dediler:

— Hadi diyelim kendini bizden kurtardın. Fakat şu arkadaşına ne demeli? Onu götürmene nasıl müsaade ederiz?

Devenin yularını onun elinden çektiler ve beni ondan uzaklaştırdılar. Bu esnada Ebu Seleme'nin kavmi olan Ben-i Abdi'l Esed gazablanarak şöyle dedi:

Hayır! Vallahi biz, oğlumuzu anasının yanında bırakmayız. Çünkü anasını adamımızdan aldınız.

Oğlum Seleme'yi aralarında çekiştirmeye başladılar. Nihayet Ben-i Abdi'l Esed onu aldı. Ben-i Mugire de beni yanlarında hapsetti. Kocam Ebu Seleme ise Medine'ye gitti.

Böylece benimle kocamın ve oğlumun arasını ayırdılar.

Ben her sabah çıkıyor vadide oturuyor ve akşam oluncaya kadar ağlıyordum. Bu böyle bir sene kadar devam etti. Nihayet amcam oğullarından bir adam bana acıdı ve Ben-i Mugire'ye şöyle dedi:

— Şu biçare miskin kadını bırakmaz mısınız? Onunla kocasının ve çocuğunun arasını ayırdınız.

Bunun üzerine onlar da bana dediler ki:

— Eğer istiyorsan gidebilirsin.

Ben-i Abdi'l Esed de bu esnada oğlumu bana geri verdi. Ben de oğlumla birlikte devemize binerek Medine'de kocamın yanına gitmeye niyet ederek yola çıktım. Fakat kendisinden beni kocama götürmesini isteyebileceğim Allah'ın hiçbir kulu yoktu. Nihayet Ten'im'de dinlenirken Osman b. Talha b. Ebu Talha'ya rastladım. Bana dedi ki:

— Ey Eba Ümeyye'nin kızı! Nereye? Dedim ki:

— Medine'de kocama gitmek istiyorum. Dedi ki:

— Yanında hiç kimse yok mu? Dedim ki:

— Hayır! Vallahi, sadece Allah ve işte bu oğlum vardır. Dedi ki:

— Seni terk etmek olmaz.

Böylece devemin yularını tuttu ve birlikte süratla gittik. Vallahi şimdiye kadar Araplar arasında ondan daha kerim olan hiçbir adama arkadaş olmadım. Bir yere vardığımızda benim devemi çöktürür, sonra benden öteye dururdu. Nihayet indiğim zaman devemi kenara alır, yükünü indirir sonra onu ağaca bağlardı. Sonra benden uzaklaşarak bir ağacın yanına gider ve onun altında yatardı. Yola çıkma zamanı yaklaştığı zaman devemin yanına gelir, yola koyar, sonra kenara çekilip 'Bin.' derdi.

Binip devemin üzerine kurulduğum zaman yuları tutar ve çekerdi. Beni Medine'de yerime ulaştırıncaya kadar hep böyle hareket etti. Küba'da Ben-i Amr b. Avf'in köyüne geldiğimizde:

— Senin kocan işte bu köydedir. O hâlde Allah'ın bereketiyle onun yanına git, dedi.

Sonra Mekke'ye döndü. Vallahi İslam'da, Ebu Seleme ailesinin başına gelenlerin başka hiçbir ailenin başına geldiğini bilmiyorum. Osman b. Talha'dan daha kerim olan hiçbir arkadaşı da asla görmedim." [7]

Allah *subhanehu ve teâlâ,* kendisine yönelen ve salih ameller yapmaya niyet eden kişilerin gerçekten sadıklardan olup olmadıklarını ortaya çıkartmak için imtihan eder. Amel ne kadar büyük ise imtihan da

7. *Siyeri İbni Hişam*

Allah için amel yapan; ama zorluklar karşısında arada sırada ümitsizliğe düşen tüm kardeşlerimiz, Ümmü Seleme'nin kıssasını hatırlarında tutmalıdırlar.
Dua ile Rabblerine yönelmeli, sadece Allah'ın yardımı ile kurtuluşa erebileceklerini unutmamalı, her anlarının onların derecelerini yükseltip, Allah'a daha da yaklaştırdığını kendilerine müjdelemelidirler.

o kadar büyüktür. Kurtuluşun anahtarı ise sebat ve sabırdır.

Ümmü Seleme ne çekti ise Ebu Seleme de aynı sıkıntıları yaşamıştır. O, geride bıraktıklarını aklına getirerek, amelini terk etmeyi düşünmemiştir. Ümmü Seleme ise, ümidini kaybetmeyip, Rabbinden bir çıkış yolu beklemiştir. Kudretinin acayipliklerini her daim gördüğümüz ama tefekkür etmediğimiz için unutup gittiğimiz Rabbimiz, Ümmü Seleme'ye de akıllara gelmeyecek şekilde, müşriklerin eli ile çıkış kapısını aralamıştır.

Allah için amel yapan; ama zorluklar karşısında arada sırada ümitsizliğe düşen tüm kardeşlerimiz, Ümmü Seleme'nin kıssasını hatırlarında tutmalıdırlar. Dua ile Rabblerine yönelmeli, sadece Allah'ın yardımı ile kurtuluşa erebileceklerini unutmamalı, her anlarının onların derecelerini yükseltip, Allah'a daha da yaklaştırdığını kendilerine müjdelemelidirler.

Ümmü Seleme'nin *radıyallahu anha* kıssasında dikkatimizi çeken bir başka husus ise, müşriklerin yaptığı yardımdır. *'İşkence ve sıkıntı dönemlerinde niçin sabretmeliyiz?'* sorusuna bir türlü ikna edici cevap bulamayan Müslümanlar bu tarz kıssaları ve bir bütün olarak siyeri okumalıdırlar. Vicdan sahibi her insan, yapılan onca eziyete rağmen sadece karşı tarafa tebliğ yapan herkesi, bir süre sonra açıktan olmasa da destekleyecektir. Boykot yıllarının üç-dört kişi tarafından sona erdirilebilmesi, aslında toplumun vicdanlarında bastırdıkları sesin açığa çıkması ile mümkün olabilmişti. Medine'ye hicretten sonra davetin kolaylıkla yapılabilmesi, Mekke'nin savaşsız fethedilmesi, işte bu sabır yıllarının birkaç meyvesi idi. Müslüman, içinde bulunduğu merhaleyi düzgün tespit ettikten sonra ona uygun davranmalı, elde etmeyi ümit ettiklerine dair acele etmemelidir.

Rabbimizden temennimiz, dini için kâfirlerce fitneye uğratılan tüm kardeşlerimize en kısa zamanda hayırlı ve güzel bir çıkış kapısı aralamasıdır. Şüphesiz ki O, Aziz ve Hakim olan, her şeye gücü yeten, müminlerin tek dostu ve yardımcısıdır.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamddır.

İktibas

Her İnsanın Bir Eseri Vardır!

Hayatımıza giren insanların kimisi nehrin kayanın üzerinden geçtiği gibi geçerler. Ne bir eser bırakırlar, ne gül ne de bir meyve bitirirler... Kimisi de, çorak toprağın üzerinden geçen su gibidir. Öncesinde kuru olan yerleri verimli bahçelere dönüştürür. Kimisi de yıkıcı bir sel gibidir. Yapıları yok eden, hayvanları öldüren ve insana zarar veren... Her karşılaştığın veya konuştuğun kimse sana bir şeyler verir veya senden bir şeyler alır. Sende bir eser bırakır... İyi veya kötü, geçici veya kalıcı...

Ne zaman okulda bir hocanın karşısında oturmuşsam, bir cemiyette konuşmacıyı veya mescitte vaizi dinlemişsem, hatta bir kişiyle arkadaşlık yapmış ve birini dost edinmişsem mutlaka üzerimde bir etkisi olmuştur. Bu etki, bazen derin ve uzun süre kalıcı olurken, bazen de engin/sığ olup çabucak gitmiştir.[1]

1. *Ali Tantavi'nin Ricalu'n Mine't Tarih isimli eserinden çevrilmiştir.*

Nimet ile imtihan olmak, musibet ile imtihan olmaktan daha zordur. Çünkü musibet esnasında insanın Allah'tan başka yöneleceği kimsesi yoktur. Hemen Rabbine yönelir. Ancak nimet içinde olan insanlar için durum aynı değildir. Çok az insan nimetin, refahın fitnesinden kurtulup Rabbine yönelmiştir. Nimet içinde olan insanların çoğu nimet beşiğinde gaflet uykusunda, Rabbinden uzaktırlar.

Nimete Karşı Nankörlük Hâlleri: Nimeti Kendimizden Bilmek

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile...

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun.

Değerli Kardeşim!

Bu ay seninle muhabbet etmeyi nasip eden Rabbime şükürler olsun.

Bu zamana kadar nimete karşı nankörlük hâllerinden, haset etmek, israf etmek ve cimri davranmak konularını kaleme alıp yazdık. Bu ay ise, başlıkta da okuduğun üzere, Rabbimizin verdiği nimetleri kendimizden bilmenin, nimete karşı nankörlük olduğunu beyan edeceğiz. Rabbim bizleri, nasihatimizle amel etmeye muvaffak kılsın. Amin.

Değerli Kardeşim!

Hepimiz müşahade etmekteyiz ki, şu kâinatın içinde bizlere verilen sayamayacağımız kadar çok nimet mevcuttur. Bu nimetlerin hepsi hizmetimize sunulmuştur. Verilen nimetlerin farkında olmak adına Rabbimizin dilinden birkaç ayeti hatırlayıp okuyalım.

"İnsan yediğine bir baksın. Şöyle ki, yağmurlar yağdırdık, sonra toprağı göz göz yardık da oradan ekinler, üzüm bağları, sebzeler, zeytin ve hurma ağaçları, iri ve sık ağaçlı bahçeler, meyveler ve çayırlar bitirdik. (Bütün bunlar) sizi ve hayvanlarınızı yararlandırmak içindir." [1]

"Allah, size kendi nefislerinizden eşler yarattı. Eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar yarattı ve sizi temiz gıdalarla rızıklandırdı." [2]

1. 80/Abese, 24-32
2. 16/Nahl, 72

"Siz hiçbir şey bilmezken Allah, sizi analarınızın karnından çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi." [3]

"Allah evlerinizi sizin için bir huzur ve sükûn yeri yaptı ve sizin için davar derilerinden gerek göç gününüzde gerekse de konaklama gününüzde kolayca taşıyacağınız evler, yünlerinden, yapağılarından ve kıllarından bir süreye kadar (faydalanacağınız) bir ev eşyası ve bir ticaret malı meydana getirdi." [4]

"Allah yarattıklarından sizin için gölgeler yaptı. Dağlarda da sizin için barınaklar yarattı. Sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar yarattı. İşte böylece Allah, Müslüman olmanız için üzerinize nimetini tamamlıyor." [5]

Evet kardeşim! Ayetleri okuduğumuz gibi çeşit çeşit nimetler içinde hayat sürmekteyiz. Bu nimetlerin farkında olup kendimize şu soruyu sormalıyız: *'Allah subhanehu ve teâlâ kullarına neden nimet vermektedir?'* bu soru üzerinde tefekkür edelim. Belki de bu soru için birçok farklı cevap aklımıza gelecektir. Ancak bu soruyu nimeti veren Rabbimize sorunca aldığımız cevap şudur: Allah nimeti, kullarını imtihan etmek için vermektedir.

İmtihanlar iki çeşittir. Allah *subhanehu ve teâlâ* bazen kulunu musibetlerle imtihan eder. Bazen de nimetlerle imtihan eder. Ve nimet ile imtihan olmak, musibet ile imtihan olmaktan daha zordur. Çünkü musibet esnasında insanın Allah'tan başka yöneleceği kimsesi yoktur. Hemen Rabbine yönelir. Ancak nimet içinde olan insanlar için durum aynı değildir. Çok az insan nimetin, refahın fitnesinden kurtulup Rabbine yönelmiştir. Nimet içinde olan insanların çoğu nimet beşiğinde gaflet uykusunda, Rabbinden uzaktırlar. Bu sebeple nimetlerle imtihan olmak, musibetle imtihan olmaktan daha zordur ve Rabbimizi en çok öfkelendiren durum da nimet içinde kendisinin unutulması, şükredilmemesidir.

Peki, Rabbimizin, kullarını nimetlerle imtihan etmesinin hikmeti nedir? İşte bizim konumuzun özü de burasıdır.

Kulun nimetlerle imtihan olmasının birçok hikmeti vardır. Bu hikmetlerden biri de şudur: Kul, verilen bu nimeti kimden bilecektir? Nimeti veren olarak kimi görecektir? *'Nimeti veren Allah'tır'* deyip, nimeti mülk sahibine mi isnat edecektir yoksa, nimetle kibirlenip, haddi aşıp *'Bu nimeti ben elde ettim.'* veya *'Bu nimet bana ilmimden dolayı verildi.'* diyerek nimeti kendinden mi bilecektir? Allah *subhanehu ve teâlâ* bunu kullarında görmek için onları nimetlerle imtihan etmektedir.

Rabbimiz bu hakikati şu ayet-i kerimede anlatmaktadır:

"Sonra (insana) kendisine tarafımızdan bir nimet verdiğimiz vakit, 'Bu, bana ancak bilgimden dolayı verilmişti.' der. Hayır, O, bir imtihandır. Fakat çokları bilmezler." [6]

Değerli kardeşim! Bu ayet-i kerimede nimetin imtihan için verildiği belirtildiği gibi insan'ın nankörlük özelliğine de işaret edilmiştir. Kahrolası insan, ne kadar da nankördür! Genelde insan elindeki nimetlerin, kendisindeki bir güzellikten dolayı verildiğini düşünür. *'Bu, bana ilmim/zekam sebebi ile verilmiştir.'* veya *'Bu, bana gücüm ve aşiretim/nesebim sebebi ile verilmiştir.'* gibi bencil cümlelerle nimeti kendinden olduğunu dillendirir. İşte bu, insanın kibrindendir.

Aciz olan insan, üzerindeki sivrisineği dahi def edemezken, nasıl olur da yeryüzündeki güzellikleri, ekonomik gelişmeleri, toplumun huzurlu yaşamını, yaşanan olayları bastırabilme gücünün olmasını vb. nimetleri, -kendisini sebep olmaktan çıkarıp- bizzat nefsine isnat edebiliyor?

Hakeza bir davetçinin, davetinin istikrarlı ilerlemesini; bir babanın, evladını ahlaklı yetiştirebilmesini; ilim ehlinin, ilmini ve hitabetini; insanların yaptığı infaklar ve hizmetlerle cemaatin var oluşunu vb. daha nice nimetleri aciz hâliyle nasıl kendisinden görebilmektedir? İşte bunlar, insanın nankör oluşundandır.

Oysa kulun sahip olduğu her şey -göz açıp kapayıncaya kadar- Allah'ın nimetinden, lütfundan ve ihsanındandır. Bütün mülkün, nimetin sahibi O'dur. İnsanın Rabbinin mülkünde krallık yapması, o nimeti sahiplenmesi, İslam anlayışına da toplum anlayışına da aykırıdır.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyuruyor:

---

3. 16/Nahl, 78
4. 16/Nahl, 80
5. 16/Nahl, 81
6. 39/Zümer, 49

"Sahip olduğunuz her nimet Allah'tandır." [7]

"De ki: Mülkün sahibi olan Allah'ım! Sen, mülkü dilediğine verirsin ve dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Gerçekten sen, her şeye kadirsin." [8]

Değerli Kardeşim!

Allah'ı aradan çıkarıp, verilen nimetleri kendinden görmek, nimette haddi aşıp, kibirlenmek müşriklerin özelliklerindendir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Hem Allah'ın nimetini bilirler hem de onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfir kimselerdir." [9]

İbni Kayyım bu ayet-i kerime için şunları söyler: *'Kureyşli kâfirler, nimeti Allah'a değil de ondan başkasına nispet ettiler. Nimeti Allah'tan başkasına nispet etmeleri sebebi ile Allah'ın nimetini inkâr ettiler. Çünkü onlar, Allah'ın nimetini inkâr ederek şöyle diyorlardı: 'Bu nimetler; ancak atalarımıza aittir. Biz bu nimetleri, büyükten küçüğe bir miras olarak aldık.'* [10]

Mücahid bu ayet-i kerime için şunları söyler: *'Kureyşli kâfirler, nimetleri, (kendilerini sıcaktan koruyan) elbiseleri ve (yine savaşta onları koruyan zırhtan yapılmış) demiri bilmekteydiler. Sonra da 'Bu, atalarımıza aittir. Bunlar bize onlardan miras kaldı.' demekle de Allah'ı inkâr etmekteydiler.'* [11]

Müşriklerin ahlakı böyle iken Müslümanın ahlakı tam zıttıdır. Müslüman, kul/köle oluşunun farkındadır. Efendisinin verdiği nimetlere nankörlük etmez. Bütün nimet ve güzelliklerin Allah'tan olduğunu bilir. Günahları nedeni ile hak etmediği halde Rabblerinin ikramı olduğuna inanır. Allah *subhanehu ve teâlâ* hem Rasûl'ünü hem de Müslümanları bu ahlak üzerine eğitmiştir. Allah *subhanehu ve teâlâ* mümin kullarını, bu mütevazi hal üzerine görmek istemektedir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Allah'ın yardımı ve zaferi gelip de, insanların bölük bölük Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit, Rabbini hamd ederek tesbih et ve ondan mağfiret dile! Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir." [12]

Zafer ve davetin insanlar tarafından kabul görmesi, büyük bir nimettir. Rabbimizin Peygamberimize bu iki nimetin ardından, kendisini tesbih etmesini ve istiğfar dilemesini emretmesi üzerinde tefekkür etmeliyiz. Rabbimiz neden böyle bir istekte bulundu? Bu talebin kul için bir hikmeti var mı?

Zafer ve davetin insanlar tarafından kabul görmesi, büyük bir nimettir. Rabbimizin Peygamberimize bu iki nimetin ardından, kendisini tesbih etmesini ve istiğfar dilemesini emretmesi üzerinde tefekkür etmeliyiz. Rabbimiz neden böyle bir istekte bulundu? Bu talebin kul için bir hikmeti var mı?

Elbette, Rabbimizin bu talebinde büyük hikmetler vardır. Allah *subhanehu ve teâlâ*, Rasûl'ün üzerinden bizlere şunu öğretmektedir: *"Sizler ister zafer elde edin isterseniz davetini kabul görsün, bu güzelliklerin hiçbiri sizden kaynaklı değildir; bilakis bu güzellikler, bendendir. Yine siz, bana muhtaçsınız. Sizin yaptığınız her işte eksiklik/noksanlık vardır. Bu sebeple de beni tesbih edin ve günahlarınızdan bolca istiğfar dileyin.'*

Konumuza ışık tutacak olan Hz. Ömer *radıyallahu anh* döneminde yaşanan şu olayı örnek olarak verelim:

Hz. Ebu Bekir döneminde ordu komutanı Halid bin Velid'dir. Halid'in *radıyallahu anh* komutanlığı ile savaşlarda zafer üstüne zafer kazanılıyordu. Bu zaferler sonucu birçok toprak İslam'a kazandırılmıştı. Hz. Ebu Bekir vefat edince, halifeliğe Ömer geçmiştir. Ömer

7. 16/Nahl, 53
8. 3/Âl-i İmran, 26
9. 16/Nahl, 83
10. İbni Kayyım'ın Esma-i Hüsna kitabından alıntı yapılmıştır.
11. Mücahid Tefsir 1/350
12. 110/Nasr, 1-3

halifeliğe başladığı ilk günlerde Halid bin Velid'i ordu komutanlığından azletmiştir.

Ömer *radıyallahu anh*, neden zafer üstüne zafer getiren bir komutanı ordunun başında azletmiştir? Halid, Ömer'in yanına gelip bu soruyu bizzat kendisi sordu. Ömer bu soruya şu şekilde cevap verdi: *'Senin zatından kaynaklı bir sıkıntı yoktur ey Halid! Sen komutanlığı en güzel şekilde yerine getirdin. Ancak insanlar, artık zaferi Allah'tan değil, senden beklemeye başladılar. Zaferin Allah'tan olduğunu unuttular.'*

Ömer'in *radıyallahu anh* bu hassasiyeti üzerinde tefekkür etmek gerekir. Ömer'in sözüyle hayatımızı muhasebe edersek göreceğiz ki, toplum olarak aynı sıkıntıyı yaşıyoruz. Artık sebepler, vesileler asıl olarak görülmeye başlanmıştır. İnsanlık, her nimetin bilgiden, teknolojiden, akıldan, başkandan, şeyhinden kaynaklandığına inanmaya başlamış; Allah *subhanehu ve teâlâ* aradan çıkarılmıştır. Bundan Rabbimize sığınırız ki her nimet Allah'tandır. Hiçbir güzellik, O dilemeden meydana gelmez.

Değerli Kardeşim!

Kur'an ve Sünnetten, sebepleri asıl zannedip Allah'ı aradan çıkaran ve nimet ile kibirlenip haddi aşan insanlara dair bazı örnekler verelim. Ve bu insanların akıbetlerinin nasıl olduğuna dair, Rabbimizin takdir ettiği ceza üzerinde tefekkür edip ibret almaya çalışalım.

Karun'un servetini duymuşsundur. Allah *subhanehu ve teâlâ* Karun'a o kadar mülk vermiştir ki, hazinelerinin anahtarlarını bir kervan taşıyor. Artık mal varlığının ne kadar olduğunu sen düşün. Bu kadar nimete karşı şükretmek elbette, Karun'un üzerine düşen bir vazifeydi. Peki, Karun bunu yapabildi mi? Bundan sonrasını Rabbimizin ayetlerinden dinleyelim…

"Şüphesiz ki Karun, Musa'nın kavmindendi. (Fakat) onlara karşı haddi aşıp azgınlaşmıştı. Biz ona, öylesine (çok) hazine verdik ki, onun anahtarları dahi kuvvetli/kalabalık bir topluluğa ağır gelirdi. Hani kavmi ona: 'Şımarıp, böbürlenme! Çünkü Allah, şımarıp böbürlenenleri sevmez.' demişti. 'Allah'ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya çalış, dünyadaki nasibini de unutma! Allah'ın sana ihsanda bulunduğu gibi sen de iyilik yap! Yeryüzünde bozgunculuk isteme! Çünkü Allah, bozguncuları sevmez.' (demişti.) Dedi ki: 'Bu (servet), bende var olan bilgi/tecrübe/maharet sebebiyle bana verilmiştir.' Bilmez mi ki Allah ondan önce kendisinden daha güçlü ve yığdıkları servet çok daha fazla olan kimseleri helâk etmiştir. Mücrimlerden günahları sorulmaz. (Zenginliğini açığa çıkaran şatafat ve) süsü içerisinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını isteyenler 'Keşke Karun'a verilenin benzeri (bir zenginlik) bize de verilseydi! Şüphesiz ki o, çok büyük bir şansa sahiptir.' dediler. Kendilerine ilim verilenler dediler ki: 'Yazıklar olsun size! İman edip salih amel işleyenler için Allah'ın sevabı daha hayırlıdır.' (Dünyanın geçici süs ve şatafatı karşısında bu tavrı sergilemeye) ancak sabredenler muvaffak olurlar. Onu da konağını da yerin dibine geçirdik. Allah'a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Hem kendi kendisine de yardım edenlerden değildi. Dün onun yerinde olmayı isteyenler, sabah şöyle demeye başlamışlardı: 'Vay be! Demek ki Allah, kullarından dilediğine rızkı genişletip, (dilediğine) daraltıyor. Şayet Allah, bize ihsanda bulunup (Karun gibi olmaktan korumasaydı) bizi de yerin dibine geçirecekti. Vay be! Demek ki gerçekten kâfirler kurtuluşa ermiyormuş!' "[13]

Şimdi Karun'un kıssası zihnimizin bir kenarında dursun. Kehf suresinde, aynı durumu yaşayan iki bahçe sahibinin kıssasını Rabbimizin dilinden okuyalım.

"Onlara iki adamın örneğini ver: Onlardan birine iki üzüm bahçesi verdik, bahçelerin etrafını hurmalarla çevirdik ve iki bahçe arasında da ekinler bitirdik. Her iki bahçe de yemişlerini tam bir şekilde vermiş, hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı. Ve onların arasından bir nehir fışkırttık. Onun ayrıca (ek gelir getiren) malları vardı. Arkadaşıyla konuşurken demişti ki: 'Benim malım senden daha fazla ve ben, (insan) sayısı olarak da senden daha güçlüyüm.' Nefsine zulmederek bahçesine girmiş ve: 'Buranın ebedîyen yok olacağını sanmıyorum.' demişti. 'Kıyametin kopacağını da zannetmiyorum. Şayet (olur da kıyamet kopar ve) Rabbime döndürülürsem bundan daha hayırlı bir dönüş yeri bulacağım elbette.' Arkadaşı onunla konuşurken demişti ki: 'Yoksa, seni topraktan, sonra bir damla meniden yaratan, sonra da tam bir adam hâline getiren (Allah'ı) inkâr mı ettin? Fakat O Allah, benim Rabbimdir. Ve ben, hiçbir şeyi Rabbime ortak koşmam. Bahçene girdiğinde, 'Maşallah, Allah'ın (verdiği) dışında kuvvet yoktur.' demen gerekmez miydi? Şayet mal ve evlat konu-

13. 28/Kasas, 76-82

sunda beni kendinden az görüyorsan belki Rabbim, senin bahçenden daha hayırlısını bana verir ve (senin bahçenin) üzerine gökten yakıp yıkan bir azap gönderir de kaygan (bitkisiz) bir toprak hâline gelir. Ya da onun suyu toprağın derinliklerine çekilir de, onu (tekrardan) bulmaya güç yetiremezsin.' (Aniden) onun tüm meyveleri (yıkıcı afetlerle) kuşatıldı. Oraya harcadıklarına yanarak ellerini ovuşturmaya başladı. O (altı üstüne gelmiş ve) tavanı üzerine çökmüştü. Ve şöyle diyordu: 'Keşke hiçbir şeyi Rabbime ortak koşmasaydım!' " [14]

Değerli Kardeşim!

Okuduğun bu iki kıssa Kur'an'da geçen örneklerdir. Sünnette Rasûlullah'ın bize aktardığı örneğe gelince: Kör, kel ve cilt hastalığına yakalanmış insanların kıssalarıdır. Bu kıssayı da Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* dilinden okuyalım:

Ebu Hureyre *radıyallahu anh* şöyle dedi:

Rasûlullah'ı *sallallahu aleyhi ve sellem* işittim şöyle buyuruyordu:

"İsrailoğullarında abraş, kel ve kör olmak üzere üç kişi vardı. Allah bunları imtihan etmek istedi ve onlara bir melek gönderdi. Melek abraşa geldi ve:

— Sana en sevimli şey nedir? dedi. Abraş:

— Güzel bir renk ve güzel bir ten. Çünkü insanlar, beni çirkin görüyor ve benden iğreniyorlar, dedi.

Bunun üzerine melek, abraşın vücudunu sıvazladı. Ondan bu çirkinlik gitti de ona güzel bir renk ve güzel bir ten verildi. Melek abraşa:

— Hangi mal sana daha sevimlidir? dedi. Abraşlıktan kurtulan kişi:

— Deve, dedi.

Ve kendisine doğurması yakın on aylık gebe bir deve verdi. Bunun üzerine Melek ona:

— Allah sana bu devede bereket versin, dedi.

Buna müteakiben melek kele geldi:

— Sana en sevimli şey nedir? dedi. Kel:

— Güzel bir saç ve insanların benden iğrendiği şu hâlin gitmesidir, dedi.

Melek onun başını sıvazladı da ondan kellik gitti ve ona güzel bir saç verildi. Melek ona:

— Hangi mal sana daha sevimlidir? dedi. Kellikten kurtulan kişi:

— Sığır, dedi.

Ve ona hamile bir sığır verdi. Melek ona:

Artık sebepler, vesileler asıl olarak görülmeye başlanmıştır. İnsanlık, her nimetin bilgiden, teknolojiden, akıldan, başkandan, şeyhinden kaynaklandığına inanmaya başlamış; Allah subhanehu ve teâlâ aradan çıkarılmıştır. Bundan Rabbimize sığınırız ki her nimet Allah'tandır. Hiçbir güzellik, O dilemeden meydana gelmez.

— Allah sana bu sığırda bereket versin, dedi.

Buna müteakiben melek köre geldi:

— Sana en sevimli şey nedir? dedi. Kör:

— Allah bana gözümü geri versin de onunla insanları göreyim, dedi.

Melek onu da sıvazladı ve Allah ona gözünü geri verdi. Melek ona:

— Hangi mal sana daha sevimlidir? dedi. O da:

— Koyundur, dedi.

Ve ona da kuzulu bir koyun verdi.

Bir müddet sonra deve ve sığır sahiplerinin devesi ve sığırı yavruladı. Koyun sahibinin de koyunu kuzuladı. Bu suretle deve isteyen kişinin bir vadi dolusu devesi oldu. Sığır isteyen kişinin de bir vadi dolusu sığırı oldu. Koyun isteyen körün de bir vadi dolusu koyunu oldu.

14. 18/Kehf, 32-42

> Bütün nimetler Allah'tandır. Mülk sahibi O'dur. Mülkünden dilediğine verir. Biz insanlar aciz olanlarız. Rabbimize muhtaç olanlarız. Muhtaç olduğumuzun farkında olup, Rabbimizden gelen nimetlere şükretmeliyiz.

Sonra melek eski sureti ve kılığında abraşa geldi ve ona:

— Ben fakir bir adamım! Yolculuğumda bütün çarelerim kesildi. Artık bugün benim için muradıma erişebilmem; ancak evvela Allah'ın yardımıyla sonra senin yardımınladır. Şimdi ben, sana güzel bir renk, güzel bir ten ve mal veren Allah için senden bir deve istiyorum! Bu seferimde onunla muradıma erişebileyim! dedi. Bu istek üzerine eski abraş:

— İyi, ama hak sahipleri çoktur, dedi. (Yani piyasada fakir çoktur, her dilenciye bir deve vermek olmaz!) Bunun üzerine melek ona:

— Ben seni tanır gibiyim. Sen insanların iğrendiği abraş kimse değil misin? Hani sen fakirdin de bu malı sana Allah verdi, dedi. Eski abraş meleğe:

— Allah'a yemin olsun ki ben, bu mala, atadan ataya geçerek vâris oldum, dedi. Melek de ona:

— Eğer yalancı isen Allah, seni eski hâline çevirsin! dedi.

Sonra melek eski sureti ve kılığında kele geldi ve abraşa dediği gibi ona da söyledi. Kel de, abraşın reddettiği gibi reddetti. Melek de ona:

— Eğer yalancı isen Allah, seni eski hâline çevirsin! dedi. Sonra melek eski suretinde köre geldi ve:

— Ben fakir bir adamım! Yolculuğumda bütün çarelerim kesildi. Artık bugün benim için muradıma erişe bilmem, ancak evvela Allah'ın yardımıyla sonra senin yardımınladır. Şimdi ben, sana gözlerini geri veren Allah için senden bir koyun istiyorum! Bu seferimde onunla muradıma erişebileyim! dedi. Bu istek üzerine eski kör:

— Allah'a yemin olsun ki ben, kör idim. Allah bana gözümü geri verdi. Fakir idim ve Allah'a yemin olsun ki Allah, beni zengin yaptı. Şimdi dilediğin kadar al! Allah'a yemin ederim ki bugün, Allah için aldığın bir şeyde sana zorluk çıkartmam, dedi. Bunun üzerine melek:

— Malını muhafaza et! Allah sizleri imtihan etti. Allah'a yemin olsun ki Allah, senden razı oldu! İki arkadaşın da (abraş ve kel) gazaba uğradılar, dedi." [15]

Değerli Kardeşim!

Üç kıssayı da okudun. Umarım üzerinde tefekkür etmişsindir. Rabbimizin bu insanlara ikram ettiği nimetlerin enginliğine bak, bir de bu insanların nimete karşı muamelelerine bak. İnsan Rabbine karşı ne kadar da nankördür! Rabblerinin verdiği nimetleri kendilerinden bildiler, Rabblerini aradan çıkardılar, unuttular. Kibirlendiler ve şımardılar. Bunun üzerine Rabbimiz onlara hak ettikleri cezayı vermiş oldu.

Sonuç olarak:

Bütün nimetler Allah'tandır. Mülk sahibi O'dur. Mülkünden dilediğine verir. Biz insanlar aciz olanlarız. Rabbimize muhtaç olanlarız. Muhtaç olduğumuzun farkında olup, Rabbimizden gelen nimetlere şükretmeliyiz.

"Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye layık olan ancak O'dur. Allah dilerse sizi yok eder ve yerinize yeni bir halk getirir. Bu da Allah'a güç bir şey değildir." [16]

Rabbim bizleri, şükreden kullarından kılsın. Rabbim bizleri, nimetin farkında olan ve nimeti Rabbindan bilen kullarından eylesin. Amin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbine hamd etmektir.

Emre ACAR

Van F Tipi Kapalı Cezaevi

15. Buhari 7/3274, Müslim 2964/10
16. 35/Fatır, 15-16-17

Deizme göre, din diye bir şey yoktur. Deistler tanrı tarafından bir peygamber yahut kutsal bir kitap gönderilmediğine, böyle bir şeyin temelde akıl dışı olduğuna inanırlar. Onlara göre insan, zaten Tanrı'nın verdiği akılla neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilebilir. Bunun için ayrıca vahye, peygambere, kutsal kitaba ve dine gerek yoktur. Deizmde yaratıcı tanrı, 'Yüce Varlık, Evrenin Büyük Mimarı, Doğanın Tanrısı' olarak nitelendirilir.

Tevhide Karşı Yükseltilen Dalalet Dalgaları: Deizm ve Tengricilik

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ

"Ve andolsun ki, gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yarattık. Ve bize hiçbir yorgunluk dokunmadı." [1]

Yahudiler, Rasûlullah'a *sallallahu aleyhi ve sellem* gelip göklerin ve yerin yaratılışından sordular. Rasûlullah kendilerine yaratılışın safhalarıyla ilgili bazı bilgiler verdikten sonra şöyle dediler:

— *Peki ey Muhammed! Bundan sonra ne oldu?* Rasûlullah:

— *Sonra Allah Arş'a yöneldi,* buyurdu. Yahudiler:

— *Eğer tamamlamış (yani istediğimiz şekilde cevap vermiş) olsaydın isabet edecektin. Sonra Allah istirahate çekildi (demeliydin),* dediler. Rasûlullah bu söz üzerine çok öfkelendi. Ardından şu ayet nazil oldu:

"Ve andolsun ki, gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yarattık. Ve bize hiçbir yorgunluk dokunmadı." [2]

Toplum içerisinde tevhid akidesinin yerini, sel süprüntüsü türünden akıl ve heva ürünü inanç ve ideolojiler alınca, dalalet kuyusunun derinliği gittikçe dipsizleşmeye başladı. Öyle ki günümüz toplumunda Nuh'un *aleyhisselam* kavminden daha inatçı, Ad ve Semud kavimlerinden daha ki-

1. 50/Kaf, 38
2. 50/Kaf, 38

(Bu hadis Abdullah b. Abbas'tan rivayet edilmekle beraber rivayet zincirinde bulunan Ebu Said el-Bakkal isimli raviden dolayı hadis otoritelerince zayıf olarak nitelendirilmiştir. Aynı konuda benzer başka hadisler bulunmaktadır.)

birli, Firavun'dan daha azgın, Şuayb'ın kavminden daha sahtekâr ve Lut'un kavminden daha günahkâr nesiller boy göstermeye başladı. Rabbani ve fıtri ölçüler ışığında değerlendirildiğinde, şu hakikat tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilir: Geçmiş kavimlerin yapıp da bugünkü milletlerin onlara yetişmediği hiçbir cürüm kalmamıştır.

Bozulmuş ve bölünmüş bir toplumun, tıpkı mozaik parçaları gibi daha da küçük parçalara ayrılması için dinî dinamizminin yeniden diriltilmesinin ve gücünü toparlamasının engellenmesi maksadıyla modern küfür ve fesat odakları full kapasite çalışmaya, üretmeye (!) ve tarihsel şirk paradigmasını cezbedici bir şekilde güncelleyerek, bilhassa genç nesillerin bu sapkın inançlara yönelimini ve icabetini sağlama gayretlerine devam etmektedirler. Bunun son örneği başta sosyal medya çevrelerinde ve Batıcı-Laik okullarda, özellikle de bazı lise ve üniversitelerde Deizm denilen kitapsız ve peygambersiz bir din ile geçmiş kavimlerden kimilerinin üzerinde bulunduğu bir şirk dini olan Tengricilik/Şamanizm dininin yeniden canlandırılması çabaları, yeni nesil açısından endişe vericidir. Şüphesiz ki, itikadi sapmaların bu cesamete varma çabaları, Sünnet-i Seniyye/Hadis-i Şerif inkârcılığı ve Fazlurrahmancı[3] tarihselciliğin yıkıcı etkilerinden bağımsız olarak düşünülemez.

Ülkemizde her gün bir yenisi yapılan camilere, her gün bir yenisi açılan imam hatip okullarına, sayıları artan ilahiyatlara, bunca tarikat ve cemaate, bunca dinî yayın ve enformasyona rağmen özellikle gençler arasında Deist yönelişin ve (Deizmin özel bir alanı olarak) Tengricilik akımının da gitgide güç kazanması, cahiliye toplumunun (bir anlamda) bir şirk türünden bir başka şirk türüne paralel geçiş yapması olarak değerlendirilse de üzücü bir manzaradır.

Deizm denilen küfür ve ilhad cereyanının mevcut eğitim müfredatıyla da doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Laik-Batıcı eğitim müfredatıyla *'Dindar Nesiller'* yetiştirilmesi iddiası, tarlaya arpa ekip harman yerinde buğday bulmayı ummak gibi saçmadır.

Fazlurrahmancı tarihselcilik anlayışı, bugün başta imam hatip okulları ve ilahiyat fakültelerindeki eğitim ile diğer okullardaki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri müfredatının mihveridir. Bunun böyle olduğundan eğtimcilerin ve öğretmenlerin birçoğunun haberi bile yoktur. Bu sapkın anlayışın egemen olduğu müfredatta tevhidin adı bile ağza alınmaz. Konulara giriş yapılmasının ardından, genel olarak tüm dinlerce emredilen ve yasaklanan adalet, yardımseverlik, hırsızlık, adam öldürme vs. gibi fiiller aynen bu genel hatlarıyla emir ve yasak olarak kabul edilmektedir. Bununla beraber bu sapkın anlayış, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* şeriatı ile söz konusu değerler hakkında belirlediği hükümleri ve sınırları ise bu temel kaidelerin tafsilatı olarak görerek, *'zamanın/çağın, hayatın gerçekleri'* dediği insanın kendi zamanında yaşanan hayattaki vakalara bakıp gözlemleyerek vardığı sonuçlara göre, *'günümüzün zaruretleri'* dediği tağutlaşmış modern laisist insanın heva ve şehvetinin azgınlıklarına göre (tafsilat dediği) Allah'ın şer'i sınırlarının şekillenip değişebileceğini savunmaktadır. Bu çerçevede, bugün özellikle gençler arasında yayılma eğilimi gösteren Deizm inancının mezkur çevrelerdeki cezbediciliğinin en başta gelen etkenlerinden birisi, işte bu tarihselcilik belasıdır.

Örtülü deizm olarak da isimlendirilebilecek bu anlayışta *'Tanrı vardır, doğruluk ve adalet gibi temel kaideler gereklidir.'* denilmekte; ancak bu genel söylemin ötesinde, inanılan tanrı'nın nasıl bir tanrı olduğu üzerinde durulmamakta, (tıpkı her türlü şirkin içinde yüzmesine rağmen *'La ilahe illallah'* diye Kelime-i Tevhidî diliyle söyleyen herkese Allah'ı hakkıyla tevhid üzere tanımış muvahhid bir Müslüman muamelesi yapan zihniyet gibi) neyin doğru neyin adalet olacağı hususunda dogma dediği Allah'ın vahyi değil, insanın tabiat üzerinde yaptığı gözlemler ve bunlardan kendi aklıyla çıkardığı sonuçlar belirleyici olarak kabul edilmektedir. Bu sonuçlara *'akli, tabiî hakikatler, bilimsel veriler vs.'* adı verilmekte, bu anlayıştaki din *'tabiatın gerçek dini'* olarak görülmektedir

Yaşayan Deizm

Deizm denilen çağdaş ve *'güncellenmiş'* şirk inancının Türkçe'deki tam karşılığı *'yaratancılık'* olarak

---

3. *Pakistanlı Düşünür-Filozof Fazlurrahman'a (1919-1988) göre, Müslümanların çağdaş dünyada var olabilmeleri için iki yol vardır. Ya bütünü ile laik Batı'ya entegre olmak yahut da İslam'ı yeni bir içtihat metodu (tarihselci yorum usulü) ile yorumlayarak yeniden hayatın bütün alanlarına sokmak, böylece çağdaş dünyaya, laik olmayan; fakat İslami geleneğe (tüm peygamberlerin ortak daveti olan tevhid akidesine) değil, Kur'an'ın ahlaki ve sosyal amaçlarına uygun yeni kurum ve kurallara dayanan bir alternatif model sunmak. Ona göre, tutulması gereken yol bu ikincisidir.*

çevrilmektedir. Bu da, deizmde bir *'yaratılma inancı'*nın varlığını ortaya koyar.

Deizm inancında asıl görevi yaratmak olan bir Tanrı inancı vardır. Deizm kavramı da aslında Latince Tanrı/Allah anlamına gelen *'Deus'* kelimesinden gelir. Türkçe anlamıyla bir nevi Allahçılık/Tanrıcılık da denilebilir. Deizme göre, bütün mahlukatı var eden, yaratan bir ilah vardır. Kişi bu yaratıcı ilahı kendi aklıyla keşfedebilir. Deizmde tek Tanrı inancı vardır, Allah/Tanrı birdir ve Allah/Tanrı bütün mahlukatı var etmiş ve evrenin işleyiş kurallarını belirlemiştir. Evren, tanrı'nın koyduğu işleyiş kuralları çerçevesinde işlemektedir. Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* kâinata sürekli müdahale etmesi diye bir şey söz konusu değildir.

Deizme göre, din diye bir şey yoktur. Deistler tanrı tarafından bir peygamber yahut kutsal bir kitap gönderilmediğine, böyle bir şeyin temelde akıl dışı olduğuna inanırlar. Onlara göre insan, zaten Tanrı'nın verdiği akılla neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilebilir. Bunun için ayrıca vahye, peygambere, kutsal kitaba ve dine gerek yoktur. Deizmde yaratıcı tanrı, *'Yüce Varlık, Evrenin Büyük Mimarı, Doğanın Tanrısı'* olarak nitelendirilir.

Deizmde tevhid, sünnet, mucize, cennet, cehennem, melek, cin, büyü, şeytan, sevap, günah, ibadet, kader gibi kavramların yeri yoktur.

Deizme göre insan, ahlaki kurallara uymakla yükümlüdür. İnsan yükümlü olduğu ahlaki kuralları aklıyla keşfedebilir.

Deizmde ölüm sonrası ve uhrevi hayata dair kesin bir inanç yoktur. Onlara göre, iyilik ve kötülüğün neden-sonuç ilişkisi çerçevesinde sonuçlarını zaten dünya yaşamında herkes görmektedir. Bu nedenle, ölüm sonrası ahiret hayatı ve bu hayatta ceza ve mükâfatın olacağı şeklindeki temel inanç ilkeleri genel olarak reddedilmektedir.

Deizmde günah ve sevap yahut haram ve helal değil; iyilik ve kötülük vardır. Her insan iyilik yapmak ve iyi insan olmakla yükümlüdür. İyilik yapan, karşılığını iyilik olarak görür.

Deizme göre insan, Allah'ın oluşturduğu kevni kanunlar çerçevesinde, daha ilkel canlıların evrimleşmesi sonucu oluşmuş olabilir. Bir Tanrı'ya/yaratıcıya inanmak, o yaratıcının, insanı aşama geçirmeksizin bir anda yarattığı düşüncesine inanmayı gerekli kılmaz.

Denildiğine göre, kendilerini böyle sıfatlandırmamış olsalar da tarihte pek çok deist bilgin, filozof, sosyolog ve filozof olsa da deizm *'dini'*nin öne çıkan bir lideri, örgütsel/cemai bir yapısı ve merkezi yoktur. Deizm: İnsanların bireysel olarak, şeytanın önderliği ve yol göstericiliğiyle keşfettikleri sapkın bir inanıştır.

Tarihte pek çok deist bilgin, filozof, sosyolog ve filozof olsa da deizm 'dini'nin öne çıkan bir lideri, örgütsel/cemai bir yapısı ve merkezi yoktur.
Deizm: İnsanların bireysel olarak, şeytanın önderliği ve yol göstericiliğiyle keşfettikleri sapkın bir inanıştır.

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ
وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ
الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا

"Ve onlardan güç yetirdiklerini, sesinle aldat. Atlıların ve yayalarınla onları bağırarak yönlendir (cehenneme sevk et). Evlatlarında ve mallarında onlara ortak ol. Ve onlara (yalan şeyler) vadet. Şeytanın vadettikleri, gurur (aldatma)dan başka bir şey değildir." [4]

Kısaca Deizm, mevcut bütün dinleri ve din mefhumunu reddeden akıl ve doğa dinidir. Sayıları giderek artan yerli Deistlerin amentüsüne bakın, bu hezeyanlara ne kadar aşina olduğunuzu fark edeceksiniz: *'(Bir deist olarak) artık benim imanımın şartları: Tanrıya, bilime, sanata, edebiyata, aşka, Atatürk'e, insan haklarına ve hukuka imandır.'*

Bu mesele, sol sosyalist ve ateist kesimler tara-

4. *17/İsra, 64*

fından, tadını çıkara çıkara istismar edilen bir konu hâline gelmiş durumdadır. Onlar ki, ağızlarını her açıp kalemlerini her oynattıklarında, hayat tarzlarına müdahale edildiği teranelerini okurlar. Hep beraber *'Devlet Eliyle İslamlaşma!', 'Laiklik Tehlikede!', 'Atatürkçülük Silindi!', 'Mecburi Din Dersleri Kaldırılmalı!'* diye bağırıp çağırırlar; ama aslında her şeyin kendi istedikleri mecrada gittiğinden son derece emin, mesut ve memnundurlar.

'Tanrı öldü!' diyen ateistler, Allah'a inananlarla beraber tevhid davetine icabet edenlerin sayısının giderek arttığını görünce *'Peki, tamam... Tanrı'nın var olduğunu kabul ediyoruz; ama (Tanrı) işimize karışmasın, bir kenara çekilsin. Bizim hazzımıza, hayatımıza, ticaretimize, yönetimimize ve şeytanla dostluğumuza müdahale etmesin!'* demeye başladılar.

Diriltilmeye Çalışılan Tengricilik

Tengri kelimesi, Göktürk[5] yazıtlarında, Kaşgarlı Mahmud'un Divan–ı Lügatu't Türk'ünde ve birçok Türkçe kaynakta geçmektedir. İlah/tanrı anlamına gelen bu sözcükten türeme Tengricilik tabiri ise, eski Türk inançlarının güncel bir ifadesi olarak Deizm kavramıyla eş anlamlı gibidir. Bu bağlamda Tengricilik, bir nevi *'yerli malı Deizm'* olarak adlandırılabilir.

Eski Türkler ve eski Türk inançları söz konusu edildiğinde, ilk akla gelen Şamanizm, yaygın kanaate göre sadece bazı Türk kavimlerine has olan bir inanç veya din değildir. Şamanizm, hemen hemen bütün dünyada özellikle de putperest kabilelerde etkisi görülen ve aslı büyücülüğe dayanan sapkın bir inançtır. Şamanizm'in bazı Türk kavimleri arasında bir nevi şifa, büyü ve kötü ruhları kovma ritüelleri olarak yayıldığı tarihsel (ve hatta güncel) bir gerçektir. Zira bugün dahi Orta Asya'daki bazı Türk topluluklarında bu sapkın inanç belli ölçüde varlığını sürdürmektedir. Şamanizm, putperest toplumlarda sistemli bir dinî yapı olma vasfından çok uzaktır. Bununla beraber, zaman ilerledikçe etkinliğini ve yaygınlığını yitirmeye başlamıştır.

Aslında Türk tarihi de diğer milletlerde olduğu gibi çok dinli bir tarihtir. Türk toplulukları arasında son yüzyılda dahi çeşitli dinsel akımlar ortaya çıkmıştır. İlginç bir örnek olarak mesela, selef akidesine ve sahih sünnete ittiba noktasında bu tür akımların bugün etkili olduğu bölgeler arasında Doğu Türkistan'ın bazı bölgeleri ile Özbekistan'ın Fergana bölgesi vardır. Son iki yıldır uluslararası bir terör ağı olduğu daha açık bir şekilde ortaya çıkan Fethullah Gülen'in *'hizmet'* hareketinin Türk dünyasında bugün hâlâ belli ölçüde etkisini sürdürdüğü de bilinen bir hakikattır.

Günümüzde genç nesil Türkler arasında yaygınlaşan (ya da yaygınlaştırılan) Modern Tengricilik/Şamanizm ile Deizm arasında birçok benzerlik bulunmaktadır. Tengricilik ile Şamanizm arasında bazı detay farklılıklar olsa da ortak kök kültüre dayandığı için temelde aynı şirk unsurlarını barındırırlar.

Modern Tengricilerin/Şamanistlerin bu şirk dininin propogandasını yaparken kullandıkları şeytani söylemlerden birisi şudur: *'Tengricilik, bir din değil; sadece bir inançtır.'*

Tengricilerin propoganda yayınlarında Tengricilik/Şamanizm ibadet ritüelleri tek tek sayılıyor. Tengricilik/Şamanizm dinine göre bu dine mensup olan herkes artık Tengri'nin (tanrının) evlatlarından biridir. Tıpkı Kur'an-ı Kerim'de geçtiği üzere Yahudi ve Hıristiyanların dediği gibi:

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاء اللّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ...

"Ve, Yahudiler ve Hristiyanlar biz, Allah'ın oğulları ve O'nun sevdikleriyiz. dediler..." [6]

Bu evlatlık maddi değil, enerji bağlamında olan bir bağlılıktır. Bu yüzden Tengri ve diğer tanrılar, *'Ana, Ata, Dede'* gibi ailesel ünvanlarla anılır. Mesela, günümüz Türkiye'sinde *'Toprak Ana, Ay Dede'* gibi kavramlar hâlen kullanılmaya devam edilmektedir. 1934 tarihli soyadı kanununun çıkmasıyla beraber bunun son uygulaması Ata-türk soyadında ortaya çıkmıştır. Bu isimlendirmeyle Tengricilik akidesine göre, söz konusu soyadını alan kişi, bir anda nisbet edildiği kavmin *'Tengri'*si katına çıkarılmış olmaktadır .

Tengricilik Panteizm/İttihat inancı itibariyle, aynı zamanda sapkın tasavvufçuların akidesiyle aynı inanca sahiptir. Tıpkı sapkın tasavvufçuların iddia ettiği

5. *Göktürk (Orhun) Yazıtları, Göktürk İmparatorluğu'nun ünlü hükümdarı Bilge Kağan devrinden kalma altı adet yazılı dikili taştır. Moğolistan'ın kuzeyinde, Baykal gölünün güneyinde, Orhun ırmağı vadisindeki Koşo Saydam gölü yakınlarındadır.*

6. *5/Maîde, 18*

gibi Tengricilik/Şamanizm inancına göre de bütün varlıklar Tengri'den (Allah'tan) türemiştir. Her canlı, bünyesinde O'nun enerjisini barındırır. Bazıları bu gücün farkındadır. Kimisi bu gücü kötüye kullanır, kimisi de iyiye kullanır.

Nuh'tan *aleyhisselam* bu yana gelmiş geçmiş tüm paganist/putperest kavimlerde görülen derin sapkınlığı çağdaş putperestlerde de görüyoruz:

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا
نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا
هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ.

"Dikkat et, halis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp kendilerine birtakım dostlar edinenler, 'Onlara, bizi sadece Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz.' derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez." [7]

Tengriciliğe göre, evreni/varlıkları Tengri var etmiştir/yaratmıştır. Yukarıda değindiğimiz gibi Deistler, yaratıcıya *'Yüce Varlık, Evrenin Büyük Mimarı, Doğanın Tanrısı'* derken; Tengricilik/Şamanizm mensupları, yaratıcıyı *'Kök Tengri/Gök Tanrı'* olarak isimlendirirler. Gök, bilinen anlamda sadece gökyüzü değil; ulu, yüce gibi anlamlara da gelmektedir.

Tengricilik/Şamanizm dinine göre Tengri (Allah), kâinatı yaratmakla kalmayıp işleyiş kurallarını da belirlemiş olduğundan (tıpkı Mekke müşrikleri ve Deistlerin iddia ettiği gibi) sonrasında Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* evrene müdahalesi diye bir şey söz konusu değildir. Tengricilere göre Tengri (Allah), peygamber, vahiy, kutsal kitap ve din göndermemiştir. Böyle bir şeyi düşünmek akla aykırıdır.

Tengricilere göre insan, aklıyla iyiyi ve doğruyu bulabilir. Bir peygambere veya ilahi bir dine ihtiyaç yoktur. İlahi/semavi olan dinler akıl dışıdır. Tengri, zaten çocuklarına akıl vermiştir. Akılla ahlak keşfedilir. Akıl, inancın da temelidir.

Tengricilik/Şamanizm dinine göre, iyiler öldüklerinde Tengri katına (yani, uçmak'a) çıkar, kötüler ise öldüklerinde tamu'ya (yani, yedi kat yerin dibine) yuvarlanıverirler.

Tengricilik/Şamanizm dininde ibadet yoktur; ama doğaya saygı bir nevi ibadet olarak görülür. Bu nedenle, su, denizler, dağlar, ormanlar, tüm bitkiler ve hayvanlar kutsal kabul edilir.

Günümüzdeki Tengricilikte sırf İslami karakterinden ötürü Osmanlı'ya ve Osmanlıcılığa karşı Göktürkçülük

Tengricilere göre insan, aklıyla iyiyi ve doğruyu bulabilir. Bir peygambere veya ilahi bir dine ihtiyaç yoktur. İlahi/semavi olan dinler akıl dışıdır. Tengri, zaten çocuklarına akıl vermiştir. Akılla ahlak keşfedilir. Akıl, inancın da temelidir.

(Göktürk Devleti Hayranlığı) milliyetçi/ırkçı bir refleks olarak taraftar bulmaktadır. Zira böylesi gençlere göre Osmanlı, yoğun Arap ve Fars kültür unsurları barındıran ve Türk kimliğine zarar vermiş olan bir devlettir. Enteresandır, Tengricilik/Şamanizm taraftarlarında Ata-Türk sevgisi ve hayranlığı inanılmaz derecede yüksektir. Ata-Türk'ün laiklik ve milliyetçilik prensibi, Tengrici gençleri cezbetmektedir. Tengrici gençler, kendi aralarında ve pek çok yerde Göktürk harflerini kullanmayı önemserler. Göktürk harfleriyle *'Türk'* 𐱅𐰇𐰼𐰚 yazısının büyük bir salgın gibi her yere yayılması Tengrici/Şamanist bir yönelişin de göstergeleri arasındadır.

Türkiye'de ve diğer Türk toplulukları arasında bütün dinlerden, mezhep, cemaat ve tarikatlardan bağımsız olarak, kökü derinlerde olmakla birlikte yeniden canlandırılmaya çalışılan bir itikadi cereyan olan Tengricilik/Şamanizm gerçeği, birçoğumuzun hâlâ farkında olmadığı bir konudur. Şu bilinmelidir

7. 39/Zümer, 03

> İran Rafızilerinin 'evinde Zerdüşt, dışarıda Müselman' olmaları gibi memleketimizdeki ahval de aslında Rafızilerin içinde bulunduğu durumdan çok da iyi değil. Gençler bir yana, halkın büyük bir kısmı evinde (tanımlanmamış) laik; ofiste, çarşıda, pazarda liberal; camide, mezarlıkta ve taziye evlerinde Müselman; diğer yerlerde de demokrattır.

ki: Bugün, özellikle milliyetçi gençlerin bir kısmı arasında Tengricilik/Şamanizm akımı, tevhid akidesinin gündeme gelmesi ve davet çabalarının yoğunlaşmasına karşı özel çabalarla harekete geçirilen bir tür *'Milliyetçi Türk İsyanı'* olarak frekansını yükseltmeye devam etmektedir.

Tengricilik/Şamanizm taraftarlarının sosyal medyadaki hesapları, sayfaları ve paylaşımlarına gösterilen ilgiden, bu cereyanın bazı hükümet yetkililerinin önemsizleştirmeye çalıştığı gibi pek de azımsanmayacak bir sosyal tabanının olduğunu anlamak mümkündür. Bununla beraber, aleni olarak ifade edilmese de pek çok milliyetçi dernek, vakıf ve siyasi parti içerisinde Tengricilik/Şamanizm taraftarı bir sürü genç bulunmaktadır. Buna karşın Tengricilerin büyük bir çoğunluğu, muhafazakâr-gelenekçi aile ve toplum yapısından dolayı öngöremedikleri tepkilerden çekindikleri için, hâlâ kendilerini gizleme yolunu tercih etmektedirler.

Evde Müslüman(!), Dışarıda Deist İnsan

Tengricilik için bunu söylemek henüz erken; ama deizm, toplum içerisinde sanıldığından da daha yaygındır. *'Toplum'* derken bir heyuladan değil, AK Partili, Saadetli, HÜDA-PARİı, dindar ve muhafazakâr kitleleri kastediyoruz. Bunun en önemli sebeplerinden birisi de, kendisini mümin Müslüman olarak tanımlayan insanların kendilerini nisbet ettikleri inancın şartlarını yerine getirmemeleri ve gereği gibi yaşamıyor oluşlarıdır.

İslam da dahil, tüm dinler ve beşer ürünü sayısız ideolojiler, esas itibariyle edilgendir. Bir dini veya ideolojiyi etkin ve güçlü hâle getirenler, o dinin veya ideolojinin bağlılarıdır. Bir inancı/akideyi olduğu gibi kabul edip, yaşamak veya onu değiştirip, karıştırmak insanın kendi elindedir.

Yeryüzünde herhangi bir inanca mensup olduğunu iddia ettiği hâlde inancına/akidesine aykırı bir hayat süren birçok insan bulunmaktadır. İnsanların büyük bir çoğunluğu inandıklarını iddia ettikleri dinî öğretilere göre değil, çoğunluğun ve *'çoğunluk âlimlerinin'* inancını ve yaşam tarzını taklit etmektedir.

Türkiye gibi bir ülkede, resmî rakamlara göre nüfusun %99'u Müslüman sıfatıyla İslam'a nispet edilmektedir. Fakat ülkede yürürlükte olan kanunlar, içerideki ayrışma ve kamplaşma, her gün tüyleri diken diken eden ahlaki yozlaşma haberleri, temeli faize dayanan ekonomik sistem ve geniş halk kesimlerinde sebep olduğu itikadi, amelî ve sosyal tahribatlar, uluslararası ilişkilerde esas olarak kabul edilen dostluk ve düşmanlık kriterleri ve nihayet hakkın batıl ile karıştırılması... Bunların hangisi %99'unun iman ettiğini iddia ettiği kitaba ve o kitabın mübelliği, müfessiri ve hidayet önderi Peygamberin sünnetine uygundur acaba?

İran Rafızilerinin *'evinde Zerdüşt, dışarıda Müselman'* olmaları gibi memleketimizdeki ahval de aslında Rafızilerin içinde bulunduğu durumdan çok da iyi değil. Gençler bir yana, halkın büyük bir kısmı evinde (tanımlanmamış) laik; ofiste, çarşıda, pazarda liberal; camide, mezarlıkta ve taziye evlerinde Müselman; diğer yerlerde de demokrattır.

İsimlendirme bu şekilde olmasa da, deizm denilen şey aslında halk arasında fiilî olarak oldukça yaygın bir inanç ve amel biçimidir.

Mazlum-Der OHAL Raporu Üzerine Bir Değerlendirme

Tevhid Dergisi

Darbelerin toplumun kılcal damarlarına kadar nüfuz eden etkilerini cumhuriyet ilan edildiği tarihten itibaren hemen hemen her kuşak hissetmiştir. İşte bu etkinin bir benzeri OHAL dönemlerinde de yaşanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti tarihi bir bütün olarak incelendiğinde, siyasi iktidarların belli aralıklarla rejimin asıl sahibi olarak kendini görenler tarafından dizayn edilmeye çalışıldığı rahatlıkla görülecektir. Çoğu zaman bunu dolambaçlı yollarla yapan bu güçler bazı vakitlerde ise bilfiil sahaya inme ihtiyacı hissetmişlerdir.

Uzun yıllar süren tek parti iktidarını alaşağı eden ve toplumun hassasiyetlerine uygun uygulamaları tekrardan görünür hale getiren DP iktidarı 1960 darbesiyle görevinden el çektirilmiştir. 1971 yılında ise bir muhtıra ile zamanın iktidarı istifa etmeye zorlanmıştır. Tarihler 80'li yılları gösterdiğinde ise asker yine malum gerekçeleri öne sürüp sokağa inmiş, etkisi günümüze kadar sürecek problemlerin temellerini atacak şekilde müdahalede bulunmuştur. 1997 yılında ise Refahyol hükümeti postmodern bir darbe ile iktidarı bırakmaya zorlanmış, islami hassasiyete sahip binlerce insan için zor bir süreç başlamıştır. Hala o dönemdeki soruşturmalar neticesinde hapiste bulunan 600'e yakın İslami hassasiyete sahip insan vardır.

Ve son olarak 15 Temmuz 2016. Türkiye bir kez daha tankları, askeri araçları caddelerde görmüş ama bu sefer diğerlerinden farklı bir sonuç ortaya çıkmıştır. Halk darbeye izin vermemiş, onlarca insan hayatını kaybetmiş ve darbenin amacına ulaşmasına engel olunmuştur. AKP hükümeti bu hadise üzerine 20 Temmuz günü 90 gün süre ile Türkiye çapında OHAL ilan etmiş. Bu süre birçok kez uzatılarak OHAL günümüze kadar sürmüştür.

Darbelerin toplumun kılcal damarlarına kadar nüfuz eden etkilerini cumhuriyet ilan edildiği tarihten itibaren hemen hemen her kuşak hissetmiştir. İşte bu etkinin bir benzeri OHAL dönemlerinde de yaşanmaktadır. Çünkü, asker başa geldiğinde hukuk rafa kalkmakta, OHAL dönemlerinde

de siyasi iktidar *'meşru yollar'* ile hukuku kısmen etkisizleştirmektedir.

Bizler bu yazımızda Mazlum-Der İstanbul Şubesinin, OHAL döneminde hukukun kısmen rafa kaldırılmasının sonuçlarını irdelediği raporundan pasajlar paylaşarak, raporu özetlemeye çalışacağız. Takdir edersiniz ki böyle bir süreci 90 sayfaya sığdırabilen Mazlum-Der raporunu bizim çok çok daha az sayfalara indirmemiz pek de mümkün değil. O yüzden en önemli ve toplum tarafından etkisi daha fazla hissedilen hususlara değinmeye çalışacağız.

Rapordan pasajlar aktarmaya başlamadan önce bazı noktaların altını çizmek istiyoruz:

Rapor siyasi iktidarın uygulamalarını onlara yakın bir cenahtan eleştiriyor olması açısından ilktir. Ve muhtemelen de iktidar gücünü kaybetmediği müddetçe de son olacaktır. Çünkü Türkiye'de hak ve hukuk savunuculuğu sıkıntı kendisine dokununca ve sıkıntının kaynağı da karşı taraf olunca akla gelmektedir. Bu alışkanlığın dışına çıktığı için rapor önemlidir.

Başka bir nokta ise OHAL dönemiyle alakalı yazılan birçok raporun, sadece kaleme alanların kendi taraftarlarının yaşadığı problemlere atıf yapması ve OHAL'in sanki kendileri için çıkartılmış gibi bir hava oluşturmalarıdır. Bu raporda ise raporu hazırlayanlar normal zamanlarda hiçbir surette yan yana gelmeyecekleri toplulukların yaşadıkları hak ihlallerine de vurgu yapmaktadırlar.

En önemli nokta ise kimsenin görmediği İslami kesimin OHAL'den nasıl etkilendiği hususudur. Rapor özellikle hak ihlallerini işlediği bölümde örnekler üzerinden bu duruma dikkat çekmiştir.

Rapor 3 bölümden oluşmaktadır: İlk bölümde OHAL düzenlemesinin hukuki dayanaklarına ve bu dönemin en önemli ayağını oluşturan KHK'ların nasıl yürürlüğe girdiğine dair teorik bilgiler verilmektedir. İkinci bölümde ise OHAL döneminde daha da belirginleşen yargısal sorunlara vurgu yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise her dönemde var olan ama OHAL ile ivme kazanan hak ihlalleri mercek altına alınmıştır.

Raporu incelemeye ve rapordan pasajlar aktarmaya geçmeden hemen önce şu noktanın altını çizmeyi elzem görüyoruz: Raporun içinden alıntılanan bu bilgiler ve değerlendirmeler, raporu hazırlayanların var olan hukuki sistem içerisinde yasaların ışığında yaptıkları bir değerlendirmedir. Bize göre öyle ya da böyle bu kanunlar beşer ürünü olduğu için eksiktir. Ve bir taraftaki eksik yönü yine bir benzeri ile yamama çabası nafiledir. İnsanı en iyi tanıyan yaratıcısının emrettiği şekilde oluşturulmayan sistem bir şekilde haksızlıkların menbai olmayı sürdürecektir.

Birinci Bölüm: OHAL KHK'larına Genel Bir Bakış[1]

Anayasanın 15. maddesinin birinci fıkrasına göre, olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek koşuluyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve özgürlüklerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir ya da bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı önlemler alınabilir. Anayasanın 121. maddesinin 3 üncü fıkrasında Olağanüstü hal süresince, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kuruluna, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, kanun hükmünde kararnameler çıkarma yetkisi verilmiştir. OHAL süresince çıkarılacak kararnameler, Resmî Gazetede yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameleri Anayasanın 91. maddesine göre çıkarılan olağan dönem kanun hükmünde kararnamelerinden çok farklı bir hukuk rejimine tabi tutulmuştur. OHAL KHK'larının çıkarılabilmesi için TBMM'nin bir yetki yasası ile vereceği yetkiye gerek olmadığı gibi, bu kararnamelerle Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasal hak ve ödevler de düzenlenebilir.

Olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerini olağan dönem kanun hükmünde kararnamelerinden ayıran belirgin farklardan bir tanesi de Anayasanın 148/1. maddesi gereği Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olmamaları ve bunların Anayasaya aykırılığının ileri sürülememesidir. Bu sebepten ötürü

1. *Bu kısımdan sonraki bölümler direkt rapordan alınmış ve bazı yerlerin atlanması dışında herhangi bir müdehalede bulunulmamıştır. Raporun aslını incelemek için http://istanbul.mazlumder.org/tr/main/faaliyetler/basin-aciklamalari/1/OHAL-donemi-hak-ihlalleri-raporumuz-yayinlanm/13231*

OHAL KHK'ları ile haklarında işlem tesis edilen kişilerin başvurabilecekleri herhangi bir merciinin olmayışı bu dönemde ciddi mağduriyetler oluşturmuştur. 685 sayılı KHK ile *'OHAL Komisyonu'*nun kurulması kararlaştırılarak, ilgili KHK yayınlanmadan önceki hukuki belirsizlik ortadan kaldırılmıştır.

Bu komisyon, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara; üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan KHK'larla hakkında işlem yapılanların başvurularını değerlendirmek üzere ihdas edilmiştir. Komisyonun görev süresi iki yıl olacak ve bu süre Bakanlar Kurulu kararıyla birer yıllık sürelerle uzatılabilecektir.

Komisyon başvuruları dosya üzerinden incelemektedir. Şu ana kadar yapılmış on binlerce başvuru bulunmaktadır ve Komisyonun, görev süresi içerisinde bu başvuruları sağlıklı bir biçimde ele alması fiilen mümkün görünmemektedir.

OHAL dönemi boyunca, ilki 23 Temmuz 2016 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 667 sayılı KHK, sonuncusu 24 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 696 sayılı KHK olmak üzere toplam 30 adet olağanüstü hâl KHK'sı yayınlanmıştır.

Anayasa, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması noktasında yönetenlere belirli yetkiler vermekte, ancak keyfi kullanımının önüne geçmek adına verilen yetkinin çerçevesini çizmektedir. Bu çerçeveyi oluşturan üç temel sınırlama mevcuttur:

a. Milletlerarası Hukuktan Doğan Yükümlülükler

Çıkarılan KHK'lar bu yönüyle değerlendirildiğinde Anayasa'nın 15. maddesi ile paralel içerikteki dokunulmaz haklar içeren uluslararası sözleşmelerin ihlal edildiğini söylemek mümkündür. Uluslararası uygulamada ve AİHM kararlarında dokunulmaz haklar yanında bu haklar ile ilintili sayılabilecek bazı temel hakların ihlalinin de sözleşmelerin ihlali şeklinde değerlendirildiği, dokunulmaz hakların geniş yorumlandığı görülmektedir.

b. Ölçülülük İlkesi

1982 Anayasasının 15 inci maddesinin 1'inci fıkrası, olağanüstü hallerde temel hak ve özgürlüklerin, ancak *'durumun gerektirdiği ölçüde'* sınırlandırılabileceğini öngörmüştür.

OHAL dönemi KHK'larına ilişkin olarak ise 121. maddede konu sınırı getirilmiştir. Buna göre OHAL KHK' ları ancak olağanüstü halin gerektirdiği konularda çıkarılabilir. Aynı maddenin KHK'lara ilişkin koyduğu başka bir sınır ise süre sınırıdır. Nasıl ki OHAL Kanunu ancak olağanüstü hal süresinde uygulanabilecek ise, OHAL KHK'ları da olağanüstü hal süresince uygulanabilecek ve OHAL kalktıktan sonra uygulamadan kalkacaktır.

Ancak bu dönemde çıkarılan KHK'lar incelendiğinde, onların bu kriterlere uymadığı görülmektedir.

Bu dönemde çıkarılan KHK'larla binlerce kişi, *'Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğunun tespit edilmesi'* gerekçesiyle toplu bir listeyle bir daha geri dönmemek üzere görevlerinden ihraç edilmiştir. Bu kişilerle ilgili bir daha devlet görevinde istihdam edilememe, pasaport, unvan vb. haklarının geri alınması gibi ek tedbirlere yer verilmiştir. İlgili tedbirler olağanüstü halin sona ermesinden sonra da uygulama alanı bulacağından, süre koşulu, yani orantılılık ilkesi ihlal edilmiştir. Aynı yöntem, yüzlerce dernek, STK ve vakfın kapatılması işlemlerinde de kullanılmış, kapatılan kurumların malvarlıklarına el konulmuştur. Çıkarılan KHK'lar incelendiğinde olağanüstü hal ilanına gerekçe teşkil eden konularla uzaktan yakından ilgisi olmayan düzenlemeler de derhal göze çarpar. Mesela 687 sayılı KHK ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa 65/A maddesi eklenmiş ve yolcu ve eşya taşımacılığında kullanılan araçlar için kış lastiği zorunluluğu getirilmiştir.

c. Çekirdek Haklara Dokunma Yasağı

Gerek anayasanın ilgili maddesi, gerekse de uluslararası sözleşmeler incelendiğinde, dokunulamayacak hakların başında kişinin yaşam hakkı gelmektedir. Yaşam hakkı ile birlikte kişinin maddî ve manevî varlığının bütünlüğünün dokunulmazlığı da korunması gereken diğer bir haktır. AİHS ve MSHUS bu hakları geniş olarak yorumlamakta, işkence yasağı, ayrımcılık yasağı, zalimane, insanlık dışı, küçük düşürücü

muamele ya da bu şekilde cezalandırmayı da bu hakların ihlali olarak görmektedir. Kimsenin din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaması ve bu yüzden suçlanamaması da, bu dönemlerde bile korunması gereken haklardandır. Ayrıca masumiyet karinesinin, yani bir kimsenin suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar suçlu sayılamayacağı ilkesinin ihlali de mümkün değildir.

Olağanüstü dönem KHK'ları incelendiğinde, bu KHK'lar ile masumiyet karinesinin ihlal edildiği görülmektedir. Çıkarılan KHK'larla kişiler, savunması dahi alınmadan ihraç işlemine tabi tutulmuşlardır. Aynı şekilde 696 sayılı KHK ile getirilen tek tip kıyafet uygulaması, doğrudan masumiyet karinesinin ihlalidir. Henüz suçluluğu sabit olmayan kişilere yönelik uygulanacak bu tedbir ve tedbire uymayanlara ilişkin öngörülen yaptırımlar, açık insan hakkı ihlalidir. Haklarında iddianame tanzim edilen kişilerin davalarının %50'sinin beraatle sonuçlandığı, birçok kimsenin kolaylıkla *'terör suçlusu'* olarak itham edildiği ülkemizde, bu düzenlemenin oluşturacağı mağduriyet ortadadır.

KHK'larla ihlal edilen bir diğer hak, masumiyet karinesinin ayrılmaz bir parçası olan savunma hakkıdır. Kişinin masumiyetini ispatı, ancak etkin savunma hakkının kullanılabilmesiyle mümkündür. Savunma hakkını ihlal eden hususlardan ilki, gözaltı süresinin uzunluğudur. Olağanüstü Hal yürürlüğe girdiği andan itibaren gözaltı süresi 30 güne çıkarılmış, gözaltına alınanlar 30 gün boyunca hiçbir merci önünde masumiyetlerini ispat etme imkânı bulamadan gözaltında tutulmuştur. 30 gün (15+15) olarak belirlenmiş gözaltı süresi, kısa süreli hapis cezalarına denk düşecek bir süredir. Bir yandan ceza hukuku, hapis cezasının sakıncalarını gidermeye yönelik kurumlar ihdas ederken, diğer yandan gözaltı sürelerinin bu kadar uzun tutulması, hukuk düzenini bozan bir çelişki olarak öne çıkmaktadır. Üstelik (yoğunluktan dolayı) 5-6 kişilik nezarethanelerde 20-30 kişinin kalması, yatak yetersizliğinden dolayı kişilerin soğuk yerlerde yatması ve banyo yapma imkanlarının olmaması, 30 günlük süreyi adeta bir işkenceye dönüştürmüştür. 684 sayılı KHK ile gözaltı süresi 30 günden 7 güne indirilmiştir. Zorunlu hallerde bu süre 7 gün uzatılabilecektir. Ancak uygulayıcının, çok istisnai haller hariç, bu süreyi sonuna kadar kullandığı bir gerçektir.

Örgüt üyeliği suçlamasıyla gözaltına alınan kişilerin avukat görüşmelerinin gün ve saat sınırlamasına tabi tutulması, avukatın müvekkiliyle görüşmesinin ertelenebilmesi, görüşmelerin sesli ve görüntülü kayıt altına alınması, dosyalarda görev alabilecek avukat sayısının kısıtlanması gibi düzenlemeler, şüpheli ve sanıkların avukatlarıyla görüşmelerini kısıtlamakta, bu kişilerin savunma hakkını ihlal etmektedir.

Savunma hakkı ihlalinin bir diğer boyutu ise insan hakları ihlaline yol açan kamu görevlileri için bir *'cezasızlık'* zırhı getirilmeye çalışılmasıdır. 667 sayılı KHK'nın 9. Maddesi, ilgili KHK kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin, bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmayacağını düzenlemiştir. Muğlak ifadelerle yasalaştırılmaya çalışılan bir diğer düzenlemeye göre de "Resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediklerine bakılmaksızın 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler" de soruşturma ve kovuşturmadan muaf tutulmaktadırlar. Düzenlemede açık bir süre sınırı olmadığı gibi, darbe sonrası tüm terör eylemlerini kapsayacak şekilde yorumlanmaya da açıktır.

İkinci Bölüm: OHAL Döneminde Yargısal Sorunlar

Raporun bu bölümünde, olağanüstü hâl döneminin ortaya çıkardığı ve adil yargılanma hakkını ihlal eden yargısal sorunlar gözden geçirilmiştir. Soruşturma ve kovuşturma süreçleri incelenmiş, gerek doğrudan doğruya KHK'lar ile gerekse de KHK'lara dayanılarak tesis edilen işlemlerin oluşturduğu hak ihlalleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

a. KHK İle İhraç Tedbiri ve Yargı Yolunun Olmayışı

OHAL KHK'ları ile karşımıza çıkan ilk tedbir binlerce insanın KHK yoluyla doğrudan ihraç edilmesidir. İhraçlara gerekçe gösterilen iltisak, irtibat ve mensubiyet kelimeleri oldukça geniş yorumlanmış, yeterli inceleme olmaksızın, masumiyet karinesini ihlal edecek düzeyde ve kişilere savunma hakkı tanınmaksızın ihraçlar gerçekleşmiştir. KHK yoluyla gerçekleşen ihraçlar ve yargı yolunun uzun süre kapalı oluşu, masumiyet karinesinin ve adil yargılanma hakkının ihlaline yol açmıştır.

b. Uzun Tutukluluk Süreleri

Tutuklamanın bir ceza olmadığı, aksine bir güvenlik tedbiri olduğu klasikleşmiş bir hukuk kuralıdır. Tutukluluk süreleri, ceza süreleri kadar uzun olamaz. Aksi halde kendisi bir cezaya dönüşür.

667 sayılı OHAL KHK'sı sınırlı bazı suçlarla ilgili, "tutukluluğun incelenmesi, tutukluluğa itiraz ve tahliye taleplerinin dosya üzerinden karara bağlanabilmesi" gibi bir hüküm getirmiş, böylece tutukluluk incelemelerinin dosya üzerinden yapılmasının yolu açılmıştır. Ancak uygulamada *'karara bağlanabilir'* ibaresinin bir zorunluluk olarak anlaşıldığı ve tutukluluk incelemelerinin etkisizleştirildiği, şüphelinin, sanığın veya avukatının, tutukluluğun sonlandırılmasıyla ilgili sözlü savunmasına başvurulmadığı görülmektedir. Bu durum, elbette kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını zedelemekte ve masumiyet karinesine, adil yargılanma hakkına zarar vermektedir. Nitekim OHAL döneminde FETÖ/PDY, el-KAİDE, IŞİD, PKK ya da sair örgüt suçlaması ile tutuklanmış olup da aradan aylar geçmesine rağmen halen hâkim karşısına çıkarılmamış ve savunmaları alınmaksızın, dosya üzerinden maktu gerekçeler yinelenerek tutukluluklarının devamına karar verilmiş birçok şüpheli bulunmaktadır. Cezaevlerinde, 14-15 aydır tutuklu bulunup da yargılaması veyahut soruşturması devam eden şüpheliler vardır. Bir güvenlik tedbiri olan tutuklama müessesesi açısından bu süreler gerçekten de fahiştir ve 2005 sonrasında FETÖ/ PDY'nin yargıya kazandırdığı(!) alışkanlıkları hatırlatmaktadır.

c. İddianamelerin Gecikmesi

OHAL sürecinde yargılamaların nispeten hızlı ilerlediği kabul edilmektedir. Ancak iddianamelerin hazırlanma sürelerinde aynı tespit yapılamamaktadır. Uzun gözaltı süreleri neticesinde tutuklanan şüpheliler, aylarca hakim karşısına çıkmayı beklemektedirler. FETÖ/PDY soruşturmalarının yoğunluğu, oluşan iş yükü, kısmen mazeret oluştursa da, işletilen hukuki süreçlerden hiç kimsenin mağdur olmaması için gerekli koşulları oluşturmak hukuk devletinin olmazsa olmaz bir gereğidir. İş yükü ve soruşturmaların genişliği gibi mazeretler, temel hak ve hürriyetlerin kısıtlandığı tutukluluk hallerinde geçerli kabul edilemezler.

d. Mal Varlıklarına Tedbir Konulması

OHAL sürecinde örgüt üyeliği ile suçlanan kimselerin suç ile bağlantısının olup olmadığı hususunda tam tespit yapılmaksızın mal varlıklarına tedbir konmaktadır. Ancak, kişilerin mal varlıklarına OHAL kapsamında tedbir/el konulurken titiz bir kolluk araştırması yapılmadığı, hukuki kesinlik ilkesi yerine keyfilik ile hareket edildiği, kişilerin tüm mal varlıklarına tedbir konulup, uygulamanın bir nevi ekonomik ambargo boyutuna ulaştırıldığı ve kişilerin ekonomik manevra kabiliyetlerinin yok edildiği ve böylece uluslararası hukuk, Anayasa ve temel haklara aykırı davranıldığı gözlenmiştir. Hak ihlallerinin sadece gerçek kişiler nezdinde değil, şirket mal varlıklarına konulan tedbirlerle tüzel kişi nezdinde de devam edegeldiği görülmüştür.

e. İşkence ve Kötü Muamele İddiaları

Gerek yerel gerekse uluslararası mevzuatta işkence esasen insanlık dışı muamele olarak kabul görmektedir. İşkence hak ihlalleri piramidinde bu nedenle en tepelerde gösterilmektedir. Nitekim suç işlediği mahkeme kararı ile kesinleşen bir kişinin dahi işkenceye uğramaması uluslararası mevzuatla güvence altına alınmışken henüz savunma hakkını etkin bir biçimde kullanamamış, suçluluğu mahkeme kararı ile kesinleşmemiş bir kişinin işkenceye maruz kaldığı iddiası bu konunun önemle üzerinde durulmasını gerektirmektedir.

Özellikle OHAL kapsamında yapılan baskınlarda titiz davranılmadığı, polisin neredeyse herkese terörist muamelesi yaptığı, insan onurunu rencide edici muamelelerde bulunulduğu, gözaltında ve cezaevlerinde bulunan kişilere karşı suçlu olduğu kesinleşmemiş iken terörist muamelesi yapıldığı, şiddete maruz bırakıldığı, gözaltına alınan kişinin ailesine dahi kötü muamelede bulunulduğu yapılan başvurulardan ve kamuoyuna yansıyan haberlerden görülmektedir.

AK Parti iktidarlarıyla birlikte işkencenin önlenmesi noktasında ciddi mesafe alınmışken, OHAL ilanından sonra işkence ve kötü muamele iddialarının tekrar yükselişe geçmesi dikkat çekicidir. Öyle ki Reina şüphelisi Masharipov örneğinde ayyuka çıktığı üzere bazı vakalarda işkenceci kamu görevlileri, bu eylemlerini sosyal medyadan dahi paylaşabilecek derecede cüretkar bir tavra yönelmiştir. MAZLUMDER Adana

Şubesinin Mersin ili KOM raporunda da ayrıntıları izah edildiği gibi, gözaltında bulunan kadınların başörtüsünün zorla çıkartılması da kötü muamele bağlamında değerlendirilebilecek önemli bir ihlaldir.

f. Örgüt Üyeliği İsnadıyla Tutuklu Bulunanlara Diğer Suçlardan Tutuklu ve Hükümlü Olanlardan Farklı Muamele Yapılması

Olağanüstü hal kapsamında çıkarılan KHK'larla Ceza Muhakemesi Kanunu'nda köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden bir kısmı örgüt üyeliği gerekçesiyle gözaltında bulunan veya tutuklu kişilerin diğer suçlardan tutuklu ve hükümlü bulunan kişilerden ayrı muameleye tabi tutulmasına ilişkindir.

Örgüt üyeliği isnadıyla tutuklu bulunan kişilerin cezaevi uygulamaları çok sıkı tedbirlere bağlanmıştır. Şüphelilerin gözaltında bulundukları süre boyunca avukatlarıyla görüşmesi kısıtlanmakta, tutuklu, avukatı ile yalnız görüştürülmemekte, avukatlar soruşturma dosyasını görmeden savunma yapmak zorunda kalmakta ve tutukluların yakınları ile görüşmesi kısıtlanmaktadır. Cezaevlerinde yapılan avukat görüşmelerinin kayda alınması, belge alışverişinin engellenmesi veya kısıtlanması gibi muameleler, henüz suçluluğu bir mahkûmiyetle kesinleşmemiş kişiler için geçerli olan masumiyet karinesinin ihlali anlamına gelmektedir.

g. Cezaevinde Bulunan Ağır Hastalar, Hamile Kadınlar ve Bebeklerle İlgili Sıkıntılar

Eksik ve özensiz soruşturmaların belki de en önemli mağdurları hamile kadınlar ve bebeklerdir. Tutuklama tedbirine başvurulurken kişilerin sosyo-ekonomik durumlarının, yaşlarının, hamilelik, hastalık ve yaşlılık gibi özel hallerinin dikkate alınabileceği, bu konuda hakimin takdir hakkı kullanabileceği, hukuk düzeni içerisinde öngörülmüş bir meseledir. Fakat buna rağmen OHAL döneminde gereken titizlik gösterilmemekte, kolayca tutukklama kararları verilmektedir. Adli kontrol gibi daha ölçülü bir tedbir imkanı varken, hamile kadınları ve çocukları cezaevi ortamına sokmak anlaşılır değildir. Kadın ve çocukların yaşadıkları travmaların toplumsal hayatta menfi etki yaratacağı, bu durumun da uzun vadede kamu düzenini ilgilendirdiği dikkate alınmalıdır.

h. Soruşturmanın Gizliliği Kararları

Soruşturmanın öznesi olan kişilerin ifadelerini içeren tutanak ve bilirkişi raporları ve şüphelinin hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar gizli tutulamaz. Kanun ve KHK'daki düzenleme gereği müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecekse gizlilik kararı verilebilecekken, örgütlü suçlarla ilgili yürütülen tüm soruşturmaların hemen hepsinde bu kritere bakılmaksızın doğrudan doğruya gizlilik kararı verilmektedir.

Daha da vahimi, bazı durumlarda şüphelinin bile haberdar olmadığı dosyaların medyaya sızmasıdır ki, bu durum hem yargı üzerinde baskı oluşturmakta hem de şüphelinin kamuoyu nezdinde peşinen mahkûm edilmesine yol açmaktadır. Kamuoyu vicdanında mahkûm edilmiş bir kişiye karşı yargı süreçlerinde ne kadar adil davranılabileceği ciddi bir soru işaretidir. Bu durum OHAL öncesinde "cemaat yargısı"nın ihdas ettiği ve OHAL döneminde de tekrarlanan/vazgeçilmeyen kötü bir alışkanlıktır.

ı. Örgüt Üyeliği İsnad Edilenleri Belirlemek Üzere Oluşturulan Şüphe Kriterleri

Ceza hukukunun en temel ilkelerinden biri belki de en önemlisi kişinin suçluluğun her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delillerle sabit oluncaya dek o kişinin masum kabul edilmesidir. Yargılama makamları, en ufak bir şüphenin varlığı halinde dahi sanığın lehine yorum yaparak kişiyi cezalandırma yoluna gitmemelidir. Türk ceza yargısında ise bu ilke geçmişten bu yana tersinden işletilmekte, en ufak şüphe halinde dahi kişiler hakkında gözaltı/tutuklama tedbirlerine hükmedilmekte ve nihayetinde mahkûmiyet kararları verilmektedir.

FETÖ/PDY soruşturmalarında devlet ve soruşturma makamları tarafından örgüt üyeliğinin tespiti için BYLOCK gibi *'kuvvetli şüphe'* kriterinden başka kriterler de belirlenmiştir. Bunlar; cemaate ait olduğu bilinen okul ve dershanelere gitmek veya çocuğunu göndermek, cemaate ait olduğu bilinen yurtlarda kalmak, Zaman Gazetesine ve cemaat dergilerine abone olmak, Aktif Eğitim-Sen isimli sendikaya üye olmak, Bank Asya'ya para yatırmak şeklinde sıralanabilir. Fiil gerçekleştiğinde, devletin denetim ve kontrolünde

olan okul, dersane, gazete ve banka gibi kurumlarla gerçekleşen ilişki, *'yasadışılık'* tespiti yapılmadan suç sayılamaz. Bir şüphe kriteri olabilir, ancak suç isnadı, tutukluluk veya işten atılma için *'örgüt üyeliği'*ni ispatlayan somut delillere ihtiyaç vardır. Aksi halde kişinin, *'işlendiği zaman suç sayılmayan bir fiil nedeniyle hiç kimsenin cezalandırılamayacağı'* ilkesi ihlal edilmiş olur.

Zaman Gazetesi, devletin basımına izin verdiği yasal bir medya organı idi. Cemaatin bizzat siyaset eliyle desteklenerek faaliyet yürüttüğü dönemlerde birçok insan bu gazeteye haberli ya da habersiz abone yapılmıştı. Gazeteye abonelik ile örgüt üyeliği arasındaki bağın ne şekilde kurulacağı oldukça muğlaktır.

Dernek, vakıf ve sendika üyeliği sosyal haklar kapsamındadır. Bir suç fiiline dönüşmediği müddetçe kimse sosyal ve sendikal haklarının kullanımından mahrum edilemez. Bu hakların kullanımı Anayasal güvence altına alınmıştır.

Aynı durum okul, dershane ve yurtlar için de geçerlidir. Devletin izni ve güvencesi altında olan ama bir süre sonra illegal ilan edilen yerlere gitmiş olmak, suç örgütüne üyelik için bir kriter olarak görülemez. Bir dönem hükümet yetkililerinin çoğu bu kurumlar için övücü sözler söylemiş, ziyaretlerine giderek taltif edip yüceltmiş ve pek çok insan bu nedenle çocuklarını bu okullara göndermiştir. Eğer ortada bir suç aranacaksa, devlet yetkilerinin vatandaşı yanıltması bir suç olarak ifade edilebilir.

Devlet ve soruşturma makamlarınca belirlenen terör örgütü üyeliği kriterleri yalnızca FETÖ/PDY soruşturmalarına özgü olmayıp, başkaca terör örgütlerine üyelik için de benzer kriterler belirlenmiştir. Belirli dernek veya vakıflara üyelik, terör örgütü kabul edilen oluşumlara yakınlığı ile bilinen internet sitelerinde gezinme, bazı dergi ve kitapların bulundurulması gibi sebeplerle kişiler doğrudan doğruya terör örgütleri ile iltisaklandırılmıştır. Nitekim çok yakın bir zamanda Furkan Vakfı üyelerine yönelik yürütülen soruşturma, örnek olarak verilebilir. Olağan dönemde dini cemaat, vakıf olarak faaliyetlerini yürüten bu yapı, kamuoyunu tatmin edecek yeterli delil ortaya konmadan terör örgütü suçlamasına maruz bırakılmıştır. Ortaya konan deliller arasında yer alan ve her kurumda bulunma ihtimali bulunan *'364,000 TL para'* ile isnad edilen suçta karşılığı bulunmayan, sadece itibarsızlaştırmak için araya yerleştirildiği görüntüsü veren *'porno film'*, suçlamanın niteliği hakkında ciddi şüphe oluşmasına yol açmaktadır. (Böyle bir film gerçekten bulunmuş olabilir ama terör isnadı ile film arasında hiçbir münasebet bulunmamaktadır. Ayrıca bir veya birkaç kişinin hatası bütün kuruma maledilemez.)

OHAL döneminde de geçmişte olduğu gibi gizli tanık beyanları ile birçok kimse hakkında ceza tayini yoluna gidilmiştir. OHAL sürecinde zaten sıkıntılı olan gizli tanık uygulamasının ciddi mağduriyetlere yol açtığı görülmüştür. Bazı tanıklar hedef saptırmak için alakasız kimselerin isimlerini verme yoluna gitmiş, yargı ise içeriğine bakmaksızın yalnızca verilen isme odaklanarak kişi hakkında soruşturma açmıştır.

Tanık ve gizli tanık beyanlarının ortaya çıkardığı bir diğer sakınca, vatandaşın jurnalci olmaya teşvik edilmesi ve buna zemin hazırlanmasıdır. Bazı kimseler bu kapıyı bulunduğu kurumdaki rakibini devre dışı bırakma yolu olarak kullanmış, böylece karşımıza milyonlarca üyesi olan bir örgüt çıkmıştır. Bu ise silahlı bir örgütün normal şartlarda ulaşabileceği üye sayısına göre çok çok fazladır. Eğer çıkan tablo doğruysa bu defa devletin nasıl olup da bunu farketmediği sorunu ortaya çıkar.

i. OHAL'de Kamuoyuna Yansıyan İntihar ve Kayıp Olayları

KHK ile ihraçlar ve suçsuzluğu ispat yollarının uzun bir süre kapalı kalmış olması, mağdurlarda maddi sıkıntılar yanında ciddi psikolojik sıkıntılara da yol açmıştır. OHAL sürecinde soruşturma ve kovuşturmaya uğrayan bazı kimselerin intihara yöneldiği gözlemlenmiştir. Medyaya yansıyan intihar sayısı (raporun yayınlandığı tarih itibariyle) 35 kişi olarak kayda geçmiştir. İntiharların sebepleri arasında örgüt üyelerinin (darbe teşebbüsü ve sonrasındaki) başarısızlıktan doğan hayal kırıklığı bulunabilir. Ancak suçlu muamelesi ile karşılaştığı halde savunma hakkını kullanamamanın yol açtığı psikolojik bunalım ihtimali de üzerinde durulması gereken ciddi bir konudur.

Yaşam hakkı ihlali kaygısı duymayı gerektiren bir diğer mesele ise kayıp vakalarıdır. 90'lı yıllarda ve 28 Şubat döneminde *'Beyaz Toros'*larla şüphelilerin

kaçırıldığı, işkence altında sorgulanıp infaz edildiği olayları akla getiren bu gelişme fazlasıyla endişe vericidir. Medyaya yansıyan kayıp bildirimi (raporun yayınlandığı tarih itibariyle) 11 kişiden oluşmaktadır. Bunlardan bazıları, hakkında soruşturma veya kovuşturma açıldığı için izini kaybettirmek isteyen kimseler olabilir, ancak yargısız infaz ihtimali de asla gözardı edilemez. Hukuk devletine düşen, ihtimali bile tüyleri diken diken etmeye yeten bu iddiaları aydınlığa kavuşturup adını temize çıkarmaktır.

Üçüncü Bölüm: OHAL Döneminde Yoğunlaşan Hak İhlalleri

OHAL döneminde medyaya yansıyan ya da derneğimize ulaşan ihlal iddialarına bakıldığında normal dönemlerden farklı olarak bazı ihlallerin yoğunlaştığı görülmektedir. Raporumuzun bu bölümünde OHAL döneminde *'hak ihlali'* iddialarına konu olan alanlar başlıklar halinde ele alınacaktır.

a. Yaşam Hakkı İhlalleri

OHAL sonrası yapılan operasyonlar neticesinde tarih öğretmeni Gökhan Açıkkollu örneğinde de görüldüğü üzere gözaltında ölüm vakaları yaşanmıştır. Gökhan Açıkkollu, cezaevindeki kötü koşullar (ve belki de kötü muamele) sonucu, gözaltına tutulduğu 13'üncü gün fenalaşmış, hastaneye kaldırılmış ancak kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirmiştir. Yeterli tedavi imkanından yararlandırılmama sonucu gerçekleşen bu ölüm olayından başka, ağır hastalığına rağmen *'tutuklu yargılamada'* ısrar edildiği ya da infazı ertelenmediği için kimi mahkumlar cezaevinde vefat etmektedirler. Bazı mahpuslar hastalığı son raddeye varmasına, hatta haklarında doktor raporu bulunmasına rağmen cezaevlerinde tutulmaya devam edilmektedirler.

Gözaltında ve cezaevinde gerçekleşen ölüm vakalarının bir kısmı doğal ölüm şeklinde iken bir kısmıyla ilgili de ciddi şüpheler oluşmaktadır. Gözaltında ve cezaevinde gerçekleşen ölüm vakalarının bir başka vahim boyutu ise intihar olaylarıyla kendisini göstermektedir. Operasyonlar neticesinde yakalanan, gözaltına alınan veya tutuklananlar; kimliği ve eyleminden bağımsız olarak adil yargılanma, lekelenmeme, kendini aklama imkânlarından yararlandırılmama, suçların kişiselliği çerçevesinde aile ve çocuklarının lekelenmemesi gibi haklardan yeterince yararlanamadıkları için, suçlamanın ağırlığına dayanamayan bazı tutuklular intihar yolunu seçmektedirler.

Haklarında soruşturma yürütülen bazı kişilerin aklanma imkânlarından umut kestikleri için ölümü dahi göze alarak kaçak yollarla yurtdışına çıkma çabaları ve bu esnada yaşanan aile boyu ölümler ise meselenin bir başka yüzüdür. Ege Denizi, Midilli Adası yakınlarında botlarının alabora olması sonucu 5 kişilik Maden ailesi boğularak can vermiştir. Meriç Nehri üzerinden Yunanistan'a geçmeye çalışan iki aileden, ikisi çocuk 3 kişinin öldüğü 5 kişinin de kayıp olduğu bilgisi medyaya yansımıştır.

b. Düşünce ve İfade Özgürlüğü ile Basın ve Yayın Alanında Yaşanan İhlaller

Birçok özgürlük, düşünce ve ifade özgürlüğü için aracı bir işlev görmektedir. Ayrıca düşünce ve ifade özgürlüğünün kendisi de diğer hak ve özgürlüklerin önemli bir kısmı için besleyici bir kaynak oluşturmaktadır.

Düşünce ve İfade Özgürlüğü'ne müdahale olarak gördüğümüz bazı olaylar OHAL döneminde artarak devam etmiştir. Bazı kitaplar toplatılmış, sadece ifadelerinden ötürü gazeteciler, yazarlar ve dernek yöneticileri hakkında davalar açılmış, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine hukuksuz müdahaleler olmuştur. Yine KHK'lar neticesinde örgüte ve suça bulaşmamış basın yayın organlarının çeşitli yanlış anlaşılmalar ya da kötü niyetli yönlendirme ve ihbarlar neticesinde darbeci yapı ile aynı çerçeveye konularak kapatılması; hükümeti ve uygulamalarını eleştiren bazı gazetecilerin tutuklanması; çeşitli bildirilere imza atan kamu görevlisi ya da akademisyenlerin ihraç edilmeleri; internet sitelerine yönelik yasaklamalar; çok sayıda insanın sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturmaya tabi tutulması ya da tutuklanması; bazı kitap ve dergilerin daha önce yasak kapsamında bulunmamasına rağmen son dönemde yasaklı yayın kategorisine alınarak toplatılması; Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun'a dayanılarak açılan soruşturmalar ve neticesinde bazı gazeteci ve TV yorumcularının tutuklanması, haklarında dava açılması; TCK'nın 301. maddesine dayanılarak çeşitli kişi ve kurumların bir eski Türkiye alışkanlığı olarak doğrudan TSK tarafından savcılıklara ihbar edilmesi,

bu konuda örnek olarak zikredilebilir. Bu meselenin bir başka yönü ise 28 Şubat'ın brifingli yargısı ve *'paralel'* yargı tarafından haksız bir şekilde hükme bağlanmış olan kimi davaların, yargı yükü mazeretinin arkasına sığınarak OHAL yargısı tarafından da onanmasıdır. Mesela gazeteci Hayrettin Soykan örneğinde, brifingli yargı kararlarıyla hapis yatarken, (1999 yılında) cezaevinde yaşanan bazı olaylar *'isyan'* kategorisine sokulmuş, hakkında dava açılmış ve verilen ceza 2017 yılında uygulamaya sokulmuştur. Yani OHAL yargısı, 28 şubatın brifingli yargısı ile paralel yargının kararlarını referans almıştır. Hizb-ut Tahrir davalarında ise siyasi parti özellikleri gösteren ve hiçbir şekilde şiddete başvurmamış olan bir yapı (Hizb-ut Tahrir), *'söylemleri şiddet kullanmadan gerçekleştirilemez'* gibi niyet okuyan ve geleceği tayin eden bir gerekçe ile silahlı terör örgütü kategorisine sokulmuştur. Bu davalarda da yine 28 Şubatın brifingli yargısı ile paralel yargının kararları referans alınmış, parti üyeleri tutuklanmıştır. OHAL'in doğurduğu iş yükü ile aceleye getirilen bu davalar 28 Şubat yargı kararlarının mağduru olmuş ve halen tutuklu bulunan yaklaşık 600 kişinin, yeniden yargılanarak kendilerini temize çıkarma ümidini yok etmektedir.

c. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü ve Örgütlenme Özgürlüğü Alanında Yaşanan İhlaller

Örgütlenme özgürlüğü, birden fazla kişinin ortak amaçlar etrafında gönüllü olarak bir araya gelebilmelerini ve bu amaçlarla daimî bir örgüt kurarak faaliyet yapabilmelerini ifade etmektedir.

Bu anlamda özellikle OHAL'in ilanı ile birlikte ciddi ihlaller yaşanmış KHK listeleri ile çok sayıda dernek, vakıf ve eğitim kurumu, herhangi bir adli ve idari soruşturma yürütülmeksizin ve herhangi bir suça karıştığı somut delillerle ortaya konulmaksızın kapatılmıştır.

Toplantı ve Gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edilmesiyle ilgili ilk örneklerden birisi bizzat MAZLUMDER tarafından yaşanmış, OHAL sonrası İran Konsolosluğu önünde gerçekleştirilmek istenen basın açıklaması, polis müdahalesiyle engellenmiştir. İki Hizb-ut Tahrir üyesinin gözaltına alınmasını protesto etmek üzere toplanan 200 kişi topluca gözaltına alınmıştır.

d. Cezaevlerinde Yaşanan Hak İhlalleri

Uzun süredir cezaevleri üzerine yapılan sosyolojik araştırmalar göstermektedir ki, cezaevleri, suçu ıslah etmek ve tutuklu/hükümlülerin topluma uyum sağlamasını kolaylaştırmak açısından uygun yerler değildir. Kapatılanları fiziksel ve ruhsal olarak adeta öğütmektedir. Mevcut cezaevleri sisteminde rehabilitasyon, herhangi bir gerçekçi karşılık bulamamaktadır. Oysa basit hukuki değişiklikler ve idarecilerin keyfi tutumlarının önüne geçilmesi halinde, mevcut şartların iyileştirilmesi mümkündür. Darbe girişimi sonrası gerçekleşen operasyonlarla cezaevi kapasiteleri ciddi anlamda aşılmış olup, adli mahkumlara getirilen af nitelikli düzenlemelere rağmen kapasitenin %20 üzerine çıkılmıştır. Bu durum gerek KHK hükümleri gerekse de cezaevi idarelerinin keyfi uygulamaları neticesinde ortak alanlardan yararlanmaktan sosyal imkanlara, aile görüşlerinden sağlık imkanlarına, eğitim çalışmalarından dergi/ kitap imkanlarına çok geniş bir alanda ciddi kısıtlamalar doğurmuştur. Açık görüş imkanları bütün siyasi mahpuslar yönünden iki ayda bire düşürülmüş, mahrem eş görüşmesi imkanları iptal edilmiş, Bolu F tipi Cezaevi örneğinde de görüldüğü üzere dışarıdan mahpuslara gönderilen dergiler içeriye alınmamaya başlanmış, kitap yasakları getirilerek mahpusların kitap okuması engellenmiş, çıplak arama dayatması yaygınlaşmış ve buna karşı çıkanlar darp edilerek çeşitli disiplin cezalarına muhatap kılınmış, ağır hasta mahpusların infazlarının ertelenmesi bir tarafa tedavileri de kesilmiş, Maltepe, Van ve Sincan cezaevi örneklerinde de görüldüğü üzere dini saiklerle sakal bırakan bazı siyasi mahpusların sakalları zorla kesilmiş, artan sayılar dolayısıyla özellikle koğuş tipi cezaevlerinde normal kapasitenin 3 katına varacak şekilde insanlar üst üste tutulmaya başlanmış, ziyaretçilerin aranması ciddi bir problem haline getirilerek bu konudaki hassasiyet abartılmış ve neticede insanların taciz olarak adlandırdığı düzeyde aramalar yaşanmış, kişisel mahremiyeti ve vücut dokunulmazlığını ihlal edecek aramaları kabul etmeyen yakınların görüşlerine yasak getirilmiş, pekala ev hapsine/elektronik kelepçeye tabi tutulabilecek bebek ya da küçük çocuk sahibi kadın mahpusların çocuklarıyla birlikte cezaevlerinde tutulmasında ısrar edilmiş, KHK ile getirilen düzenleme neticesinde dışarıdan eğitim gören mahpusların eğitim hakları ellerinden alınmıştır.

e. Mültecilere Yönelik İhlaller

Uluslararası mülteci anlaşmalarına imza koyan ülkelerden biri olmadığı için Türkiye, hâlihazırda zaten mülteciler için sıkıntılı bir coğrafyadır. Ancak OHAL'le birlikte artan güvenlik hassasiyetleri ve KHK düzenlemelerinin, mülteci ve sığınmacıların durumunu daha riskli hale getirdiği ve onları tamamen korumasız duruma düşürdüğü görülmektedir. Türkiye'ye sığınmış sığınmacılar uydu kentlere yönlendirilmekte ve sığınmacıların buralarda ikamet etmesi zorunlu kılınmaktadır. Ancak nerede yaşaması gerektiği söylenen sığınmacının geçimine ve barınmasına dair herhangi bir yardım yapılmayarak sığınmacı adeta ortada bırakılmaktadır. Hiç bilmediği bir ülkenin bilmediği bir şehrinde yaşamaya mahkûm edilmiş çaresiz insanlar, sadece ve sadece gönüllü sivil toplum kuruluşlarının yardımlarıyla hayatta kalabilmekte ve barınabilmektedir. Bir şekilde iş bulmayı başaranlar ise çalışma izniyle ilgili prosedürel işlemlerin yapılmamasından dolayı, kaçak ve insanî olmayan şartlarda çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Aç gözlü iş sahipleri, herhangi bir kanuni koruması bulunmayan bu insanları istismar etmekte, ucuz iş gücü olarak kullanmakta, hatta zaman zaman maaşlarını bile vermemektedir. 670 sayılı KHK ile yapılan kanun değişikliği neticesinde kamu düzeni, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturduğu düşünülen yabancıların idari bir kararla yargı süreçleri beklenmeksizin geldikleri ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye gönderilmesinin yolunun açılmış olması, sığınmacılar için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu KHK ile üzerlerinde bulunan yargısal koruma zırhı tümüyle ortadan kalkmıştır. Sığınmacıların bir takım siyasi çıkarlar uğruna uluslararası mevzuata aykırı olarak işkence, ölüm ve kötü muamele riski taşıyan ülkelere bile iade edilmeleri bu kapsamda önemli bir ihlal başlığıdır. Geri gönderme merkezlerinde işkence ve kötü muamale iddialarında bu dönemde ciddi artışlar yaşanmış, cezaevi standartlarının bile altında uygulamalara şahit olunmuştur. Bu kişilerin noterlerle ve vekaleti bulunan avukatlarıyla dahi görüştürülmedikleri, derneğimize ulaşan şikayetler içerisinde yer almaktadır. Avrupa dışından gelen yabancılara mülteci statüsü verilmemesi, sığınmacıların siyasi çıkarlar uğruna en basit bir taleple ölüm ve işkence riski bulunan ülkelere gönderilmeleri, kodlama adı altında sığınmacıların fişlenerek gerçek olup olmadığı tahkik edilmemiş iddialarla suçlu muamelesi görmesi ciddi sorunlar olarak karşımızda durmaktadır. Geri Gönderme Merkezleri'nde sığınmacılar herhangi bir yargı kararı bulunmamasına rağmen aylarca hatta yıllarca hapis hayatı yaşamaktadır. Bu merkezlerin hali içler acısıdır, sığınmacıların burada beslenme ihtiyaçları bile yeteri düzeyde karşılanmamakta, tedaviye muhtaç sığınmacılara sağlık hizmeti verilmemektedir. Sığınmacı ailelere yönelik yapılan gece yarısı operasyonları ile ebeveynler ve çocuklar birbirinden koparılarak ailelerin bütünlüğü bozulmaktadır. Mültecilerin karşı karşıya bulunduğu bir diğer vahim tehdit ise MİT Kanununda yapılan değişiklik ile MİT'e takas yetkisi verilmesidir. Buna göre MİT, anlaşmalı olduğu ülkeler tarafından talep edilen siyasi mültecileri takas için kullanabilmektedir. Nitekim sığınmacılara dönük suikast eyleminde bulundukları iddiasıyla tutuklu yargılanan Rus ajanları, takas yoluyla ülkelerine iade edilmişlerdir. Bu düzenleme başta Çeçen ve Özbekler olmak üzere Türkiye'deki birçok siyasi mültecinin yaşam hakkını açıkça tehdit etmekte, bize/ülkemize güvenerek gelen mazlumları kendi elimizle ölüme gönderme riski oluşturmaktadır.

Sonuç

Rapordan yaptığımız alıntılar burada son bulmaktadır. Değerlendirmemizi bitirmeden önce şu hususun altına çizmek istiyoruz. Hakkın ve adaletin savunucusu olan müslümanlar her dönemin mağdurları ve mazlumlarıdır. Onlar için OHAL'in varlığı ya da yokluğu çok da bir şey değiştirmez. Diğer kesimler için ise durum değişmektedir. Bugün 28 Şubat dönemindeki hak ihlalleri, mağduriyetler yüksek sesle konuşulmaya başlansa da ciddi bir adım atılmamaktadır. Ancak kısa bir dönem önce var olan Ergenekon süreci hızlı bir şekilde bitirilmiş ve karşı taraftan meşru(!) yollar ile haklar geri alınmıştır. Muhtemelen 10-15 sene sonra bugünler konuşulacak, 15 Temmuz mağdurları diye bugün yaşanan hak ihlalleri dillendirilecek ama İslami kesim yine unutulacaktır. O yüzden her dönemin mağduru ve mazlumu olarak bizlere düşen ne olursa olsun zalimin tarafına meyletmeden hak olarak bildiğimizi söylemektir. Güzel akıbet müttakilerindir.

Peygamber, herhangi bir fayda söz konusu olmadan, ne otururdu ne de kalkardı. Kendisine özel yerler edinmezdi. Belirli oturma yerleri edinmekten insanları nehyederdi. Bir topluluğun yanına geldiğinde, meclisin bittiği yere ilişip otururdu. Böyle yapılmasını da emrederdi.

Hitamuhu Misk

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Tarih defterim! Hiçbir eşyaya nasip olmayan bir kısmet, sana nasip oldu. Canım Peygamberimin hayatını yazdım satırlarına. Şimdi, son görevimi yerine getireceğim. İleride Nebi'nin hayatını senden okuyanlar, şemailini de yani huy, ahlak, karakter ve dış görünüşünü de senden öğrensin.

"Benim canım Peygamberim çok yakışıklı ve alımlıydı. Mübarek yüzü dolunay gibi parlardı. Orta boydan biraz uzun, uzun boydan biraz kısa idi.

Başı büyük, saçı dalgalıydı. Saçları kendiliğinden iki yana ayrılırsa öylece bırakır, toplamaz; bir taraf sarkarsa öyle bırakırdı. Saçlarını uzattığı zaman kulak memelerini geçerdi.

Teni beyazdı, alnı genişti, kaşları gürdü. İki kaşı arasında, kızınca beliren bir damar vardı. Burnu gayet güzeldi. Kaşlarına yakın kısmında hafif bir yükseklik, parlayan bir nur vardı. Dikkatli bakmayan adam, onu biraz kıvrık burunlu sanabilirdi.

Gür sakallı, iri gözlü, düz yanaklı idi. Ağzı geniş, dişleri inci gibi parlaktı. Dişleri seyrekti. Boynu sanki bir ışık hüzmesiydi. Endamı ve uzuvları uyumluydu, mutedildi. Etleri kesinlikle sarkık değildi. Karnı ile göğsü aynı seviyedeydi. İki omuzu arası geniş, omuz kemik başları kalındı.

Giderken ağır ağır giderdi. Ölçülü ve dengeli yürürdü. Yavaş, vakarlı, fakat hızlı yürürdü, yürürken sanki bir meyil iner gibiydi. Dönerken tüm vücuduyla dönerdi. Gözleri yere bakar hâlde olurdu. Yere bakışı göğe bakışından daha

çok ve daha uzundu. Bakışları son derece anlamlıydı. Arkadaşlarıyla yürürken, onları önüne alırdı. Rastladığı kimseye ilk selamı o verirdi.

Birbiri ardınca hüzünlü düşüncelere dalardı. Daima düşünür haldeydi. Onun hiç rahatı yoktu.

Lüzumsuz ve boş konuşmazdı. Susması uzun olurdu. Söze başlarken de bitirirken de yumuşak konuşurdu. Söylemek istediğini tam anlatan kelimelerle, gayet güzel ve özlü konuşurdu. Sözlerinde ne fazlalık olurdu ne de eksiklik. Kaba değildi.

Hiç kimseyi küçümsemezdi. Az bile olsa nimete önem verirdi. Yiyecek ve içecekleri ne överdi ne de beğenmeyip kötülerdi.

Dünya ve dünyalık bir şey onu öfkelendirmezdi. Ancak haksızlık yapılınca öfkelenir ve haksızlık giderilinceye kadar hiçbir şey öfkesini durdurmazdı. Hiç kimseye ayrıcalık tanımaz, hakikati haykırırdı. Kendi nefsi için kızmaz ve onun için intikam almaya kalkışmazdı.

İşaret ederken, parmağıyla değil; eliyle işaret ederdi. Bir şeye hayret edip şaştığı zaman, avucunu çevirirdi. Konuşurken, sağ elinin ayasını sol elinin baş parmağıyla bitiştirirdi. Öfkelendiği zaman, can yakmaktan ve azarlamaktan kaçınırdı.

Gülerken gözlerini yumardı. Gülüşü, genellikle gülümseme olurdu, dişleri dolu tanesi gibi parlardı.

Evine izin isteyerek girerdi. Evindeki zamanını üç kısma bölerdi. Bir kısmını Allah'a, bir kısmını ailesine, bir kısmını da kendisine. Sonra da insanlara ayırırdı.

İleri gelen kimselerle sade kimselerle konuşur gibi konuşurdu. Onlardan hiçbir şeyi saklamazdı. Ümmete seviyelerine göre davranırdı. Herkese kendi durumuna göre değer verirdi. İnsanların dindeki niteliklerini önemserdi. Dinde bilgili olana daha başka bakardı.

İnsanların kiminin bir, kiminin iki, kiminin de birçok ihtiyaçları olurdu. Bunları da göz önünde tutar, ona göre davranırdı. Onlarla ihtiyaç ve maslahatlarına göre meşgul olurdu. Kendilerine lazım ve layık olanı onlara bildirirdi. Şöyle derdi:

'Burada bulunanlar bulunmayanlara ulaştırsın! Bana ihtiyacını ulaştıramayanların ihtiyaçlarını bana ulaştırın! Çünkü ihtiyacını bildiremeyenlerin ihtiyacını yetkiliye ulaştıranın, Allah, kıyamet gününde ayaklarını kaydırmaz.'

Daima doğrunun yanındaydı, başkasını kabul etmezdi. İnsanlar, onun yanına geçici olarak girerler, ama tatmin olmuş bir hâlde çıkarlardı. Huzurundan birer öncü ve yol gösterici olarak ayrılırlardı.

Peygamber, dilini tutardı, ancak insanları birbirine sevdirecek, birbirleriyle kaynaştıracak şeyleri konuşurdu. Onları ürkütüp kaçırmazdı.

Her toplumun liderine önem verirdi, ikramda bulunurdu. Daha sonra onu toplumunun üzerine vali yapardı. Ona itaat etmelerini, güzel ahlakıyla ahlaklanmalarını tavsiye ederdi.

Arkadaşlarını özler ve sorardı. İnsanların durumlarını ve işlerini de sorardı. Güzele güzel, çirkine de çirkin derdi. İşi daima dengeli idi, tutarsız değildi.

Gaflet ederler korkusuyla, kendisi kesinlikle gaflete düşmezdi. Bezerler, usanırlar diye lüzumundan fazla söz söylemezdi. Daima hazırlıklı ve dikkatli olurdu. Hak ve hakikatten ayrılmaz, öbür insanların hakkı çiğnemelerine de izin vermezdi.

Onun yanında, insanların en üstün ve en iyileri, ihlas ve samimiyet bakımından en ileri olanlarıydı. Katında mertebe bakımından en büyükleri, insanlarla iyi geçinen ve yardımlaşmayı başaran kimseler olurdu.

Peygamber, herhangi bir fayda söz konusu olmadan, ne otururdu ne de kalkardı. Kendisine özel yerler edinmezdi. Belirli oturma yerleri edinmekten insanları nehyederdi. Bir topluluğun yanına geldiğinde, meclisin bittiği yere ilişip otururdu. Böyle yapılmasını da emrederdi.

Meclisindeki kimselerin her biriyle ilgilenir, farklı davrandığı izlenimini vermezdi. İhtiyacını gidermesi için onunla oturan veya onu ayakta tutan kimseye karşı sabırlı olur, o kişi ayrılmadıkça kendisi onu terk edip ayrılmazdı.

Biri kendisinden bir şey istediğinde, onu mutlaka verirdi ya da tatlı sözler söyleyerek onu savardı. Güler yüzlü oluşu ve herkese nazik davranışı, onu halka adeta baba yapmıştı. Herkes onun katında ve nazarında eşitti.

Meclisi bir olgunluk, sabır, güven ve hâya meclisiydi. Orada sesler yükselmez, namus ve haysiyetler çiğnenmez, kimseye sataşılmazdı. Gayet dengeli ve hâyalı idiler. Birbirlerine takva tavsiye ederlerdi. Son derece mütevazi idiler. Küçükler büyüklere saygı, büyükler de küçüklere sevgi ve şefkat gösterirlerdi. İhtiyacı

Dünya ve dünyalık bir şey onu öfkelendirmezdi. Ancak haksızlık yapılınca öfkelenir ve haksızlık giderilinceye kadar hiçbir şey öfkesini durdurmazdı. Hiç kimseye ayrıcalık tanımaz, hakikati haykırırdı. Kendi nefsi için kızmaz ve onun için intikam almaya kalkışmazdı.

olanları kendi nefislerine tercih ederler, garibe yardım elini uzatırlardı.

Allah Rasûlü, daima güler yüzlü, yumuşak huylu idi, sert ve kaba değildi. Gürültücü ve hâyasız da değildi. Kusur arayan, gereksiz yere insanları öven biri de değildi. Arzulamadığı şeylere kulak asmazdı. Kimseyi umutsuzluğa düşürmezdi. Herkese ümit verici davranırdı.

Üç şeyden uzak dururdu: Gereksiz yere tartışmak, fazla konuşmak ve kendisini ilgilendirmeyen şeylere ilgi duymak.

İnsanlarla ilgili şu üç şeyden de uzak dururdu: Kimseyi kötülemez, kimsenin kusurunu, gizlisini ve ayıbını araştırmazdı.

Ancak fayda umduğu şeyleri söylerdi. Konuştuğu zaman, yanındakiler sanki başlarında kuş varmış gibi sakince başlarını eğerlerdi. Ancak o sustuğu zaman konuşurlardı. Yanında tartışmazlardı. Biri konuştuğu zaman herkes susar ve onu dinlerdi, sözünü bitirinceye kadar söze girmezlerdi.

Onların konuşmaları da bir başkaydı. Onların güldükleri şeye o da gülerdi, hayret ettiklerine o da hayret ederdi.

Gelen yabancının, aşırı ve mantık dışı davranışlarını sabırla karşılardı, onu azarlamazdı. Arkadaşları bazen buna kızarlardı da o, onları sakinleştirir, şöyle derdi:

'Böyle kimseleri gördüğünüzde, ona gerçeği gösterin!'

Övgüyü; ancak hakkını verenden kabul ederdi. Kimsenin sözünü kesmez, bitirmesini beklerdi. Adam, ya bitirir ya da kalkıp giderdi."

Ve ey satırlar şahidim olun:

Ben onun hak Nebi olduğuna iman ettim.

Bir canım olsa onu uğruna feda ederim.

Rafi...

Erken Seçimlerden Geç Kalmamış Tavsiyeler

24 Haziran seçimlerine iki ay kala da sonucu afişler, dev mitingler, gazete manşetleri değil; bütün bu eski tecrübelerden ders çıkarılıp çıkarılmadığı belirleyecek...

1 Nisan 1923 günü, Meclis kürsüsüne çıkan İsmet Paşa, *'Seçime gitmeyi teklif ediyoruz.'* dediğinde, muhalif vekiller şaşırmıştı.

Çünkü o ana kadar ısrarla seçim isteyen muhalif İkinci Grup üyesi vekiller, karşılarında hep iktidarı ve bilhassa da İsmet Paşa'yı bulmuşlardı.

Üç sene sonra idam edilecek Lazistan mebusu Ziya Hurşit Bey, *'Zannederim, evvelce böyle bir teklif verilmişti de, Paşa hazretleri, reddine taraftar olanlardan birisi idiniz.'* demiş, İzmit mebusu Sırrı Bey, *'Paşam, bunu bizzat yirmi gün evvel teklif etmiştim ve bizzat zatıaliniz aleyhinde bulunmuştunuz.'* diye kibarca bu çelişkiyi hatırlatmıştı.

Ama emir büyük yerden geliyordu. Uzun bir Batı Anadolu gezisine çıkan Mustafa Kemal Paşa, Ankara'ya döner dönmez gece topladığı yakın kurmaylarına, Meclis'i yenileme talimatı vermişti.

Seçim tarihi 28 Haziran 1923'tü. Seçimlere sadece üç ay vardı.

Bu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin de ilk baskın seçimiydi.

Aslında Meclis erken seçim teklifini kabul edince, kürsüye çıkıp İstiklal harbini birlikte yaptığı vekillere teşekkür eden Mustafa Kemal Paşa'nın konuşmasına bakınca, ne olup bittiğini anlamak pek mümkün değildi:

'Arkadaşlar, Türkiye Devleti'nde ve Türkiye Devleti'ni kuran Türkiye halkında taçlar yoktur, diktatör yoktur. Taçlar yoktur ve olmayacaktır! Çünkü olamaz.

Bütün cihan bilmelidir ki, artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur. Yalnız bir kuvvet vardır. O da, hakimiyet-i milliyedir. Yalnız bir makam vardır. O da, milletin kalbi, vicdanı ve mevcudiyetidir.'

Hâlbuki bu baskın seçimin amacı, Birinci Meclis'te sesi çok çıkan muhalif İkinci Grup'u tasfiye edip, Lozan'ı gürültüsüz onaylayacak, o günlerin tabiriyle *'kız gibi'* bir Meclis kurmaktı.

Güvenilir vekil adaylarını belirleyecek komisyonun üyelerinden biri, iki yıl sonra idamla İstiklal Mahkemesi'nde yargılanacak, daha sonra kitapları yakılacak Kazım Karabekir Paşa'ydı:

'Ben muhalif istemiyorum, diyerek, kendisine kavlen ve tahriren en çok sadakat gösterenleri ve Birinci Meclis'te fiiliyatıyla bu emniyeti kazananları ve hemen bütün karargahının mensuplarını namzet gösteriyordu. Ben de böyle emre uyan bir meclisle, dünyaya hâkim İtilaf devletlerinin emniyetini kazanamayacağımızı ve dahilde de hürriyet mefhumunu kaldıracağımızı ve belki daha şiddetli bir muhalefete yol açılacağını söyleyerek seçim komitesinden ayrıldım.'

28 Haziran günü yapılan seçimlerde sandıklardan daha sonra Cumhuriyet Halk Fırkası'nı oluşturacak iktidarın müdafaa-i hukuk grubu adayları çıktılar. Meclis artık, Mardin'den vekil seçildiğini gazetelerden öğrenen Yakup Kadri gibi *'güvenilir'* isimlerden oluşuyordu. Meclis'e girebilen tek muhalif ise, Gümüşhane'de kavga-dövüş bağımsız vekil seçilmeyi başaran Zeki Kadirbeyoğlu olmuştu.

Ama bu anlayışın Meclis'ten kendi muhalefetini oluşturması uzun sürmedi. Bir yıl sonra aralarında Mustafa Kemal'in yakın arkadaşları, İstiklal harbi komutanlarının da olduğu yirmi dokuz kişi CHP'den istifa ederek, muhalif Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurdular.

Bu beklenmedik muhalefet, ancak Şeyh Said Ayaklanması bahanesiyle partinin kapatılması, ardından da İzmir Suikasti davasında muhalif vekillerin idamla yargılanmasıyla durdurulabilecekti.

Çok partili demokrasiye geçildikten sonraki ilk erken seçim ise 1957 yılında yapıldı.

Bu da, aslında erken değil, baskın bir seçimdi.

1954 seçimlerinin ardından Demokrat Parti iktidarında işler kötüye gitmeye başlamıştı.

6-7 Eylül olayları sonrasında toplantı, gösteri, sendikal haklar kısıtlanmış, basına yönelik baskılar artmış, aralarında yetmiş dokuz yaşındaki Hüseyin Cahit Yalçın ve İsmet İnönü'nün damadı Metin Toker'in de olduğu gazeteciler tutuklanmış, Cumhuriyetçi Millet Partisi lideri Osman Bölükbaşı'nı seçtiği için Kırşehir ilçe yapılmış, SBF dekanı Turhan Feyizoğlu bir konuşması yüzünden görevden alınmış ve bu uygulamalara karşı çıkan DP içinden bir grup milletvekili de istifa ederek Hürriyet Partisi'ni kurmuşlardı.

1957 yılında iktidarın dili ve uygulamaları daha da sertleşmişti. Radyo tümüyle muhalefete kapanmıştı. Menderes'in miting meydanlarında ise iki gündemi vardı: Kıbrıs davası ve komünist ayaklanma tehlikesi.

Antep'te yaptığı konuşmada *'Muhalefet ve basının açmış olduğu şiddetli ateşin himayesinde, birtakım komünist birliklerinin hareket hazırlıklarında olduğu görülüyor.'* demiş, *'kanun yetmezse kanun hükmünde kararnamelerle bu fitneyi bitirme'* sözü vermişti.

DP iktidarının sertleşmesine karşı, üç muhalefet partisi birlikte hareket etmeye başlamışlardı. Muhalefetin talepleri *'siyasi emniyet, basın hürriyeti, hâkim teminatı, üniversite muhtariyeti, toplantı ve seçim kanunlarının ıslahı'*ydı.

Bu sırada muhalif liderlerden Osman Bölükbaşı, Kırşehir'de karşılanması sırasında yaşanan olaylar yüzünden tutuklandı. Hapishanede saçlarının kazıtıldığı haberleri çıkıyor, yeni doğan çocuğu için diğer muhalefet liderleri ona tebrik telgrafları gönderiyordu.

Böyle bir zor dönemde birbirine yaklaşan muhalefetin ittifakını engellemek ve onları hazırlıksız yakalamak isteyen Başbakan Menderes, 5 Eylül 1957 günü erken seçim kararı verdi. Seçim için belirlenen tarih 27 Ekim 1957'ydi. Yani, seçimlere iki ay bile yoktu.

Yetmemiş, seçim kanununda bir değişiklik yapılarak, partilerin ittifak yapması engellenmişti.

Muhalefet partileri ortak açıklama yaparak seçimden sonra antidemokratik kanunları değiştirerek, tekrar seçime gitmeyi vadettiler.

Muhalefetin liderlerinden birinin hapishanede olduğu seçimler gerilimli geçti. Radyo sadece iktidar

propagandası için kullanıldı, mühürsüz pusulalar, 46 seçimlerini hatırlatan usulsüzlükler oldu. Henüz tüm sandıklar kapanmadan, radyodan *'DP'nin tulum çıkardığı'* yayınları yapıldı.

Ama bütün bunlara rağmen sonuç Demokrat Parti için hüsran oldu. Seçim kanununun avantajıyla tek başına iktidar olmasına rağmen,DP on puan gerilemiş, Meclis'te yetmiş dokuz sandalye kaybetmiş, muhalefetin oy toplamı iktidarı geçmişti.

Türkiye'de halk her zaman mesajını sokakta değil, sandıkta vermeyi tercih etti.

Baskı, hile, devlet müdahalesi, adaletsizlikler, tehdit, kibir ilk gelen sandıkta cezalandırıldı.

Parti devletin valileri ve jandarmalarıyla girdiği, açık hile yaptığı 1946 seçimlerine tepki, 1950 seçimlerinde Demokrat Parti'yi iktidara taşıdı.

Halk, belki darbelere karşı sokağa çıkmadı; ama 1960 darbesinden bir yıl, Adnan Menderes'in idamından bir ay sonra yapılan seçimlerde yasaklı DP'nin devamı olduğunu iddia eden üç parti çoğunluğu elde ettiler.

Toplum *'beni seçmezsen ülke elden gider, anarşi geri döner, ülkenin bekası tehlikeye düşer!'* tehditlerini de hiç sevmedi. 1983 seçimlerinde televizyonlardan ve meydanlardan *'kardeş kavgasına dönmek'*le korkutan, kendi kurdurduğu parti MDP'yi işaret eden Kenan Evren'e rağmen, halk gidip çok az tanıdığı Özal'ı seçti.

İktidar sarhoşluğu kibir de cezasız kalmadı. 1989 yerel seçimlerinde sandalyede iple bağlanmış belediye başkanı afişleriyle halkı tehdit eden ANAP ve kazanacağından fazla emin Dalan geceyi hezimetle kapattı.

Yolsuzluklar ve siyasette aile fotoğrafı hiç şık bulunmadı. 1991 seçimlerinde ANAP'ı üçüncü parti yapan kötü görüntülerden biri Semra Özal'ın İstanbul İl Başkanlığı'ydı.

Bir siyasetçiyi medyada linç etmek, ona eline geçen her şeyi fırlatmak, görünmez kılmak çoğunlukla ters tepti. 1994 seçimlerinde hiç şans verilmeyen, kendine gazetelerde, televizyonlarda yer bulamayan, bulsa bile sert eleştiriler ve önyargılarla haber olan genç Tayyip Erdoğan'ın şöhretli rakiplerini geride bırakarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçildiğinde gazeteler günlerce inanamadılar.

O rüzgar 1995'de birkaç küçük gazete dışında medyası olmayan Refah Partisi'ni de birinci parti yaptı.

Sosyal meseleler, tarihî fay hatları da sadece askerî yöntemlerle, tutuklamalarla yok edilemedi. PKK'nın içeride ve dışarıda sıfırlandığı, DEP'li vekillerin tutuklandığı bir ortamda, seçime giren HADEP, bir milyonun üstünde oy alınca herkes çok şaşırmıştı.

Milli davalar ve milliyetçilik, hamaset her zaman iş yaptı; ama bu, tek başına yetmedi. Kıbrıs Fatih'i Karaoğlan Ecevit, bir yıl geçmeden girdiği ilk ara seçimde hezimet yaşamıştı. Ama 1999'da Öcalan'ın yakalanmasının dalgası yaşlı Ecevit'i iktidara taşıyabilmişti.

Bir lideri yasaklamak, siyasi mühendislikler yapmak, devletin kolluk güçleriyle önünü kesmeye çalışmak da hep ters tepti. 2002 seçimlerine girerken siyaseten yasaklı olan Erdoğan, bir yılı doldurmamış partisini tek başına iktidar yapmıştı.

Tarihin yanlış tarafında kalmak ve değişime direnmek de hep hayal kırıklığıyla sonuçlandı. Başörtüsü fobisiyle milyonluk Cumhuriyet mitinglerini dolduran, sandıklara koşan laikler, 22 Temmuz akşamı bu gerçekle yüzleştiler.

Büyük paralar harcamak, dev mitingler düzenlemek, bütün ülkeyi afişlerle donatmak, halkı kuşe kağıda basılmış broşürlere boğmak, medyayı partizanca kullanmak da kitleleri ikna için yeterli olmadı.

16 Nisan referandumunda neredeyse hiç afiş asmayan,kampanya yapmayan *'sessiz hayır'* bloğu sandıklarda *'Evet'*le başa baş çıktı, hatta milyonluk mitinglerin yapıldığı büyükşehirlerde öne geçti.

Yani Türkiye'nin seçim tarihi, yeni bir seçime giderken, siyasetçiler için ibretlik derslerle dolu.

24 Haziran seçimlerine iki ay kala da sonucu afişler, dev mitingler, gazete manşetleri değil; bütün bu eski tecrübelerden ders çıkarılıp çıkarılmadığı belirleyecek...

Yıldıray Oğur - Karar Gazetesi

Kendisi hakkında farklı kıraatler bulunan ayetlerde tercih, sadece kıraat göre olmaz. Sünnete müracaat edilmeli ve ona göre tercih yapılmalıdır. Bundan dolayı kıraatlere dayanarak ortaya çıkan her ihtilaf haklı sayılmaz. Haricilerin ve Rafızilerin Maide suresi 6. ayetteki (وَاَرْجُلِكُمْ) kıraatine dayanarak, ayakların sadece üstünü mesh etmesi buna örnek olarak verilebilir.

2. Ünite: Kur'an'ın Senedine Dönen Meseleler

Enes DOĞAN

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. Salât ve selam Allah Rasûlü'ne, onun ehlibeytine, ashabına ve kıyamet gününe kadar onlara ihsan üzere tâbi olanların üzerine olsun.

Geçen yazımımızda Ulumu'l Kur'an notlarından kıraatlerin kısımları, sahih kıraatin şartları ve kıraatlerin hükmünü inceledik. Allah'ın izniyle bu yazımızda, Zemzemi'nin *rahimehullah* değinmediği bazı konulara değinmeye gayret edeceğiz. Bu konular şunlardır:

- Kıraat farklılıklarının faydaları.
- Kıraat farklılıklarının fıkhi ihtilaflara etkisi.
- Kur'an'ın yedi harf üzere inmesiyle alakalı rivayetlerin kıraatler babıyla alakası.

Kıraat Farklılıklarının Faydaları[1]

1. Kıraat Farklılıkları, Ümmet İçin Kolaylıktır.

Allah, peygamberleri kavimlerinin lügatiyle göndermiştir. Buna binaen Kur'an, Arapça olarak indirilmiştir. Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

1. *Bu konu hakkında tafsilatlı bilgi için bk. Menahilu'l İrfan 1/145; el-Kıraat ve Eseruha Fi't Tefsir ve'l Ahkam s. 139*

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِه لِيُبَيِّنَ لَهُمْ

"Biz, her peygamberi; ancak kendi kavminin diliyle gönderdik ki, onlara (Allah'ın emirlerini) iyice açıklasın." [2]

Araplar fasih Arapça lisanına sahip olmakla beraber, yörelerine göre farklı şive ve lehçelere sahiptiler. Araplardan bir örf ve lügat üzere yetişmiş kimsenin, kendi lisanını bırakıp, başka bir yörenin lisanına geçiş yapması, uzun uğraşlar ve büyük zorluklar gerektiriyordu. Günümüzde Doğu'da yaşayan bir kimsenin Batı'nın şivesini konuşabilmek için zorlanması gibi.

Şayet Kur'an, sadece Kureyş lisanı üzerine inmiş olsaydı Kureyş dışındaki kabilelerin, Kur'an okumak için büyük zorluklara katlanmaları gerekecekti. Fakat Allah *subhanehu ve teâlâ* farklı şive ve lügatlere hitap edecek şekilde Kur'an'ı indirerek, insanlara kolaylık kıldı. Allah şöyle buyurur:

يُرِيدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ

"Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez." [3]

Kur'an'ın farklı lügat ve örflere hitap edecek şekilde indirilmesinin faydalarından ve hikmetlerinden birisi de, Kur'an ile farklı kültürlere sahip olan Arap kabileleri arasında bir bağ kurmak ve onları Kur'an'a yaklaştırmaktır.

Kureyş, hac mevsimlerinde Mekke'ye gelen Arapların lisanından bazı kelimeleri özenle seçer ve bu kelimeleri kendi lügatlerine koyardı. Kendisinde birçok lügati topladığı için Arapların arasında Kureyş lugatinin ayrı bir yeri vardı. Her lügat sahibi Kureyş'in lügatine sahip çıkıyor ve saygı duyuyordu. Kur'an'ın Kureyş lisanı üzere inmesi ve aynı zamanda farklı lügatleri de kuşatması, Arapça lisanına sahip olan tüm Araplara hitap etmesi demektir. Böylece Kur'an, sadece bir topluluğa has bir kitap değil, tüm Arapları kuşatıcı bir kitap olmuştur.[4]

2. Kıraatler, Ayetin Yanlış Anlaşılma İhtimalini Ortadan Kaldırır

Mesela, Allah şöyle buyuruyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

"Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın! Eğer bilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır." [5]

Ayetten ilk anlaşılan, namaza çağrıldığı zaman koşmanın gerekli olduğudur. Ancak Ömer, Osman, İbni Mesud ve İbni Abbas *radıyallahu anh* gibi sahabilerden aktarılan kıraatte bu ayet (فَامْضُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّه) *'Allah'ı zikrine doğru yürüyün!'* şeklindedir.[6] Bu kıraat, olası bir yanlış anlaşılmayı engellemektedir. Zira namaza gelirken koşmak ile alakalı Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır:

إِذَا سَمِعْتُمُ الإِقَامَةَ، فَامْشُوا إِلَى الصَّلاَةِ وَعَلَيْكُمْ بِالسَّكِينَةِ وَالوَقَارِ، وَلاَ تُسْرِعُوا، فَمَا أَدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاتَكُمْ فَأَتِمُّوا

"Namaza çağrıldığını duyduğunuz zaman, sekinet ve vakarla mescide doğru yürüyün! Koşmayın! Namazdan her neye kavuşmuşsanız onu kılınız, neyi kaçırmışsanız onu tamamlayınız." [7]

3. Kıraatler, Ayetin Kapalı Yönlerini Açıklar

Bir kıraate göre ayetteki kapalılık, başka bir kıraatle vuzuha kavuşabilmektedir.

Mesela, Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

"Yaptıklarına bir karşılık ve Allah'tan caydırıcı bir müeyyide olmak üzere, hırsız erkek ile hırsız kadının ellerini kesin! Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir." [8]

İbni Mesud *radıyallahu anh* bu ayeti (فَاقْطَعُوا أَيْمَانَهُمَا) *'Sağ ellerini kesin.'* şeklinde okumuştur. Bu kıraat, hırsızın hangi elinin kesileceğini tefsir etmektedir.

Yine Allah şöyle buyuruyor:

2. 14/İbrahim, 4
3. 2/Bakara, 185
4. Bk. Menahilu'l İrfan 1/146
5. 62/Cuma, 9
6. Bk. Tefsiru't Taberi 22/636.
7. Buhari, 636; Müslim, 602; Ebu Davud, 572; Tirmizi, 327; İbn Mace, 775. Ebu Hureyre'den.
8. 5/Maide, 38

وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"Dünya hayatının geçici menfaatlerini elde etmek için, iffetli olmak isteyen cariyelerinizi fuhşa zorlamayın! Kim onları buna zorlarsa bilinmelidir ki hiç şüphesiz, onların zorlamasından sonra Allah, çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir." [9]

Bu ayetin nüzul sebebiyle alakalı Cabir *radıyallahu anh* şöyle rivayet eder:

أَنَّ جَارِيَةً لِعَبْدِ اللهِ بْنِ أُبَيٍّ ابْنِ سَلُولَ يُقَالُ لَهَا: مُسَيْكَةُ، وَأُخْرَى يُقَالُ لَهَا: أُمَيْمَةُ، فَكَانَ يُكْرِهُهُمَا عَلَى الزِّنَا، فَشَكَتَا ذَلِكَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَنْزَلَ اللهُ: {وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ} إِلَى قَوْلِهِ: {غَفُورٌ رَحِيمٌ}

"Abdullah b. Ubeyy b. Selül'ün birine Museyke, diğerine Umeyme denilen iki cariyesi vardı. İbni Selül cariyelerini zina etmeye zorluyordu. O iki cariye bu durumu Allah Rasûlü'ne şikayet ettiler ve Allah, bu ayeti indirdi." [10]

Ayete zahiren bakıldığında, sanki Abdullah b. Ubeyy gibi zina etmeye zorlayanlar bunun akabinde hemen bağışlanacak gibi anlaşılabilir. Ancak başka bir kıraat, ayetin kapalı olan bu yönünü ortadan kaldırmaktadır. İbni Mesud ve Cabir'den *radıyallahu anh* aktarıldığına göre, onlar bu ayeti (فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ لَهُنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ) *'Hiç şüphesiz ki Allah, onların zorlanmasından sonra o bayanlara karşı çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.'* şeklinde okumuşlardır.[11] Yani, Allah'ın kendilerini bağışlayacağını belirttiği kişiler, istemedikleri hâlde zinaya zorlanan cariyelerdir.

4. Kıraat Farklılıklarının Kur'an'ın İ'cazına Katkısı Vardır

İ'caz, geniş anlamları öz bir şekilde karşı tarafa aktarmaktır. Kur'an'dan bir ayet, i'caz üslubu sayesinde ciltlerle izah edilmesi mümkün olan engin bilgiyi özetlemektedir.[12]

Bir ayet kendisi hakkında varit olan diğer kıraatler ile beraber ele alındığında, daha geniş manalar ve incelikler ortaya çıkar. Bu açıdan kıraatler, Kur'an'ın i'cazına katkı sağlamaktadır. Bu konuda bazı örnekler verelim:

1. Örnek:

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

Kur'an'ın farklı lügat ve örflere hitap edecek şekilde indirilmesinin faydalarından ve hikmetlerinden birisi de, Kur'an ile farklı kültürlere sahip olan Arap kabileleri arasında bir bağ kurmak ve onları Kur'an'a yaklaştırmaktır.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا

"Sana içkiyi ve kumarı sorarlar. De ki: "Onlarda hem büyük günah hem de insanlar için (bazı zahirî) yararlar vardır. Ama günahları, yararlarından büyüktür." [13]

Bu ayet hakkında iki kıraat nakledilmiştir:

a. Kıraat âlimlerinden Nafi, İbni Kesir, İbni Amir, Ebu Amr ve Asım bu ayeti (قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ) *'O ikisinde büyük günah vardır.'* şeklinde okumuşlardır. Bu şekilde olduğu zaman, içkinin Allah katında büyük bir günah olduğu anlaşılmaktadır.

b. Kıraat âlimlerinden Hamza ez-Zeyyat ve Kisai bu ayeti (قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَثِيرٌ) *'O ikisinde çok günah vardır.'*

9. 24/Nur, 33
10. Müslim, 3029; Ebu Davud, 2311.
11. Bk. Tefsiru't Taberi, 17/292.
12. İ'caz konusunda tafsilatlı bilgi için bk. Tevhid Dergisi, 57. Sayı, s. 58.
13. 2/Bakara, 219

şeklinde okumuşlardır. Bu şekilde okunduğunda ise, içkinin çok günah barındırmasına dikkat çekilmektedir. İçkinin çok günah içermesi iki yönlüdür:

- İçki içmek, başka günahlara vesile olur. Bu konuda şu rivayeti zikredebiliriz:

  Osman'dan *radıyallahu anh* rivayetle, demiştir ki:

  "İçki içmekten uzak durun; çünkü o, kötülüklerin anasıdır. Sizden önceki ümmetler arasında ibadetle meşgul olan bir adam vardı. Fahişe bir kadın ona kafayı taktı ve hizmetçisini göndererek, 'Şahitlik için seni istiyoruz.' diye onu çağırttı. O da hizmetçiyle beraber onun yanına kadar geldi. Her bir kapıdan içeri girince hizmetçi kapıları kilitliyordu. Sonunda güzel bir kadının yanına geldi. Kadının yanında bir çocuk, bir kap içerisinde de içki vardı. Kadın adama, 'Allah'a yemin olsun ki ben, seni şahitlik için çağırmadım. Ya benimle zina edersin ya bu içkiden içersin ya da bu çocuğu öldürürsün.' dedi. Adam 'Öyleyse bana bir kadeh içki ver.' dedi. Kadın bir kadeh içki verdi. Adam 'Tekrar ver.' dedi. Sarhoş olunca kadınla zina etti. Çocuğu da öldürdü. İçkiden uzak durun! Allah'a yemin ederim ki, şarap alışkanlığı ile iman bir arada olamaz. Mutlaka biri diğerini uzaklaştırır." [14]

- İçki, insanlara ulaşma sürecinde bazı merhalelerden geçer. Allah Rasûlü her merhalenin lanete düçar olduğunu bildirmiştir. Bu süreçte değişen el sayısınca, lanetedüçar olanların sayısı da artar. Buna binaen içki, çok günah barındırmaktadır.

  İbn Ömer'den *radıyallahu anh* rivayetle, Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

لُعِنَتِ الْخَمْرُ عَلَى عَشَرَةِ أَوْجُهٍ: بِعَيْنِهَا، وَعَاصِرِهَا، وَمُعْتَصِرِهَا، وَبَائِعِهَا، وَمُبْتَاعِهَا، وَحَامِلِهَا، وَالْمَحْمُولَةِ إِلَيْهِ، وَآكِلِ ثَمَنِهَا، وَشَارِبِهَا، وَسَاقِيهَا

"İçkiye on yönden lanet edilmiştir: İçkinin kendisine, onu sıkana, sıktırana, satıcısına, müşterisine, taşıyanına, taşıttırana, parasını yiyenine, içenine ve içirenine." [15]

Kendisi hakkında iki kıraat varit olan bu ayet, bu anlamlarının hepsini kuşatmıştır.

2. Örnek:

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

"Kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalıklarını artırmıştır. Söyledikleri yalana karşılık da onlara elem dolu bir azap vardır." [16]

Bu ayet hakkında iki kıraat nakledilmiştir:

a. Asım, Hamza ve Kisai bu ayeti (يَكْذِبُونَ) *'Yalan söylemeleri'* şeklinde okumuşlardır.

b. Nafi, İbni Kesir, Ebu Amr ve İbni Amir bu ayeti (يُكَذِّبُونَ) *'Yalanlamaları'* şeklinde okumuşlardır.

Bu iki kıraat münafıkların iki sıfatını anlatmaktadır:

- Münafıklar, *'Allah'a ve ahiret gününe iman ettik'* sözlerinde yalancıdırlar. Yani, hakikatte olmayan bir şeyi varmış gibi göstererek, yalan bir söz söylüyorlar.
- Münafıklar aynı zamanda Allah'ı ve ahiret gününü yalanlarlar. Yani zahiren iman ettiklerini söyleyip, yalan konuşmakla beraber, aynı zamanda iç âlemlerinde Kur'an ve Sünnetin hak olmasını kabul etmezler.

3. Örnek:

Allah şöyle buyurur:

حَتّٰى اِذَا جَاءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ

"Nihayet birinize ölüm geldiği vakit, (görevli) elçilerimiz onun canını alır ve onlar görevlerinde asla gevşeklik etmezler." [17]

Bu ayet hakkında iki kıraat vardır:

a. Kıraat âlimlerinin geneli bu ayeti (لَا يُفَرِّطُونَ) şeklinde okumuşlardır. Bu şekilde okunduğunda, manası *'Geç kalmazlar, gevşeklik göstermezler.'* şeklindedir.

b. Bu ayeti (لا يُفْرِطُونَ) şeklinde okuyanlar da olmuştur. Bu şekilde okunduğunda mana *'Melekler insanların canlarını alırken aşırı gitmezler. Bir can almaları gerekiyorsa, birden fazla can almazlar'* şeklindedir.

---

14. Nesai, 5666.
15. Ebu Davud, 3674; İbn Mace, 3380.
16. 2/Bakara, 10
17. 6/En'am, 61

5. Kıraat Farklılıkları, Hem Kur'an'ın Hem de İslam Ümmetinin Değerini Gösterir

Kur'an'dan önce indirilen hiçbir kitap, bu özellikle indirilmemiştir. Önceki kitaplar tek vecih üzere indirilmiş olmasına rağmen tahrife uğramıştır. Kur'an birçok vecih içermesine rağmen tahrif olmamıştır. Bu, sadece Kur'an'a has olup, kendisiyle diğer kitaplardan ayrıldığı bir meziyettir.

Bu, aynı zamanda İslam ümmetinin faziletini de gösterir. İslam ümmeti Allah'ın kitabına değer vermiş ve onu bütün yönleriyle telakki edip, kıraat açısından bir harfinin veya harekesinin zayi olmasına izin vermemiştir.

6. Kıraat Farklılıkları, Daha Fazla Ecir Almayı Sağlar

Bazı âlimler kıraat farklılıklarının bu şekilde bir faydasının olduğunu da söylemişlerdir. Şöyle ki, bir ayet hakkında varit olan kıraatler, Kur'an'dandır. Bir kimse, kıraatlerle beraber Kur'an'ı okuduğunda, okuduğu harf sayısınca daha fazla ecir alır.

İbn Mesud'dan *radıyallahu anh* rivayetle, Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor:

مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا،
لَا أَقُولُ الم حَرْفٌ، وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ

"Kur'an'dan bir harf okursa kendisine bir sevap yazılacaktır ve her sevap on katıyla karşılık bulacaktır. 'Elif, lam, mim' bir harftir demiyorum. Fakat 'elif' bir harf, 'lam' bir harf, 'mim' de bir harftir." [18]

Mesela, Enam suresi 61. ayet okunduktan sonra kişi (لا يُفْرِطُون) kıraatini de okursa yukarıdaki rivayete binaen bundan da ecir alır.

Kıraat Farklılıklarının Fıkhi İhtilaflara Etkisi[19]

İhtilaflar üç alanda kendisini göstermektedir:[20]

a. Akide alanında İhtilaf: Akide alanında ihtilaf kabul edilemez. Çünkü Allah, akide konusunda ihtilafı yasaklamıştır.

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا
وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ

" 'Dini dosdoğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin!' diye Nuh'a emrettiğini, sana vahyettiğini, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya emrettiğini size de din kıldı." [21]

İmam Kurtubi bu ayetin tefsirinde özetle şöyle demektedir: *'Dini ayakta tutun…' Bundan kasıt: Allah'ın birlenmesi ve itaat edilmesi, kitaplara, rasûllere ve ahiret gününe iman ve bunun dışında kişinin yerine getirmesiyle Müslüman olduğu şeylerdir. 'Onda ayrılığa düşmeyin…' Yani, ihtilafa düşmeden, onu devamlı surette muhafaza edin.*[22]

b. Menhecî İhtilaf: Bu alanda genişlik vardır. Her İslam cemaati, naslara muhalefet etmemek şartıyla zaman ve mekânı, maslahat ve mefsedeti gözeterek İslam'a farklı biçimlerde hizmet edebilir.

c. Fıkhi İhtilaf: Dinde zaruri olarak bilinmesi gereken şeylere muhalefet etmediği ve sahih naslara dayandığı müddetçe bu alanda yaşanan ihtilaf muteber ihtilaftır.

* * *

Fıkhi ihtilafların birçok sebebi vardır.[23] Bu sebeplerden birisi de kıraat farklılıklarına dayanmaktadır. Bir ayet hakkında aktarılan birden fazla kıraat, âlimlerin farklı tercihleriyle ihtilaf sebebi olmuştur. Bazı örnekler verelim.

- Ayakları yıkamak mı gerekir mesh etmek mi?

Allah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ
وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ

"Ey iman edenler! Namaza kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başınızı mesh edin ve ayaklarınızı da topuk kemikleriyle beraber yıkayın." [24]

---

18. Tirmizi, 2910.
19. Tafsilatlı bilgi için bk. el-Kıraat el-Kur'aniyye Tarihuha Subutuha Huccıyyetuha ve Ahkamuha, s. 214; el-Kıraatu eş-Şazze inde el-Usuliyyin ve Eseruha fi'l İhtilaf el-Fukaha s. 68.
20. Tafsilatlı bilgi için Ebu Hanzala Hocamızın İhtilaf Fıkhı kitabını inceleyebilirsiniz.
21. 42/Şura, 13
22. İlgili ayetin tefsirinde.
23. Bk. İhtilaf Fıkhı s. 97; Rafu'l Melam s. 29 (İbn Teymiyye, Guraba yay.)
24. 5/Maide, 6

Ayetteki (وَاَرْجُلَكُمْ) kelimesi hakkında iki kıraat aktarılmıştır:[25]

— Nafi, İbni Amir, bir rivayete göre Asım, Kisai ve Yakub bu ayeti (وَاَرْجُلَكُمْ) şeklinde okumuşlardır. Bu kıraate göre (اَرْجُل) kelimesi, kendisinden hemen önce geçen (رُؤُسِ) kelimesine atfedilmiştir. (رُؤُسِ) kelimesi mecrur ve kesralı olduğu için (اَرْجُل) kelimesi de mecrur ve kesralı olmuştur. Yani, bu kıraate göre ayaklar, başı meshetmeye atfedilmiş olur ve ayetin manası *'Ayaklarınızı da meshedin.'* şeklindedir.

Musa b. Enes anlatıyor: *Enes'e dendi ki: Haccac bize hutbe verdi ve dedi ki: 'Yüzünüzü yıkayın, ellerinizi yıkayın başınızı mesh edin. Ayaklarınızı da yıkayın.'*[26] *Âdemoğlundan pisliğe en yakın olarak ayaktan başkası yoktur. Ayakların içini, üstünü ve topuklarını yıkayınız.' Enes dedi ki: 'Allah doğru söyledi. Haccac yalan söyledi. Allah dedi ki: 'Başlarınızı ve ayaklarınızı mesh edin.'* [27] *Enes'in kendisi ayaklarını mesh ettiği zaman ayaklarını nemlendirirdi.'* [28]

— İbni Kesir, Ebu Amr, Hamza, bir rivayete göre Asım bu ayeti (وَاَرْجُلَكُمْ) şeklinde okumuştur. Bu kıraate göre (اَرْجُلَ) kelimesi, öncesinde geçen (اَيْدِيَ) kelimesine atfedilmiştir. (اَيْدِيَ) kelimesi mansub ve fethalı olduğundan (اَرْجُلَ) kelimesi de mansub olmuş ve fethalanmıştır. Yani, bu kıraate göre ayaklar, yüzü ve kolları yıkamaya atfedilmiştir ve ayetin manası *'Ayaklarınızı da yıkayın.'* şeklindedir.

Ayet hakkında aktarılan bu kıraatler ihtilafa sebep olmuştur:

1. Görüş: İbni Cerir et-Taberi, (وأرجُلِكُمْ) -kesra ile- kıraatini tercih etmiştir. Bu konu hakkında şöyle demiştir: *Bu konudaki iki kıraat de sahihtir. Ancak benim yanımda en hoş olan kıraat, bu ayetin (وأرجُلِكُمْ) 'Ayaklarınızı meshedin.' şeklinde okunmasıdır. Şayet ayette kastedilen ayakların yıkanması olsaydı Allah, bu ayeti 'Yüzlerinizi, dirseklerle beraber ellerinizi ve ayaklarınızı yıkayın, başınızı da mesh edin.' şeklinde indirirdi. Ayakları mesh etmek, ıslak elin ayaklara sürülmesiyle olur. Bu açıdan ayakların mesh edilmesi emri, teyemmümde yüzün mesh edilmesi emri gibidir. Aynı zamanda Araplar, mesh kelimesini hafif yıkama için de kullanmışlardır. Kişi, eliyle ayaklarının tümünü ıslak eliyle mesh ettiğinde, ayaklarını hafif yıkamış gibi olur. Ayette meshin umumen emredilmesi, topuk kemikleriyle beraber ayakların tümünün mesh edilmesinin gerekli olduğunu gösterir.*[29]

2. Görüş: Zahiri mezhebine mensup olan âlimler, ayakların hem meshedilmesinin hem de yıkanmasının gerekli olduğunu belirtmişlerdir. İbni Hazm şöyle der: *Ayaklar konusundaki görüşümüze gelince, Kur'an, ayakların meshedilmesi hükmüyle inmiştir. Ayetteki (وَاَرْجُلِكُمْ) ifadesi, ister (وَاَرْجُلَكُمْ) şeklinde ister (وأرجُلِكُمْ) şeklinde okunsun, meshetmeye atfedilmiştir. Çünkü atıf ile matufun arasını bölmek caiz değildir. Allah Rasûlü ise, abdesti en güzel şekilde almayı emretmiş ve ayaklarını tam yıkamayanları ateşle tehdit etmiştir. Allah Rasûlü'nden bu konuda aktarılanlar, ayetteki mesh emri ile beraber değerlendirildiğinde, ayakların hem meshedilmesi hem de yıkanması gerekir.*[30]

3. Görüş: Hariciler ve Rafiziler (وأرجُلِكُمْ) -kesra ile- kıraatine dayanarak, çıplak ayaklarının sadece üst kısmını meshederler. Bu görüşün batıl olduğu ve sahiplerinin *'Vay o topukların -ve tabanların- ateşten çekeceğine!'* tehdidine muhatap olduğu açıktır.

4. Görüş: Cumhuru ulema, (وَاَرْجُلَكُمْ) -fetha ile- kıraatini tercih edip, ayakların yıkanması gerektiğini söylemişlerdir. Bu konudaki dayanakları, Allah Rasûlü'nden ayakların yıkanmasının gerekliliğine dair sözlü ve fiilî sünnetidir.

Abdullah b. Amr'dan rivayetle:

"Allah Rasûlü ile beraber bir yolculuğa çıkmıştık. Allah Rasûlü bizim gerimizde kaldı. İkindi namazının vakti girmiş ve daralmaya başlamıştı. Bizler abdest almaya ve ayaklarımızın üstünü mesh etmeye başladık. Allah Rasûlü en yüksek sesiyle iki veya üç defa 'Vay o topukların ateşten çekeceğine!' şeklinde nida etti." [31]

25. *Bk. Tefsiru't Taberi 8/188.*
26. *Haccac ayeti (وَاَرْجُلَكُمْ) şeklinde okumuştur. Burada da mana ona göre verilmiştir.*
27. *Enes radıyallahu anh ayeti (وأرجُلِكُمْ) şeklinde okumuştur. Mana bu kıraate göre verilmiştir.*
28. *İmam Taberi ilgili ayetin tefsirinde nakletmiştir, 8/195.*
29. *k. Tefsiru't Taberi 8/*198. -Özetle-
30. *El-Muhalla, 1/301. (Daru'l Fikr baskısı) -Özetle-*
31. *Buhari, 163; Müslim, 241. Ayakların yıkanmasının gerekliliği ile alakalı başka deliller için bakınız:*
   - Buhari, 165; Müslim, 242. Ebu Hureyre'den.
   - Müslim, 243. Ömer'den.

Abdullah b. Haris'ten gelen rivayetin lafzında şu lafız vardır: *"Vay o topukların ve tabanların ateşten çekeceğine!"* [32]

İbni Huzeyme *rahimehullah* bu hadis ile alakalı der ki: *'Şayet ayaklarını mesh eden kişi, bir farzı yerine getirmiş olsaydı neden ateşle tehdit edilirdi ki?'* [33]

Peki, mütevatir olarak aktarılan (وأرجُلِكُمْ) -kesra ile- kıraatini nasıl anlamalıyız?

(وَأَرْجُلِكُمْ) kelimesinin kesralanması, başı mesh etmeye atfedilmesinden ötürü değil, mücaveretten[34] ötürüdür. Buradaki atıf, meshe yapılmadığından ötürü, *'Ayakları mesh etmek gerekir.'* denilemez. Mücaveret uslubu başka ayetlerde de gelmiştir. Mesela, Allah şöyle buyurur:

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ * وَحُورٌ عِينٌ

"(Cennette hizmet eden hizmetçiler) onların iştah duyduğu kuş etleriyle (onların etrafında dolaşırlar). Onlar için iri gözlü huriler vardır." [35]

Ayetin (حُورٌ عِينٌ) kısmı iki şekilde okunmuştur:

— İbni Kesir, bir rivayete göre Asım, Nafi, Ebu Amr ve İbn Amir bu ayeti, (حُورٌ عِينٌ) şeklinde merfu olarak okumuşlardır.

— Ebu Cafer, Hamza, Kisai ve bir rivayete göre Asım bu ayeti, (حُورٍ عِينٍ) şeklinde mecrur olarak okumuştur. Onların bu şekilde okumasının sebebi mücaveret olarak açıklanmıştır.

Bu konuda yaşanan ihtilaf Maide suresi 6. ayet hakkında varit olan iki farklı kıraatten kaynaklanmaktadır.

- Kadına dokunmak abdesti bozar mı?

Allah şöyle buyurur:

وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا

"Eğer cünüp iseniz iyice yıkanarak temizlenin! Hasta olursanız veya seferde bulunursanız veya biriniz abdest bozmaktan gelir veya kadınlara dokunur (cinsel ilişkide bulunur) da su bulamazsanız o zaman, temiz bir toprağa yönelin!" [36]

Fıkhi İhtilaf: Dinde zaruri olarak bilinmesi gereken şeylere muhalefet etmediği ve sahih naslara dayandığı müddetçe bu alanda yaşanan ihtilaf muteber ihtilaftır.
Fıkhi ihtilafların birçok sebebi vardır. Bu sebeplerden birisi de kıraat farklılıklarına dayanmaktadır. Bir ayet hakkında aktarılan birden fazla kıraat, âlimlerin farklı tercihleriyle ihtilaf sebebi olmuştur.

Ayetteki (لَامَسْتُمُ) kelimesi hakkında iki kıraat vardır:[37]

— Hamza, Kisai ve Halef bu ayeti, (لَمَسْتُمُ) şeklinde okumuşlardır. Bu kıraate göre ayetin manası *'Erkeğin kadına mücerret olarak dokunmasıyla abdest almak gerekir. Şayet su yoksa teyemmüm alınır.'*

— Nafi, İbni Kesir, Ebu Amr, İbni Amir ve Asım ayeti, (لَامَسْتُمُ) şeklinde okumuşlardır. Bu kıraate göre dokunmaktan kasıt, sadece erkeğin kadına mücerret değmesi/dokunması değildir. Bilakis, erkeğin ve kadının karşılıklı olarak birbirlerine dokunmasıdır.

İbni Abbas der ki: *'Kur'an'da (اللَّمْس) (الْمَسّ) ve*

- *Müslim, 832; Ahmed, 17019. Amr b. Abese'den.*

32. *Ahmed, 17706. Abdullah b. Haris'ten*
33. *Fethu'l Bari, 163. Hadisin şerhinde.*
34. *Bir kelimenin başka bir kelimeye yakınlığından ötürü onun harekesini alması. Arap lügatınde bununla alakalı örnekler mevcuttur. Bu mesele Arap lügatinde (هَذَا جُحْرُ ضَبٍّ خَرِبٍ) darbımeseliyle meşhurdur. Tafsilatlı bilgi için bk. Şerhu Katri'n Neda s. 518 (İbn Hişam el-Ensari, Muessesetu er-Risale Naşirun baskısı)*
35. *56/Vakıa, 21-22*
36. *5/Maide, 6*
37. *Bk. Tefsiru'l Kurtubi 5/223.*

(الْمُبَاشَرَةَ) kullanımları cima anlamındadır. Allah, dilediği şeyi dilediği şeye kinaye olarak kullanır.' [38]

Ayet hakkındaki bu kıraatlere binaen âlimler, kadına dokunmanın abdesti bozup bozmadığı hususunda ihtilaf etmişlerdir.

1. Görüş: İmam Şafii ve İbni Hazm gibi âlimler birinci kıraati muteber kabul edip, kadına dokunmanın abdesti bozduğunu söylemişlerdir. Çünkü burada, kadına mücerret olarak dokunmanın abdesti bozmasından bahsedilmektedir. Bu görüş sahabiden İbni Mesud ve İbni Ömer'den de aktarılmıştır.

2. Görüş: İmam Ebu Hanife, İmam Malik ve İmam Ahmed kadına dokunmanın abdesti bozmadığını söylemişlerdir. İmam Malik ve İmam Ahmed şehvetle olan dokunmanın abdesti bozabileceğini söylemişlerdir. Ancak bu durumda abdestin bozulması, kadına dokunmaktan dolayı değil, şehvet anında mezinin gelmesinden ötürüdür.[39]

• Kaza için tutulan oruçlar peş peşe mi olmalı?

Allah şöyle buyurur:

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

"Oruç, sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar." [40]

Bu ayet hakkında iki kıraat vardır:

— Ubeyy b. Ka'b ve İbni Mesud bu ayeti, (فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ مُتَتَابِعَاتٍ) şeklinde okumuşlardır. Bu kıraate göre Ramazan ayında tutulması gereken orucu, sefer veya hastalık gibi bir özürlerden tutamamış kimse, bu orucu farklı zamanda peş peşe tutmalıdır.

— Bu sahabilerin dışındaki kıraat âlimleri bu ayeti yukarıda belirttiğimiz gibi okumuşlardır.

Bu kıraat farklılığı ihtilafa sebep olmuştur.

1. Görüş: Ubeyy b. Ka'b ve İbni Mesud'un kıraatini alan âlimler kaza orucunun peş peşe olması gerektiğini söylemişlerdir. Ali, İbni Ömer gibi sahabiler; Mücahid, Katade, İbrahim en-Nehai, Hasan el-Basri ve Davud ez-Zahiri gibi âlimler bunlar arasındadır.

2. Görüş: Cumhuru ulema, genel kıraat âlimlerinin kıraatine göre böyle bir şartın olmadığını belirtmiştir. İbn Abbas, Ebu Hureyre, Enes *radıyallahu anh* gibi sahabiler ve dört mezhep imamının bu konudaki görüşü budur. Bizim yanımızda da racih olan budur.

• Umrenin hükmü nedir?

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ

"Hacı da umreyi de Allah için tamamlayın." [41]

Ayetteki (وَالْعُمْرَةَ) kelimesi hakkında iki kıraat nakledilmiştir:[42]

— Cumhuru kurra bu ayeti, (وَالْعُمْرَةَ) şeklinde okumuştur. Bu şekilde okunduğu zaman ayetin manası, yukarıda belirtildiği gibi *'Hac ve umreyi kendisine başladıktan sonra tamamlayın, yarım bırakmayın.'* şeklindedir.

— Kendilerinden aktarılan başka görüşlere göre Nafi, Ebu Amr, Ebu Cafer ayeti, (وَالْعُمْرَةُ) şeklinde okumuşlardır. Buna göre ayetin manası, *'Başladığınız hac ibadetini sonuna kadar tamamlayın. Umre ise, Allah için yapılan bir ibadettir.'* şeklindedir. Bu kıraat, Ubeyy b. Ka'b ve Hasan el-Basri'den de aktarılmıştır.

Bu kıraat farklılığı, umrenin hükmündeki ihtilaf konusunda karşımıza çıkmaktadır.

1. Görüş: Cumhuru kurranın kıraatini alan âlimler, umrenin imkânı olanlar için ömürde bir defa vacip olduğunu söylemişlerdir. Çünkü birbirine atfedilen şeylerde asıl olan eşitliktir. Buna göre umre, haccın vacip olması gibi vaciptir. Kendisinden aktarılan bir görüşe göre İmam Şafii, bir rivayete göre de İmam Ahmed bu görüştedir.

2. Görüş: Bazı âlimler ise, ikinci kıraate göre konuyu değerlendirmişler ve demişlerdir ki: Bu ayette Allah, kendisine başlanılan hac ibadetinin tamama

38. *Sünen-i Kübra, Beyhaki, 609; Tefsiru't Taberi, 7/13. Maide suresinde (اللَّمْس) kelimesi kullanılmıştır.*

39. *Bk. Sahihu Fıkh es-Sünne 1/138.*

40. *2/Bakara, 184*

41. *2/Bakara, 196*

42. *Bk. Tefsiru't Taberi 3/327.*

Mesela, Maide suresinin 6. ayeti hakkındaki kıraat farklılığına binaen âlimler, kadına dokunmanın abdesti bozup bozmadığı konusunda ihtilaf etmişlerdir. Bizim yanımızda racih olan, kadına dokunmanın abdesti bozmamasıdır. Çünkü sünnette Allah Rasûlü'nün hanımlarından birini öptüğü ve daha sonra abdest almadan namaza gittiği sabit olmuştur.

erdirilmesi gerektiğini emrediyor. Daha sonra cahiliye döneminde başkaları için yapılan umre ibadetinin yalnızca Allah'a yapılması gereken bir ibadet olduğunu söylüyor. Burada umrenin vacip olmasından değil, Allah için yapılan bir ibadet olmasından bahsediliyor.

Kendilerinden aktarılan diğer görüşlere göre İmam Ahmed ve İmam Şafii bu görüştedir. İmam Ebu Hanife ve İmam Malik'in de tercihleri bu yöndedir.[43] Bizim yanımızda da racih olan umrenin sünnet olmasıdır.

Kıraat Farklılıklarına Dayanan Fıkhi İhtilaflarda Takip Edilmesi Gereken Metot Nedir?

Kendisi hakkında farklı kıraatler bulunan ayetlerde tercih, sadece kıraat göre olmaz. Sünnete müracaat edilmeli ve ona göre tercih yapılmalıdır. Bundan dolayı kıraatlere dayanarak ortaya çıkan her ihtilaf haklı sayılmaz. Haricilerin ve Rafızilerin Maide suresi 6. ayetteki (وَارْجُلِكُمْ) kıraatine dayanarak, ayakların sadece üstünü mesh etmesi buna örnek olarak verilebilir.

Sünnete başvurduktan sonra ortaya ihtilaf çıkarsa bu, muteber bir ihtilaf sayılabilir. Ancak her durumda tercih, sünnete göre yapılmalıdır. Çünkü Allah *subhanehu ve teâlâ*, Rasûl'ünü *sallallahu aleyhi ve sellem* sözleri ve fiilleriyle Kur'an'ı açıklasın diye göndermiştir. Allah şöyle buyurur:

وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

"İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman ve onların da (üzerinde) düşünmeleri için sana, bu Kur'an'ı indirdik." [44]

Mesela, Maide suresi 6. ayet hakkında varit olan iki kıraate binaen âlimler, ayakların yıkanıp yıkanmaması hakkında ihtilaf etmiştir. Bu konuda sünnette, Allah Rasûlü'nün ayağında örtü/çorap olmadığı zaman sürekli ayağını yıkadığı[45] ve ayaklarını tam yıkamayan sahabiyi şiddetli bir şekilde uyardığı sabittir.[46] Buna göre racih olan, ayette kastedilen ayakların yıkanmasıdır.

Mesela, Maide suresinin 6. ayeti hakkındaki kıraat farklılığına binaen âlimler, kadına dokunmanın abdesti bozup bozmadığı konusunda ihtilaf etmişlerdir. Bizim yanımızda racih olan, kadına dokunmanın abdesti bozmamasıdır. Çünkü sünnette Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* hanımlarından birini öptüğü ve daha sonra abdest almadan namaza gittiği sabit olmuştur.[47]

* * *

Ulumu'l Kur'an notlarında bu ay, bu kadarıyla iktifa edelim... Kıraatler konusuna yapacağımız üçüncü ek konuyu gelecek sayımızda incelemeye çalışacağız inşallah.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun...

43. Bk. Sahihu Fıkh es-Sünne 2/274.

44. 16/Nahl, 44

45. Buhari, 158; Müslim, 226. Osman'ın radıyallahu anh azatlı kölesi Humran'dan.

46. Bu konu hakkındaki rivayetlere daha önce işaret etmiştik.

47. Ebu Davud, 178; Tirmizi, 86; Nesai, 170; İbn Mace, 502. Aişe'den. Bu konuda şu rivayetlere de bakabilirsiniz;
- Müslim, 222; Ebu Davud, 865; Tirmizi, 3819. Aişe'den.
- Buhari, 387; Müslim, 272. Aişe'den.

Dı Da'wet Û Teblîxa Mılletê Îbrahîm De Bê Tawîzî Û Hılm

Osman SADIKOĞLU

Çimkî roj bi roj li hember zêdebûna kufr û fesada di navbera însanan de bêdeng dimînin û hetanî tesdîq dikin. Tehdeyî li ser da'wet û da'wetvanên tewhîdê zêde dikin. Ji bo daxwazkarên islaha civak û dewletê re meydana/qada tevgerînê teng dikin û wan bi polês û îstîxbaratên xwe didin ber taqîbatan.

Ew kesên ku ayet û hedîsên der heqê hilm û nezaket û hêsankirinê de bi giştîkirinê ji ser zimanê xwe kêm nakin lê belê van nassa di cih de bikarnaynin heke di mijara da'wetê de samîmî bin divê ku di vê meseleye de kur bifikirin û qenc pê serwext bin.

Mirovek ku, gelek da'wetvan bi uslûbên pir nerm û nazik da'weta tewhîdê lê hatibi kirin û axir êdî bizanibe ku hûkimdayîna ji xeynî hûkmê Allah -azze we celle- kufr e û tevgera bi vê awayê qethîyen ne caîz e; tevlî van xebatan hêjî (li ser batilê) israr bike û pozbilindîyê bike di vê rewşê de helbet hewce dike ku uslûb û rêbazên da'wetê bi lezgînî bê guherandin.

Ev kesên hanê bi xûyanîya xwe û bi gotinên şêrîn û bi weadên vir û vala û bi bahaneyên sexte di her fersendî de wan rebena dixapînin. Lê ya rast lîsanê halên wan îdîayên wan diderewîne. Çimkî roj bi roj li hember zêdebûna kufr û fesada di navbera însanan de bêdeng dimînin û hetanî tesdîq dikin. Tehdeyî li ser da'wet û da'wetvanên tewhîdê zêde dikin. Ji bo daxwazkarên islaha civak û dewletê re meydana/qada tevgerînê teng dikin û wan bi polês û îstîxbaratên xwe didin ber taqîbatan. Digel vê yeke îmkan û fersenda şixûl û xebatê didin wan kesan ku ew bixwe neyarê dînê Allah -azze we celle- ne. Ji bo belavkirina fesad û kufrê, amrazên/hacetên çapemenî/neşriyat û weşanên medyayê têxin xizmeta wan.

Çawa ku Îbrahîm û mumînên pê re gotibûn em jî wiha dibêjin: Em ji we û ji qanûnên we û ji makeqanûna we yê şirkê û ji rêveberîya we yê kufrê dûr û berî ne. Em we înkar dikin.
Hetanî hûn tewbe nekin û nevegerin Allah û teslîmî wî nebin û bitenê bi şerîeta wî hikûm nekin di navbera me û we de xezeb û neyartîyeke daîmî dê xûya bibe.

Kesên ku dijî qanûnên wan dertên û qanûnên wan qebûl nakin û ji wan berî dibin û qiseta batilbûna van qanûnan ji însanan re dikin ji bo bên cezakirin qanûn û qerarnameyên nû derdixin. Tevlî daxwazîyên muwahhidên muslîh ku dizanin wacibe jî, digel vî qasî ji bo mer'îyeta şerîeta Allah -azze we celle- qet xwe tevnadin, hereket nakin.

Ha ji însanên wisan re tevgera bi hilm û pêkanîna aşîtîyê û tevgerîna nazikane û teqdîm kirina hurmet û pîrozkirina îd û cejnên wan an jî îzhara dostanîya wan ne caîz e. Çawa ku Îbrahîm -aleyhisselam- û mumînên pê re gotibûn em jî wiha dibêjin: Em ji we û ji qanûnên we û ji makeqanûna we yê şirkê û ji rêveberîya we yê kufrê dûr û berî ne. Em we înkar dikin. Hetanî hûn tewbe nekin û nevegerin Allah -azze we celle- û teslîmî wî nebin û bitenê bi şerîeta wî hikûm nekin di navbera me û we de xezeb û neyartîyeke daîmî dê xûya bibe.

Digel vê yeke; ji dostanîya wan, ji îteata wan, ji meşa li pey wan, ji ewlebûna bi wan û ji wezîfe girtina sazîyên wan ên wekî artêş (ordî) û îstîxbarat û polês ku bi vê awayê alîkarîbûna batilên wan û berdewama îqtîdar û parastina hikûmeta wan pêk tê û ji zêdekirina elalet û qelebalixa wan em xwe diparêzin.

Helwesta ulemayên ji selefê salih yên li hemberî siltan û rêveberên dewra xwe çiqas eşkere û zelal û bi biryardarî bû. Ma qiyasa siltan an xelîfeyên wê dewrê û taxûtên iro mimkun e? Belê helwesta da'wetvanên iro li hemberî rêveberan çawa ye? Selefê salih ji fakulteya zanistên civakî an siyasî mezûn nebibûn. Bi mehnîyên serwextiya der barê hîle û pîlanên dijmina de wan rojname û kovarê geni nedixwendin û ne jî taqîb dikirin.

Her wiha ne ji siltan û rêveberan tenê, xwe ji derî û derîzanên wan jî dûr digirtin. Lê belê yên ku li ser ziman dibêjin em peyrêw û tagîbkerê selef in bi rastî şeytan bi dînê wan dileyze. Çimki zehfê wan, tevli ku rêveberên taxût wan bêrûmet dikin û guhê xwe nadin wan, ew dîsa di oxira menfaetên dinyayê de dinê xwe îfsad dikin û ji ber derîzanên derîyên taxutan dûr namînin.

Selefê salih -rahîmehumullah- çûyina cem siltan û rêveberên zalim gedexe/yesak dikirin. Hetanî kesên bi xayeya emrê bi'l me'ruf û nehya ji munkeratan dixwestin biçin cem siltanan, destûr nedidan wan. Lewre vê ihtîmalê didan ber çav: Dibe ku ji ber îkramên siltan û rêveberan têkevin fitneyê û qelbê wan ji wan re nerm bibe û li hemberî xetayê wan bêdeng bimînin. Li gorî selefê salih, dûr mayîna ji siltan û rêveberan, dema ku îcap bike ji bo rexnekirina rewşa wan ên ne di cih de, weke helwesta herî baş qebûl dikirin.

Rehma Xwedê li Sûfyanê Sewrî be. Wî Ji nêz û dostên xwe re tewsîye dikir ku qethîyen tu carî pesnê rêveberên di îqtîdarê de ne nedin û xwe nêzî wan nekin û daxilê dîwanên wan nebin. Piştre wiha pê de diçe: *"Der barê rêveberên xwe de pir bi dîqat bin. Nêzî wan nebin. Eger ji we re bibejin ' Heke hûn bibin hevparê karên rêveberîyê û nêzîkê rêveberan bibin ew çax dê sitendina heqê mezlûman wê pir hêsan bibe'*

qet bi van hîleyan nexapin. Bi rastî ev, hîeyekî Îblîs e." [1] Bi hinceta manî'bûna fesadê û kêmkirina zulme nêzîk bûn û bihevrebûna rêveberan bi eşkerehî tê red kirin û binavê 'Kemîna Îblîs' tê binavkirin.

Li ser vê xusûsîyetê divê baş bê fikirîn. Wî (Sûfyanê Sewrî) wekî wan da'wetvanên ku mesleheta dawê û hakimîyeta dîn di nav sîstema dijminên Allah -azze we celle- de dibînin û bi vê awayê ûmrê xwe zayî dikin vê gotinê nedigot:

"Birayêmin! Nêzî rêveberan bibe û hebûna xwe bide hesandin. Herwiha bi ketina parlamentoyê an ji biketina encûmena wezîran dê tu ye bikaribî zulmê kêm biki û pir feyde bidî birayên xwe. Dest ji vê meqamê bernede da ku ev meqam nekevin destê mucrîman û van megaman îstismar nekin." Bilakîs ew (Sûfyanê Sewrî) nêz bûna rêveberan wek rêyekî ku facîrên Qur'ana Kerîm dixwîynin ji bo hin menfaetên dinyayê bi dest bixin te'rîf dike.

Sûfyanê Sewrî dema van gotina dibêje dewra Ebbasîyan hêj nû dest pê kiribû. Van şîreta beriya dewrên xelîfeyên Ebbasîya Me'mun û Mû'tesim ên ku bid'etên xwe xistin holê û li gelek însana eziyet dikirin anibû ser ziman. Di wê dewrê de îzzet û heybeta xîlafetê di cih de bû û misilmanan welatan fetih dikirin û artêşên islamê li şerq û xerba dinyayê êrîş li kelehên kufrê dikirin. Digel vê yekê wî (Sûfyanê Sewrî) nêzikbûna rêveberên dewra xwe bi vê awayê diwesifand. Rewşa nêzîkbûna rêveberên îro ka wê çawa çêbe gelo? Allah -azze we celle- me ji halekî wiha mihafize bike.

Muhammed b. Abdulwehhab -rahîmehullah- wiha dibêje:

"Kesên ku bi xwedî bîd'et re rûnê wê ji van sê halan bi halekî ji wê dere rabe:

Rûniştina bi xwedî bîd'et, wê bibe sebep ku însanên din jî bi bal wî ve biçin û lê gûhdarî bikin. Rasûlullah -aleyhissalâtuwesselam- di hedîsekî xwe de wiha gotîye: 'Kî di îslamê de çexerekî/rêçekî xweşik veke û ew çexer (ew rêç) pey wî de bê tetbîq kirin û berdewam bibe, bê kêmkirina xêrên wan kesên ku vê çexerê didomînin, mislê xêra wan ji bo wî dê bê nivîsandin. Her kî jî di îslamê de çexerekî/rêçekî xerab derxe û ev çexer (ev rêç) pey wî de bê tetbîq kirin û berdewam bibe, bê kêmkirina gunehên wan kesên ku vê çexerê didomînin mislê gunehê wan ji bo wî dê bê nivîsandin' [2]

Di be ku di qelbê wî de ji bo xwedî bîd'et re hindik be jî xweşbînîyek pêk bê. Ji ber vê yekê ihtîmale ku lingê wî bişemite û di dawî de Allah -azze we celle- wî têxe cehennemê.

An jî dibe ku ew kes wiha bibêje: 'Wallahî gotinên wan min hîç eleqeder nake û ez ji xwe (ji dînê xwe) bixwe emîn im.' Her kî bi bawerîya wekî ku Allah -azze we celle- îmana wî sabît kiriye, der heqê dînê xwe de li hemberî Allah -azze we celle- emîn bibe Allah -azze we celle- wê nîmetê ji wî kesî distîne."

Belê, çawa ku ji qawlên wî tê fêmkirin hetanî naveroka wê de kufr tune be der barê rûniştina ehlê bîd'etê de ev tên gotin. Ev gotinên giran ji bo rûniştîyên bi ehlê bîd'et re be, gelo ji bo wan kesên ku bi evdalên qanûnên beşerî û mûşrîkan û murtedan re rûdinin de dê çi bihata gotin? Ew gotina wekî ' Ez ji xwe pir bawer im' ku di rewşa Sêyemîn de borî mixabin lingên gelekî da'wetvanên îro şemitandîye. Lewma ji bo neketina vê rewşê re ger pir zêde bi tedbir û bi îhtîyat bê tevgerîn.

Allah -azze we celle- beyan kiriye ku bi wan rêyên çelexwarî û hêvîya alîkarîya bi nêzîk bûna zaliman re tu meslehetên dînê îslamê qethîyen pêk nayê. Allah -azze we celle- di sûreya Hûd de (ku ev sûre pora Nebî -aleyhissalâtuwesselam- spî kiriye) wiha ferman dike:

وَلاَ تَرْكَنُواْ إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِنْ أَوْلِيَاء ثُمَّ لاَ تُنصَرُونَ

"Meylî zilimkaran nekin, Nexwe dê agir bi we bigire. Jixwe ji Allah pê ve alîkarê we nîn e û hûn alîkarîyê jî nabînin." [3]

Bi awayê nêzîkahîya kafiran û meclîsa wan qet tu meslehetek bi dest nayê xistin û alîkarîya dînê Allah -azze we celle- jî ne mewzubehs e.

Lê ew, eger lêketina agir ji bo xwe wek meslehet dibînin em bi vêya nizanin!..

Gelî birayan!

---

1. *Siyer-î Alamî'n-Nubela,13/582; Camîu Beyanî'l-Îlm we Fadlîhî,1/179*

2. *Müslîm*
3. *11/Hud, 113*

Ji xewa giran şîyar bibin û guh nedin hemû dengan.

Mufessîran der heqê kelîmeya *'Meyl nekin'* de wiha dibêjin: *'Ev kelîmeya rukn (yanê, meyîl) di ma'neya meyleke hindik de ye.'*

Ebû A'lîye wiha îzah dike:

"Ev di ma'neya 'Hûn bi hezkirin û bi qewlên xweşik bi tu awayî meyla wan nekin' de ye."

Sûfyanê Sewrî -rahîmehullah- wiha dibêje:

"Kesên ku ji diwîtên (dolmaqelemên) wan re murekeb hazir dikin û devê qelemên (pênûsên) wan vedikin jî dikevin vê şimûlê/vê çarçovê."

Şêx Hamd b. Atîk -rahîmehullah- wiha dibêje:

"Heke bi qewlên xweşik be jî, kesê ku meyla xwe bide dijminê wî, Allah -azze we celle- wî kesî bi lêketina agir tehdît dike."

Şêx Abdullatîf b. Abdurrahman -rahîmehullah- li ser kelîmeya *'meylkirin'*ê de piştî şîroveyên mufessîran teqdîm dike wiha dibêje:

"Tevlî dereceyên wî yên cudahî hebin jî gunehên li dijî Allah -azze we celle- tên kirin şirk e. Wekî tinazên bi ayetên Allah -azze we celle- û rakirina hûkim û emrên wî ji mer'îyetê û wesifandina qanûnên ji xeynî hûkmê Allah -azze we celle- ku bi navê edalet tên binavkirin û tiştên ji van hêj fehştir pê ve bên kirin rewş zêde girantir dibe. Allah -azze we celle- jî û Rasûlê wî jî û mumîn jî dizanin ku evana kufr in. Kesekî ku di qelbê wî de heyat û pê re jî parîyek îzzet hebe, ji bo Allah -azze we celle- û Rasûlê wî -aleyhissalâtuwesselam- û dînê wî û Kîtêba wî dê li her derî û li her cîvatî de li hemberî van bisekine û ji wan dûr bimîne. Ew tiştê ku bi cîhada dijmin re wê derkeve rastê ev e. Xenîmeta ku dê bi vê têkoşî[4]/mucadeleyê bi dest bikeve jî; eşkere kirin û da'we girtina dînê Allah -azze we celle- û zem kirin û dûrketina tiştên jî xeynî wî û berî bûna ji mihafizên wan/parezgerên wan e.

Birayêmin!

Bi hûkim û emrên Allah -azze we celle- ê ku ev şerîet nazil kiriye baş serwxt bibe. Lewre ev emr û hûkmên hanê wesîleya rakirina fesadê ne. Em alîkarî bi tenê ji Allah -azze we celle- dixwazin."

Şêx Muhammed b. Abdulwehhab -rahîmehullah- wiha dibêje:

"Gelî Birayên min! Ji Allah -azze we celle- îttîqa bikin û bi La îlahe îllallahê -ku ew destpêk û esasa dînê we ye- bi şid (şipşidandî) bigirin. Ma'neya vê kelîmeyê baş bizanibin û wê bi dilsozî qebûl bikin. Kesên ji hêla neseb û eşîrê ve ji we dûr bibin jî hûn herûdaîm hez mu'mînan bikin û wan wek birayên xwe bihesibînin. Taxûta red bikin. Dijminî û nefretê li wan bikin. Ji wan kesên ku ji wan hez dikin û wan diparêzin û wan tekfîr nakin û ji wan kesên ku wiha dibêjin jî buxz bikin: "Rewşa wan kafiran min qet eleqeder nake" an jî "Allah -azze we celle- min ji wan mes'ûl negirtîye." Çimkî kesê ku van dibêje der heqê Allah -azze we celle- de derewan dike û bextê xwe diavêje. Bêguman Allah -azze we celle- temamê misilmanan bi buxza kafiran mes'ûl girtîye. Eger birayên wan an zarokên wan an bavên wan bixwe jî bin, neyartî û tekfîr kirin û berî bûna wan li ser misilmanan ferz e. Hûn ji Allah -azze we celle- pir zêde îttîqa bikin. Xwe li vê esasê girêbidin. Hêvî dibe ku hûnê wek

Gelî Birayên min! Ji Allah - îttîqa bikin û bi La îlahe îllallahê -ku ew destpêk û esasa dînê we ye- bi şid (şipşidandî) bigirin.
Ma'neya vê kelîmeyê baş bizanibin û wê bi dilsozî qebûl bikin. Kesên ji hêla neseb û eşîrê ve ji we dûr bibin jî hûn herûdaîm hez mu'mînan bikin û wan wek birayên xwe bihesibînin. Taxûta red bikin.

4. *Ed-Dureru's-Senîyye, Beşa Cîhadê,161*

muwahhidên ku jê re qethîyen şirk çênekirine bigîhîjin Allah -azze we celle- .[5]

Hışyarîyeke Muhîm

Ji bo pêk anîna Milletê Îbrahîm û alîkarîya dîn û birêvebirina çalakîyên/fealîyetên xefî/veşarîtî de qet tu nakokî tûne. Ew meseleya ku li jorê em li ser sekinîn, usûla ku Nebî -aleyhîsselam- wek usûla veşarîtî tetbîq kiribû qethîyen betal nake. Di heyata Rasûlullah -aleyhissalâtuwesselam- de ji bo îsbata hebûna vê usûlê pir delîl hene. Lê bi rastî ev usûla veşarîtî hewceye ku di cihê xwe de bên tetbîq kirin. Cihê tetbîqa wê jî plankirin û amadehîya şer e. Digel vê yekê da'weta da'wa Milletê Îbrahîm û înkar kirina taxûtan û sîstema/pergala wan ên batil şamilê hewcetîyê tetbîqên eşkerehîya da'wetê ye. Yanê wekî qismên borî de ku me bal kişandibû, divê hêj di serê vê rêyê de ev helwest û tevgerîn bên eşkerekirina. Ew hedîsa Rasûlullah -aleyhissalâtuwesselam- ku wiha ferman dike *"Komek ji ûmmeta min dê serdestîya wan berdewam bibe... "* divê em vê hedîse jî bi vê awayê fêmbikin. Ji bo daxilbûna navbera wan û bilindbûna meqamên wan de veşartina esasen dîn û şalûzîtîya/çaplûsîya ji taxûtan re qethîyen ne tetbîqa Nebî -aleyhîsselam- bû. Bîlakîs tetbîqa wan kesane ku dikevin şîmûla vê ayetê:

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

"Dînê we ji we re û dînê min jî ji min re ye" [6]

Ew birêxistinbûna xwe ser esasen îdeolojîyên beşerî dikin. Bi kurtahî di plankirinê de û di amadehîya şer de veşarîtî esas e. Lê belê di da'wet û teblîxê de jî eşkerehî esas e. Sebebê vê hişyarîya me, pir însanên nezan hin gotinan tînin ser ziman ku di nav wan de rêbirê ku însanan ji heqqê dûr dikin û da'weta Nebîyan -aleyhîmûsselam- baş fêm nekirine zêdetir in: *'Ev rêya ku hûn me jî gazî wê dikin dê me û planên me deşifre bike û tûnebûna fêkîyên ku dê netîce bide me dilezlezîne.'*

Ji xwedîyê van gotinan re ewwilî ev tê gotin: Ev fêkîyên ku hûn dibêjin emê jê netîce bistînin tu wextî dê ne stewin û neyên xwarin. Heta ku çandina wan ne li gorî rêbaza Nebewî bê kirin, dê ev aqîbet neguhêre...

Piştî delîlên şer'î yên der barê Milletê Îbrahîm û da'weta pêxemberan -aleyhîmûsselam- de em dikarin bibêjin şahid û delîlên herî mezin, waqiayê der heqê xebatên da'weta îro ye. Esas sebebê zorahîya îro ku dertê pêşîya me ev e; aliman û da'wetvanan heqqê veşartine. Jiber vê yekê zarokên misilmanan cahil dimînin, di zihnê însanan de heq û batil tevlîhev dibe û helwesta di mijara welayet û beraetê de jî nedîyar maye. Eger ewana heqqê bê tirs û bi eşkerehî derxistibana holê û biqîrîyana û wekî pêxemberan -aleyhîmûsselam- li ber astengîya biçikîyana an tehemûl bikirana, îro ji bo însanan dê heq û batil vikîvekirî bibûna. Herwiha sefên ehlê heq û sefên ehlê batil dê ji hevdû biveqetîya û hinarîya (mesaja) Qur'ana Kerîm jî wê ragihîya/bigihîştana însanan. Eger alim û ehlê ilmê teqîyye bike û cahil jî li gorî nezanîna xwe biaxive wê heq kingê derkeve holê? Dînê Allah -azze we celle- û aqîda tewhîdê ji însanan re bi eşkerehî neyê gotin, gelo ew da'wetvan li hêvîya çi fêkîya dimînin?

Nexwe ew fêkîyên ku li hêvîyê ne 'Dewleta Îslamê'ye?

Ji ber vê da'wetê Tehdeyî jî bê serê da'wetvanan û leqayî musîbetan jî bibin bêguman armanc û xayeya wan ev e ku însanan ji zilûmatên şirkê derêxin û heqîqeta tewhîdê bi eşkerehî nîşanî wan bidin. Ev ji bo wan armanca herî muhim e.

Dîn enceq bi muhefezakirina wî û bi lîqabûna musîbetên di vê rêyê de dertê holê. Allah -azze we celle- wiha ferman dike:

...وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ ...

" ... Eger Allah ji însanan komekî bi komekî din ne qewirandina wê dinya xirab biba..." [7]

Bilindkirina dînê Allah -azze we celle- û rizgarîya însanan ji her new'ê şirkê enceq bi vê awayê mimkûn û hêsan e. Xayeya/armanca ku di oxira wî de li musîbetan tehemûl bê kirin û qurban bên dayîn ev e. Dewleta Îslamê jî, ji bo pêk anîna vê xayeya/armanca mezin wesîleyeke. Di qiseta Eshabu'l Uxdûd de ji bo

5. *Jêgirtineke ji berhema 'Mecmuatu't Tewhîd'*

6. *109/Kafîrûn, 06*

7. *2/Baqara, 251*

Esas sebebê zorahîya îro ku dertê pêşîya me ev e; aliman û da'wetvanan heqqê veşartine.
Jiber vê yekê zarokên misilmanan cahil dimînin, di zihnê însanan de heq û batil tevlîhev dibe û helwesta di mijara welayet û beraetê de jî nedîyar maye.

aqilmenda îbreteke pir mûhîm/giring heye. Lewre ew xortê da'wetvan -ku bi rastî da'wetvanekî dilsoz bû- ne xwedî dewletek bû û ne jî xwedî hêz bû. Her wiha bi eşkerehîyeke zêde da'weta tewhîdê derxiste meydanê. Alîkarîya dînê heq kir û gihîşte şehadetê.

Da'wetvan piştî ku bigihîje meqseda xwe ya herî mezin û pê ve êdî ji bo wî tu ehemmîyeta şewitandin û îşkenceyan û kuştinê namîne. Lewre ewana bêguman serdest in. Xwezî li wan...

Her wiha tê fêmkirin ku ew gotina 'Ew rêya ku hûn me jî gazî wê dikin dê me û pîlanên me deşifre bike û tûnebûna fêkîyên ku wê netîce bide me dilezlezîne' bêbinî ye. Çimkî ev da'wet, dînê Allah -azze we celle-ye ku wê ew vê dînê serdest û hakimê wan dînên din bike. Bêguman ev hakimîyet dê pêk bê. Bilindahî û alîkarîya vê dînê ne girêdahîya wan kesên ku gotinên bêbinî derdixin û ji rêya Allah -azze we celle- men dikin e. Allah -azze we celle- wiha ferman dike:

وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ...

" Eger hûn bere xwe jê biguherînin dê (Allah) qewmekî din bîne şûna we û ew (qewm) ne wekî we ne jî." [8]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

" Gelî ew ên îman anîne! Ji we kî ji dînê xwe vegere Allah, dê civakeke (qewmeke) wisan bîne ku ji wan hez dike û rw jî, jê hez dikin. Ji mûmînan re muşfîq (dil bi rehim) in û li hemberî kafiran jî şedîd û bi izzet in di rêya Allah de cîhadê dikin û ji lewmên lomekaran jî natirsin. Ev fezla Allah e. Ew kê bivê dide wî. Allah, Wasî' û A'lîm e." [9]

وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ...

"...Kî rû vegerîne bêguman Allah, Xenî û Hemîd e." [10]

Dawîya beşa (4.) Çaremîn (Dê berdewam be, înşaallah)

8. 47/Muhammed, 38

9. 5/Maîde, 54

10. 57/Hadîd, 24

ŞİİR

Perşembenin Gelişi Çarşambadan Bellidir[1]

Hayat, imtihandır; bir zorlu sınav,
Sonuç, layıkıyla noktalanacak.
Kardeşim, çok çalış, gafleti bırak
Hedefin sınıfta **kaldı, kalacak!**

Dört değil, on elle tevhide sarıl,
Uğrunda feda ol, yolunda yorul,
Sabırla, ihlasla, sıdk ile yoğrul,
Fırsat esintisi **durdu, duracak!**

Nimetin şükrüdür, müminle ülfet,
Kimine şereftir, kimine külfet,
Müşriklerden sakın, velayı terk et,
El-Hâdi, lütfunu **aldı, alacak!**

İstidraç başlamış, varmaz farkına,
Şeytan, süslü sözle alır çarkına,
Umarsız götürür, amel terkine,
Ayakların, küfre **kaydı, kayacak!**

Tek Rabbe söz verdin, şahitlik ettin,
Allah'ı hakkıyla taktir etmedin,
Ne emir tanıdın ne hürmet ettin,
Nankörlük, ruhunu **sardı, saracak!**

Dilin halkı **hakka** davet ederken,
Amelinin sözle, hilafı neden,
Allah ihmal etmez, mühlet verirken,
Nifak, adresini **sordu, soracak!**

İman izzetine duyarsız kalan,
Tevhidin içinde batıla dalan,
Rabbin düşmanında sıcaklık bulan,
Bilmiyor ki kalbi, **döndü, dönecek!**

Küfrün yazılması, takdire değer,
Hidayet kadrinden gafilsen eğer,
Yakındır karanlık, korkunç fitneler,
Dalalet, kapını **çaldı, çalacak!**

Kâle almadığın küçük günahlar,
Kalbin merkezine siner dururlar,
Küfürle aranda köprü olurlar,
Son sözün, pişmanlık **oldu, olacak!**

Gel hevadan vazgeç, Hakka rücu et,
İblis lanetini, ruhundan defet,
El-Mucib Allah'a el aç, dua et,
İcabet saati **geçti, geçecek!**

Murat DEMİRCİ

1. *Tevhidin kadrini bilmeyenlere*

Tıbbın babası olarak nitelendirdikleri Hipokrat'ın da öğretilerinin ve yaklaşımlarının dışına çıkıldı. Onun birçok temel kaideleri de göz ardı edildi. Nasıl ki Batı tıp camiası Hipokrat'ın çizgisinden uzaklaştıysa bu coğrafyadaki hekimlik anlayışı da bu toprakların yetiştirdiği İbni Sina gibi öz değerlerinden ve gelenekselleşmiş hekimlik anlayışından uzaklaşmış oldu.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Allah'a *subhanehu ve teâlâ* hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun.

Mevcut tıp sistemleri, ilaç üretiminden tutun hekimlerin eğitilmelerine ve tedavi yaklaşımlarına kadar hepsi tek elin kontrolü ile ciddi bir sektöre dönüşmüş olup, küresel güçlerin silahı hâline gelmiştir. Bunun yanında, yine dünyanın her yerinden klasik uygulamaları eleştiren, bu uygulamları kabul etmeyip çoğu zaman kısıtlanan çalışmalarına rağmen reddiyeler verip koca bir camiaya kafa tutan koca yürekli insanlara tanık olmaktayız.

İnsanlar neleri, ne şekilde düşüneceklerine kadar kontrollerine almaya çalışan, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* sıfatlarının her türlüsüne göz dikmiş, ilahlık(!) iddiasında olan bu küresel güçler, sadece insanlığın maddi kaynaklarına göz dikmekle kalmadı. İnsanın hastalığında kendisine ihtiyaç duyduğu *'hekimi, ilacı'* ve bunların var oluşumu için gerekli olan eğitim sistemini (tıp, eczacılık) çok ciddi bir şekilde kontrollerine almış oldu. İnsanlar deney kobayları hâline getirilerek; üzerlerinde yeni yeni ilaçlar, gereksiz ameliyatlar, aşılar denendi. Hatta gerçek olmayan verilerle insanların gözlerini büyüleyebildiler. Elbette ki, her sistemde olduğu gibi bunun da yani, mevcut tıp sisteminin de tamamı reddedilemez. Yerleştirilip, kök

Hekim, eşref-i mahluk olan insanın, kendisine sağlığının emanet edildiği tek kimse olmasına rağmen, maalesef mevcut sistemin içerisinde sorumluluğunu idrak edememektedir.
Bu da beraberinde söz konusu hekimi sorgulayamama, mutlak itaate ve dolayısıyla da düzenin yanlışlarının savunucusu ve çarkın bir parçası hâline getirmektedir.

salınması istenen sistemler bütün yönleriyle tahrif edilemezler. Ancak bu şekilde kontrollerine almış oldukları yapıyı insanlara cazip gösterip, benliklerine yerleşmesini sağlayabilirler. Yani, yavaş yavaş ve tedricen bozup, yeniden düzenledikleri bu sisteme insanları muhtaç kılıp, çaresiz bıraktılar.

Hekim, eşref-i mahluk olan insanın, kendisine sağlığının emanet edildiği tek kimse olmasına rağmen, maalesef mevcut sistemin içerisinde sorumluluğunu idrak edememektedir. Bu da beraberinde söz konusu hekimi sorgulayamama, mutlak itaate ve dolayısıyla da düzenin yanlışlarının savunucusu ve çarkın bir parçası hâline getirmektedir.

Böylece kendilerine öncü olarak kabul ettikleri ve tıbbın babası olarak nitelendirdikleri Hipokrat'ın da öğretilerinin ve yaklaşımlarının dışına çıkıldı. Onun birçok temel kaideleri de göz ardı edildi. Nasıl ki Batı tıp camiası Hipokrat'ın çizgisinden uzaklaştıysa bu coğrafyadaki hekimlik anlayışı da bu toprakların yetiştirdiği İbni Sina gibi öz değerlerinden ve gelenekselleşmiş hekimlik anlayışından uzaklaşmış oldu.

Bu uzaklaşmayla beraber, son yıllarda yapılan bazı çalışmalar, geleneksel tıbbın önemini bu çağda yeniden gündeme getirdi. Bu çalışmaların sağlık camiasında da olumlu anlamda tartışılması ise, işin biraz daha ciddiyetine işaret etmektedir.

Bu bağlamda, şu günlerde hayli dikkat çekip rağbet gören, (GETAT) *'Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi'*nin ilki yapıldı. Bu çalışmaların seküler anlayışın dayatmalarından bir nebze de olsa sıyrılma olmasını umut ediyorum. Mevcut sistemdeki yanlışlıklara karşı çıkmak, hekimlerin bireysel çalışmaları ve vicdani sorumluluk bilinciyle hareket etmeleri ile kısmen etkili olsa da, nihai bir çözümün olabilmesi, her alanda olduğu gibi burada da ancak İslami bir otorite ve dolayısıyla İslami bir şuur ile mümkündür.

İnşallah, ötelenen geleneksel tıbbın önemini ve içerisindeki tedavi yöntemlerini ele alacak bir yazı serisine başlayacağız.

Duamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Küresel hırsızlık ve dolandırıcılık şebekeleri, aslında hepimizi 'Çiftlik Bank' vurgunu ile oyalayarak, dünya çapında hâlen devam edegeldikleri sömürü ve talanlarını unutturma gayretindedirler.

Küresel 'Çiftlik'te Domuzlar Hegemonyası

Tevhid Dergisi

Bazı kertenkele türleri kendilerine yönelik herhangi bir tehdit veya tehlikeyi algıladığı anda kuyruğunu bırakıp kaçar.

Kertenkelenin kopan bir kuyruğu yaklaşık bir ay içinde yeniden çıkar. Fakat bu yeni kuyruk, eski kuyruktan hem renk hem de yapısal özellikler bakımından tamamen farklıdır. Örneğin, eski kuyruk herhangi bir işlevi yerine getirebiliyorken, yeni kuyruk bunu yapamayabilir. Bugün, ümmet coğrafyasında hüküm süren siyasal rejimlerin ve küresel *'çiftlik'* modeline uygun olan kapitalist ekonomik sistemi yönetip, yön veren çarkçıbaşlarının, hangi *'kertenkele'*lerin sonradan çıkmış *'kuyruk'*ları olduğunu hemen hemen her Müslüman bilir. Küresel hırsızlık ve dolandırıcılık şebekeleri, aslında hepimizi *'Çiftlik Bank'* vurgunu ile oyalayarak, dünya çapında hâlen devam edegeldikleri sömürü ve talanlarını unutturma gayretindedirler. Domuzlar hegemonyasını sürdürülebilir kılmak için, yaptıkları tüm bu cürümleri sıradanlaştırarak normal görmemizi ve hatta bundan da kötüsü, bunları kabul edilebilir olarak görüp, bu zulüm ve sömürü çarkına karşı sessiz ve tepkisiz kalınmasını istemektedirler.

Gerçek anlamda gasıp, hırsız, soyguncu ve dolandırıcı görmek isteyen; ABD'ye, İngiltere'ye, Rusya'ya, Avrupa Birliği ülkelerine ve tabi hepsinin siyasi ve ekonomik politikalarına istikamet veren hilekâr Yahudilere baksın. Takım elbise ve kravat kombinasyonlu saygın(!) iş adamları, politikacılar ve bankacılar da bu cafcaflı sıfatlarla arz-ı endam eden modern Samirilerdir.

Küresel ekonomik sistemin, yani bir anlamda *'Küresel Çiftlik'*in ana değişim ve ödeme aracı hâline gelen/getirilen Amerikan Doları, insanlık tarihinin en büyük sahtekârlığıdır. Doları, haçlı siyonistlerin kontrolündeki

FED[1] basar/üretir. FED tarafından basılan/üretilen bu dolarların değerini, yani, kur ve faize baz olan değerleri LİBOR[2] belirler. Piyasayı manipüle edip, milyarlar kazanırlar.

Mesela, islam coğrafyasındaki ülkeler doğal gaz, petrol, altın, gümüş, bakır, elmas, pirinç, şeker üretir. ABD ve Avrupa'nın bazı merkezlerinde konumlanan küresel sömürü odakları (tröstler ve karteller)[3] tarafından belirlenmiş kotalar vardır. Üretici ülkeler, üretilen şeyleri dolarla alıp satarlar. Haçlı siyonistlerden müteşekkil ve adına FED denilen soyguncu çete de sadece kağıt üreterek, en az ham maddeleri talan edilen söz konusu bu ülkeler kadar ABD'ye ekonomik değeri olan emtia[4] girişi sağlayarak muazzam oranlarda kâr elde ederler.

Devlete ait Boğaziçi köprüsünü, Galata kulesini ve Beyoğlu tramvayını taşradan İstanbul'a yeni gelen vatandaşlara satmaya çalışan Sülün Osman; titan saadet zinciriyle on altı bin kişiyi dolandıran Kenan Şeranoğlu; devrin Başbakanı Tansu Çiller'i, emekli bir generalin sesini taklit ederek, örtülü ödenekten beş buçuk milyar lira dolandıran Selçuk Parsadan ve henüz yirmi yedi yaşındayken *'aklı başında'* yetmiş yedi bin insanı yaklaşık olarak beş yüz yetmiş bir milyon lira dolandıran Mehmet Aydın...

Bu adamlar günah işlemiştir, kul hakkı yemiştir ve büyük bir cürmün de failleridir. Bununla beraber, hem daha önce vuku bulmuş dolandırıcılıklar hem de son haftalarda gündeme gelen Çiftlik Bank gibi dolandırıcılık hadiseleri *'Küresel Çiftlik'* düzeninin başındaki haçlı siyonist haramiler ile yerli iş birlikçilerinin yaptıklarının yanında devede bir tüy mesabesindedir.

1. *FED'in (Federal Reserve Bank) Türkçe karşılığı dünyanın en büyük ekonomisi gibi görünen ABD'nin Yahudilerin denetimindeki merkez bankasıdır. 23 Aralık 1923'te kurulan FED'in merkezi Washington'dadır*
2. *LİBOR, London Interbank Offered Ratekelimelerinin baş harflerinden oluşturulan bir kısaltmadır. Londra'da bankalar arası piyasada, borçlanmalarda ortaya çıkan faiz oranına verilen isimdir. Ancak burada ortaya çıkan faiz oranı sadece Londra'daki bankalar tarafından kullanılmamakta, birçok finansal işlemde Libor referansfaiz oranıolarak kullanılmaktadır. Faiz oranını belirleyen bankalar da sadece İngiliz bankaları değil, 60'dan fazla ülkenin bankası bu sisteme dahildir.*
3. *Tröst, ulusal veya uluslararası bir grup firmanın rekabeti ortadan kaldırmak ve fiyat kontrolü sağlamak amacıyla beraber hareket etmesidir. Kartelde tekel yaratma amacıyla firmalar arası bir anlaşma yapılırken,tröstteişletmelerin fizikî olarak da tek merkezden kontrol edilecek şekilde bir ortaklığa girmeleri söz konusudur.*
4. *Emtia: Altın, gümüş, petrol, doğal gaz, bakır, pamuk, mısır, buğday, şeker, kahve gibi malların tümüne verilen addır.*

Kurdukları küresel sisteme entegre olan ülkeler de, tıpkı bir çarkın dişlileri gibi bu dev *'Küresel Çiftlik'* mekanizmasının aksamadan işlemesine ister istemez katkı vermektedirler.

Maden ürünleri ve ham madde satan ülkeler, *'Küresel Çiftlik'* düzenini oluşturan gelişmiş ülkelere gerçek mal ve hizmet veriyorken; başını ABD'nin çektiği küresel dolandırıcılar, söz konusu ülkelere büyülü bir kağıt (ABD Doları) vererek o mal ve hizmeti kendilerinden bedava alıyor. Sonra o kağıdı vererek, ABD'den silah veya başka ülkelerde ürettiği mal ve ürünleri ya da yine o kağıdı vererek, başka ülkelerden başka şeyler alıyorlar. Domino etkisi ile bir soygun ve dolandırıcılık zinciri oluşturuluyor.

Siyasal ve ekonomik olarak bu sisteme entegre olan tüm ülkeler, bu oyunun bir parçası olurken o, ülke halkları da, ağır bir mağduriyet ve mahrumiyetle yüz yüze kalmaktadırlar. Sonra ABD yine onlardan bir şeyler alıyor ve onlara yeni kağıtlar veriyor. İçimizdeki iş birlikçi hain ve mürtedleri fonlamak için dilediğine hibe, dilediğine de kredi veriyor. İşte bu oyunla Soroslar, Murdochlar ve Springerlar eliyle ülkelerimizdeki sermaye, siyaset, bürokrasi, medya ve *'Sivil Toplum'* diye başlayan birçok kuruluşu ele geçiriyorlar.

Kesintisiz Talanın Kısa Hikayesi

İslam cağrafyasında, resmî kayıtlara göre İslam'a nispet olunan takriben bir buçuk milyar insan bulunmaktadır. *'Ümmet'* olarak vasfolunan bu nüfusun ezici çoğunluğu, günümüzde dünyalık geçim olarak son derece zor şartlar altında yaşamaktadır. İtikadi/dinî anlamda fesada uğramış olmaları ve Allah'a *subhanehu ve teâlâ* kulluk şuurundan uzaklaşmaları gibi hususları da buna eklediğimizde, çok daha vahim bir manzarayla karşı karşıya olduğumuzu görürüz. Bu manzara karşısında Ebu Said el-Hudri'nin *radiyallahu anh* rivayet ettiği, Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* şu hadisini hatırlayalım:

"Şüphesiz ki, bedbaht olanların en bedbahtı, dünya mahrumiyeti ve ahiret azabının kendi üzerinde birleştiği kimsedir." [5]

İslam coğrafyasının özellikle Arabistan yarımadası

5. *İbni Mace*

ve Arap körfezi bölgeleri, yeryüzünde bilinen en büyük petrol kaynaklarına sahiptir. Bu alanlarda uzmanlaşmış sömürgeci Batılıların uzun yıllar süren araştırmaları neticesinde, tüm dünyada ikinci en büyük petrol rezervinin Orta Asya ve Hazar denizinden Kafkasya'ya uzanan bölge içinde bulunduğu ortaya konmuştur. Bunun haricinde önemli bazı petrol ve gaz yatakları Irak ve Şam bölgesinde yer alır. Birkaç yıl önce ikiye bölünen Sudan'ın (Hıristiyanların hakimiyetine verilen) güneyinde, Afrika boynuzunda ve Mısır ile Cezayir arasında uzanan bölge içerisinde yer alan başkaca bazı petrol ve doğal gaz rezervleri de bulunmaktadır.

Bunlar (petrol ve doğal gaz), günümüz dünyasında ekonomik, siyasi ve stratejik açıdan ülkelerin ağırlık noktasını teşkil eden temel enerji kaynaklarıdır. İslam coğrafyasının diğer bölgelerinde ümmetin sahip olduğu farklı maden kaynaklarını ve bunların stratejik değerlerini eklediğimizde İslam coğrafyasında yaşayan ve çoğu fakirlik ve açlık sınırlarında bulunan ümmetin, aslında ne kadar büyük maddi zenginlik potansiyeline sahip olduğu açıkça görülür.

İslam coğrafyasındaki bazı ülkeler, aslında endüstriyel maddeler (özellikle de ham maddeler)! ihraç eden ülkelerin başında gelir. Tarım ve hayvancılık alanında da bazı İslam ülkeleri oldukça zengindir. Bununla beraber, adı geçen bölgelerin sahip olduğu kara, deniz ve hava yolu taşımacılık noktalarının uluslararası ticarette hayati önemi haizdir. Mesela, dünya üzerinde, altı büyük uluslararası deniz yolu geçidi/boğazı, İslam coğrafyası sınırları içerisindedir. Bunlar: Hürmüz boğazı, Mendeb geçidi, Süveyş kanalı, Cebeli Tarık boğazı ve İstanbul boğazı olup taşımacılık açısından dünya üzerindeki dört coğrafi yönü birbirine bağlayan ana noktalardır.

Tüm bunları göz önünde bulundurduğumuzda ve bu bölgelerdeki ülkelerin diğer ülkelere nazaran yaşadığı geri kalmışlık, yoksulluk ve cehalet gibi hâllerini düşündüğümüzde ve insanlarının büyük çoğunluğunun fakirlik sınırının altında yaşadıkları gerçeğini eklediğimizde şaşırıp kalmamak mümkün değil.

Uluslararası araştırma merkezlerince yapılan ve yayınlanan ekonomik istatistikler, akıllara durgunluk veren ve görenleri dehşete düşüren çok büyük rakamlara ve servetlere işaret etmektedir. Mesela, Avrupa'nın tükettiği doğal gazın üçte ikisi (yaklaşık olarak % 65'i), Fas üzerinden geçmek suretiyle Cezayir'den gelmektedir. Kadim İslam coğrafyasının ana merkezi olan Arap yarımadası, dünya üzerinde bilinen petrol rezervlerinin dörtte üçüne sahiptir. Sadece (Suudi) Arabistan'da üretilen petrol miktarı, 2018 Şubat ayı itibariyle günlük olarak on milyon varil civarındadır. Petrolün 1930'da keşfedilip çıkarılmaya başlandığı (Suudî) Arabistan'ın petrol üretimi, tek başına dünyadaki petrol ihtiyacının yaklaşık %18'ini karşılamaktadır.

Tüm bu gerçekler ortada iken, nasıl oluyor da yeryüzünün en zengin toprakları üzerinde yaşayan insanlar, yeryüzünün en fakir halkları hâline geldiler?

Bütün bu servetler ve yerel zenginlikler henüz kaynağında iken, o andan itibaren çalınmaya başlanmaktadır. Çünkü söz konusu kaynaklar ve madenlerin tamamı Batılı yabancı şirketler tarafından işletilmektedir.

Bu yerel zenginliklerin çıkarılışı, pazarlanması ve ticari piyasası da tamamıyla Yahudi, Hristiyan kapitalistler tarafından kontrol edilmektedir. Uluslararası bankacılık sistemi marifetiyle de bu büyük hırsızlık çemberi, adeta bir zincirin halkaları gibi başından sonuna kadar tamamlanmaktadır. Bu hırsızlık da esasen İslam'a ve kendi halklarına ihanet eden hain ve mürted iş birlikçi kukla yöneticilerle/hükümetlerle yapılan birtakım anlaşmalarla başlar.

İşgal ve sömürünün farklı türlerini geliştirip, her seferinde değişik yöntemler kullanan Batılı haramiler, çıkarılan madenlerin oranları üzerinde oynayarak hırsızlığın ikinci aşamasına geçerler. Çünkü bu madenlerin çıkarılmasına, mühendisleri ve uzmanları eliyle gözcülük edenler bizzat onlardır. Pek çok ülkede bu kaynaklar üzerine müfettiş sıfatıyla atanan ve çıkarılan oranlar üzerinde yapılan oynamalara göz yuman yönetici uzantılarına verilen rüşvetler, küresel soygun ve sömürü sisteminin devamını sağlayan olmazsa olmaz işlemlerdendir.

Üçüncü aşamada ise, çıkarılan bu madenlerin fiyatlarının belirlenmesi ve uluslararası piyasada en düşük değerlerle pazarlanmasıdır. Bazı Batı ülkelerindeki uluslararası ekonomik araştırma merkezlerinin yaptığı çalışmalara göre: Kendisiyle elde edilen ürün fiyat-

larına ve bu ürünleri imal eden fabrikaları çalıştırma gücüne kıyasla, bir varil ham petrolün tahmin edilen gerçek değeri, (2018 Nisan ayı sonu itibariyle olduğu gibi) 69-70 Dolar değil; normalde 300 ile 320 Dolar civarında olmalıdır. Hâlbuki bir varil petrolün uluslararası piyasa değeri, tarihi boyunca sadece savaş ve ambargo dönemlerinde yüz Dolar civarında seyretmiştir. Hatta uzun yıllar boyunca en fazla 20 ile 40 Dolar aralığında seyretmiştir.

Bütün bunlar uluslararası borsa efendilerinin, temel maddelerin fiyatları ve uluslararası para birimlerinin değeri ile oynayıp durmasından kaynaklanmaktadır. Sömürü ve hırsızlık düzeninin başında, aklı eren herkesin tahmin ettiği üzere Yahudi ve haçlı kapitalistler bulunmaktadır. Bu gerçeği daha da vahim kılan şöyle bir durumla da karşı karşıyayız: Yerel/mahalli hırsızlar olan despot yöneticiler, prensler, bakanlar, onların çocukları, kardeşleri ve yakın çevreleri kendi bölgelerinde çıkarılan ve uluslararası üretimin kotası dışında kalan bu petrolden belirli yüzdeler şeklinde bağışlara nail olurlar. Nail oldukları bu bağışta petrolün varilini uluslararası sularda ve açık denizlerde 5-10 Dolar gibi bir fiyatla satarak uluslararası piyasada petrolün değerini düşürürler. Bu durumda mesela, beş yüz bin varil petrol taşıyan ve iki buçuk ile beş milyon Dolar tutarında olan bir nakliyat, onların birkaç haftalık zina, kumar, içki ve iğrençliklerle dolu aşağılık bir hayatın rezalet masraflarını karşılamaya yeter. Bu, sadece petrol dünyasından verdiğimiz bir örnektir. Geri kalan diğer kaynaklar ve hırsızlık yollarını buna kıyas edebiliriz.

Saydığımız bu doğal zenginliklerden, içerisinde Müslümanların da yaşadığı ülkelerin payına düşen miktarlar, yine Yahudi sermayeli veya onların kontrolündeki bankalara akar ve bu miktarlar üzerinden kendi ekonomilerini rahat bir şekilde çekip çevirirler. Yerel (Cezayir, Suudi Arabistan, Libya, Kuveyt, BAE vd.) hükümetlere ise, ancak belli ve sınırlı miktarlarda para çekme hakkı tanınır.

Haçlı siyonistler, bu paralarla istedikleri sanayi maddelerini alıp işlerler. Diğer ülkeler ise sanayi maddeleri, silah ve en küçüğünden en büyüğüne ihtiyaç duydukları maddeleri onlardan ithal ederler. İthal ettikleri bu maddelerin fiyatları da Yahudi ve Hristiyan kapitalistler nasıl diler ve nasıl isterlerse öylece belirlenir. Hatta ithal ettikleri silah, mühimmat ve diğer maddelerin çeşitlerini, miktarlarını ve nerelerde kulanmaları gerektiğini dahi onlar dayatır. Nitekim Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan, 21 Mayıs 2015 Perşembe günü, TUSAŞ Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi'nin açılışında yaptığı konuşmada bu aşağılayıcı durumdan yakınmaktaydı.[6]

Bu zincirin son halkasında, ümmetin kendi öz kaynaklarından halklara kalan ise, sadece komik bazı yüzdelerdir. Bunların çoğunluğu da hain ve mürted yöneticiler ile mustazaf Müslümanların cellatlarının gizli hesaplarına aktarılmaktadır. Çoğunlukla Yahudilerin kontrolünde olan (kıyı) offshore bankaları ve Avrupa ve Amerikan bankalarına gitmektedir. Halklara kalan ise, sadece kamu hizmetleriyle ilgili harcamalar ve bazı temel projeleri karşılayan devede kulak misali miktarlar kapsamındadır.

Maden kaynaklarının çoğu da aynı yollarla çalınmaktadır ve genelde maden filizleri, taşlar ve ham maddeler adı altında dışarıya ihraç edilmektedir. Tüm bunlarda amaçlanan şudur: Bu maden kaynakları, çıkarıldıkları ülkelerde sanayi altyapısı oluşmasın ve asıl sahiplerinin görevi, maden ocaklarından ihracat limanlarına kadar süren karın tokluğuna bir hamallıktan öteye geçmesin diye yerelde/mahalli olarak işletilmemektedir.

Evet, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* Müslüman kullarının topraklarına bahşettiği bu büyük servet, böylece nimet olmaktan çıkıp, bir nikmete/afete dönüşmüştür. İktidara ulaşıp, o servetleri yağmalamaya ve bunları sömürgeci efendilerine peşkeş çekmeye teşne ve ardı arkası gelmeyen mürted idareciler tarafından iktidar kavgalarına, siyasi çalkantılara ve askerî darbelere vesile kılınmıştır. Nihai olarak da haçlı-haçsız yabancı işgaline, savaşlara, yıkımlara, ölümlere, katliamlara, esarete, korku ve açlığa neden olmuştur. Bu kaydettiklerimiz genel olarak yazılı ve görsel bazı medya organlarının açığa çıkardığı ve ilgili olan herkesin bildiği birtakım gerçeklerdir. Henüz açığa çıkmayıp da bizlere gizli kalan sömürü, hırsızlık ve yolsuzlukların boyutu ise çok daha feci ve daha acıdır.

"Allah'ım! Bütün işlerimizin sonucunu güzel kıl. Bizi dünyada zilletten, ahirette de azaptan muhafaza eyle."[7]

---

6. *Erdoğan: Paranız olsa da istediğiniz silahı alamıyorsunuz. Bizim üretip de başka ülkelere satmak istediğimiz araçlarda kullandığımız motoru aldığımız ülke, bizim o ülkeye araç satmamıza müsaade etmedi. Böyle vicdansızlık olur mu? Maalesef dünya vicdansızlarla dolu!*

7. *Müsned, İmam Ahmed,4-181*

ABD'den 'Hayat Öpücüğü' Operasyonu... ABD Kimi Öptü, Kim Uyandı?

İşte yine aynı filmi seyrediyoruz. Yine ABD'nin saldırdığı Esed, bu saldırıyla hayat buluyor. Tıpkı daha önce birçok yerde olduğu gibi.

Sene 1986. Mart ayının sonları, Nisan ayının başları. Libya Lideri Muammer Kaddafi'nin diktatörlüğüne, ırz düşmanlığına ve insanlıktan nasibini almamış zalimce uygulamalarına dair genelde dünya medyasında; ama bilhassa Arap medyasında, yoğun bir medya operasyonu var. Arap medyasında, Libya halkını da etkileyecek şekilde, Kaddafi'nin küçücük kızlarla kurduğu hareme dair haberler ve görüntüler ile yaşadığı hayatın şatafatına dair sansasyonel yayınlar yer alıyordu.

Medyanın bu çapta el birliğiyle katıldığı kampanyalar genellikle hedef şahsın gerçekten yansıtıldığı kadar kötü olduğunun işareti değil, aksine, çoğu kez o şahsa karşı veya o şahıs dolayısıyla yapılacak operasyonların bir hazırlığına işaret eder. Operasyon nereden gelecek, kimden gelecek, ayrı mesele. Burada herkes olağan şüpheli olarak hemen ABD'yi düşünebilir. Ama bazen bu çapta parayı bastırabilenler de kendi çaplarında bir operasyona imza atabilirler.

O günlerde Kaddafi'nin genellikle Arap ülkeleriyle de arasının pek hoş olmadığı bir sır değildi. Çılgınlıkları, sıra dışı hareketleri, Arap Birliği'ne karşı Afrika Birliği'ni ikame etmeye çalışan yeni arayışları Arap dünyasına iyice rahatsızlık vermeye başlamıştı. O günlerde Kaddafi'nin ABD ve Avrupa ülkelerine yönelik, karıştığı söylenen bir sürü terör olaylarıyla ilgili haberler de kampanyanın bir parçasıydı ve bu durumda gerek Arap ülkeleri gerek Batı ülkelerinin Kaddafi'nin gitmesine dair bir ittifak içinde olduğu izlenimi oluşmuştu.

Kaddafi'ye yönelik bu hoşnutsuzluk, Kaddafi'yi devirme isteğini fiilî icraat noktasına da getirmişti. Ama dışarıdan yapılacak bir saldırıyla

sonu belirsiz, riskleri öngörülemeyecek bir savaş başlatmak yerine, Kaddafi'yi içeriden bir darbe ile götürmek daha makul bir çözümdü.

Bir rivayete göre, Kaddafi'yi devirmek için ordu içinden kendisiyle anlaşılmış ve bütün planları detaylıca yapılmış bir cunta da hazırdı. Libya halkı, Kaddafi hakkında dünya ve Arap medyası yoluyla oluşturulmuş bu imaj dolayısıyla, böyle bir darbeyi hoş karşılamaya zaten hazır hâle gelmişti. Arap dünyasından da Kaddafi'nin arkasından ağlayacak pek kimse kalmamıştı. İşte tam o anda ne oldu hatırlayalım:

5 Nisan 1986 günü, Berlin'de ABD'li askerlerin uğrak yeri olan La Belle gece kulübünde gerçekleşmiş olan ve aslında Kaddafi'yi doğrudan ilişkili gösteren deliller bulunamamış olan saldırıdan Kaddafi sorumlu tutularak, olayın şiddeti ve cezası ona yüklendi. Bu saldırıya öfkelenen Reagan, Kaddafi için *'Ortadoğu'nun kuduz köpeği'* ifadesini kullandı. Reagan, geçmiş yıllarda ABD güçlerinin Libya gemilerine yaptığı saldırılar yüzünden Kaddafi'nin intikam aldığını ileri sürerek, bu saldırıya misilleme adına 16 Nisan'da Libya hedeflerini vurmaya başladı.

Olayın detaylarına vakıf olanlar, bir anda ABD'nin bir numaralı düşmanı gibi gösterilmeye başlanan Kaddafi'yi hedef alan bu saldırının, aslında ABD müdahalesi olmasa zaten eli kulağında bir darbeyle devrilecek olan Kaddafi'ye bir hayat öpücüğü yerine geçtiğini çok iyi anladı.

Libya'da vurulan hedefler arasında Kaddafi'nin Trablus'taki evi de vardı ve bu saldırı neticesinde Kaddafi'nin evlat edindiğini açıkladığı Hanna Kaddafi adındaki bebek hayatını kaybetti. Bu da Kaddafi'ye bir anda mağduriyetten mütevellit bir masumiyet vermeye yetecekti.

Bu saldırının sonrası malum. Kaddafi bir anda Arap dünyasının ve Libya halkının, ABD'ye kafa tutan kahramanı olarak yeniden doğmuş oldu. 2011 yılına kadar da inişleriyle çıkışlarıyla iktidarda kalmaya devam etti.

'ABD ve Rusya arasındaki yeni dalaşın her an bir savaş beklentisini ayyuka çıkarmış olsa da, dalaşın tarzı ve seyrinden, daha öncekilerden farklı bir film izlemiyor olduğumuz anlaşılıyor.' diye yazmamızın üzerinden bir gün geçmeden, ABD uçaklarının Suriye hedeflerini vurmaya başladığı haberleri geldi. Görünürde ABD'nin sabrı taşmış, artık duruma el koymasının vaktinin gelmiş olduğu hikayesine uygun bir operasyona şahit olmuş olduk. ABD Savunma Bakanı tarafından *'bir seferlik'* olarak nitelenen operasyonda sadece kimyasal silah depoları ve üretim merkezleri hedef alınmış oldu.

Kimyasal silah depolarının Suriye halkına verdiği ölümcül zarar dolayısıyla hedef alınması elbette, sözkonusu bile değil. Önceden de dediğimiz gibi, Suriye halkı, kimyasal olmayan silahlarla ve yüz binlercesiyle öldürüldü zaten, öldürülmeye de devam ediyor.

ABD'nin bu katliamlardan zerre kadar bir rahatsızlığı yok. Kendisi de bu katliamlara katılıp, on binlerce Suriyeli sivil insanı öldürdü.

ABD'nin saldırısına mesnet oluşturan kimyasal silah kullanımının da tam bir medya kampanyası olduğuna dair işaretler çok.

Yanlış anlaşılmasın, Esed fazlasıyla zalim, gaddar ve insanlıktan uzak bir katil. Doğu Guta'da katliam yaptığı da çok açık. Ama bu katliamlarına bir kimyasal silah sosu katma ihtiyacı onun değil, bu günlerde Esed'e bir şekilde saldırmaya karar veren ABD'nin ihtiyacı. Esed'in elinde var olduğu anlaşılan kimyasal silahları günün birinde İsrail'e karşı kullanma ihtimali var ya...

Esed'in İsrail'e karşı bunu hiçbir zaman kullanmayacak olduğuna emin olunsa bile oradaki varlığı, İsrail için bir risk oluşturuyor. Silahlar başkasının eline geçebilir. Yedi yıldır devam eden bir iç savaş ve kaos ortamı. Ne olacağı belli mi olur? Hani, olmaz ya, yine de Esed aklını yitirip bir gün bu silahları İsrail'e karşı kullanmak isteyebilir, elindeki kimyasal silahlar her ihtimale karşı yok edilmelidir. Yoksa Esed'le ABD'nin hiçbir sorunu olmadığı çok açık.

İşte yine aynı filmi seyrediyoruz. Yine ABD'nin saldırdığı Esed, bu saldırıyla hayat buluyor. Tıpkı daha önce birçok yerde olduğu gibi. Kaddafi'ye saldırmak suretiyle darbenin elinden çekip kurtardığı gibi. Bu da ABD'nin operasyon tarzı. Ne dostluğu belli ne düşmanlığı!

Yasin Aktay - Yeni Şafak Gazetesi

Bir gün, kısa bir vakit olsa da ilahî bereketi hissedeceksiniz, özellikle onun hayatını öğrenirken. Sıradan bir önder değil çünkü. Azim bir ahlak üzere ve Rabbimizin nitelendirmesi ile Rauf ve Rahim'dir müminlere karşı. Tanımamız gerekiyor, ta ki ona layık bir ümmet olalım.

Peygamber Evinde Bir Gün

Ömer AKDUMAN

Kitap: Peygamber Evinde Bir Gün

Yazar: Abdülmelik El-Kasım

Yayınevi: Guraba

Modernizm rüzgarının önüne geleni kasıp kavurduğu, köklü değişimlere uğrattığı, değerler anlayışını değersizleştirdiği bir zamandayız kuşkusuz. Daha düne kadar insanların değişmez esaslar kabul ettiği töre, adet ve gelenekler peyderpey raflardan kaldırılmakta. Çünkü insanların hayatlarını belirleyen temel unsurlar, hız ve haz hâline gelmiş durumda. Elli yıl öncenin insanları dirilip, toplumun arasına karışmış olsalar herhâlde, *'Bizi bu garp topraklarından kendi memleketlerimize götürün!'* diyeceklerdir gayriihtiyari.

İşte bu rüzgar, sadece geleneksel anlamda dinini yaşamaya çalışanları sarmalamak ile kalmamış, tevhid ehli Müslümanları da etkileyebilmiştir. Dinî anlamda her türlü yayına ulaşıp okuma imkânı artmasına rağmen, ruhsuz okumalar ve bilgiler zihinlerde yer edinmiştir. Eskilerin belki bir ayet okuyarak ulaştıkları maneviyat, şimdilerde mumla aranır olmuştur.

Böyle bir maneviyatsızlık ortamı hiç şüphesiz, Müslümanın ruh ve iman sağlığı için güvenli olmayacaktır. Bazı çözümlerin bulunması elzem hâle gelmiş ve Müslümanların kendi öz nefislerini terbiye etme vakti gecikmiştir. Kur'an ve Sünnette yönelip *'şifa'* olan vahiyden yollar ve çareler bulunmalıdır.

Siret, yani, sevgili Rasûl'ün hayatı Müslümana bu meselede ışık tutacaktır; çünkü o normal bir hayat değil *'siraci münir'*dir. Ve ona tâbi olup, yolunu kendilerine düstur edinenler hidayet bulacaklardır. Bununla beraber siret dediğimiz ilim öyle geniştir ki, şu anda neredeyse müstakil bir ilim dalı olmuştur. İçtimai, siyasi, iktisadi ve diplomatik kurallar dahil olmak üzere hayatın her alanına dair irşatları vardır. Ancak Müslüman bir şahsiyet, öncelik olarak siretin ferde hitap eden kısmına kendini muhatap görmelidir. Toplumun düzelmesi, fert düzelmediği müddetçe hayaldir.

Aylarımız, yıllarımız ve hatta ömürlerimiz cahiliyenin tortuları ile beraber sürüp gitmektedir. O hâlde ilk yapmamız gereken, Nebevi bir ömür, bir yıl, en azından bir gün nasıl yaşanır bilmektir. Tavsiye ettiğimiz bu kitap, bize bu konuda bir nebze de olsa yardım edecek ve elimizden tutacaktır.

'Yevmun fi Beyti'r Rasûl' kitabı Abdülmelik el-Kasım'a ait, Arapça telif edilmiş bir eser. M. Beşir Eryarsoy tarafından Türkçe'ye kazandırılan bu kitap, Guraba Yayınlarından çıkmıştır. Basit bir dille, sohbet tadında ele alınan bu kitap, sizi bir zaman tüneline sokarak 1400 küsur yıl öncesine götürüyor, biraz Mekke ve çoğunlukla Medine sokaklarında gezmiş ve asr-ı saadetin havasını teneffüs etmiş oluyorsunuz. En güzel ahlak olan Rasûl'ün yaşantısını ve Kur'an'ı direk menbâından/hadislerden özet ile dinlemiş oluyorsunuz.

Bir mümin, bir baba, bir anne, bir çocuk, bir öğrenci veya öğretmen olarak öğreneceklerimiz ve şimdiye kadar bilmediğimize hayıflandığımız birçok nokta olacaktır elbet. Bir gün, kısa bir vakit olsa da ilahî bereketi hissedeceksiniz, özellikle onun *sallallahu aleyhi ve sellem* hayatını öğrenirken. Sıradan bir önder değil çünkü. Azim bir ahlak üzere ve Rabbimizin nitelendirmesi ile Rauf ve Rahim'dir müminlere karşı. Tanımamız gerekiyor, ta ki ona layık bir ümmet olalım. Kıyamet gününde davalısı değil, cennette komşusu olalım. Rabbimizin bizi buna muvaffak kılacağına dair hüsnüzannımız bakidir elbette.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

رمضان كريم

Ey Nefsim!

Kaç Ramazan'ı heder ettin?

Kaç Ramazan'ı eğlence ile tükettin?

Aç bırakmakla yetindin mideni,

Yalnızca ilk birkaç gün teravihlere geldin.

İmsaktan, iftara kadar uyudun hem de.

Uykuya tutturdun orucu, farketmedin.

Bu da yetmezmiş gibi bin bir çeşit sunulan sofralarda iftar ettin.

Şimdi sen, bir de utanmadan, bu oruçla günahlarının bağışlanacağını mı beklemektesin!

Haydi kalk, silkelen!

Yeni bir ruh ile canlansın bu beden.

Tüm Ramazanlara kefaret olsun teravihlerde edeceğin tevben.

Saf tut müminlerle omuz omuza,

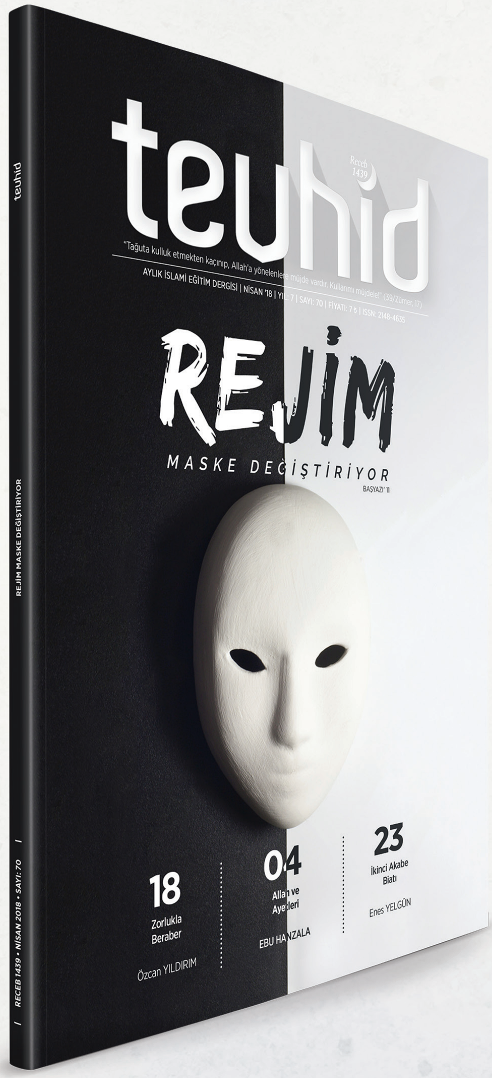
Semaya karışsın sesin

Kuruyan kalbin, gökten inen rahmetle yeniden yeşersin...

"Kim inanarak ve sevabını da Allah'tan umarak
Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları affolunur."
(Buhari)

“Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!”
(39/Zümer, 17)

tevhid

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİDİ GÜNDEM

RADYO TEVHİD

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN
tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.net
0545 762 15 15